

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

375

Aug 24 1914
S. M. G. P. L.

381

1

ቴሚ'ኒቲ

ՊԻՐ ՈՒՍՈՒԼ

معارف عمومیہ نظارت جلیہ ستک رخصتیلہ

Uttarakhand Sahitya Akademi

۲ جمادی الاول ۹۲ و ۲۱ مارت ۹۷ نومرو ۳۴

Ա. Զ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ՛ԱՍԸՆՏԱ ԹԱՊ՝
ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ՏԸՐ

1882

318-ԱՀ

36967-66

ՏԻՊԱԶԷ

Այն էլ մետենդիտե հիւսնի ախագ վե քերագգի ի մե'արիՖ ճիմեքիլէ պիր մեվգի' ի 'ալ ել 'ալ բուրմուշ օլան ինկիլիզ միլէք ի նեճիպեսինն կենճինն ի հիւներ վե խագինն ի ետեպ տենմէյե շայան ետեպիլարընտան թիւրքիյա եհայիսինն հիստեհապ երմեք մագսետ ի խայր մերսետի իյե ինկիլիզճենինն թիւրքճե օլարագ արիտեքի 'իլմ ի ՍարՖը սենլ ու միւնրագամ պիր բարգ ի ճետիտ իւզրե քե'լիՖ ու բապ' ետիլմիշ տիր:

† Բ

12004

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԷ

ՊԱՊ Ը ԷՎՎԷԼ. ՄՈՒԳԱՏՏԵՄԱԹ

Գրաաթ ը հուրուֆ, 1: Հարֆ ը թէնքիր, 11: Հարֆ ը թա'րիֆ, 15: Վար թա'պիրինն ինկլիզէսի, 22: Have ֆի'լինն պիր խասսիյէթի, 30:

ՊԱՊ Ը ՍԱՆԻ. ԻՍՄ

Իսմին ճէմ'ի, 35: Իսկէրաէ քէյֆիյէթ, 42: Անվալ ը իսմ, 46: Իզաֆէթ, 53: That քէլիմէսինն միւզաֆ օլմասը, 58: Քինայաթ. զամիր, 61: Իսմի մէվսուլ, 69:

ՊԱՊ Ը ՍԱԼԻՍ. ՍԸՖԵԹ

Տէրէճաթ ը վասֆ, 81: Սըֆէթլէրին մէվլի'ի, 91: Սը-ֆէթ ը քինա'իյէ, 97: Էսմա ը 'ատատ, 102:

ՊԱՊ Ը ԲԱՊ'Ի. ՖԻ'Լ

Ֆի'լին սըղէլէրի, 118: Էֆ'ալ ը ի'անէ, 126: Ֆի'լին թասրիֆի, 134: Ֆէր'ի ֆի'լ, 160: Ֆի'լին զէմանլարը, 166: Սուրէթ ի իմքեանիյէ, 176: Should, վէ would քէլիմէլէրինն իսթի'մալը, 181: Սուրէթ ի չարթիյէ, 186: Սուրէթ ի էմրիյէ վէ սուրէթ ի մաստարիյէ, 190: Ֆի'լ ի մէնֆի վէ ֆի'լ ի իսթիֆհամի, 194: Պա'ղը իզահաթ, 199: Սէմա'ի ֆի'լլէր, 203: Պա'ղը իզահաթ, 218:

ՊԱՊ Ը ԽԱՄԻՍ. ԶԱՐՖ

Զարֆըն էզսամը, 233: Զարֆլարըն մա'նասը, 237: Զարֆըն թէրքիպաէ մէվլի'ի, 242:

ՊԱՊ Ը ՍԱՏԻՍ. ՀԱՐՖ Ը ՃԷՐՐ

Հարֆ ը ճէրրին մէվլի'ի, 246: Հարֆ ը ճէրրլէրին մա'նալարը, 250:

ՊԱՊ Ը ՍԱՊԻ՝. ՀԱՐՅ Ը 'ԱԹՅ

Հարֆ Ը 'աթֆըն իսթի՛մալը, 260: Սալթ, 264:

ՊԱՊ Ը ՍԱՄԻՆ. ԹԵՐԹԻՊԻ ՔԵԼԱՄ

Միւսնէտըն իլէյ, 268: Միւսնէտ իլէ միւթէմիմաթը, 272: Էճգա ի քէլամըն սըրասը, 278: Հաղֆ վէ ֆասլ, 282: Թէրթիպ ի քէլամա տա՛իր գալա՛լտ, 287: Իշաւթ վէ պաշ Կաղը, 300: Թա՛պիրաթ Ը մախսուսէ, 306:

ՊԱՊ Ը ԹԱՍԻ՝. ՖԵՎԱՆՏ

(Ա.) Մէթթուսլար, 323: (Բ.) Էտաթ Ը էճնէպլյէ, 331: (Գ.) Իսթիսար ի էլֆաղ, 337:

ՖԻՀՐԻՍԹ, 339:

ԽԱԹԱ ՍԱՎԱՊ ՃԵՏՎԵԼԻ

ՍԱՀԻՅԷ	ՍԱԹՐ	ԽԱԹԱ	ՍԱՎԱՊ
7	10	հարֆը	հարֆը
16	3	18.	հիշ բազամ օգուռն մայա
31	9	Կաղմազ	վէրմէք
35	16	հարֆ ըպուլ.	հարֆը պուլ.
43	26	Sparow	Sparrow
		She goat	She-goat
	31	his	is
50	16	come	came
55	4	ՄԻՍԱԼԻՍԷՐ	ՄԻՍԱԼԻՍԷՐ
	9	gass of gold	glass of cold
63	24	սա —	սաթըն
73	18	Կէլմիշ պիր	Կէլմիշ օլան, պիր
76	11	օլուպ օ մէվսուֆը	օլուպ, մէվսուֆը
79	14	Mr. Jew.	Mr. Jew
90	21	չիֆթճի	չիֆթճիսին
98	6	Կէօթէրէն	Կէօթէրէն
	28	(ճէմ) one	ones
105	2	ուլաֆա	ուլուֆա
106	25	chidren	children
113	15	come	came
119	27	Կիւրիւյիւպ դօ.	Կիւրիւյիւպ դօշա.
		չիւպ	բադ
120	6	Իսթիմարի	Թէ՛քիտի
	7	Թէ՛քիտի	Իսթիմարի
121	14	պուլունմամատը.	պուլունմամատըլընա
		ղընա	
145	14	recieved	received
154	23	Նա՛իպ ի ֆիլ	Նա՛իպ ի ֆա՛իլ

160	13	shildren	children
185	5	londer	louder
208	26	դիւրիւմ	դիւրիւմ
221	31	to not give	not to give
248	23	will we	we shall
249	21	պէլքիտէ	պէլքի տէ
252	5	a five piastres	five piastres
255	24	մա'նալարընտա	մա'նալարընտա
262	9	as for as	as far as
266	4	my self	myself
271	3	at hief	a thief
292	23	փէտիրիմ	փէտէրիմ
305	27	some other	some
332	35	Extra-	Extra-

ՄԵՏԻԵԼ Ի ԼԻՍԱՆ Ը ԻՆԿԼԻԶԻ

ՊԱՊ Ը ԷՎՎԵԼ

ՄՈՒԳԱՏՏԵՄԱԹ

ՊԵՐԽՆՈՒ ՏԵՐԱ — Lesson 1.

ԳՐԱՍԹ Ը ՀՈՒՐՈՒՅ

1. Ինկլիլիզ լիսանընն երբի ալթը հարֆը օլուպ,
պունլար աթիտէքիլէր տիր.

Թապ' հուրուֆը		ԵԼ կազը կազըլարը		Եղըլարըն խամէրի
Պէւլիւ+	Պէւլիւ+	Պէւլիւ+	Պէւլիւ+	
A	a	Ձ	a	էյ
B	b	Բ	b	պի
C	c	Շ	c	սի
D	d	Ը	d	տի
E	e	Ե	e	ի
F	f	Բ	f	էֆ
G	g	Գ	g	զի
H	h	Դ	h	էյէ
I	i	Բ	i	այ
J	j	Բ	j	ճէյ
K	k	Դ	k	քէյ

Թապ' հրուֆը		Էլ եազը եազըլարը		Նազըլարըն խաղերի
Պէտէ-+	Քէ-լէ-+	Պէտէ-+	Քէ-լէ-+	
L	I	L	l	էլ
M	m	M	m	էմ
N	n	N	n	էն
O	o	O	o	օ
P	p	P	p	փի
Q	q	Q	q	քիւ
R	r	R	r	ար
S	s	S	s	էս
T	t	T	t	թի
U	u	U	u	եու
V	v	V	v	վի
W	w	W	w	տըսլեու
X	x	X	x	էքս
Y	y	Y	y	ուայ
Z	z	Z	z	զէտ

Պունըլարտան պէշի եա'նի a, e, i, o, վէ u հարֆլարը
Հուրուֆը Սաւթիյէ¹, պազիսի իսէ Հուրուֆը Հէճէ²
տիր :

2. Ինկիլդէտէ հէր պիր Հարֆը Սաւթի պա'ղէն ու-
զուն վէ պա'ղէն զըսսա օգունուպ, միսալլերի պէր վէճէի
աթի տիր :

1. Vowel, 2. Երանուրի 2. Consonant, Բաղաձայն Հարֆը
իմլա :

A

a ուզուն = էյ
Lame Լէյմ
Name Նէյմ
Cage Քէյճ
Table Թէյսլ
Lady Լէյսի
Lake Լէյք

a գըսսա = է
Band Պէնս
Sand Սէնս
Cat Քէթ
Glad Կլէտ
Anger Էնկըր
Saddle Սէտլ

E

e ուզուն = է'
Free Ֆրէ'
East Իսթ
Leaf Լիֆ
Meek Միք
Decent Տիսէնթ
Fever Ֆիվըր

e գըսսա = է
Best Պէսթ
Mend Մէնտ
Send Սէնտ
Empty Էմթի
Seven Սէվըն
Bedroom Պէտրոււմ

I

i ուզուն = այ
Line Լայն
Time Թայմ
Pint Փայնթ
Silent Սայլէնթ

i գըսսա = ի
King Քինկ
Inch Ինչ
Fifty Ֆիֆթի
Silver Սիլվըր

O

o ուզուն = օ

Mole Մօլ
Rope Րօփ
More Մօր
Bone Պօն
Noble Նօպլ
Holy Հօլի

o գըսսա = օ (օ իլէ տըն մապէյ-
նի օլան պիր սէս)

Not Նօթ
Soft Սօֆթ
Shot Շօթ
Stop Սթօփ
Comic Գօմիք
Robber Րօպլըր

U

u ուղղուն = իու

u գըստա = ը (ը իլէ ա ըն մապէյ-
նի օլան պեր սէս)

Pure	Փիւր	Just	Ճշմարիտ
Blue	Պիւր	Much	Մըչ
Mule	Միւլ	Shut	Շըթ
Tube	Թիւլ	Bulky	Պըլքի
Duty	Տիւթի	Upright	Ըշխարայիտ

3. Հուրուֆը ը Սալթիյէ պալատէքի միսալլէրտէ կէս-
թէրիլէն սէսլէրլէ օգոնարգտան մա'տա, չօգ տէֆ'ա
աթիտէքի սէսլէր իլէ տախի օգոնուրլար:

a = ա Hard Հար: Dark Տար: Barley Պարլէ:

= օ All Օլ: Fall Ֆէլ: Paltry Փէլթի:

e = ը Verb Վերբ: Term Թերմ: Fern Ֆերն:

i = ը Gird Կերդ: Bird Պերդ: Virgin Վերջին:

o = ու Move Մուվ: Lose Լոս: Tomb Թոմ:

= ը Love Լըվ: Dove Տըվ: Govern Կըվըրն:

u = ու Rude Րուդ: Rule Րուլ:

= ը Turn Թըրն: Hurt Հըրտ: Burn Պըրն:

= ի Busy Պէյ: Minute Մինիւթ:

= է Bury Պերի:

W վէ Y հարֆլարը պա'ղը հէրլէրտէ Հարֆը ը Սալթի,
պա'ղը հէրլէրտէ տախի Հարֆը ը Հէճէ իթիպար օլու-
նուրլար: Wonder (ուընդըր) քէլիմէսինտէ W հարֆը
Հարֆը ը Հէճէ օլուպ, ու կիպի օգոնուր: Ֆազաթ Սալ-
թէյն թէրքիպլինտէ, (պազ 4 պէնտէ), Հարֆը ը Սալթի օ-
լուր: Y իսէ Հարֆը ը Սալթի օլուրը հալտէ յ, է, վէ ոյ
կիպի, վէ պազգա սըրալարտա, Yes (էէ) վէ You (էո-
քէլիմէլէրլինտէ օլուրը միսլլիլ Է կիպի օգոնուր:

4. Սալթիյն¹, եա'նի իքի Հարֆը ը Սալթի եան եանա
կէլմէլէ հաթը օլան սէսլէր աթիտէքիլէր տիր:

1. Diphthong. Երկարբառ:

x փաշայ

ai = էյ Rail Րէյլ: Sail Սէյլ: Main Մէյն:

ay = էյ Play Փէյ: Day Տէյ: May Մէյ:

au = օ¹ August Օգոստ: Fault Ֆոլտ:aw = օ¹ Law Լօ: Draw Տրօ: Awful Օֆուլ:

ea = ի Near Նէր: Each Իչ: Meal Մէլ:

ea = է Head Հէդ: Dead Տէդ: Ready Րէդի:

ee = ի Feel Ֆէլ: Seed Սէդ: Needle Նէլ:

ei = էյ Vein Վէյն: Veil Վէյլ:

ey = էյ Prey Փրէյ: Convey Գընվէյ: They Տէյ:

ew = իու Few Ֆէւ: New Նէւ: Dew Տէւ:

eu = իու Feud Ֆէւ: Neuter Նէւթըր:

ie = ի Field Ֆիլդ: Relief Րէլիֆ:

= է Friend Ֆրէնդ:

io = ը Portion Փորշիոն: Tension Թէնշիոն:

oa = օ Soap Սօփ: Goat Կօթ:

oe = օ, ու, ի Foe Ֆօ: Shoe Շօ: Foetus Ֆէթուս:

oo = ու Boot Պու: Roof Րուֆ: Soon Սու:

oi = օյ Voice Վոյս: Rejoice Րէժոյս:

oy = օյ Boy Պոյ: Employ Էմփլոյ: Toy Տոյ:

ou = աու Loud Լու: Noun Նուն:

ow = աու Town Թաւն: Fowl Ֆաւլ:

ue = իու Blue Պլէւ: Glue Կլէւ:

eau = իու Beauty Պէյութի:

eye = այ Eye Եյ:

5. Հուրուֆը ը Հէճէյին սէսլէրի պէր վէճհի աթի տիր:

B = պ Պու հարֆ տա'իմա պ կիպի օգոնուր:

C = ս e, i, վէ y հարֆլարընա թէգաատուրմ էթալ-
յինտէ, ու (էէ) կիպի օգոնուր: Nice Նայս:
City Սէթի: Lucy Լէսի:

C = զ, ք a, o, վէ u հարֆլարընա վէ Հուրուֆը ը Հէճէ-
տէն հէր գանդըրընա թէգաատուրմ էյլէտիյինտէ,

1. Պու սէս անճադ իշիթմէլէ էյրէնիլէր:

Հ կիպի օգոճուճուճու. Cat Գէ՛, Cold Գօ՛ւ, Cut Գէ՛, Cream Գրէ՛ կիպի :

C = շ : Ce վէ ci Հուրուֆը Սալթիյէտէն հէր դանդորնա թէգատտուճու էթտիյինտէ շ կիպի օգոճուճուճու. Ocean Օշէ՛, Gracious Կրէյշէ՛ կիպի :

D = տ , վէ պա՛ղը քէլիմէլէրտէ , 'ալ էլ խոստուս u վէ i հարֆլարընա թէգատտուճու էթտիյինտէ , ճ կիպի օգոճուճուճու. Graduate Կրէճօ-էյ՛, Soldier Սօ՛ւ ճէր կիպի :

F = ֆ : Պու հարֆ տա՛րմա ֆ կիպի օգոճուճուճու, անճագ of քէլիմէսինտէ լ կիպի թէլէֆֆիւղ օլոճնարագ մէղքիւր քէլիմէ լ կիպի օգոճուճուճու :

G = ճ e, i, վէ y հարֆլարընա թէգատտուճու էյլէտիյինտէ , ճ կիպի օգոճուճուճու. Germ Ճէրճ, Ginger Ճիճճէր, վէ Stingy Սթինճէ կիպի :

Պու դա՛րտէտէն միւսթէմնա չօգ քէլիմէլէր վար : Նիթէքիմ, Girl ԿըրԼ, Get Կէ՛, Give Կէ՛, Finger Ֆինճէր :

G = Կ a, o, վէ u հարֆլարընա վէ Հուրուֆը Հէճէտէն հէր դանդորնա թէգատտուճու էթտիյինտէ , Կ կիպի օգոճուճուճու. Began Պէկէ՛, Gone Կօ՛, Gum Կըճ կիպի :

H = հ Hen Հէ՛, Home Հօճ կիպի :

J = ճ Joy Ճօյ, James Ճէյճ կիպի :

K = ք Key Քէ, Kind Քայն, Ink Ին՛ կիպի :

L = լ : Քէլիմէլէրին սօն ուճոճնա տիւչէն le հարֆլարը լէ տէյիլ, լլ օգոճուճուճու. Table ԹէյուԼ, Simple Սթէլլ, Double ՏէյուԼ կիպի :

M = մ Man Մէ՛, Must Մէ՛ կիպի :

N = ն Now Նօւ, North Նօրթ կիպի :

P = փ Paper Փէյթէր, Poor Փօր կիպի :

Q = ք : Իշպու q հարֆը տա՛րմա u Հարֆը Սալթի-

տինէ թէգատտուճու էտիւլ, քք թէլէֆֆիւղ օլոճուճուճու. Quite Քայն, Queen Քուէն կիպի :

R = ր Road Րօ, First Ֆէրսթ կիպի :

S = ս քէլիմէլէրին իպթիտաարնտա, վէ պիր Հարֆը Հէճէ իթթիտալինտէ պուլոճնաղը սըրատա (է) կիպի օգոճուճուճու. Sore Սօր, Street Սթրէթ, Prospect Փրօսփէթ կիպի :

S = ղ Իքի Հարֆը Սալթի արատընտա շ կիպի օգոճուճուճու. Rose Րօշ, Nose Նօշ կիպի :

S = շ , Ժ S հարֆը փէք չօգ քէլիմէլէրին միւսթէլի պուլոճնաղը sion թէրքիպինտէ շ (շ) կիպի օգոճուճուճու : Մէսէլա, Tension Թէնշէն, Expression Էքսպրէշէն : Լաքին մէղքիւր թէրքիպի պիր Հարֆը Սալթիտէն սօնկրա կէլտիյինտէ S հարֆը լ կիպի օգոճուճուճու. Cohesion Գօհիշէն, վէ Explosion Էքսպլօշէն կիպի : Պոճնտան մա՛տա, u հարֆընա թէգատտուճու էթտիյինտէ սըրատա շ վէ լ կիպի օգոճուճուճու : Նիթէքիմ, Sure Շէր, վէ Pleasure Փէշէր :

T = թ Time Թայ, Tree Թրէ կիպի :

Պու հարֆ տա՛րի չօգ քէլիմէլէրին միւսթէլի պուլոճնաղը tion թէրքիպինտէ շ կիպի օգոճուճուճու : Մէսէլա. Proportion Փրօպորշէն, Nation Նէյշէն, Exception Էքսպէշէն :

T = չ պա՛ղէն մէղքիւր թէրքիպիտէ վէ պա՛ղէն տէ պա՛ղա սըրալարտա շ կիպի օգոճուճուճու, Question Գօշէյշէն, Combustion Գօմպուշէն, Culture Գլուշէր, Virtue Վէրթու կիպի :

V = վ Every Էյրէ, Very Վէրէ կիպի :

X = քս, կզ Express Էքսպրէքս, Example Էքզէմպլ կիպի :

X = շ iou թէրքիպիպինտէ վէ u հարֆընա թէգատտուճու էթտիյինտէ, շ կիպի օգոճուճուճու. Noxious Նօշուշ, Luxury Լէշուշ կիպի :

Z = զ վէ ժ Zinc Զին, Azure Էթէւր կիպի :

6. Հուրուֆը Հէճէտէն իբրիսի եան եանա կէլիպ պիր հարֆ կիպի օգունանլար աթիտէքի միսալլէրտէ կէօսթերիմիշ արի :

CH = չ Chief Զէֆ, Chin Զին, Church Զըւր կիպի : Պաշգա լիսանտան ալընմըշ օլան քէլիմէլէրտէ իշպու շ թէրքիպի պաղէն + վէ պաղէն շ կիպի օգունուր :

PH = ֆ Phase Ֆէշ, Philosophy Ֆէլոսֆի կիպի :

SH = շ Fish Ֆէշ, Sheep Շէֆ, Shirt Շըւր կիպի :

TH = տն վէ թհ : Պու թէրքիպին օգունարղը սէս թիւրքճէ վէ էրմէնիճէտէ օլմատըղընտան, էօյրէնմէսի անճագ պիլէնտէն իշիթմէքլէ օլուր :

TS = ձ, ց : Պու թէրքիպի հէման պիր հէճէ տաթիլինտէ պուլունարղընտա, յ եախօտ ց կիպի օգունուր : Մէսէլա. Cats Քէշ, Meats Մէշ :

GH = ֆ : Իշպու թէրքիպի անճագ պաղը քէլիմէլէրտէ ֆ կիպի օգունուր : Մէսէլա. Laugh Լաֆ, Enough Ինըֆ :

WH հո կիպի օգունուր : Մէսէլա. Where Հոէր, When Հոէն, What Հոմմ :

Ինկիլզճէտէ ժ, է, վէ շ հարֆլար կիպի օգունան հարֆ պուլունամարղընտան, պունլարը անլաթմագ իշիւն աթիտէքի թէրքիպլէր իսթիմալ օլունուր :

ZH = ժ : KH = խ : GH = զ :

7. Պաղէն օլուր քի եաղըլան հարֆ օգունմայըլ եաղըլմամըշ հիւքմիւնտէ գալըր :

B հարֆը m հարֆընտան սօնկրա, վէ պիր հէճէլի քէլիմէլէրտէ t հարֆընտան էվվէ կէլտիլինտէ, հիշ օգունմագ. Lamb Լէճ, Tomb Թոմ, Debt Տէթ կիպի :

Dge իշպու թէրքիպի ճ կիպի օգունուր : Pledge Փլէճ :

G իշպու հարֆ քէնտի իլէ հէման պիր հէճէ տաթիլինտէ պուլունան m եա n հարֆընա թէգատտիւմ

էթտիլինտէ, օգունմագ : Նիթէքիմ, Gnaw Նո, Sign Սոն :

GH իշպու թէրքիպի i հարֆընտան սօնկրա կէլտիլինտէ, քէզպիք ght իլէ միւնթէհի օլան քէլիմէլէրտէ, աալա օգունմայըլ, քէլիմէլէրին ալըրընա կէլտիլինտէ տաթի պաղէն օգունմագ : Մէսէլա, Nigh Նոյ, Bright Պրայմ, Through Թհրո, Bought Պոթ :

H քէլիմէլէրին իպթիտաընտա վէ նիհայէթինտէ r հարֆընտան սօնկրա կէլտիլինտէ, պիր տէ պիր Հարֆը Սալթիտէն սօնկրա օլարագ քէլիմէլէրին սօնուա տիւշտիւլինտէ, օգունմագ : Մէսէլա, Rhetoric Րէթէրէ, Catarrh Քէթրո, Oh օ, Sarah Սէրո :

H հարֆը աթիտէքի քէլիմէլէրտէ տաթի օգունմագ. Honest Օնէսթ, Herb Ըրո, Humble Ըշուլ, Hour Աուր, Honor Օնըր, Heir Էյր :

K հարֆը հէման պիր հէճէտէ օլարագ n հարֆընա թէգատտիւմ էթտիլինտէ հիշ օգունմագ : Մէսէլա, Knee Նէ, Know Նո, Knife Նոյֆ :

L իշպու հարֆ պիր հէճէլի քէլիմէլէրտէ, վէ 'ալ էլ խոսուա, a իլէ k, վէ a իլէ f, վէ a իլէ m հարֆլարը արատընա տիւշտիւլինտէ, օգունմագ : Մէսէլա, Should Շոու, Walk Ուո, Half Հաֆ, Balm Պամ :

N հարֆը հէման պիր հէճէ տաթիլինտէ օլուպ, l, վէ m հարֆլարընտան պիրի արտընտա օլարագ քէլիմէնին սօնուա տիւշտիւլինտէ, օգունմագ : Նիթէքիմ, Kiln Քէլ, Hymn Հիմ :

P իշպու հարֆ քէլիմէնին իպթիտաընտա օլարագ, n վէ s վէ t հարֆլարընա թէգատտիւմ էթտիլինտէ, թէլէֆֆիւզ օլունմագ : Մէսէլա, Pneumatics Նիւմէթիկ, Psalm Սամ : Receipt վէ Corps քէլի-

մէլէր տախի՛ր Բէ-ի՛ն վէ Գօր թէլէֆֆիւղ օլունուր:
 S Աթիտէքի քէլիմէլէրտէ S հարֆը օգունմազ. Isl-
 and Այլէ-ր, Isle Այլ, Corps Գօր, Viscount
 Վաշտա-նի կիպի:

T Իշպու հարֆ ten վէ tle թէրթիպլէրինտէ օլարազ
 s հարֆընտան սօնկրա կէլտիյինտէ, թէլէֆֆիւղ օ-
 լունմազ, Apostle Էֆօ-ւլ, Castle Քէ-ւլ, Listen
 Լէ-ւն կիպի: Վէ աթիտէքի քէլիմէլէրտէ տախի օ-
 գունմազ, Christmas Քրէ-ւճ, Chestnut Ձէ-ւճ, Soften
 Սօֆէ-ւ, Often Օֆէ-ւ, Hasten Հէյ-ւն կիպի:

Ue Իշպու թէրքիպ g վէ q հարֆլարընտան սօնկրա
 կէլտիյինտէ, Էքսէրիա օգունմազ, Մէսէլա, League
 Լէի, Pique Փէ:

W Իշպու հարֆ քէլիմէլէրին իպթիտասընտա օլարազ
 r հարֆընա թէզատտիւմ էթտիյինտէ, օգունմազ:
 Մէսէլա, Wright Րայլ, Write Րայլ, Wring
 Րէի:

8. Միւշէտտէտ¹ տէնիլէն հարֆըն թէլէֆֆիւղիւ ինկ-
 լիզէտէ Թիւրքէտէ օլարըր գատար շէտիտ օլմայըպ,
 պա՛ղէն հաֆիֆ, պա՛ղէն տախի թէք պիր հարֆ կիպի
 օգունուր: Մէսէլա, Letter, Rabbit, Getting քէլիմէ-
 լէրի՛ Լէ-ւլ, Բէ-ւլ, վէ Կէ-ւլիւն թէլէֆֆիւղ օլունմա-
 ջըպ, Լէ-ւլ, Բէ-ւլ վէ Կէ-ւլիւն տէնիլիր:

9. Ինկիլի լիսանընըն թահսիլինտէ էն կիւճ նօղթալար-
 տան պիրի Գո-վէլ² խուսուար տըր: Գո-վէլ պիր քէլիմէ-
 տէ պուլունան հէճէլէրտէն պիրինին սա՛իրլէրտէն զիյատէ
 շիտաթիլէ թէլէֆֆիւղ օլունմաար տըր: Լիսան ը Թիւրքիտէ
 գուլվէթ ալ՛էս սէվիյէ քէլիմէլէրին սօն հէճէսինէ տիւ-
 շէր: Ինկիլիզէտէ իտէ, գուլվէթ կեահ քէլիմէնին իպ-

1. Իքի տէֆ'ա եան եանա կէլէն հարֆա միւշէտտէտ տէնիլիր:
 2. Accent. Շէշտ:

Թիտասընա, կեահ նիհայէթինէ, վէ կեահ օրթասընա
 տիւշիւպ, պուլարըր դապթ էտէր դա՛իտէ ի քիւլլիյէ օլ-
 մատըրը ճիհէթիլէ եա Լուղէթ Քիթապընտան, վէ եա
 խօճատան էօյրէնմէք լազըմ տըր:

Իքինֆի Տերս¹ — Lesson 2.

ՀԱՐՅ Ը ԹԵՆՔԻՐ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

10. Պէնիս պիր էլի-ալլէ՛ վար, վէ Պէն պիր աթէ՛ կէրպի-ս,
 վէ Անն պիր էօֆէյէ վար կիպի սէօղլէրտէ՛ էլի-ալլ վէ աթէ՛
 վէ էօֆէյէ լաֆլարըր Զէ-իլէ եա՛նի դայրի մու՛այլէն օլուպ,
 մուլսաթապըն պիր վէճն իլէ մա՛լիւմի օլմայան պիր քի-
 թապէ, եախօտ ատէմէ, եախօտ քէօֆէյէ տէլալէթ է-
 տէրլէր: Իշպու նէքիրէ օլմազըրք քէյֆիլէթի ինկիլիզէ-
 տէ քէլիմէլէրին էվլէլինէ գօնուլան վէ Հարֆը Թէնքիր²
 տէնիլէն a հարֆը իլէ իֆատէ օլունուր:

11. Հարֆը Սալթի³ իլէ, եախօտ օգունմազ h իլէ
 պաշլայան քէլիմէլէրին էվլէլինէ, թէլէֆֆիւղ գօլայըրը
 իշիւն, a եէրինէ an գօնուր:

ԼՈՒՂԷԹԼԻՐ

I have.	Պէնիմ վար:	
You have.	Սէնին վար.	Սիզին վար:
He ⁴ has.	} Անըն վար:	
She ⁵ has.		
It ⁶ has.		
We have.	Պիզիմ վար:	
They have.	Անլէրին վար:	
I know.	Պիլիրիմ:	

1. Lesson, Գաս: 2. Indefinite Article, Անորոշ Յօդ:

3. Vowel, Չայնուր: 4. Միւղէքէր իշիւն: 5. Մու՛էնէս
 իշիւն: 6. Մուղէքէր վէ մու՛էնէս կէսթէրմէզ:

I saw.	Կէօրտիւմ:
Who saw?	Քի՞մ կէօրտիւ:
Who has?	Քի՞մին ... վար. Քի՞մտէ ... վար.
	Քի՞մտէ ... տիր:
It is.	Օ տըր:
A book.	Քիթապ, եախօտ պիր քիթապ:
A father.	Փէտէր, " " փէտէր:
A dog.	Քէօփէք, " " քէօփէք:
A cat.	Քէտի, " " քէտի:
A garden.	Պաղչէ, " " պաղչէ:
An ox.	Էօքիւզ, " " էօքիւզ:
A cow.	Ինէք, " " ինէք:
A tree.	Աղաճ, " " աղաճ:
An ape.	Մայմուն, " " մայմուն:
A house.	Էվ, " " էվ:
A pen.	Գալէմ, " " գալէմ:
A friend.	Տօսթ, " " տօսթ:
Some friends.	Պա՛ղը տօսթլար:
Pretty.	Կիւզէլ (կէօսթէրիշտէ):
White.	Պէյազ:
Large.	Պէօյիւք:
Good.	Էյի:
Nice.	Կիւզէլ, լէզզէթլի:
New.	Ենի:
Camel.	Տէվէ:
" A large garden.	Պիր պէօյիւք պաղչէ:
A new book.	Պիր ենի Քիթապ:
A white cat.	Պիր պէյազ քէտի:

12. EXERCISES.

1. I have a book. 2. We have a father. 3. You have a dog. 4. She has a cat. 5. He has an ox. 6. We saw a tree. 7. They have a cow. 8. He has

- a large garden. 9. You have a book and a pen. 10. We saw a camel and an ape. 11. He has a new book. 12. You have a friend. 13. Who has a book? 14. She has a white cat. 15. It is a good cat.

13. ՄԻՍՍԱԼԼԵՐ

1. Պիր քիթապընդ վար: 2. Պէ՛ր¹ մայմուն կէօրտիւմ: 3. Պէ՛ր պէօյիւք պաղչէմիզ վար: 4. Քի՞մին պիր քիթապը վար: 5. Պէնիմ պիր էյի տօսթում վար: 6. Անըն (մու՛հնէս)² պիր էյի քիթապը վար: 7. Պիր պէօյիւք աղաճ կէօրտիւլէր: 8. Կիւզէլ պիր աղաճ տըր: 9. Քիմտէ՞ Պէ՛ր քէօփէք վար: 10. Սնէրտէ էյի պիր քէօփէք վար: 11. Պիր էօքիւզիւմ վար: 12. Էյի պիր էօքիւզ տիր: 13. Քիմտէ՞ պիր ինէք վար:

ԻԼՋԻՆՖԻԼ ՏԵՐԱ — Lesson 3.

ՀԱՐՖ Ը ԹԵՆՔԻՐ ՊԵՅԱՆՆԵՏԱ ՏԵՐ (Տէվմ)

14. Հարֆը մէզքիւր, եանի a, մա՛նաօը իզթիզատընտան օլարագ անճագ միւֆրէտ քէլիմէլէրին իլքինտէ գօնուլուր: Պա՛ղը եախօտ Պէ՛ր ալ մա՛նաօընտա օլան some եախօտ any քէլիմէլէրինտէն պիրի այնի սըրալարտա չօդ քէրրէ կերէք միւֆրէտ³ վէ կերէք ճէմ⁴ քէլիմէլէրին իլքինտէ գօնուլուր:

1. Թիւրքէն իֆատետէ օլ գատար լազըմ տէյիլ իքէն, խիլիզէտէ սէօզէ կիրմէսի միւսթագիլ լազըմ օլան քէլիմէլէր՝ միսալլէրտէ ուֆագ եազը իլէ եազըմըլլար տըր:

2. Միսալլէրտէ միւֆրէտի զայպ զամիլիլին քէյֆիլէթի պէյան էտիլմէտիլի սըրալարտա մուզէրքէր անլաջլաճագ տըր:

3. Singular. Եզակի: 4. Plural. Յոգնակի:

ԼՈՒՂԻԹԼԵՐ

Bread.	Էքմէք :	Poor.	Ֆազիր :
Cheese.	Փէյնիր :	Horse.	Աթ :
Paper.	Քեաղըտ :	Water.	Սու :
Two.	Իքի :	Flower.	Զիչէք :
Three.	Իւչ :	Brother.	Գարնառաչ :
Four.	Տէօրթ :	Sister.	Գըզ գարնառաչ :
Five.	Պէչ :	Sugar.	Շէքէր :
And.	Վէ :	Coffee.	Գահվէ :

One. Պիր ('ատէտ կէօսթէրիր :)
 Who has any coffee? Քիմմէ՞ գահվէ վար :
 Has he any water? Անտէ սու վա՞ր մը :
 How much bread has she? Անտէ նէ՞ գատար էքմէք վար :
 Have you a house? Սէնին էվին վա՞ր մը :
 How many cows¹ have you? Սէնին գա՞չ ինէյին վար :

Ի՞նչ. How many 'ատէտի, վէ How much միգատարը իսթիֆ-
 համ ինչին գուլանըլը : Պու սեպեպտէն How many թէրքիպինտէն
 սնկրա կէլէն իսմ ճէմ¹ օլմուլը ալը : Մէսէլա, How many books
 has he? Անն գա՞ւ ինէյլէ տէ : How much sugar has he? Անն չէ՞
 գատար չէտէն տէ :

Սու ալտա Ֆի'լ Ֆի'լ սահիպի օլտն իսմտէն էվլէլ եաղըլը :
 Մէսէլա, Անն շէր Ֆի'լալ տէ, 'իպարէսի ինկիլգճտէն He has a
 book, օլուր, լաքին Անն շէր Ֆի'լալ տէ և, ետրինտէ Has he a
 book? տէնիլիպ, has Ֆի'լի ելքէ աթըլը :

15. EXERCISES.

1. Have you any bread? 2. I have some bread and some cheese. 3. Who has a pen? 4. My brother

1. Ինկիլգճտէն միաֆրէտ պիր քէլիմէյէ s հարֆը 'իլվլէ ետրիլե-
 տէ ճէմ¹ օլուր : (12նճի տէրսէ միւրաճառաթ օլուրնա)

has a pen. 5. How many books has she? 6. She has five books and some paper. 7. Have we any water? 8. Yes, we have some water. 9. Who has a cow? 10. My father has a cow. 11. Have you an ox? 12. I have an ox and a cow. 13. How many dogs has he? 14. He has two dogs and a cat. 15. Who has any paper? 16. She has some paper and a pen. 17. Have you a garden? 18. No, I have a house.

16. ՄԻՍՍԼԼԵՐ

1. Քիմմէն պիր եէնի էվի վար : 2. Անլէրին պիր եէ-
 նի էվլէրի վար : 3. Պիր կիւզէլ աթընըզ վա՞ր մը : 4.
 Պիր կիւզէլ աթընըզ վէ պիր կիւզէլ քէօփէյիմիզ վար :
 5. Անտէ էքմէք վա՞ր մը : 6. Պիր աղ էքմէյի վէ պիր աղ
 փէյնիրի վար : 7. Քիմմէն պիր չիչէյի վար : 8. Գըզ-
 գարնառաչմըն կիւզէլ պիր չիչէյի վար : 9. Գա՞չ գա-
 ըննառաչմ վար : 10. Իքի գարնառաչմ վէ պիր գըզգա-
 ըննառաչմ վար : 11. Աննն պէօյիւք պիր պաղչէսը վա՞ր
 մը : 12. Աննն պէօյիւք պիր էվի վար տըր : 13. Գա՞չ
 աթընըզ վար տըր : 14. Իւչ աթընըզ վէ պիր ինէյիմիզ
 վար տըր : 15. Նէ՞ գատար չէքէրիմիզ վար : 16. Պիր
 աղ չէքէրիմիզ վէ պիր աղ գահվէմիզ վար տըր : 17.
 Քիմմէն պիր աղ էքմէյի վար : 18. Անլէրին պիր աղ էք-
 մէյի վար :

Տէօրսիւնճիլ Տէրս — Lesson 4.

ՀԱՐՑԸ ԹԱՐԻՖ¹ ՊԵՅԱՆԸՆՍԱ ՏԸՐ

17. Ինկիլգճէնին Հարֆը Թարիֆի the օլուպ, պու-
 Հարֆը Թարիֆ քէլիմէլէրին էվլէլինէ գօնուլուր, վէ էվ-

1. Definite article. Որոշող Յօդ :

վելինէ գօնուլորդը քելիմէնին մալիւմ վէ մուալլէն օլ-
տըղընա տէլալէթ էտէր :

18. The լաֆզը կէրէք միւֆրէտ կէրէք ճէմ՝ օլան քէ-
լիմէլէրին իւրինէ գօնուլուր :

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

The boy.	Օղլան, եախօտ օլ օղլան :
The little boy.	Քիւչիւք օղլան :
The sun.	Կիւնէշ, եախօտ մալիւմ կիւնէշ :
The man.	Ատէմ, " " ատէմ :
The apple.	Էլմա, " " էլմա :
The bird.	Գոշ, " " գոշ :
I am.	Պէն իմ :
Thou art ¹ .	Սէն սին :
He is.	Is he?
She is.	Is she?
It is.	Is it?
We are.	Պիզ իզ :
You are.	Սիզ սինիզ :
They are.	Անէր տիր :
Here.	Պուրատա :
We are here.	Պուրատա իզ :
Where?	Նէրէտէ :
Where is she?	Հաճի, նէրէտէ տիր : (մո"ւ էնէս)
How?	Նաճըլ :
How are you?	Նաճըլըն, նաճըլ սընըզ :

1. Սէն մա'նասընտ օլան իշպու thou քելիմէսինին իսթիմալը,
չօգճա քիթապը Մուգատտէսէ, վէ 'իպատէթէ մախսուս 'իպարէ-
լէրտէ ճարի օլուզ, պաշգա սըրալարտա thou քելիմէսի եէրինէ,
նէզալէթ իզթիզասընտան, "էշ մա'նասընտ օլան you իսթիմալ
օլուլուր :

My, mine.

Well.

I am well.

She is in the house

Yes Sir.

He is a good boy.

Yellow.

Fresh.

Cold.

Smooth.

Lame.

Blind.

Kind.

Պէնիմ :

Էյի . սընէթճէ էյի :

Էյի իմ :

Օ էվաէ տիր :

Պէլի էֆէնտիմ Էվլէթ էֆէնտիմ :

Օ էյի պիր օղլան տըր :

Sick. Խասթա :

Poor. Ֆագիր :

Rich. Զէնկին :

Very. Փէք :

But. Լաքին :

Hot. Սըճազ :

Small Քիւչիւք :

Ինչէր : Էյի, վէ Պաշգա-էշ, վէ Նէրէտէ Պիզ իզ Խիւքճէ
սէօղլէրտէ միւզթէտա օլան "էշ, վէ "էշ, վէ . քելիմէլէրի գարինէ
իւն տիւաշլարդլարը. լալ իշպա էտիլէրէք զիքը օլուլուր. լա-
քին Խիւքճէտէ միւզթէտա տա" իմա զիքը օլուլուր տըր :

18. EXERCISES.

1. We saw a bird. 2. The bird is yellow. 3. Is the bread fresh? 4. Yes Sir, the bread is fresh. 5. Here is some water. 6. Is the water cold? 7. Yes Sir, the water is cold. 8. I saw the little boy. 9. Are you well? 10. Here is a tree. 11. The tree is large and pretty. 12. Is the paper white? 13. Yes Sir, the paper is white and smooth. 14. Has he a garden? 15. Is the father rich? 16. No, but the mother is rich. 17. Is the sun hot? 18. Yes Sir, the sun is very hot. 19. Where is the man? 20. The man is here. 21. How is the boy? 22. The boy is very well.

19. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Օ պուրատա տըր : 2. Օ (մու"էնէս) խասթա՞ մը տըր :

3. Խայր, լաքին ֆազիր տիր: 4. Օ աղաճ պէօյիւք մի տիր: 5. Էվլէթ էֆէնտիմ, պէօյիւք տիր: 6. Քիմֆին զէնկին պիր գարնտաշը վար: 7. Փէտէրիմին պիր զէնկին գարնտաշը վար: 8. Եէնի քիթապլար նէրէտէ տիր: 9. Եէնի քիթապլար պուրատա տըր: 10. Պաղէ պէօյիւք մի տիր: 11. Պաղէ փէք պէօյիւք տիր: 12. Ջէնկին մի սին: 13. Խայր էֆէնտիմ, ֆազիր իմ: 14. Ջէնկին մի տիրէր: 15. Էվլէթ էֆէնտիմ, փէք զէնկին տիրէր: 16. Գաճ գալէմին վար: 17. Իւչ գալէմիմ վար: 18. Գալէմէր էյի մի տիր: 19. Էվլէթ էֆէնտիմ, էյի տիր: 20. Գըզ գարնտաշըն պուրատա մը տըր: 21. Էվլէթ էֆէնտիմ, պուրատա տըր: 22. Օ թօփալ մը տըր (մու՛էնէս): 23. Խայր էֆէնտիմ, լաքին օ՛ւամա տըր: 24. Էլմա նա՛սըլ տըր: 25. Էլմա քիւչիւք, ամմա չիւէք պէօյիւք տիր:

Պէշինֆի Տէրս — Lesson 5.

ՀԱՐՅ Ը ԹԱՐԻՅ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ (Տէ՛վմ)

20. Իպարէ իչինտէ իւղէրլէրինէ թէնքիր եա թա՛րիֆ հարֆլարը գօնուլմագ լաղըմ կէլմէյէն իսմէր չօգ օլուպ, պա՛ղըլարը աթիտէքի տիրէր:

... Իսմի իսաս¹, վէ Իսմի մա՛նա², վէ ճինս իլէ մատտէյէ տէլալէթ էտէն իսմէր³:

Բ. Միւզաֆըն իլէյնտէն սօնկրա տիւչէն միւզաֆ⁴:

Գ. Any (հէր գանդը), each (հէր պիր), every (հէր), much (չօգ), some (պիր աղ), this (պու), վէ that (օ) կիպի պա՛ղը սըֆէթլէրտէն⁵ սօնկրա կէլէն իսմէր:

1. Proper Noun, Զատուկ Անուն: 2. Abstract Noun, Վերացեալ Անուն: 3. Nouns of substance, material, or genus. 4. The thing possessed, Զատկացեալ: 5. Adjective, Ածական:

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Gains.	Գաղանք:	That.	Օ, օլ:	This.	Պու:
This is	better than that.	Պու տնտէն էյի տիր:			
Your.	Սէնին, սիզին:	Gold.	Ալթուն:		
Her.	Անըն (հո-՛ւնէս):	Silver	Կիւմլէ:		
His.	Անըն (հո-ւնէս):	Iron.	Տէմիր:		
Virtue.	Ֆաղիլէթ:	Patience.	Սապր:		
Name.	Իսմ:	Ill.	Խասթա:		
Child.	Չօճուդ:	Money	Փարա:		
Rain.	Եաղմուր:	Health.	Սըհէթ:		
Room.	Օտա:	Uncle.	Ամա:		
Heavy.	Աշըր:	Bad.	Ֆէնա, քէթիլ:		
Sin.	Կիւնահ:	Idle.	Թէնպէլ:		
Sweet.	Թաթլը:	Loves.	Սէվէր:		
22 Metal.	Մա՛տէն:	Falls.	Էնէր, տիւչէր:		
Plays.	Օյնար:	Barks.	Հապլար:		
Likes.	Հաղղ էտէր:	Strength.	Գուլլէթ:		
Took.	Ալտը:	Anna.	Աննա:		
George.	Գէորդ:	Every.	Հէր պիր:		
On.	Իւթիւնտէ:	Great.	Պէօյիւք:		
Much.	Չօգ:	Him.	Անը,		
The room is mine.		Օտա պէնիմ տիր.			

21. EXERCISES.

1. My father is ill, but my brother is well. 2. Your garden is large, but your house is small. 3. Gold is yellow, but silver is white. 4. Patience is a great virtue. 5. John is a good boy. 6. Mary loves her book. 7. Where is my pen? 8. Your sister took it. 9. Every boy plays. 10. This pen is very good. 11. He gains much money. 12. That is his name. 13. James loves his dog. 14. The rain falls on every

flower. 15. I have some bread and some cheese. 16. My friend has much money. 17. Health is better than gold.

22. ՄԻՍՍԱԼԻԲՐ

1. Տէմիր աղբը տըր: 2. Օլ քիթապար պուրատա տըր: 3. Ամանըղ նաւը տըր: 4. Քիթապարըմ նէրէտէ տիր: 5. Անէր պուրատա տըր: 6. Անըն գըղ գարնատաչը նէրէտէ տիր: 7. Օ քէնտի օտապընտա տըր: 8. Ալնահ փէք ֆէնա տըր: 9. Աննա պուրատա տըր: 10. Պէնիմ քիթապարմ հէնի տիր: 11. Օլ աղամ պէօյիւք տիր: 12. Պէնիմ քէօփէյիմ հալլար: 13. Էվլիմիզ պէօյիւք տիր: 14. Շէքէր թաթը տըր: 15. Անըն օլլու թէնպէլ տիր: 16. Գէորդ էյի պիր չօճուգ տըր: 17. Հէր օլլան անը սէվէր: 18. Տէմիր պիր մա'տէն տիր: 19. 'Իլմ սէրվէթ-տէն էյի տիր:

ԱԼԹՐՆՁՆ ՏԵՐՍ — Lesson 6.

ՀԱՐՅԸ ԹԱՐԻՖ ՊԵՅԱՆԸՆՍԱ ՏԵՐ (ՏԷԼՄ)

23. Պէնտէ պէր քիթապար, վէ, քիթապար պէնէ՛ր քիթապարէն սուրէթինտէ թէրթիպ օլլուան 'իպարէլէր ինկիւզ-ճէյէ թէրճէմէ օլլուարդտա, վէր քէլիմէսի իլէ թէրթիպ օլլուանլարըն միւպթէտապը՝ օլլան իսմիլն էվլէլինէ a հար-ֆը թէնքիրի, վէ քիթապար քէլիմէսիլէ թէրթիպ օլլուանլա-րըն միւպթէտապընն էվլէլինէ the հարֆը թա'րիֆի գօ-նուլըր:

Մէտէլա. Ստիֆ իւզգիւր 'իպարէլէրն պիրինճիսինտէքի քիթապար նէքիրէ օլլուարդ զայրի մա'պէն պիր քիթապար, իրինճիսին-տէքի իսէ մա'րիֆէ օլլուարդտա մա'պէն պիր քիթապար տէլլէթ-էտէր: Պէնտէ 'ալէյ ինկիւզճէտէ պիրինճի քիթապար լաֆգընն իրին-նէ a, (a book) վէ իրինճի քիթապար լաֆգընն իրինն the, (the book) գօնուլըր:

1. Nominative, Տէր բայի:

Յաղաթ նէքիրէ օլլան իսմ ճէմ՝ օլլուր իսէ հարֆը թէն-քիր գօնուլմազ:

Ինէր: Of էտաթը իլէ էտիրան իգաֆէտէ միւզաֆըն իլքինտէ the հարֆը Կէլմէսի գա'իտէյի քիւլլէյի տիր: (Պէնտ 81)

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

There is.	Վար (տըր):	Is there?	Վար մը տըր:
In the city.	Շէհրէ:	What has he?	Նէսի վար:
Aunt.	Թէյգէ:	Knife	Պըչազ:
Store.	Մաղազա:	Which?	Գա'նղի:
Umbrella.	Շէմսիլէ:	Shoe.	Գուստուրա:
Fire.	Ենիլըն:	Kitchen.	Մաթպախ:
Servant.	Խըրմէթճի:	Foot.	Այազ:
Coat.	Սէթրի:	Feet.	Այազլար:
Loaf.	Սօմու:	Loaves.	Սօմունլար:
Church.	Քիլիսէ:	John.	Յովհաննէս:
Old.	Էսքի:	Անը	Him, Her. It.

24. EXERCISES.

1. The house is small. 2. The sister is poor. 3. Is the garden large? 4. He has a dog. 5. The bird is large. 6. There is a large bird. 7. He has a rich aunt. 8. Is your uncle poor? 9. No, he is rich. 10. We have a new church. 11. He has a white horse. 12. He has the white horse. 13. She has an apple. 14. They have a house and a store. 15. Have you a knife? 16. Yes Sir, I have a knife. 17. Which knife have you? 18. I have the new knife. 19. Who has my umbrella? 20. Your brother has it.

25. ՄԻՍՍԱԼԻԲՐ

1. Շէքէր թաթը՝ մը տըր: 2. Էվլէթ, էֆէնտիմ, չէ-քէր թաթը տըր: 3. Նէսիլ վար: 4. Էյի պիր էքմէյիմ

վար: 5. Եյի էքմէք պէնիմ տիր: 6. Եսքի գունտուրամ
նէրէտէ տիր: 7. Օլ էսքի գունտուրա շէրտէ տիր:
8. Շէհրտէ եանդըն մը վար: 9. Եվէթ էֆէնտիմ,
շէհրտէ եանդըն վար: 10. Եանդըն շէհրտէ տիր:
11. Մաթպախտա խըտմէթճի վա՞ր մը: 12. Խըտմէթճի
մաթպախտա՞ մը տըր: 13. Խըտմէթճի մաթպախտա տըր:
14. Օլ էվ փէք էսքի տիր: 15. Օլ էվ էսքի՞ մի տիր:
16. Յովհաննէսին եէնի պիր սէթրիսի վար տըր: 17. Եէ-
նի սէթրի Յովհաննէստէ տիր: 18. Աթըն տէօրթ աչաղը
վար: 19. Գա՞ջ սօմուհըն վար: 20. Իւ՛չ սօմուհըմ վար:

ԵՒՏԻՆՈՒ ՏԵՐԱ — Lesson 7.

ՎԱՐ ԹԱՊԻՐԻՆԻՆ ԻՆԿԼԻՋՏԻՍԻ

26. Թիւրքճէտէ պէնիմ (ֆէլանը) վար, աւըն (ֆէլանը) վար,
սէնի (ֆէլանը) վար, աղաճըն (ֆէլանը) վար, ճիւղէլէրի կի-
պի պիր թէրքիպ ի իզաֆի իլէ պիր տէ վար թա՛պիրին-
տէն միւրէքքէպ պիր ճիւղէլէնին ինկլիղճէսինտէ վար թա՛-
պիրի եէրինտէ մալիք օլմադ մա՛նապընտա օլան To have
ֆիլինին միւշթադաթընտան պիր ֆիլէ կէթրիլտիլի կի-
պի, միւղաֆըն իլէ՛ն օլան պէնիմ, սէնի, աղաճըն, վէ դայրի-
հի եէրինտէ տալիս միւճէրքէտ¹, եանի պէն, սէն, աղաճ, վէ
դայրիհի կէթրիլտիր: Մէսէլա, Պէնիմ քիւսալճ վար ճիւղէ-
սինին ինկլիղճէսի I have a book օլուր:

Պու ճիւղէլէրին նէֆի թա՛պիրլէրի տալի have ֆիլ-
լինտէ not եաթօտ no լաֆղընըն իլալէպիլէ օլուր: Մէ-
սէլա, Պէնիմ քիւսալճ էօ՛ք ալը, ճիւղէսինին ինկլիղճէսի,
I have not a book օլուր:

Իւսն: Not լաֆղը գուլանըլաղընտա նէֆի օլուտան իսմին իլլինէ
եա հարֆը թէնքի (a) եաթօտ հարֆը թարիֆ (the) կէթրիլտիր: վէ
no լաֆղը գուլանըլաղընտա մէղքիւր հարֆըլըն հիւ պիր կէթ-
րիլտէլ, իսմ տալի նէթրի օլուր:

1. Nominative case, Ուղղական:

I have not.

Պէնիմ եօգ տըր:

You have not.

Սիլին եօգ տըր: Սէնին եօգ տըր:

The tree has leaves.

Աղաճըն եափրաղարը վար:

The birds have eyes.

Գուշարըն կէօղլէրի վար:

The birds have not.

Գուշարըն (ֆիլանը) եօգ տըր:

27. Քիւսալճ վար, վէ Գալէֆն վար թա՛պիրլէրի՝ Պէնիմ
քիւսալճ վար, վէ Սէնին քալէֆն վար թա՛պիրլէրինին ին-
թիսարը օլաղընտան, ինկլիղճէտէ միւղաֆըն իլէ՛ն հաղֆ
էտիլէն պու միսիլիւ ճիւղէլէրտէ 26 ընճը պէնտտէքի
գա՛րտէ թէլսալիւֆ էթմէղ:

Պէնիմ պիր քիթապըմ վար: I have a book.

Սէնին պիր գալէմին վար: You have a pen.

Սէնին գալէմին եօգ: You have no pen.

Անլէրին պիր էվլէրի վար: They have a house.

Անըն պիր քէօփէյի վար: He has a dog.

Անըն քէօփէյի վա՞ր մը: Has he a dog?

Պիլիմ պիր աթըմըզ վար: We have a horse.

Պիլիմ աթըմըզ եօգ տըր: We have not a horse.

Have you any paper? Գեաղըմըզ վա՞ր մը:

I have no paper. Գեաղըմըմ եօգ տըր:

Some thing. } Պիր չէ: Tree. Աղաճ:

Any thing. } Leaves. Եափրաղար:

Nothing. չի պիր չէ:

Has he any thing? Պիր չէի վա՞ր մը:

He has nothing. չի պիր չէի եօգ տըր:

Salt. Թուղ: Eye կէօզ: Eyes կէօղլէր:

Ink. Միւրէքքէպ: Orange. Փօթթուղալ:

What have you? Նէհիզ վար:

What? Նէ:

28. EXERCISES.

1. Have you a horse? 2. Yes Sir, I have a horse.
3. Have you any bread? 4. Yes sir, I have some bread.

5. Have I a dog? 6. Yes, you have a dog. 7. Which dog have you? 8. I have my dog. 9. Have they a horse? 10. They have a horse. 11. Have you a coat? 12. Yes sir, I have a coat. 13. Has he a pen? 14. He has no pen. 15. Have you any salt? 16. I have no salt. 17. Who has some ink? 18. I have some ink. 19. I have no ink. 20. I have two brothers.

29. ՄԻՍՍԱԼԼԻՐ

1. Պէնիմ փարամ վար: 2. Սէնին քիթապըն վար մը: 3. Պէնիմ քիթապըմ եօզ տըր: 4. Անըն սույու վար մը: 5. Անըն հիչ սույու եօզ տըր: 6. Պիդիմ էվիմիզ վար: 7. Էվիմիզ եօզ տըր: 8. Սէթրին վար մը: 9. Էվէթ էֆէնարիմ, սէթրիմ վար: 10. Գուշուն վար մը տըր: 11. Գուշում վար տըր: 12. Անըն քէօփէյի վար մը տըր: 13. Անըն քէօփէյի եօզ տըր: 14. Անլէրատ փորթուզալ վար մը տըր: 15. Անլէրատ փորթուզալ եօզ տըր: 16. Նէլէրիմ վար: 17. Պիր քէօփէք պիր տէ քէտիլէրի վար: 18. Նէնիզ վար: 19. Պիր չէյիմիզ եօզ տըր: 20. Անըն (մուհնէս) չէմսիյէսի վար մը: 21. Շէմսիյէսի եօզ տըր:

Սէքիզինֆի Տէրս — Lesson 8.

ԱՍՐ ԹԱՊԻՐԻՆԻՆ ԻՆԿԼԻՋՏԷՍԻ (Տէլա)

30. Պէնիմ փարամ վար, Աղաճառ Վէյէ վար, վէ Էլէրէ փարամ վար միսիլիւ իսպարէլէրտէ վար քէլիմէսինատէն էվէլ թէրթիպ ի իզաֆի ետրինատէ մէֆուլըն ֆիյհ զօնուլտըլընտա տալսի, Պէնիմ փարամ վար, վէ Աղաճըն Վէյէսի վար տէմէք կիպի, պաղէն նիտպէթ վէ թէմէլիւք մա՛նասընը շամիլ պուլունտըլընտան, ինկիլիզէսի ելինէ սալիֆ իւզ զիքր (պէնա 26) թէրթիպ իւզըն օլուր:

Պէնտէ փարա վար. Փարամ վար: I have some money.

Պէնտէ փարա եօզ. Փարամ էօզ: I have no money.

Աղաճառ մէյլէ վար. Աղաճըն մէյլէսի վար:

The tree has some fruit.

Էվտէ գափու վար:

The house has a door.

Սէնտէ գուլլէթ վար:

You have strength.

Սէնտէ գուլլէթ վար մը:

Have you strength?

Սէնտէ կիւլ վար մը:

Have you a rose?

Կիւլ սէնտէ մի տիր:

Have you the rose?

Պէնտէ կիւլ վար:

I have a rose.

Անըն քէաղըտը վար մը:

Has he some paper?

Պէնիմ գալէմիմ պէնտէ տիր:

I have my pen.

Չօնուլըն թօիլ վար մը:

Has the boy a ball?

Թօփ չօնուլտա մը տըր:

Has the boy the ball?

Էվլէթ, թօփ չօնուլտա տըր:

Yes, the boy has the ball.

Էքմէք քիմտէ տիր:

Who has the bread.

Էքմէք պէնտէ տիր:

I have the bread.

Գունտուրա քլմտէ տիր:

Who has the shoes?

Գունտուրա անլէրտէ տէյիլ

տիր:

They have not the shoes.

Green.

Տէյիլ:

Steel.

Փօլատ, չէլիք:

31. EXERCISES.

1. Have you the bread? 2. Have you some bread? 3. I have not the bread. 4. Have they the horse? 5. Yes sir, they have the horse. 6. Which horse have they? 7. They have the pretty horse. 8. Who has the coat? 9. I have the coat. 10. Which coat have you? 11. I have the new coat. 12. I have your new coat. 13. Has he a pen? 14. Which pen has he? 15. He has the steel pen. 16. He has my pen. 17. Have you the salt? 18. Which salt have I? 19. You have the good salt. 20. You have my good salt.

32. ՄԻՍՍԱԼԼԵՐ

1. Պէնտէ փարա վար : 2. Սէնտէ քիթապ վար մը : 3. Պէնտէ քիթապ եօգ տըր : 4. Պէնիմ քիթապըմ եօգ տըր : 5. Քիթապ քիմտէ վար : 6. Սէնտէ քիթապ եօգ տըր : 7. Քեաղըտ քիմտէ տիր : 8. Քեաղըտ անտէ տիր : 9. Փարա քիմտէ վար : 10. Փարա քիմտէ տիր : 11. Փարա պէնտէ տիր : 12. Փարա պէնտէ տէյիլ տիր : 13. Գամնաղը փարա սէնտէ տիր : 14. Սէնին փարան պէնտէ տիր : 15. Սէթրի սէնտէ մի տիր : 16. Սէնին սէթրին պէնտէ տիր : 17. Անտէ գուշ վար մը : 18. Անտէ գուշ եօգ տըր : 19. Գուշ անտէ տիր : 20. Գամնաղը գուշ անտէ տիր : 21. Սէնին եէյիլ գուշըն անտէ տիր : 22. Քէօփէք սէնտէ տիր :

Տօգուզըննը Տէրս — Lesson 9.

ՎԱՐ ԹԱՊԻՐԻՆԻՆ ԻՆԿԼԻՋՏԻՍԻ (Տէվա)

33. Վար լաֆըը նիսպէթի իզաֆիյէ պուլունմայան թապիրլէրտէ իսթրիմալ էտիլտիքտէ, վարըդ եախօտ մէվնուտիյէթ կէօթէրտիլինտէն, պու միսիլլիլ թապիրլէրին ինկիլիզէսինտէ վար լաֆըընա պէտէլ There is թապիրլի գուլանըլըր : Պու թապիրլին ճէմի There are օլուր :

Իսկ 26, 27 վէ 30 նուաճըլու պէնտէրէ տիգգաթ օլունտըդտա վար լաֆըը պուլունան թիւըճէ 'իպարէլէրին գանդըսընը Have իլէ, վէ գանդըսընը There is իլէ թէրճէմէ էթմէք կէրէք օլտըղը աշիքեար կէօրիլիլ : Մէսէլա, Սանըլէրու պէր էթմէլէ վար, 'իպարէսի I have a book in the box 'իպարէսի իլէ, վէ Սանըլէրու պէր էթմէլէ վար, 'իպարէսի There is a book in the box 'իպարէսի իլէ թէրճէմէ օլունուր :

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

There is.
There are.

վար :
վար տըրլար :

Is there?

There was.

There were.

Was there?

There has been.

There shall be

There will be

There is not.

There are not.

Is there not?

There was not.

There were not.

Was there not?

There has not been.

There will not be

There shall not be

Is there a horse here?

Is there one horse here?

No sir, there are two
horses here.

Սանտըգտա պիր քիպապըմ
վար :

Սանտըգտա պիր քիթապ
վար :

Քիլիսատէ պէշատէմ վար
ըտըր :

Քիլիսանըն պէշ գափուսը
վար ըտըր :

Աղաճտա պիր գուշ վար ը-
տըր :

Աղաճըն պաղը չիլէքլէրի
վար ըտըր :

վար մը :

վար իտի :

վար իտի(լէր) :

վար մը ըտըր :

(վար) օլտուր :

(վար) օլաճադ :

եօգ տըր :

եօգ տըրլար :

եօգ մը տըր :

եօգ ըտըր :

եօգ ըտըլար :

եօգ մը ըտըր :

(վար) օլմատըր :

(վար) օլմայաճադ :

Պուրատա պիր աթ վար մը :

Պուրատա պիր աթ մը վար :

Խայր էֆէնտիմ, պուրատա
իքի աթ վար տըր :

I have a book in the box.

There is a book in the box.

There were five men in the church.

The church had five doors.

There was a bird in the tree.

The tree had some flowers.

Տէրեառէ պալըզար վար : There are fishes in the sea.

Տէրեանըն չօգ պալըզարը
վար :

The sea has many fishes.

Քիթապտա թասլիրէր There are pictures in the
վար : book.

Քիթապտա թասլիրէր եօդ There are no pictures in
տըր : the book.

Քիթապտա թասլիրէր Are there pictures in the
վար մը տըր : book?

Քիթապըն թասլիրէրի The book has no pictures.
եօդ տըր :

Գալէմ քիմոնէ տիր : Who has the pen?

Գալէմ Յովհաննէստէ տիր : John has the pen.

Աղաճտա չօգ եափրադ There are many leaves on
վար : the tree.

Աղաճտա չօգ եափրադ վար Are there many leaves on
մը : the tree?

Աղաճտա չօգ եափրադ եօդ There are not many leaves
տըր : on the tree.

Աղաճըն չօգ եափրադը վար
տըր : The tree has many leaves.

Frog. 	Գուրպաղա :	Scholar.	Շայիրտ :
Long.	Ուղուն :	Wild.	Եապանի :
Leg. 	Պաճադ :	Color.	Բէնք :
Boat.	Գայըզ :	Clear.	Տուրու :
Tall. 	Ուղուն պոյլը :	Class.	Սընըֆ :
Mast. 	Տիրէք :	Yard.	Ալլու :
Asia.	Ասիա :	Spring.	Փունար :
River.	Ըրմադ :	Hot spring.	Գափըճա :
Kingdom.	Փառիշաճըդ :	Europe.	Էվրոփա :
Iceland.	Իսլանտա :	Snow.	Գար :
On the ground.	Եէրաէ :	Month.	Այ :
Many. 	Զօգ (սայըսը չօգ) :	January.	Յունվար :

34. EXERCISES.

1. Is there a cat here? 2. No, there is no cat here.
3. What is there in the water? 4. There are frogs in the water.
5. What has the frog? 6. The frog has two long legs.
7. What is there in the boat? 8. Is there one man in the boat? 9. No sir, there are two men in the boat.
10. What has the boat? 11. The boat has a tall mast.
12. What have you in the garden? 13. We have pretty flowers in our garden.
14. What is there on the apple-tree? 15. There are two birds on the apple-tree.
16. Are there many boys in your school? 17. Yes sir, there are many boys in our school.
18. How many girls are there in the school? 19. There are forty girls in the school.
20. How many scholars has he? 21. He has not many scholars.
22. Was there some money in that box? 23. No sir, there was no money in that box.

35. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Էվտէ նէ՞ վար տըր : 2. Պէօյիւք պիր քէօփէք վար տըր :
3. Անըն նէսի՞ վար տըր : 4. Պէօյիւք պիր քէօփէյի վար տըր :
5. Աղաճտա գուշ վար մը ըտը : 6. Աղաճտա գուշ եօդ իտի :
7. Օ գուշ քիմոնէ՞ տիր : 8. Օլ գուշ պէնտէ իտի :
9. Պուրատա չօգ եապանի գուշ վար մը տըր :
10. Պուրատա չօգ եապանի գուշ եօդ տըր :
11. Սուտա հէլ բէնք վար մը տըր : 12. Տուրու սուտա հէլ բէնք եօդ տըր :
13. Սույուն բէնկի վար մը : 14. Սույուն հէլ բէնկի եօդ տըր :
15. Սիդլին սընըֆտա գըզ վար մը իտի :
16. Էվլէթ էֆէնտլոմ, պիդլոմ սընըֆտա տէօրթ գըզ վար իտի :
17. Աղաճտա գաճ գուշ վար ըտը : 18. Աղաճտա չօգ գուշ վար ըտը : 19. Ալլու-

հըղտա նէնի՞ղ վար ըտը : 20. Ավլումըղտա պէշ աղա-
ճըմըղ վար ըտը : 21. Ասիատա չօգ պէօյիւք ըրմաղլար
վար : 22. Էվրօսիատա չօգ փառիշանըղլար վար : 23.
Խալանտատա գափըճալար վար : 24. Սիղտէ գալէմ վար
մը : 25. Խայր էֆէնտիմ, պիղտէ գալէմ եօգ տըր :

Օնընճը Տէրս — Lesson 10.

Have Գի'Լի'նի'ն Գի'ր ԽԱՍՍԻՅԵԹԻ

36. Ինկըղճէտէ Have ֆի'լինտէն սօնկրա պի'ր մառ-
տար¹ կէտիլինտէ մէղքիւր Have ֆի'լի մաստարըն իճ-
րապը իչիւն լիւղում եախօտ մէճպուրիյէթէ տէլալէթ է-
տէր : Մէսէլա, I have to write a letter 'իպարէսի Պէնէ՛
Էալճաճ Կի'ր Բէ'լի'ն-Կըճ վար տէմէք տիր :

Իւն : Էթմէլի իմ, Էթմէյէ մէճպուր ըմ, Էթմէքիլիմ լաղըմ տըր,
վէ սա'լի լիւղում եա մէճպուրիյէթ կէօսթէրէն թէրթիլիլէր պու-
ղա'րտէ մուճիպինճէ Ինկըղճէյէ թէրթէմէ օլունուր : Մէսէլա,
Պէն Կի'ր Բէ'լի'ն օգնալըճ, Պէն Կի'ր Բէ'լի'ն օգնալըճ Բէ'լի'ն է՛մ,
Պէնէ՛ Կի'ր Բէ'լի'ն օգնալըճ լաղըմ տըր իպարէլէրի ճիւղէօնին Ինկըղ-
ճէօի, I have to learn a lesson օլուր :

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

All the day. Պիւթիւն I go this way. Պէն պու-
կիւն : Խօլտան (պու թարաֆ-
I am sorry. Էսէֆ էտէր տան) կիտէրիմ :

At night. Կէճէլէյին : Other. Օլ պի'ր, պաշղա :
Shoe maker. Գուհաուրաճը : way. Օ պի'ր Խօլտան
Inkstand. Տիլիթ : կիթմէյէ մէճպուր տըր :
Frenchman. Ֆրանսըղ : To hold. Թուլմաղ :
Stockings. Զօրասլար : To work. Իչլէմէք :

1. Infinitive. Գեղըպ :

String. Սիճիմ :

Volume. Ճիլտ :

Baker. Էթմէքճի :

Letter. Մէքթուպ :

Tea. Չայ :

Nest. Եուլա :

Right. Սաղ թարաֆ :

Way. Եօլ :

To do. Եափմաղ, էթմէք :

To give. Վէրմէք :

To study. Տէրս օղումաղ,
միւթալէ'ա էթմէք :

To stay. Էլլէնմէք, գալմաղ :

To write. Եաղմաղ :

To drink. Իչմէք :

To mend. Թա'միլ էթմէք :

To put on. Կիյմէք :

To answer. Ճէվապ եաղմաղ :

To sell. Սաթմաղ :

37. EXERCISES.

1. The boy had to hold the string. 2. Philip has
to sell his horse. 3. Have they to go this way? 4.
No sir, they have to go the other way. 5. Who has
to work all the day? 6. The poor have to work all
the day. 7. Who had to give all his money? 8. The
baker had to give all his money. 9. What has John
to do? 10. He has to study his lesson. 11. I am sorry,
you have to stay here. 12. Have you to read your
new book? 13. No sir, I have to read my old book.
14. What have you to do to-day? 15. I have to
write. 16. What have you to write? 17. I have to
write a letter. 18. The shoe-maker has to mend my
shoes.

38. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Նէ՞ էթմէլի իտիմ : 2. Գուհաուրանը կիլմէլի իտին :
3. Նէ՞ սաթուն ալմալըյըմ : 4. Իքի տիլիթ սաթուն ալ-
մալըյըմ : 5. Գարնաշըն գա'նը ճիլաի օղումալը տըր :
6. Ենի ճիլաի օղումալը տըր : 7. Գուշ Նէ՞ եափմալը
տըր : 8. Գուշ եուլա եափմալը տըր : 9. Գա'նը թա-
րաֆա կիթմէլիլի : 10. Սաղ թարաֆա կիթմէլիլի : 11.

Կէճէլէին օգոճմաղա մէճպուր իմ: 12. 0 (մու՛կնէս) նէ՛
թա՛միր էտէճէք տիր: 13. Չօրապարըմը թա՛միր էտէճէք
տիր: 14. Սէնէն տօսթուհնն նէ՛ էտէճէլի վար: 15. Պիր
մէքթուպա ճէվապ հաղաճաղը վար: 16. 0 դա՛նդը մէք-
թուպա ճէվապ հաղաճաղը տըր: 17. Յրանսըղըն մէքթու-
պընա ճէվապ հաղաճաղը: 18. Փէտէրինիղին ճէվապ հա-
ղաճաղը մէքթուպը վա՛ր մը տըր: 19. Էվլէթ, ճէվապ
հաղաճաղը իքի մէքթուպը վար:

Օն պիրիննի Տէրս — Lesson 11.

Have Յի՛կննն Պիր ԽԱՍՍԻՅԵԹԻ (Տէ՛վա՛)

39. Ինկիլդճէտէ To have ֆիլի իլէ անըն ազապընտա
պիր մաստար պուլունան իպարէլէրտէ (Պէնտ 36) պա՛-
ղէն հէմ ֆիլլին հէմ տէ մաստարըն օլան մէֆուլ պուն-
լարըն արա եէրինէ տիւչէր: Պու մագուլէ իպարէլէրտէ
To have ֆիլլի մաստարըն իճրասընա պիր կէօնէ լիւղուճ
համէճպուրիլէթ կէօթէրմէյիպ, անճագ մալիք օլմագըղա
տէլալէթ էտէր: Մէսէլա, He has to read a book ի-
պարէսի Պիր Էլիւպ օբո՛մաղա մէճպուր րըր ման՛ապընտա
տըր: Փագաթ He has a book to read իպարէսի Անն
օբո՛մաղ էլէն պիր Էլիւպ լալ տէմէք տիր:

Իլիւր: Մէգըբըր մէֆուլ մաստարըն իճրասը իլէ վիճուտէ կէ-
լէճէք օլան պիր շէյէ տէլալէթ էթտիլի թաղաիրտէ: Have ֆիլլի
էրինէ մաստարըն իճրասը իլէն լիւղուճ վէ մէճպուրիլէթ կէօթէր-
յօր: Մէսէլա, He has a letter to write իպարէսինին ման՛ապ
իւպաթ էլէն անն պիր Էլիւպ լալ տէ, օլմաղ, զիրա հաղմագտան
էվլէլ մէյաանտա մէքթուպ հօգ տըր: պինա՛էն յալէյճ մէգըբըր
իպարէլ Պիր Էլիւպ Էլիւպ մէճպուր րըր տէմէք օլուր:

ԼՈՒՂԵԹԼԻ

Breakfast.	Դա՛նլալթը:	Wood.	Օտուն:
Note.	Թէղթէրէ:	Morning.	Սապահ:
Broom.	Սիւփիւրկէ:	To-morrow.	Եարըն:

Sailor.	Կէմիճի:	To sweep.	Սիւփիւրմէք:
Clothes.	Էսվապար:	To spend.	Սարֆ էթմէք:
Cook.	Աչճը:	To salt.	Թուղլամագ:
Meat.	Էթ:	To cut.	Գէսմէք:
Chickens.	Փիլիճէր:	To lend.	Էօտիւնս վէր-
Farmer.	Չիֆթի:		մէք:

I think that. Չանն էտէրիմ քի:
You had. Սիլին վար բար:
Has he salt to salt the Անըն էթ թուղլայաճագ թու-
meat? ղը վա՛ր մը:
I think that you had no Չանն էտէրիմ քի վէրէճէք
money to give. փարանըղ հօգ իաի:
We have no bread to eat. Եէյէճէք էքմէյիմիղ հօգ տըր:
Have you a pen to write Եաղը հաղաճագ պիր գալէ-
with? մինիղ վա՛ր մը տըր:
Have they any money Սարֆ էտէճէք փարալարը
to spend? վա՛ր մը տըր:

40. EXERCISES.

1. Has he any breakfast to eat? 2. No sir, he has
no breakfast to eat. 3. Has your brother a pen to
sell? 4. No sir, he has no pen to sell. 5. Has your
friend a horse to lend? 6. No sir, he has no horse to
lend. 7. He has a horse to sell. 8. Have you a book
to read? 9. No sir, I have no book to read. 10. Has
your son paper to write a note? 11. No sir, he has
no paper. 12. Has your servant a broom to sweep the
room? 13. Yes sir, he has one. 14. Has the sailor
money to buy some clothes? 15. He has no money
to buy any clothes. 16. Has your cook money to buy
some meat? 17. He has no money to buy meat. 18.
Who has money to buy some chickens. 19. The farmer
has some money.

41. ՄԻՍՍԱԼԼԵՐ

1. Սէնն գարնտաշընըն սաթմաք իշխն քիթապը վաճօր մը : 2. Խայր էֆէնտիմ, սաթմաք իշխն քիթապը եօդ տըր : 3. Սաթմաք իշխն պիր գաչ գալէմի վար տըր : 4. Պանա վերէճէք պիր ազ շէքէրին վաճօր մը : 5. Սանա վերէճէք շէքէրիմ եօդ տըր : 6. Աշն պանա վերէճէք պիր ազ քեաղըտը վաճօր մը տըր : 7. Էվլէթ, սանա վերէճէք պիր ազ քեաղըտը վար տըր : 8. Սարֆ էտէճէք փարանըզ վաճօր մը տըր : 9. Սարֆ էտէճէք փարամ եօդ տըր : 10. Էթի թուղլայաճազ թուղըն վաճօր մը տըր : 11. Էվլէթ էֆէնտիմ, պիր ազ վար տըր : 12. Պու էքմէյի քէսէճէք պիր պըշաղընըզ վաճօր մը : 13. Էվլէթ, պիր քաշէ վար տըր : 14. Եարըն եափաճազ նէին վար : 15. Եարըն պիր ազ օտուն քէսմէլլիմ : 16. Խըտմէթնիզլին պու սապան նէ եափաճաղը վար : 17. Գանվէմի հաղըրլայաճազ : 18. Սէնն գարնտաշընըն պուրատա էտէճէյի պիր շէյի վաճօր մը : 19. Էվլէթ էֆէնտիմ, պու օտապը սիւփիւրէճէք :

ՊԱՊ Ը ՍԱՆԻ

Ի Ս Ս

Օն իքինֆի Տէրս — Lesson 12.

ԻՍՄԻՆ ՃԵՄԻ

42. ԳԱՆԻՏԵԻ ՔԻԼԼԻՑԵԻ. Ինկիլզէտէ իամէրին ճէմի ախըրլարընա s հարֆը իլապէսի իլէ օլուր . մէսէլա, Book քիթապ, Books քիթապլար, Boy օղան, Boys օղանլար, Apple Էլմ, Apples Էլմլար, Tree աղճ, Trees աղճլար :

43. Ախըրլարընտա sh, ch, x, s, վէ ss հարֆլարը պուրոնան իամէրին ճէմինտէ սուհուլէթ ի թէլէֆիլը իշխն 'ալամէթ ի ճէմ' օլան s հարֆընըն էվլէլինտէ e հարֆը կէթիլլիլը : Մէսէլա . Fish Պալէ, լաֆընըն ճէմի Fishes օլուր : Dish Գապ, Dishes Գապլար, Church Քիլիսէ, Churches Քիլիսէլէր, Fox Թէլէ, Foxes Թէլէլէր, Grass Օբ, Grasses Օբլար :

Իլն : Պաղէն տէ ախըրընտա o հարֆը պուրոնան իամէրին ճէմի իշպու գա՛նտէ իւղը օլուր : Մէսէլա . Hero Գահրաման, Heroes Գահրամանլար :

44. Պիր իամին ախըրընտա y հարֆընըն մաղապլի հարֆը հէճէ օլտըղընտա, օլ իամին ճէմի, y հարֆընըն ետրինէ ies հարֆլարը վաղ իլէ օլուր : Մէսէլա . Lady Հաշն, Ladies Հաշնլար, Cherry Քիլաշ, Cherries Քիլաշլար, City Շէհր, Cities Շէհրլէր :

Իկն : Իամ ի խապըն ճէմի մէղքիւր գա՛նտէտէն միւսթէսնա տըր :

45. Ախըրը f եախօտ fe օլան իամէրին ճէմի էքսէրիյա մէղքիւր հարֆլարըն ves հարֆլարընա թէպտիլի իլէ օլուր : Մէսէլա . Leaf Եֆլէ, Leaves Եֆլէլար,

Thief Խըրըշ, Thieves Խըրըշուր, Calf Տաւ, Calves Տաւուր, Life Էօփ-ը, Lives Էօփ-ընք, Knife Պըշէ, Knives Պըշէլըք :

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Only,	Անճաղ	Fruit,	Մէյլէ
Whose?	Քիմին	Ripe,	Եկեթկին
Ear,	Գուլագ	School,	Մէքթէպ
To plant,	Տիքմէք	Teacher,	Խօճա
Eight,	Մէքիդ	Fruitful,	Մէյլէլի
Neighbor,	Գօնչու	Lily,	Զանպագ
Wing,	Գանատ	Shelf,	Բաֆ
Donkey,	Մէրքէպ	Carpenter,	Մարանկօդ
He has planted,	Տիքմիշ տիր	Whom?	Քիմի
This pen is good.		Պու գալէմ էյի տիր :	
Is this pen good?		Պու գալէմ էյի մի տիր :	
What did you see?		Նէ կէօրտիւն, նէ կէօր- տիւնիւդ :	
Whom did you see?		Քիմի կէօրտիւն, քիմի կէօրտիւնիւդ :	
Whose books are good?		Քիմին քիթապարը էյի տիր :	
My books are good.		Պէնիմ քիթապարըմ էյի տիր :	
Are his shoes new?		Գուռտուրալարը եէնի մի տիր :	
No sir, they are not new.		Խա՛յր էֆէնտիմ, եէնի տէ- յիլ տիր :	
How many birds have you?		Գա՛ն գուչուներդ վար :	
I have only two birds.		Անճաղ իքի գուչու՞մ վար :	
What has he planted in this garden?		Պու պաղչէտէ նէ տիք- միշ տիր :	

He has planted some po- Թրա՛տա պիր աղ փաթա-
tatoes there. թէս տիքմիշ տիր :

46. EXERCISES.

1. How many apples have you? 2. I have only one apple. 3. Who had two apples? 4. My friend had two apples. 5. Whose brother has two small knives? 6. Your brother had many small knives. 7. Who has some green leaves? 8. My sister has five green leaves. 9. Whom did he see there? 10. He saw there three ladies. 11. What has that horse? 12. He has two ears and two eyes. 13. How many churches have they? 14. They have five churches and eight schools. 15. Fishes have no wings. 16. What have your neighbors? 17. They have two cows and three donkeys. 18. Are the cherries ripe? 19. No sir, the cherries are not ripe.

47. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Գա՛ն թիթապըն վար : 2. Տէօրթ եէնի քիթապըմ վար : 3. Քիմին չօդ քիթապը վար : 4. Խօճամըն չօդ քիթապը վար : 5. Պու աղաճըն նէսի վար : 6. Պու աղաճըն չօդ եափրաղը վար : 7. Եէյէճէք նէնիդ վար : 8. Եէյէճէք տէօրթ պաղըղըմը վար : 9. Գա՛ն գարնտաչընը վար իտի : 10. Իքի գարնտաչըմ վար իտի : 11. Անչերին հիշ թաղէ սօմուչլարը վա՛ր մը : 12. Էվլէթ էֆէնտիմ, պէշ թաղէ սօմուչլարը վար տըր : 13. Նէմիդ վար տըր : 14. Զօդ մէյլէլի աղաճլարըմը վար տըր : 15. Տօթընը՝ զըն նէսի վար իտի : 16. Իքի պէյաղ քէտիտի, վէ իւչ պէյիւք քէօփէլի վար իտի : 17. Օրայա նէ տիքտի : 18. Օրայա պէյաղ զանպաղլար տիքտի : 19. Մարանկօ՝ զըն նէսի վար : 20. Մարանկօզըն փէք էյի բաֆլարը

վար աըր : 21. Օրատա նէ՞ վար իտի : 22. Օրատա պիր մէքթէպ վար իտի : 23. Մէքթէպտէ նէ՞ վար իտի : 24. Մէքթէպտէ պիր հօճա վէ սէքիզ շայիրա վար իտի : 25. Շայիրալէրին ետիհաճաղարը նէ՞ վար իտի : 26. Անլէրին տէրս օղույաճաղարը վար իտի : 27. Շայիրալէր էլի՞ մի տիր : 28. Էվլէթ էֆէնտիմ, չօզ էյի չօճուղար աըր :

Օն իւշիւնֆիւ Տէրս — Lesson 13.

ԻՍՄԻՆ ՃԵՄԻ (Տէլմ)

48. Աթիտէքի իտիլէրին ճէմի սէմաի¹ տիր :

Man, Ատէմ

Men, Ատէմլէր

Foot, Այադ

Feet, Այաղլար

Tooth, Տիշ

Teeth, Տիշլէր

Mouse, Ֆարէ

Mice, Ֆարէլէր

Louse, Քէհլէ

Lice, Քէհլէլէր

Woman, Գարը

Women, Գարըլար

Child, Զօճուդ

Children, Զօճուդլար

Ox, Սըղըր

Oxen, Սըղըրլար

Goose, Գաղ

Geese, Գաղլար

49. Միւրէքքէպ² քէլիմէլէրտէ էքսէրիյա մուհիմ³ օւլան ճիւզ⁴ վէ պաղէն տէ զայր ի մուհիմի³ ճէմլէնիլ :

Fellow-servant, Գուլտաշ : Fellow-servants, Գուլտաշլար :

Father-in-law, Գայն փէ-տէր : Fathers-in-law, Գայն փէ-տէրլէր :

Ink-stand, Տիլիթ : Ink-stands, Տիլիթլէր :

Arm-full, Գուճադ, դուճադ տօլըսը : Arm-fulls, Գուճադլար :

1. Irregular. Անկանոն : 2. Compound. Բարդ : 3. Adjunct. Յաւելեալ :

50. Wheat, Silver, Gold, Iron կիպի պաղը քէլիմէլէր վէ պիրտէ իամի մա'նանըն չօղը մա'նալարըն իղթի-զասընտան ճէմլէնիլլէր :

51. Tongs Մաշ, Scissors Մաշա, վէ Bellows Քէ-ռէ-տ, Drawers Տաշ, վէ Trousers Փաշաշ կիպի քէլիմէլէր հէմ միւֆրէտ իթիպար օլունա պիլիլլէր, հէմ տէ ճէմ :

52. Աթիտէքի քէլիմէլէր տախի թէղալիւր էթմէքսիլլին հէմ միւֆրէտ հէմ ճէմ¹ մա'նալը վէրիլլէր :

News, խապէր, խապէրլէր :

Wages, իւճրէթ, իւճրէթլէր :

Sheep, Գօյուն, Գօյունլար :

Deer, Կէյիք, Կէյիքլէր :

Apparatus, Ալէթ, Ալաթ :

53. Ինկիլիզէտէ Բուժի, Լաթիինի վէ 'Իպրանի լիսան-լարտան կէլմիշ օլան չօք քէլիմէլէրին ճէմի ալսըր հարֆ-լարընըն պէր վէճհի աթի թէպտիլի իլէ օլուր :

Միւֆրէտին } um, on { հարֆլարը } a { հարֆընա թէպ-
ալսըրընտա } պուլունուրսա } ալի օլունուր :

" X " ces "

" is " es "

" a " ae "

" us " i "

Մէսէլա, Stratum Թապաշ, Strata Թապաշլար. Criterion Այար, Criteria Այարլար. Index Ին-դէքս, Indices Ին-դէքսլար. Analysis Հալ, Analyses Հալլար. Nebula Խաֆէֆ պուլ-լէ, Nebulae Խաֆէֆ պուլ-լէլար. Focus Նօֆուս, Foci Նօֆուսլար :

Իւհ : Պու մաղուլէ քէլիմէլէր պաղէն տախի ինկիլիզէ գա'իտէ-սի (Պէնա 42) իւզրէ ճէմլէնիլլէր :

54. Թա'ղիմ վէ իթիպար իլիւն գուլանըլան Ալա եա-լսոտ Էֆէնի քէլիմէլէրի մաղամընտա ինկիլիզէտէ իամի խասալարա թէգատիւմ էթմէք իւզրէ, էրքէք իլիւն

Mister (քի Mr. Կաղըրը), վէ գառըն իչին Miss
(քի Mrs. Կաղըրը), վէ գըզ իչին Miss քէլիմէլէրի
գուլանըրը : Mister լաֆղընըն ճէմ'ի Messieurs օլուպ
Messrs. Կաղըրը : Mistress լաֆղընըն ճէմ'ի Mistresses
օլուպ նատիր գուլանըրը : Miss լաֆղընըն ճէմ'ի իսէ
Misses օլուր :

Իչն. Mrs. քէլիմէսի Գ. Ի. Թէլէֆֆիւզ օլունուր : Miss քէլիմէսի
Mistress քէլիմէսիին Թախֆիֆի տիր :

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Liverpool, Լիվըրփուլ Miss Helen, Հէլէն խանըմ

In Liverpool, Լիվըրփուլ-

տա

Mary, Մարիամ

In a week, Պիր հաֆթա-

տա

For, Իչին

At home, Էվմէ

Lucy, Լուսիա

I lost, Ղայպ էթաիմ

William, Կիլեոմ

I caught, Թուլթաուլմ

He lost, Ղայպ էթաի

I like it, Անտէն հաղզ է-

տէրիմ

Ten, Թն

They like it, Անտէն հաղզ

էտէրլէր

Twenty, Եիրմի

Do they like it? Անտէն

հաղզ էտէրլէր մի

We saw, Կէօրաիւք

High, Եիւքսէք

Forty, Գըրդ

Spoon-full, Գաչըդ տօլու-

տու

China, Չինումաչին

Goat, Գէչի

Shepherd, Չօպան

Person, Քիմէսնէ

Fifteen, Թն պէչ

Sharp, Սիվրի

Strong, Գուլլէթլի

Grand-father, Պէօլիւք պա-

պա

Trusty, Կիւվէնիլիր

To tell, Սէօլէմէք

Blacksmith, Տէմիրճի

55. EXERCISES.

1. This cat caught a mouse. 2. Do cats like mice?
3. Yes sir, they like mice. 4. What has a fox? 5. A
fox has four feet. 6. Do you like fishes? 7. Yes sir,
I like fishes. 8. What has the farmer? 9. The farmer
has eight oxen and many geese. 10. How high is
your house? 11. Our house is forty feet high. 12.
The cities in China are large. 15. I took two spoon-
fulls every morning. 14. What news have you this
morning? 15. I have no news to tell you. 16. Alex-
ander and Caesar were heroes. 17. What has that
cat to eat? 18. She has two mice to eat. 19. How
many sheep has that shepherd? 20. He has twenty
sheep and ten goats. 21. Mr. Abraham is a good baker.
22. How many children has Miss Helen in the school?
23. She has only fifteen boys and ten girls. 24. Are
Messrs. Frank and George trusty persons? 25. Yes
sir, they are trusty persons.

56. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Սէնին թէյգէնին դա՛չ չօճուղը վար : 2. Անըն իւչ
չօճուղը վար տըր : 3. Նէ՛ կէօրաիւնիւք : 4. Չօգ գուլ-
վէթլի ատէմլէր կէօրաիւք : 5. Աչճընըն նէսի՛ վար տըր :
6. Աչճընըն իբի գօյունը վէ պէչ գաղը վար տըր : 7.
Գուչլարըն իբի այաղը վար տըր, վէ թիլթիլէրին տէօրթ
այաղը վար : 8. Պէօլիւք պապանըն տիչլէրի վա՛ր մը :
9. Հիչ տիչի եօգ տըր : 10. Քէօվէյին իբի սիվրի տիչի
վար : 11. Քէտինիզ նէ՛ թուլթաուլ : 12. Քէտինիզ տէօրթ
ֆարէ թուլթաուլ : 13. Տէմիրճինին պէօլիւք պիր քէօրիւ-
յիւ վար տըր : 14. Աչճընըղըն քէօրիւյիւ վա՛ր մը : 15.
Շու օղլան պիր հաֆթաուա իբի պըչադ զայպ էթաի :

16. Օլ չիֆթճինին սաթաճագ հետևի՞ վար: 17. Չիֆթճինին սաթաճագ իւշ գոյունը վէ պէշ էօքիւղիւ վար տըր: 18. Մարիամ, վէ Լուսիա խանըմլար էվտէ մի տիրլէր: 19. Մարիամ խանըմ էվտէ տիր, ամմա Լուսիա խանըմ էվտէ տէյիլ տիր: 20. Կիյիօմ էֆէնտի էյի պիր խօճա՞ մը տըր: 21. Էվլէթ, փէք էյի պիր խօճա տըր: 22. Չայ ի-ջիւն Լիվլըրփուլտա Կրին (Green) վէ Գլարք (Clark) աղալարա հաղմալըյըմ:

Օն տէօրտիւննիւ Տէրս — Lesson 14.

ԻՍՄԼԷՐՏԷ ՔԵՅՅԻՅԷԹ¹

57. Ինկլիզճէտէ խմէր մա՛նա հասէպիլէ տէօրթ զըսմա միւնդասիմ տիր: Մա՛նասը զիրուն օլան խմէրտէն մուղէքքէրէ տէլալէթ էտէն խմէ մուղէքքէր², վէ մու՛էննէսէ տէլալէթ էտէն խմէ մու՛էննէս³, վէ մա՛նասընըն մուղէքքէրլիլի վէ մու՛էննէսլիլի կէօսթէրիլմէմիլ խմէ միւպհէմ⁴ տէնիր: Մա՛նասը զիրուն օլմայան խմէրէ իսէ մու՛աթթէլ⁵ տէնիլիր: Մէսէլա. Man առէ՛, Boy օղլա՛, վէ Ox էօթի-ղ, մուղէքքէր. Woman գառ, Girl գըլ, վէ Cow էնէ, մու՛էննէս. Servant գառ, Child լճո-գ, Friend րօսթ, միւպհէմ. վէ Bread էթէ, Water առ, Pen գառ-է՛, մու՛աթթէլ տիրլէր:

58. Մա՛նասը զիրուն օլմայան խմէրին քեաֆֆէսի մու՛աթթէլ իսէ տէ, չի՛րտէ պա՛ղըլարը մուղէքքէր, վէ պա՛ղըլարը մու՛էննէս ի՛թիպար օլունան մու՛աթթէլ խմէր վար տըր: Մէսէլա, Sun Կէ-նէլ, Time Զէ-նէ, Death

1. Gender, Սեռ: 2. Masculine, Արական: 3. Feminine, Իգական:

4. Common } Զէլք:
5. Neuter }

էթէ-՛, War ճէն, մուղէքքէր. վէ Earth Եր, Peace Առայել, Virtue Ֆաշէլ, Moon Գառ մու՛էննէս սայըլապիլիր: Պունդարտան մա՛տա Ship Կէթ, Boat Գառ, վէ Steamer վաթթէր քէլիմէլէրի չի՛րտէ օլուն օլմասըն էքսէրիյա մու՛էննէս ի՛թիպար օլունուլար:

59. Ինկլիզճէտէ պա՛ղը մուղէքքէր քէլիմէլէր վար տըր քի ախըրլարընա ess, ix, վէ ine 'ալամէթ ի թէէ' նիսի 'իլավէ օլունաղգտա մու՛էննէս օլունուլար: Մէսէլա.

Մա՛նէսէր

Մա՛նէնէս

Author, Էտիպ
Emperor, Իմիէրաթօր
Tailor, Թէրզի
Prophet, Փէյլամպէր

Authoress, Էտիպէ
Empress, Իմիէրաթօրիչա
Tailoress, Թէրզի գատըն
Prophetess, Փէյլամպէր խաթուն

Administrator, Վասի
Hero, Գահրաման

Administratrix, Վասիյէ
Heroine, Գահրաման խաթուն

60. Պա՛ղէն մուղէքքէրլիլի էախօտ մու՛էննէսլիլի քէյֆիլէթի իսմ ի միւպհէմտէն էվլէլ կէթիրիլէն պիր քէլիմէ իլէ կէօսթէրիլիր: Մէսէլա. servant գառ լաֆղը միւպհէմ տիր. ֆազաթ իլքինտէ man լաֆղը 'լազ' օլունաղգտա, հա՛նի man-servant տէնիլտիքտէ, էրքէք գուլ, վէ maid գըլ լաֆղը գօնուլարազ maid-servant տէնիլտիքտէ, ճարիլէ տէմէք օլուր: Պէօյլէճէ Goat Գէ-նէ վէ Sparrow Սերէ, He-goat Էրէթ էնէ վէ Cock-Sparrow Էրէթ էնէ, էախօտ She goat Տէնէ էնէ վէ Hen-Sparrow Տէնէ էնէ օլուր:

61. Ինկլիզճէտէ քինայաթըն տօղրու իսթի՛մալը ի-ջիւն խմէրին քէյֆիլէթին տիգգաթ էթմէք լաղըմ տըր: Մէսէլա. 0 առա՛ւրստ րառ, 'իպարէսինին Ինկլիզճէտի, օղամիրի մուղէքքէր պիր խմէր լաճի՛ իսէ, He his here,

մու"էննէսէ բաճի' իսէ She is here վէ մու'աթթէլէ բաճի' իսէ It is here օլուր :

62. Ինկիլզէտէ քէյֆիյէթճէ միւպնէմ օլան պիր իամ քինայէթ իսթի'մալընտա մու'աթթէլ Նիւքմինտէ տիր Մէսէլա, Where is the man? Արէ՛ Նէրէրէրէր սու"ալընա ճէվապէն He is here; Where is the girl? Գըշ Նէրէրէրէր, սու"ալընա She is here; Where is the book? Քէ-Լապ Նէրէրէրէր, սու"ալընա It is here, վէ Where is the child? Չճո-ճ Նէրէրէրէրէր սու"ալընա տախի It is here տէնիլիր իսէ տէ, շու ճէվապարըն իւչիւ տախի թիւրքճէտէ Պարտաա րըր մա'նապընը վէրիրլէր :

63. Քինայէթ իսթի'մալընտա, քէյֆիյէթինէ տիրգաթ էտիլէճէթ իամ զայիպ¹ վէ միւֆրէտ տիր. զիրա միւթէ-քէլիմ² վէ մուխաթապ³ վէ զայիպին ճէմ'ի իչիւն գուլանըլան քինայէթին քէյֆիյէթճէ պիր ֆարզը եօգ տըր : Մէսէլա, I ալէ, We ալէ, Thou ալէ, You ալէ, կէրէթ մուղէթէր կէրէթ մու"էննէս իչիւն պիր կիպի գուլանըլըր. ֆադաթ զայիպին միւֆրէտի իչիւն քէյֆի-յէթէ կէօրէ He, She եա It գուլանըլըր. զայիպին ճէմ'ի իչիւն իսէ քէյֆիյէթ ֆարզը օլմայարագ, They ալէր գուլանըլըր :

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

He lost his eye, կէօղիւն- Did he see? կէօրաթիւ մի տէն օլուր

I lost my eye, կէօղիւմ- You lost, Ղայպ էթտին տէն օլուրմ

Did I see? կէօրաթիւմ մի Reputation, Իթիպար

Nobody, չիչ քիմաէ Disc, Աղըրշադ

1. Third Person, Երրորդ դէմք : 2. First Person, Առաջին դէմք : 3. Second Person, Երկրորդ դէմք :

Kitten, Քէտի եալրուսը Crown, Թաճ
Younger, Քիւչիւք (սիննէ) Faithful, Սատրդ
King, Փատիշահ Pencil, Գուրշուն գալէմ
Library, Քիւթիւպխանէ Tail, Գույրուգ
Singer, Նաղմէ օգույան Musk-melon, Գալուն
Queen, Գրալիշա Hen, Թալուգ
England, Ինկիլթէրա Cousin, Ամճադատէ
Subject, Բայա, Թապա'ա Did you see? կէօրաթիւ մի
Do you know him? Անը He saw, կէօրաթիւ
Թանըյօթմըսըն He did not see, կէօրմէտի
Do you know me? Պէնի Nobody saw, Քիմաէ կէօր-
Թանըյօթմըսըն մէտի

64. EXERCISES.

1. Whose book has James? 2. James has your book.
3. Whose pen has your sister? 4. She has my pen.
5. Who has our dog? 6. Your brother has it. 7. How many kittens has your cat? 8. She has five kittens.
9. Do you know my younger brother? 10. Yes sir, I know him very well. 11. Did your cousin see the king? 12. No, but my uncle saw him. 13. Who saw the queen? 14. Nobody saw her. 15. Is your teacher in the school? 16. No sir, he is in the library. 17. Who has his shoe? 18. The shoe-maker has it. 19. Is it a new shoe? 20. Yes sir, it is a new shoe. 21. Is Miss Mary a good singer? 22. Yes, she is. 23. The queen of England loves her subjects. 24. Did you see my kitten? 25. Yes, I saw it and it has a yellow tail. 26. Do you like musk-melons? 27. I do not like them very much.

65. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Անըն (մու"էննէս) ամճապընը թանըր մըլըմ : 2. Էվ-

վէթ Էֆէնտիմ, Թանըրսըն : 3. Պէյազ աթըմ սէնտէ՝ մի տիր : 4. Սա՛յր, պէնտէ տէյիլ տիր : 5. Կիւնէշի կէօրիւ- յօ՞ր մըսըն : 6. Էվլէթ Էֆէնտիմ, անը կէօրիւյօրում քի պիր ալթուն աղըրչաղը տըր : 7. Պէն կէօղիւմտէն օլ- տում : 8. Փէտէրին նէրէտէ տիր : 9. Էվտէ տիր : 10. Ամճանըղ Էվտէ՞ մի տիր : 11. Ամճամ Էվտէ տէյիլ տիր : 12. Քիթաղըմըղ նէրէտէ տիր : 13. Պէնտէ տիր : 14. Կիւմիւշ Թաճ փատիշահտա՞ մը տըր : 15. Էվլէթ Էֆէն- տիմ, անտէ տիր : 16. Պու սատըգ խըտմէթքեարը քի՞մ Թանըյօր : 17. Պէն անը Թանըյօրում : 18. Պու քիւշիւք դըղըն պիր գուրչուն գալէմի վար իտի : 19. Սնը դայպ էթտի : 20. Աթըն գա՛ն ալաղը վար : 21. Տէօրթ ալաղը վէ պիր գույրուղը վար : 22. Գալունտան հազզ էտէ՞ր մի սին : 23. Էվլէթ, հազզ էտէրիմ : 24. Թալուզլար սէն- տէ՞ մի տիր : 25. Սա՛յր, պէնտէ տէյիլ տիր : 26. Թալուզ պիր ալաղընտան օլտու : 27. Չիչէքէր նէրէտէ տիր : 28. Սուտա տըր :

Օ՛ն ալէշի՛նքի Տէրս — Lesson 15.

ԱՀՎԱԼ Ը ԻՍՄ¹

ՅԵ. Ահիլալը իսմ պիր իսմին սա"իր քէլիմէլէր իլէ օ-
չան միւհտսէպէթինի կէօսթէրիր :

67. Ինկկիզճէտէ ահլալ ը իամ իւչ տիր . եա'նի Միւ-
ճէրրէտ, Միւղաֆրն իյէհ², վէ Մէֆուն'րն պիհ³ :

68. Կէրէք միւֆրէտ, Վէ կէրէք ճէմ՝ օլան իամլէրին
միւճէրրէտ հալթօտ մէֆուլլըն պիհ օլմալարընը կէօսթէ-
րէն ալամէթ ի դահիրէ պուլունմատըղընտան թէֆրիք ի
հալ անճագ մա'նա իլէ օլուր: Մէսէլա. The book is
new, գէլադ էհէն ղէ, իպարէսինտէ book լաֆզը միւսպ-

1. Case, Հովիվ,
Հայցական

2. Possessive, *Ukn-wqwan*

3. Objective,

թէտա պուրուսաղղընտան միւճէրբէտ տիր, վէ լաքին
 I saw the book, բիւռաղը կէտրիւճ, ճիւմէսինտէ book
 մէֆուլըն պիհ տիր :

69. Միւլզաֆըն իլէյն 'ալամէթի զահիրէտի միւճէր-
րէտին ախըրընա գոնուլան շու իշարէթ (')¹ իլէ s հար-
ֆը աըր : Մէսէլա. Միւճէրրէտ Book, Բէլապ. Միւլզաֆըն
իլէյն Book's, Բէլապ. Ֆազաթ միւճէրրէտին ախը-
րընտա ճէմ' 'ալամէթի, եանի s հարֆը, պուլունուր իսէ
միւլզաֆըն իլէյն 'ալամէթինտէն եալընըզ իշարէթ գոնու-
լուր : Մէսէլա, միւճէրրէտ ճէմ'ի Books, Բէլապ. միւ-
լզաֆըն իլէյն ճէմ'ի Books', Բէլապ. :

70. Միւֆրէտ օլան միւճէրրէտին ախրըրնտա s հար-
 ֆը պուլունտըը թագտիրտէ քէզալիք միւզաֆըն իլէյ՝
 'ալամէթինտէն հալընըղ իշարէթ գօնուլուր: Մէսէլա.
 James, Achilles, Adams իսմէրին միւզաֆըն իլէյ՝ հալի
 Achilles', Ա.էլէ-էն, Adams', Է.է.է.է, Վէ James', Յ.է.է.
 Բէն, հազըրըր:

71. Միւշափառը պիր օլուպ, պիր պիրի արտընտա
կէլէն պիր գաչ միւշափըն իլէյհէրին անճագ էն սօնկրա-
քինէ միւշափըն իլէյհ 'ալամէթի վէրիլիւր: Մէսէլա, George,
James, and William's father, Գէորգ էն Յան-Բոն վէ կի-
Եօհն Դեդերէ:

72. Ինկլիզէտէ միւճէրբէտ հիւքմիւնտէ գուլանըլան
պիր թէրքիպ³ միւզաֆըն իւէյ⁴ էտիլտիքաէ միւզաֆըն իւ-
ւէյ⁵ 'ալամէթի օլ թէրքիպին սօնկրաքի քէլիմէսինէ վէ-
րլիլր : Մէսէլա . The Pope of Rome, Բօմ քաթալ, թէր-
քիպի միւզաֆըն իւէյ⁶ էտիլտիքաէ, The Pope of Rome's,
Բօմ քաթալէն, հազրըր :

Ի՞նչ: Ախրըլարնուտա 8 հարջը պուլունմայպ տէ «է օգունան հարջլար պուլունան միւջրէտ քէլիմէլէրին ախրրնա միւզաֆրն ի»

1. Apostrophe.

2. Compound name, complex name.

լէյճ 'ալամէթի իշխան պա'գէն անճաղ պիր իշարէթ (') գօնուլուր .
 մէսէլա , պա'գէն conscience վէ cockatrice լաֆլալընըն միւզաֆըն
 իլէյճ սուրէթի conscience' վէ cockatrice' օլուր . լաֆին պա'գէն
 տաթի conscience's վէ cockatrice's եաղըլըր :

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Saddle, Էյէր	Horse-shoe, Նա'լ
Hunter, Ա.Վճը	Soldier, 'Ասքէր
Building, Պինա	Englishman, Ինկլիզ
Biscuit, Պէքսիմաթ	Hammer, Չէքիճ
Butcher, Գասսապ	Hungry, Աճ
Older, Ալննճէ պէյլուք	Ax, Պալթա
Soap, Սապօն	Butter, Թէրէ եաղը
Milk, Սիւա	Merchant, Թաճիր
Country-man,	Քէօյլիւ
Whose is that new hat?	Օ եէնի շափղա քիմի'ն տիր :
It is my brother's hat.	Գարնտաչըմըն շափղաաղ տըր
Whose pen have you?	Քիմի'ն գալէմի սէնտէ տիր :
I have my sister's pen.	Գըզ գարնտաչըմըն գալէմի պէնտէ տիր :

73. EXERCISES.

1. Which pencil have you? 2. I have my brother's new pencil. 3. Has your friend his sister's shoes? 4. He has not his sister's shoes. 5. Who has the horses' saddles? 6. I have not their saddles; but I have their shoes (Նա'լ). 7. Has your servant the baker's bread? 8. No, but my mother has the baker's good bread. 9. Has the Arab's boy my horse? 10. He has not your horse; but he has the hunter's dog. 11. Which coats has the tailor? 12. The tailor has the soldier's dog. 13. Is this building the farmer's

house? 14. No sir, it is the Englishman's house. 15. Which biscuits has your baker? 16. He has your master's biscuits. 17. Which hammer has your boy? 18. My boy has the carpenter's large hammer. 19. Do you know that man's name? 20. No sir; but I know his friend's name. 21. Which knife has the cook? 22. He has the butcher's knife.

74. ՄԻՍՈՒԼԵՐ

1. Աչճընըն փիլիճէրի քիմտէ տիր : 2. Անըն փիլիճէրի Բէքիմտէտէ տէյիլ տիր : 3. Քէօյլիւնիւն սիւտիւնտէն հաղզ էտէյօր մը սըն : 4. Անտէն հաղզ էտէյօրմ : 5. Գա'նղը չէմսիլէէր անտէ տիր : 6. Ինկլիզին չէմսիլէէրի անտէ տիր : 7. Աչճընըն քիւչիւք օղլու աճ մը տըր : 8. Խա'յր, աչճընըն պէյլուք օղլու աճ տըր : 9. Քիմի'ն էսի սիւփիւրկէլէրի սէնտէ տիր : 10. Տօթլարընըզըն սիւփիւրկէլէրի պէնտէ տիր : 11. Էքմէքճինին օտուըն նէ՛րէտէ տիր : 12. Օտուընլարը գօնչուըն պալթաաղ իլէքէստի : 13. Պու քիմի'ն չէքիճի տիր : 14. Պիղիմ տիւլկէրին չէքիճի տիր : 15. Աչճընըն նէսի՛ վար : 16. Աչճընըն սապօնը վէ Թէրէ եաղը վար : 17. Գարնտաչըմըն էքմէյի սէնտէ մի տիր : 18. Խա'յր, գարնտաչընըն թիւֆէնիլի պէնտէ տիր : 19. Օ սիւա նէ՛ սիւտիւ տիր : 20. Պիղիմ ինէյին սիւտիւ տիր :

Օն ալթըննը Տէրս — Lesson 16.

ԱՀԱՍԼ Ե ԻՍՄ (Տէվէ)

75. Միւզաֆըն իլէյճ սուրէթինտէ օլան իոմ տա'իմա միւզաֆ օլան իոմէ Թէգաոտիւմ էտէր, վէ պէյլէ պիր Թէրքիպտէ 20 ինճի պէնա դա'իտէսի մուճիպինճէ միւզաֆ իւզէրինէ հարֆը Թէնքիր եա հարֆը Թա'րիֆ գօ-

նուլմազ: Մէսէլա. The child's name Չօն-դըն էօֆ. A cat's tail Պէր Բեռնէն Բոյր-դըն:

76. Միւղաֆ պա՛ղէն հաղֆ օլունուր, չէօյլէ քի՛

... Միւղաֆըն թէքերրիւրի լաղըմ կէլէն պիր իսլարէ-տէ էքսերիյա միւղաֆըն պիր տէֆա զիքր օլունմառլլա իքթիֆա օլունուր (Պէնտ 71): Մէսէլա. Յալիֆէն (Բեռնալլա) և Աննան Բեռնալլա, իսլարէսինին ինկիլզէսի James' and Anna's books օլունուր: Պէնի Բալէֆ և Բալիֆալլան Իսլարէսինին ինկիլզէսի իտէ My pen and my brother's, վէ A man's shoe and a girl's, իսլարէսինին թէրճէմէսի տալսի Պէր Բեռնէն Բոյր-դըն և պիր Բեռնէն (Բե) օլունուր:

Բ. Իսթիլան օլարազ ինկիլզէտէ Ֆիլան օլունուր և լմա՛նառնտա պիր թէքիպ գուլլանըլըր. չէօյլէքի էվ սահիլ պլինին իսթիլան միւղաֆըն իլէյն 'ալամէթի վէրիլիպ միւղաֆ հաղֆ օլունուր: Մէսէլա. He is at my uncle's, Օ Բալիֆէն (Էլի) Բեռնէն. They come from Mr. Smith's, Անի Բեռնէն Սթիլի (Էլի) Բեռնէն. I am going to John's, Յոլաննէն (Էլի) Բեռնէն:

77. Ինկիլզէտէ մէֆուլըն իլէյն¹, մէֆուլըն մինն², վէ մէֆուլըն ֆիհի³, կէօթէրմէք իլիւն քէլիմէսին էվլէլինէ էտաթ գոնուլուր: Մէսէլա. մէֆուլըն իլէյն օլան շէհրէ Էաթառ պիր շէհրէ լաֆլարընըն ինկիլզէսի to the city, into the city, Էաթառ to a city, into a city օլունուր. վէ մէֆուլըն մինն օլան շէհրէ Էաթառ պիր շէհրէ Էաթառ տէ, from the city, Էաթառ from a city, վէ մէֆուլըն ֆիհի օլան շէհրէ Էաթառ պիր շէհրէ թէրճէմէսինտէ in the city, at the city Էաթառ in a city, at a city տէնիլըր:

Ինիլար: Պէյլէ թէքիպէրտէ հաթֆ թէքի Էա հաթֆ թա-րիֆին իսթիլան չոգ տիգաթ լաղըմ տըր: (Պէնտ 20)

1. Dative Տրական: 2. Ablative Բացառական: 3. Comorative Ներգոյական:

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Corn, Մըսըր պուղտայը	Euphrates, Ֆրաթ
Barn, Անպար	Length, Թուլ, պոյ
Physician, Հէքիմ	Watch, ճէպ տա՛աթը
Palace, Սարայ	Eliza, Էլիզա
Cane, } Տէյնէք, պաթօն	Rosa, Բոզա
Stick, }	Henry, Անրի
Daughter, Գըզ (պլինթ)	Cage, Գաֆէս
Beautiful, Կիւղէլ	He took, Օ ալար
Singing, Էօթիււ, Նաղմէ	I cut, Պէն քէսաթիմ
Gardener,	Պաղչէլան
They fall,	Անլէր տիւշէրլէր
Did you sleep?	Ուլունը՞ն մը
Did you find?	Պուլտը՞ն մը
He bought,	Սաթըն ալար
He has bought,	Սաթըն ալմըն տըր:
How long?	Նէ՞գատար { միւտաթիվ թուլ-տէն տու՛ալ էտէր
Where is the bird's nest?	Գուլըն Էաթառ Նէ՞րէտէ տիր:
Where do you sleep?	Նէ՞րէտէ ուլուլըսըն (Էաթառ թըյօրսըն):
Shall I cut it?	(Անը) քէսէյլմ մի:
Shall I give it?	(Անը) վէրէյլմ մի:
Did you eat it?	(Անը) Էէտի՞ն մի:
Did you cut it?	(Անը) քէսաթի՞ն մի:
The bird's nest is in the tree.	Գուլըն Էաթառ աղանտա տըր:

78. EXERCISES.

1. Where are Mary's and Henry's loaves? 2. They are in the box. 3. Did you eat the meat? 4. No sir, I gave it to the carpenter. 5. Who took the farmer's corn? 6. Nobody took it; it is in his barn. 7. The

ripe fruit falls from the tree. 8. My uncle's garden is not large. 9. Who is William Barker? 10. He is a carpenter's son but Henry is a shoe-maker's son. 11. He has lost his mother's books and his sister's. 12. Do you like your neighbor's musk-melons? 13. I do not like them very well. 14. Where do you sleep in that house? 15. I sleep in my mother's room. 16. Has he bought the physician's horse? 17. No sir, he had no money to buy it. 18. Has John seen the king's palace? 19. No, but Mary saw the queen's. 20. Where did you find your friend's hat and stick? 21. At Mr. John's. 22. Who is that lady? 23. She is the daughter of Mr. Henry. 24. Is that girl Miss Emma's sister? 25. No, she and Miss Helen are Mrs. Williams' daughters. 26. Is this the gentleman whom we met at Mr. Frank's? 27. No, he is the merchant's brother. 28. Where is my son's shoe? 29. It is at the shoe-maker's. 30. Shall I give the knife to Henry? 31. No sir, you have to give it to Anna.

79. ՄԻՍՍԱԼԼԵՐ¹

1. Պու առեմ քիմ տիր, անը թանըյօր մը սընըդ: 2. Պաղչէվանըմըզըն գարնտաչը տըր: 3. Պու սիւս չօդ պէյադ տըր: 4. Օ պիղիմ ինէյիմիղին տիր: 5. Օ գաւառն տիւկէրիմիղին հէմչիրէսի տիր: 6. Գուչարըն էօթիւչիւ նէ կիւղէլ տիր: 7. Պու մէքթէպլին իսմի նէ տիր: 8. Ֆրաթ ըրմաղընըն պօյը նէ գատար տըր: 9. Յովհաննէս աղանըն սա'աթընը կէօրտիւնիւզ մի: 10. Խայր, լաքին էլիգա խանըմըն սա'աթընը կէօրտիւմ: 11. Չանն էտէրիմ քի գարնտաչընը Բօղա խանըմըն պաղչէսինէ

1. Շպիրտ պու միսսալլերտէ ինկիզճէսի կքի թարղ իլէ եաղըլա պիւլէն 'իպարէլէրի կքի թարղ իլէ եաղմաղա չաղըլըն:

կիթտի: 12. Այիւօմ էֆէնտի Անրի էֆէնտինին գարնտաչը մը տըր: 13. Խայր, Մարիամ խանըմըն գարնտաչը տըր: 14. Ալւզէլ գուչարըմըզ նէրէտէ տիրլէր: 15. Չանն էտէրիմ քի Գէորգըն գաֆէսինտէ տիրլէր: 16. Քէօփէք նա'լպէնտին խանէսինտէ տիր: 17. Գրալըն սարայընը վէ գրալիչանըն աթլարընը կէօրտիւնիւզ մի: 18. Խայր էֆէնտիմ, լաքին թէյդէմին գըզը Ֆլօրա խանըմ անլէրի կէօրմիւչ տիր: 19. Պուչար օլ ինկիղին քիթապլարը մը տըր: 20. Յովհաննէս չիմաի էվտէ մի տիր: 21. Խայր, պէօյիւք պիրատէրի Գէորգ աղանըն խանէսինտէ տիր: 22. Թէյգէնիղին պէօյիւք գըզը նէրէտէ տիր: 23. Գըզ գարնտաչընըն խանէսինտէ տիր:

Օն ելտինսի Տէրս — Lesson 17.

ԻԶԱՅԷԹ

80. Պիր քէլիմէ իլէ միւզաֆըն իլէյի վաղիֆէսինի իճաւա էթմէք իչիւն եա օլ քէլիմէնին ալըրընա միւզաֆըն իլէյի 'ալամէթի, եա իլքինէ of էտաթը գօնուլըր: Մէսէլա. book, 'իլապ, քէլիմէսինին միւզաֆըն իլէյի սուրէթի օլան book's, 'իլապըն տէմէք օլաղը կիպի, of the book տալի 'իլապըն տէմէք օլուր:

81. Թէմէլիւք վէ նիսպէթ կէօթէրէն իղաֆէթ իլաւիյէ քէյֆիյէթինի պէյան էթմէք իչիւն ինկիղճէտէ պաւզէն միւզաֆըն իլէյի հալի իսթիմալ օլունուր, պաւզէն տալի իսմին էվլէլինէ of էտաթը գօնուլուր: Միւզաֆըն իլէյի հալի իսթիմալ օլունաղգտա, միւզաֆ միւզաֆըն իլէյին սօնընա գօնուլուր, վէ of էտաթը գուլաւըլաղգտա միւզաֆ իլքէ տիւչէր: Մէսէլա. The book's color is red, 'իլապըն բէնի բընըն բըն, 'իպարէսի of էտաթը իլէ թէրթիպ օլունաղգտա, The color of the

book is red, **օլուր**: The boy's name, **վէ** The name of the boy 'իսպարէլէրնին իբրիսի տախի, **լճոս-լճո** է-սի տէ-մէք տիր:

Ինքուր: Of էտաթը իլէ իֆատէ օլունան իզաֆէթտէ միւզաֆրն իլքինէ հարֆը թէնքերէ եւ հարֆը թա'րիֆին վազը լազըմ կէ-լիւր: The horse's saddle, **թէն էնքէ**, 'իսպարէսինտէ saddle քէլիմէ-սինին իլքինէ հարֆը թա'րիֆ եւ թէնքերէ գօնուլմազ, լաքին The saddle of the horse 'իսպարէսինտէ saddle լաֆգընըն իլքինէ մէզքեր-հարֆլաւըն պերէ կէթիլիլմէլի տիր: (Պէտտ 20)

82. Միւզաֆ իլէ միւզաֆըն իլէյն արասընտա թէմէլ-լիւք վէ իսթիսաս նիսպէթինի կէօսթէրէն 'իսպարէլէր ինկ-լիզճէտէ էքսէրիա իշարէթլի s ('s) իլէ էսէր վէ միւ"էս-սիր, եախօտ ճիւղ' ու քիւլ նիսպէթինի կէօսթէրէն 'իսպ-րէլէր իսէ, of էտաթը իլէ թէրթիպ օլունուր: Մէսէլա. The money of the woman աէմէքտէն իսէ, The wo- man's money, **գարընէ տէլէ**, վէ The clothes of girls եէրինտէ, Girls' clothes, **գըշ էլիէնէ**, տէմէք տահա ֆա-սին կէլիւր: Յագաթ The sun's heat վէ David's Psalms տէյէճէք եէրտէ էքսէրիա The heat of the sun, **կէնէլէն** հէրարէլէ, վէ The Psalms of David, **Տա-րըն մէզա'րէն**, տէնիլիւր:

Ինքուր: Լիսանը 'Օսմանիտէ գուլանըլան իզաֆէթ ի պէյանիլէ ինկիլզճէյէ սըֆէթ վէ մէվսուֆ թարզը իլէ թէրճէմէ օլունուր: Մէսէլա. **Ինքէր ալ-էն** Fig tree օլուր:

83. Of էտաթը իզաֆէթ մա'նասը օլմայան պլիւ չօգ թէրթիպլէրտէ տախի գուլանըլըր: Մէսէլա.

ա. Պիր նէսնէնին նէ մաստէտէն եափըլտըղընը պէ-յան իչիւն տրըքի օ հալտէ of էտաթը մաստէլի կէօս-թէրէն իսմին իլքինէ գօնուլուր: Մէսէլա. The inkstand is made of iron, **Տէլիլ րէթրրէն էաթըլլըր**: Of what is the pen made? What is the pen made of? **Գալէ** նէրէն էաթըլլըր: It is made of gold, (0) **ալիւն-նաս** էաթըլլըր: The merchant's ships are made of iron, but he has one of wood, **Թաճէրէն կէլէրէ րէթրրէն էա-թըլլըր**, **աճա (անըն) պլի (կէթիլ)** ալիւն-նաս րէր:

Բ. Պիր նէսնէնին միգտարընը պէյան էթմէք իչիւն տիր քի, օլ հալտէ of էտաթը մէզքիւր նէսնէյէ տէլալէթ է-տէն իսմին իլքինէ գօնուլուր:

ՄԻՍԱԼՍԵՐ

Two bottles of wine. **Իքի շիչէ շէրապ:**
Five yards of broadcloth. **Պէշ եարտա չօգա:**
Three pounds of coffee. **Իւչ լիպրա գահվէ:**
What do you want? **Նէ՞ իսթէյօրսընը:**
I want a glass of gold water. **Պիր քեաաէ սօղուգ սու իս-թէրիմ:**

How much did he buy? **Նէ՞ գատար սաթըն ալտը:**
He bought four tons of coal. **Տէօրթ թօնէլաթօ մա'տէն քէօմիւրիւ սաթըն ալ-տը:**

What does the goldsmith want? **Գուլումճը նէ՞ իսթէյօր:**

He wants ten inches of silver wire. **(0) Օն փարմագ կիւմիւշ թէլ իսթէյօր:**

Our tailor, Mr. John, wants six yards of broadcloth. **Թէրզիմիլ միւսիւ ճօն ալ-թը եարտա չօգա իսթէ-յօր:**

Գ. Պիր չէյին մէքեան եա դէմանա օլան նիսպէթինի պէյան իչիւն տիր քի օլ հալտէ of էտաթը վազթա եա մահալէ տէլալէթ էտէն քէլիմէնին իլքինէ գօնուլուր: A boy of ten years, **Օն տէնէլէ պլիւ լճո-գ**, եա'նի ճէ-էալընաս պլիւ **լճո-գ**: The boy is ten years of age, **Օշ-լան ճէ-էալընաս րէր**: A man of Smyrna, **Իշիւրէ պլիւ ա-րէմ**: A gentleman of Aleppo, **Հալէպի պլիւ էֆէնրի**:

Ինքուր: Պիր տաէմին իսմինի պէյան իչիւն օլան 'իսպարէլէրտէ of էտաթը գուլանըլտըգտա մէզքիւր էտաթ չէմ name լաֆգընըն, չէմ տէ իսմի իսասըն իլքինէ գօնուլուր: Մէսէլա. A man of the name of John, **Յալէնէն էաթրէ պլիւ աթմ**: Պու միսալտէ պուլունան պլիւնիլի of է-տաթը by էտաթընըն եէրինի թաւթար. **գիրա** A man by the name

սըղըը (oxen) վար տըր: 4. (Անըն) պէշ չիֆթ սըղըը վար տըր: 5. Սիզին տիւկէրինիդ նէ իսթէյօր: 6. Եւ տի լիպրա մըլս իսթէյօր: 7. Էլլինիդ նէտէն հափըմըշ տըր: 8. Եէնի էվիմիդ թաշտան հափըմըշ տըր: 9. Տօս թընըդ նէրէլի (նէրէտէն) տիր: 10. Իզմիրլի տիր: 11. Նէ՞ գատար պէղլինիդ վար: 12. Պէշ հարտա պէյազ պէզլիմիդ վար: 13. Օլ Հալէպլի թաճիրին նէսի՞ վար: 14. Իւշ թօնէլաթօ գահվէսի վար տըր: 15. Մարիամըն քէն տի հազը խանէսինտէ նէսի՞ վար իտի: 16. Օն թապագա կիւզէլ քեաղըտը վար իտի: 17. Աշընըդ նէ իսթէյօր: 18. Ելիւրմի լիպրա էթ իսթէյօր: 19. Նէ՞ գատար չէքէր սաթըն ալտը: 20. Օն լիպրա չէքէր սաթըն ալտը: 21. Օլ հապանճը քիմ տիր: 22. Գէորդ նամ պիրի տիր: 23. Թաշտան հափըմըշ պիր պալըգ կէօրտիւմ: 24. Վալի տէսի գա՞շ հաշընտա տըր: 25. Էլլի հաշընտա տըր: 26. Օն էօլչէք պուղտայ սաթըն ալաճաղըդ:

Օն սէքիզինֆի Տէրս — Lesson 18.

That ԲԵԼԻՄԵՍԻՆՆ ՄԻՒԶԱՅ ՕԼՄԱՍԱ

86. Ձիբրի սէպղաթ էթմիշ պիր միւզաֆըն թէքէրրիւր էթմէմէսի մագսէտի իլէ Ինկլիզճէտէ օլ միւզաֆա իշաւրէթ օլան that հախօտ անըն ճէմ'ի those քէլիմէսի, պա'ղէն միւզաֆ էտիլիր, վէ պէօլլէ սըրալարտա վազը՝ that լաֆըդ, պիլ ֆարզ, Գորհաշընէթ թէքէրպիւնտէ պուլունան Է քէլիմէսի մա'նաաղնտա օլուր: Մէսէլա. The head of the bird and that of the cat, Գորհաշըն Է Էթիւնէսի: The feet of the man and those of the horse, Արեֆն ալալըր Է Էթիւնէսի:

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Quadruped,	Չարփա	Latter,	Սօնկրաքի
Former,	Էվլէլի	His,	Քէնաթինքի
Mine,	Պէնիմի	Yours,	Սէնինքի, սիզինքի
Theirs,	Քէնաթլէրինքի	Light,	Նուր, զիյա
Stronger,	(Տահա) գուլ-վէթլի	Kite,	Ուչուրմա
		Country,	Մէմլէքէթ
Elephant,	Ֆիլ	Or,	Եւստ, Էօխսա
Present,	Հաղըր	Better,	(Տահա) էյի
Than,	... տէն	Neither,	Հիշ պիրի
People,	Էհալի	Neither...nor,	Նէ...նէ...
Of the teacher.			Խօճանըն
That of the teacher.			Խօճանընքի
Those of the teacher.			Խօճանընքիլէր
That of my teacher.			Խօճամընքի
Those of my teacher.			Խօճամընքիլէր
Of the friend.			Տօսթըն
That of the friend.			Տօսթընքի
Those of the friend.			Տօսթընքիլէր
That of his friend.			(Անըն) Տօսթընընքի
Those of his friend.			(Անըն) Տօսթընընքիլէր
Than that of his friend.			(Անըն) Տօսթընընքինտէն
This is better than that of his friend.			Պու անըն տօսթընընքինտէն էյի տիր:
Have you my pen, or that of my brother?			Սէնտէ պէնիմ գալէմիմ մի Էօխսա գարնաաշըմընքի՞ մի վար:
I have neither your pen, nor that of your brother.			Պէնտէ նէ՛ սէնին գալէմին, նէ՛ տէ գարնաաշըմընքի վար:

87. EXERCISES.

1. Have you our coats, or those of the stranger?

2. I have not your coats; but I have theirs. 3. Has your carpenter our hammer? 4. He has neither your hammer, nor that of our friend. 5. Who has the nails of the Englishman? 6. I have neither his nails, nor those of the carpenter. 7. Has he my coat, or that of our cook? 8. He has neither; but he has the coat of his friend. 9. Which sticks has he? 10. He has those of the strangers. 11. Which knives have you? 12. I have those of your cook. 13. Have you my books, or those of my brother? 14. What clothes has the tailor? 15. He has those of the merchant. 16. Has he birds' pictures, or those of quadrupeds? 17. He has neither the latter, nor the former. 18. Have you my umbrella, or that of your friend? 19. I have neither yours nor his; but I have mine.

88. ՄԻՍԱԼԼԻՅԻ

1. Քիմի՞ն պըչաղը սէնտէ տիր: 2. Նէ՛ սէնին պըչաղըն պէնտէ տիր, նէ էքմէքճինքիքի: 3. Պիզիմ թալուզլար քիմտէ՞ տիր: 4. Պէնտէ չիֆթճինքիքիքի վար տըր: 5. Քիմի՞ն էօքիւզլէրի անտէ տիր: 6. Գասսապընքիքիքի անտէ տիր: 7. Սէնտէ պէնիմ գալէմիմ մի վար, եօխսա գըզգարնտաչընքիքի մի: 8. Սէնինքի պէնտէ տիր. գըզգարնտաչընքիքի տէյիլ: 9. Քիմի՞ն գուչլարը սէնտէ տիր: 10. Նէ՛ սէնին գուչլարըն պէնտէ տիր, նէ՛ տէ Բօզանքիքիքիքի: 11. Ավճընըն թիւֆէնկի մի պիզտէ վար, եօխսա թաճիրինքիքի մի: 12. Կիւնէչին զլյասը այընքինտէն գուլլէթլի տիր: 13. Կիւզէլ թասվիրլէրիմ քիմտէ՞ տիր: 14. Նէ սէնին թասվիրլէրին պէնտէ վար, նէ՛ տէ Ֆրանսըզընքիքիքի: 15. Պէնիմ ուչուրմամ պուրատա տըր, ամմա ամճաղատէմիքիքի էվտէ տիր: 16. Տէվէնին այազլարը ուզուռն, ամմա ֆիլինքիքիքի գըսսա տըր: 17. (Հէմ) Էվրօ-

փանըն էհալիսի, հէմ տէ պաչգա մէմէքէթինքիքիքի (մէմէքէթին էհալիքիքի) օրատա հաղըր իտիլէր:

ՕՆ ՄՈԳՈԼՂՆՑՆ ՏԵՐԱ — Lesson 19.

ԳԻՆԱՅԱԹ

89. Ինկլիզէտէ քինայաթ իւչ գըսմ օլուպ պիրինճիսի Զամիր, իքքինճիսի Մէվսուլ վէ իւչիւնճիւսիւ Միւպհէմաթ տըր:

90. Զամիր մա՛նա ճիհէթիլլէ իւչ գըսմա, եա՛նի միւլթէքէլլիմ, մուխաթապ վէ զայիպ գըսմլարընա միւնգապիմ տիր: Զամիր ի զայիպ քէյֆիլլէթ ճիհէթիլլէ տէօրթ գըսմա, եա՛նի մուղէքքէր, մու՛էննէս, միւպհէմ վէ մու՛աթթէլ գըսմլարընա միւնգապիմ տիր: (Պէնտ 57)

91. Ինկլիզէտէ զամիրլէր աթիտէքիլէր տիր: Միւլթէքէլլիմ իչիւն I, պէն, մուխաթապ իչիւն Thou, «էն, վէ զայիպ իչիւն He օ (մուղէքքէր), She օ (մու՛էննէս), վէ It օ (միւպհէմ վէ մու՛աթթէլ):

92. Իսմտէ օլտըզը կիսի զամիրտէ տախի եալընը իւչ հալ օլուպ պուռլար աթիտէքիլէր տիր:

ՄԻԻԹԷԳԵԼԼԻՍ

	ՄԷՖԵԴ	ՃԷ՝
ՄԷ՛ճ.	I, Պէն	We, Պէն
ՄԷ՛չ էլէյն	My, Mine, Պէնի՛:	Our, Ours, Պէնի՛:
ՄԷ՛ֆ. պէն	Me, Պէնի	Us, Պէնի

ՄՈԻԹՍԱԹԱՊ

	ՄԷՖԵԴ	ՃԷ՝
ՄԷ՛ճ.	Thou, Սէն	Ye, You, Սէն
ՄԷ՛չ էլէյն	Thy, Thine, Սէնի՛	Your, Yours, Սէնի՛
ՄԷ՛ֆ. պէն	Thee, Սէնի	You, Սէնի

ՂԱՅԻՊ (Մ--ւէ++էր)

Մէ-ճէր

ձէ՛՛

Մէ-ճ.	He, 0	They, Անէր
Մէ-շ. էէյ	His, Անէն	Their, Theirs, Անէրէն
Մէ-ճ. ուն	Him, Ան	Them, Անէրէ

ՂԱՅԻՊ (Մ--ւէռէն)

Մէ-ճէր

ձէ՛՛

Մէ-ճ.	She, 0	They, Անէր
Մէ-շ. էէյ	Her, Hers, Անէն	Their, Theirs, Անէրէն
Մէ-ճ. ուն	Her, Ան	Them, Անէրէ

ՂԱՅԻՊ (Մ--ւէրէէէ վէ Գ--ուհէ՛)

Մէ-ճէր

ձէ՛՛

Մէ-ճ.	It, 0	They, Անէր
Մէ-շ. էէյ	Its, Անէն	Their, Theirs, Անէրէն
Մէ-ճ. ուն	It, Ան	Them, Անէրէ

93. Ինկիլիզէտէ Մէֆուլըն իլէյ, մէֆուլըն միսն վէ մէֆուլըն ֆիս իչիւն այրը սըղէլէր հօգ իսէ տէ (Պէնտ 77), զամիրլէրին իլքինէ էտաթ գօնուլմագ իլէ մէղքիւր մա'նալար իֆատէ էտէն թէրքիւլլէր եափլըր: Մէսէլա. To me, Պաա. From him, Անուէ. In it, At it, Անուէ:

94. Սալիֆ իւզղիքը միւզաֆըն իլէյ հալինտէ պուլունան զամիրլէրտէն Mine, Պէնէ, Hers, Անէն, Ours, Պէնէ, Yours, Սէնէ վէ Theirs, Անէրէն թա'պիրլէրի անձագ միւզաֆ հազֆ օլունարղը սըրալարտա գուլլանըլըլար. վէ միւզաֆ զիքը օլունարղը սըրալարտա My, Her, Our, Your վէ Their գուլլանըլըր: Մէսէլա. (0) ունէն Գէնուհէ՛ Կէրլնտէ Ինկիլիզէտէ It is my book տէնիր, ֆազաթ 0 Գէնուհէ ունէն, That book is mine օլունար: Ինկիլիզէտէ իլէյ օլան զամիրլէրտէն պա'ղըսընն տիրը-

լարընտաքի s հարֆը միւզաֆըն իլէյ հալինտէն (Պէնտ 70) օլունար- զընտան Our's, Your's, Her's վէ Their's եազմագ զալէթ օլունար:

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Where is Ann's book? Աննանըն քիթապը նէրէտէ տիր:

She lost it. 0 (եա'նի մէրգուլէ) անը զայսպէս թափ:

Who is Ann? Աննա քիմ տիր:

She is John's sister. Յովհաննէսին գըզ գարնտա- շը տըր:

Does she love her mother? Վալիտէսինի սէվէր մի:

Yes, she loves her. Էվլէթ, անը սէվէր:

Have you seen my paper? Քեաղըտըմը կէօրտիւնիւզ մի:

I saw his paper, not yours. Սիղինքինի տէյիլ, անըն քեա- ղըտընը կէօրտիւմ:

Is this your brother's dog or yours? Պու գարնտաշընըղըն քէօիէ- յի մի տիր, եօխսա սիղին մի:

It is neither mine nor his. Նէ՛ պէնիմ տիր, նէ՛ անըն:

Is this your horse or theirs? Պու սիղին աթընըզ մը, եօխ- սա անլէրին մի:

It is mine, theirs is dead. Պէնիմքի տիր, անլէրինքի էօլմիւշ տիր:

From whom? Քիմտէն From us, Պիզտէն

From whom did the tailor buy the broadcloth? Թէրզի չուզայը քիմտէն սա- ալար:

He bought it from us. Պիզտէն սաթըն ալար:

Oldest. Էն պէօյիւք (սիննէ)

Mother, Վալիտէ Blue, Մալի

Pocket, ձէպ Black, Սիյա

95. EXERCISES.

1. Where is my hat? 2. Here is your hat and your brother's. 3. What will you sell? 4. I will sell my uncle's house, and theirs. 5. James, my son, is that my coat? 6. No sir, it is not yours, it is your friend's. 7. Whose pencils are they? 8. They are neither yours nor hers. 9. Is this the garden of the old baker? 10. No sir, it is my uncle's garden. 11. Do you know who planted it? 12. His oldest son planted it. 13. Are these your sister's shoes or theirs? 14. They are their shoes, not hers. 15. I want you to say how you like my house? 16. Your house is better than mine. 17. What did you read? 18. I read your letter and his. 19. How do you like my knife? 20. I like your knife and not mine. 21. Is your garden and that of your neighbor very small? 22. My garden is large, but our neighbor's is small?

96. ՄԻՍԱԼԼԷՐ

1. (0) աստէմին օղլու նէրէտէ տիր : 2. Անըն օղլու մէք-թէպտէ տիր : 3. Նէ՞ պաճազսրն : 4. Սէնին քէօփէյնի վէ անընքինի ալաճաղըմ : 5. Նէ՞ սաթաճազ տըր : 6. Փէ-տէրիմին աթընը սաթաճազ տըր : 7. (0) պէնիմ աթըմ մը տըր, Եօխսա սէնինքի մի տիր : 8. Անըն (Մու"էն.) աթը պէնիմքինտէն գուզլէթլի տիր : 9. Պու թազէ փէնիր քիմին տիր : 10. Պէնիմ տէյլ, չիթթճինին տիր : 11. Օլ իթթիյար չիթթճինին նէսի՞ վար : 12. Անտէ փէտէրիմին չափապը վար : 13. Աննանըն նէսի՞ վար : 14. Պիր կիւզէլ չիչէյի վար : 15. Աննանըն դըզարնտաշը մէքթէպտէ մի տիր : 16. Էլլէթ, մէքթէպտէ տիր : 17. Պու փէտէրի-նիդլոն պաղչէսի մի տիր : 18. Նէ՞ անըն տըր, նէ՞ տէվա-

լիտէմին : 19. Աշճընըն պըչաղը նէրէտէ տիր : 20. Ճէպլին-տէ տիր : 21. Անըն (Մու"էն.) կէօղլէրի մալլի, վէ սէնինքի-լէր սիյան տըր : 22. Մէքթուպըմը վէ անապընքինի օգու-տու : 23. Անըն (Մու"էն.) օղլընտան հազը էտէյօր մը սըն : 24. Անըն օղլընտան հէմ սէնինքինտէն հազը էտէյօրըմ : 25. Էլլի քիւզիւք մի տիր : 26. Էլլի քիւզիւք տէյլլ, ամ-մա պիղիմքի քիւզիւք տիր :

ԵԻՐԱՄԻՆՅԻ ՏԵՐԱ — Lesson 20.

ԳԻՆԱՅԱԹ (Զ-ՊԵՐ, ԴԷՎԵ)

97. Ինկիլոճէտէ զամիր ի թէրքիպի տէնիլէն պա՛ղը զամիրըլէրին ա՛նվալը պէր վէճ՛ ի աթի տիր :

ՄԻԻԹԵՔԷԼԼԻՄ

ՄԷ-ՖԵՐ

ՃԷ՛

ՄԷ-Ճ. Myself, ԳԷՆԴԷ՛

Ourselves, ԳԷՆԴԷ՛

ՄԷ-Դ. Եօզ տըր

Եօզ տըր

ՄԷ-Ֆ. Myself, ԳԷՆԴԷ՛

Ourselves, ԳԷՆԴԷ՛

ՄՈՒԽԱԹԱՊ

ՄԷ-Ճ. Thyself, Yourself, ԳԷՆԴԷ՛

Yourself, ԳԷՆԴԷ՛

ՄԷ-Դ. Եօզ տըր

Եօզ տըր

ՄԷ-Ֆ. Thyself, Yourself, ԳԷՆԴԷ՛

Yourself, ԳԷՆԴԷ՛

ՂԱՅԻՊ

ՄԷ-ՖԵՐ

ՃԷ՛

ԴԷ-Դ.

Մու"էն.

Մու"ալ.

ՄԷ-Ճ. Himself, Herself, Itself, ԴԷՆ-

Themselves, ԴԷՆԴԷ՛

ԴԷ

ԴԷ՛

ՄԷ-Դ. Եօզ տըր

Եօզ տըր

ՄԷ-Ֆ. Himself, Herself, Itself, ԴԷՆ-

Themselves, ԴԷՆԴԷ՛

ԴԷ՛

ԴԷ՛

1. Compound pronoun, Բազադրեալ դերանուն :

98. Ինկլիզէտէ իսմ ի թէճրիտին հէրինի թուծան
own լաֆզը my, thy, his, her, its, our, your վէ their
գամիրէրինսէն սօնկրա զիքր օլունարագ անլէրին հիւք-
մինի թէ՛քրիտ էտէր : Մէսէլա . It is your own fault 'ի-
պարէսի, Գապահաւն սէն քէնիքնի րիւր, ատէք օլուպ , own
լաֆզը գապահաթը մուխաթապա հասր էտէյօր : By this
act he lost his own reputation, Պա- 'ազէլ էլէ քէնիքնի
իւպարէնն քէնիքնի դայդ էլիքնի : I have my own book, քիւն-
իքնի մալիս օլան քիւնպըսդ քիւնիքնի րիւր : They will attend to
their own affairs, Անլէր քէնիքնի էլլէրինն քէնիքնի րիւր պաշա-
մաթար :

99. Ի՞նչ զամիրի, պիր մէրճա՛ի¹ օլմայարագ, չօգ տէֆ՛ա հավանըն եազմուրը վէ ալազը օլմասը միսիլլիւ հալ ու քէյֆիյէթինի իֆատէ էտէն ֆի՛լլէրէ սահիպ օլմագ իւզ-րէ, պա՛ղէն տախի սա՛իր ֆի՛լլէրէ սահիպ օլմագ իւզրէ, վէ բաճի՛ օլտըզը իսմըն քէմիյէթ վէ քէյֆիյէթի ֆարզը-նա պագրումայարագ իսթի՛մայ օլունուր .

It thunders, (Կէօք) Կիւրլէյօր
It rains, (Նաղմուր) Կաղըյօր
It snows, (Գար) Կաղըյօր
It is I, Պէն իմ
Was it thou? Սէն մի իաին
Is it you? Սէն մի սին
It was a dog. Պիւր քէօփէք իտի
Was it the boys? Օղլանլար մը ըար
It was we, Պիդ իաիք

100. Ֆիլտէն սօնկրա կէլէն ֆիլ սահիպլինէ դայմազամ
օլմադ, եա'նի անըն հէրինի թութմադ իւղըէ, մէրճա'ի
տալսի միււզէմ օլարադ it դամիրի չօդ տէֆ'ա' իսլարէնին
իպթիտասընտա կէլիր : Մէսէլա .

It is good to be here,	Պուրատա պուրանագ (o) էյի տիր :
It is pleasant to hear the song of the birds.	Գուշարըն էօթիւշինի տինկ- լէմէք (o) խօշ տըր :
It is said that peace is signed.	Միւսալահա իմզալանտը (o) սէօյլէնմէքտէ տիր :
It seems that John has come.	Կէօրիւնիւր քի Յովհաննէս կէյտի :

101. Թիւրքճէտէ սու"ալըն ճէվապընտա եալընը ֆիլ-
ւըն զիքրի իլէ իքթիֆա օլունուպ ալըճ հա ալմարը,
կէօրդէ հա կէօրդիւ տէնիլէ պիլիր: Ինկիլզճէտէ իսէ ֆիլ-
ւըն սահիպի կիպի, մէֆուլը¹ տախի զիքր օլունմալը
ալը: Մէսէլա. ալըճ հէրինէ Ինկիլզճէտէ I took it հա-
նի ալն ալըճ, զէ Did you take my book? Քիշա-
ալըճ ալըճ յը սու"ալընա ճէվապէն Yes, I took it, Է-
վէ, (պէն ալը) ալըճ տէնիլիր:

Ի՞նչ: Ինկլիզներն ճշմարտեք ֆիլ ին միւթեալիզաթընքն թէք-
բար էտիմեպի թէ՛քիս իշին յուր, եօխա իշէի էֆէնդի, իւր
էֆէնդի մա՛նաւնտա յլան Yes sir, No sir ճշմարտ ել էքթիֆա
Գրընթր :

ՀՈՒՂԵԹԼԵՐ

Needle, ካንቲ	Sword, ጥፂፂ
Watch-maker, ሆላዊፂፂ	Plant, ፍጡላን
Multitude, ጊሳሳሳሳ	Language, ፊክሳን
Steamer, ቂሳኮሪ	Ruler, ፊትሳፊፊ ፊክሳሳሳ
Affairs, ኮፊ ስላሳሳ	Hand, ኮፊ
Easy, ጥሳሳ	English, ኮንፊከፊፊ
Always, ፍላሳሳ	Hard, ኮፊፊ
To advise, ኮሳኮሳሳ ፊፊፊፊ	To use, ኮሳኮሳሳ ፊፊፊፊ
To learn, ኮፊፊፊፊፊ	To look, ኮሳኮሳሳ

1. Object, *Isinghr* :

1. Antecedent, Յարաբերեալ

As I please. **የኑሽ፣** Who took it? **ሆኖ** Who made? **የኑሽ ከሠራተኛው ሠራተኛው፡**

It is too late. **Վաղը՞ է**։ We took it ourselves. **Պիտ**
միշտ տիր : **Քէնտովմից ալտըգ :**

Of himself, Գէնտի պաշընա I cut it myself. Անը պէն

Of myself, Քէնտի պաշտմա քէնտիմ քէստիմ:

Who did it? Անը քիմ էիք- I kill, Էօլաիւրիւրիւմ
տի : I believe, Ինանըրըմ

I did it myself, Պէնքէնտիմ ետիտըմ :

Did you take my hat? ဇာဖိကသံဉ် ခုလတုဉ်း သံဉ် :

Yes sir. Էվլէթ Եֆէնտիւմ :

Yes sir, I took it. Ի վրէժ էֆէնտիմ, ալտըմ :

Did you see my brother? Գարնտաշըմը կէօրտի՞ւն մի :
No sir. Խայր էֆէնտիմ :

No sir, I did not see him. Խայր էֆէնտիմ, կէօրմէտիմ:

I have a right to go. **Կ/Թմէյէ հազգըմ վար :**

He killed a man. (0) պիր առէմ էօլտիւրտիւ :

102. EXERCISES.

1. Why did you sell your horse? 2. It was my own horse, and I sold it. 3. Who is the man at the door? 4. It is I. 5. Have the girls lost the needles? 6. It was the boys that lost them. 7. Did the watch-maker mend my watch? 8. Yes sir, he mended it. 9. This is my own money, and I have a right to use it as I please. 10. His own friend advised him to go. 11. I lost myself in the multitude. 12. Who took my knife from my pocket? 13. I believe Henry took it. 14. Mary, have you seen my needles? 15. Yes, I saw them. 16. Who took (*ᐱᓕᐅᑦᐃᑦ*) my coat to the tailor? 17. The tailor himself took it. 18. Who cut my pen? 19. I cut it with my new knife.

103. ՄԻՍԱԼԼԷՐ

1. Պուս պէտջիւք վաւորը քիմ հաւտը : 2. Աւաման-
լար հաւտըլար : 3. Օլ 'ասքէր նէ՞ հաւտը : 4. Քէն-
տի գըլըճը իլէ քէնտինի էօլտիւրտիւ : 5. Պու Ֆիտա-
նը քիմ քէստի : 6. Անը Գէորգ քէնտի պալթասըյլէ
քէստի : 7. Քէնտի մասլահաթըմ տըր , վէ պագմալը
իմ : 8. Գրալ անա քէնտի խաթթը տէսթի իլէ հաղտը :
9. Գրալ վէ Գրալիչա քէնտիլէքի (տախի) օրատա հաղըր
իտիլէր : 10. Օլ հաթագտա հաթան քիմ տիր : 11. Քիւ-
չիւք գարնտաչըն Յովհաննէս տիր : 12. Ինկիլզէ էօյ-
րէնմէք գօլա՞յ մը տըր : 13. Նէնի պիր լիսան էօյրէնմէք
տա'իմա կիւճ տիր : 14. Գարնտաչարըմը կէօրտիւնիւլզ
մի : 15. Էվկէթ , կէօրտիւմ : 16. Ճէտվէլիմի հաղըխա-
նէմտէն քիմ ալտը : 17. Քիւչիւք գարնտաչըն ալտը :
18. Քիմի՞ն պէշ շիշէ շուրուպը վար : 19. Հէքիմին չօդ
շիշէ շուրուպը վար : 20. Մէքթէպէ կիտէճէք վագըթ մը
աւըր : 21. Խա'յր , վագըթ կէյմիշ տիր :

Երբքի պիտինքի Տէրս — Lesson 21.

ԻՍՄ Ի ՄԷՎՍՈՒԼ

104. Մէվսուլըն իլէյհին¹ հալինի պէյան էտէն ճիւմէյի մէվսուլըն իլէյհէ բապթ էտէն քէլիմէյէ Ֆէլու², վէ բապթ օլունան ճիւմէյէ «էէ»³ տէնիլիը: Մէսէլա. Պիբ ադէ՛ս է է-
 Ֆէ էլիէր է-սէ-սէյէ կիմէյէ մէճու-ր րըր մա՛նապընտա օ-
 ւան A man who wants bread has to go to the baker
 Նպարէսինաէ man, ադէ՛ս, լաֆզը մէվսուլըն իլէյհ, who,

1. Antecedent, **Յարաբերեալ** : 2. Relative, **Յարաբերական** :

3. Limiting clause.

ի, լաֆղը մէվսուլ, վէ who wants bread, ի է+վէ+ է-
լէր, ճիւմէսի սիւէ տիր: Ինկլիգճէտէ who, which,
that, վէ what լաֆղլարը իամի մէվսուլ տիրլէր:

105. Who մէվսուլը ինսան վէ ալա զաթ իչիւն, which
վէ what հայլան հէմտէ գիրուէ օլմայան նէմնէ իչիւն,
that իսէ սուլարըն ճիւմէսի իչիւն գուլանըլըր:

Who վէ which մէվսուլլէրինին թասրիֆաթը պէր վէճ-
հի աթի տիր:

Վ-ճէրէր վէ ճէճ

Վ-ճէրէր վէ ճէճ

Մէ-ճէրէրէր.

Who,

Which, ի է

Մէ-զաֆ. իչիւն.

Whose,

Whose, ի է անէ

Մէֆ-ը պէն.

Whom,

Which, ի է անէ

That վէ what մէվսուլլէրինին թասրիֆաթը եօզ տըր:

ՄԻՍՍԱԼԼԵՐ

The boy who came }

0 չօճուգ քի օ կէլտի, եա-
նի կէլէն չօճ-ի:

The boy that came }

0 աթ քի օ պուրատա տըր:

The horse which is here }

0 աթ քի օ պուրատա տըր:

The horse that is here }

0 աթ քի օ պուրատա տըր:

The men that I saw }

0 աթ քի օ պուրատա տըր:

The men whom I saw }

0 աթ քի օ պուրատա տըր:

The girl whose brother you
know.

0 գըզ քի անըն զարնտա-
չընը թանըյօրսըն:

The cat whose kittens are
lost.

0 քէտի քի անըն եալըր-
լարը զայպ օլմուշլար:

The meat which I bought }

0 էթ քի անը սաթըն ալ-
տըմ:

The meat that I bought }

0 էթ քի անը սաթըն ալ-
տըմ:

The house whose owner is
sick.

0 էվ քի անըն սահլալի
խասթա տըր:

{ Պէն սաթտըմ օ քիթապ-
լարը քի անըն սաթտըմ
տուլ, եա'նի պուր-
պուրըն ինչիւն տըր:

I sold what books I found.

I ate what I saw.

{ Պէն եէտիմ օ չէյի քի ա-
նը կէօրտիւմ, եա'նի
կէօրտիւմ-ի էէտիմ:

106. What մէվսուլընն մէվսուլըն իլէյի պա'զէն մէզ-
քիւր, վէ պա'զէն մահզուֆ օլուր: Մէսէլա. պալատէքի
What books I found ճիւմէսինտէ մէվսուլըն իլէյի մէզ-
քիւր օլան books քէլիմէսի տիր. լաքին What I saw
ճիւմէսինտէ մէվսուլըն իլէյի մահզուֆ օլուպ, thing,
չէ, եա fruit, Չէյի, կիպի գարինէ իլէ անկալալան պիր
քէլիմէ տիր:

107. Մէվսուլըն իլէյի մահզուֆ օլարըն հալտէ,
What մէվսուլըն That which, եախօտ Those which
թա'պիրի մահապընտա օլուր: Մէսէլա.

Bring me what you have. } Վէթիր պանա օ (չէյի) քի
Bring me that which you } սէնտէ տիր, եա'նի «էնդէ
have. } պուր-անանը պանա կէլիւր:

108. Մէզքիւր մէվսուլլէրին իլէլինէ էտաթ¹ գօնուլ-
մազլա նիճէ մահալար տահա իֆատէ օլուրուր: Մէսէլա.
To whom; to which, ի է ան. in whom, in which, ի է
ան. from whom, from which, ի է ան. with whom,
with which, ի է ան. of whom, of which, ի է ան.
from what օ (չէյի) րէն ի է. in what, օ (չէյի) րէն ի է:

That մէվսուլըն էտաթ իլէ գուլանըլարդտա, լազըմ օ-
լան էտաթ իլպարէնին սօնընտա վազ օլուրուր: Մէսէլա.
This is the boy that I went with, This is the boy
with whom I went, Պու չօճ-ի օ րէր ի է ան. իլէ կէլ-
րէ, եա'նի, պիլէնիճէ կէլիւրիճէ չօճ-ի պուր: The tree
that he fell from, 0 ալաճ ի է (ֆէլան) անդէն րէ-լարէ, եա-
նի, ֆէլանըն րէ-լարէն-ալաճ:

Իլա. Of whom, Of which, ի է ան, թէքքիպլէրինն եէրինտէ էք-
սէրիյա whose լաֆղը գուլանըլըր: Մէսէլա. A book the color of
which is red. A book whose color is red, Պէր ինչիւն ի է ան. ինչիւն
բէրբէր բէր, եա'նի, բէրբէր բէրբէր օլան րէր բէրբէր:

1. Preposition, Նախադրուածիւն:

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

He makes, Ետփար	Shop, Տիւքքեան
So much, Պու գատար	Formerly, Սապրդա
Bag, Թօրպա, Հանթա	Enemy, Տիւմէն
Yesterday, Տիւն	Most, Էն չօգ
Lame, Թօփալ	Diligent, Ղայրէթլի
Orphan, Էօքսիւզ	To cook, Փիշիրմէք
To bake,	Ֆուրուստա փիշիրմէք
The boy who came here.	Օղլան քի պուրայա կէլտի :
The horse which is here.	Աթ քի պուրատա տըր :
The tree that fell.	Աղաճ քի տէվրիլտի :
He is dead.	Էօլմիւշ տիր :
That which I have	0 (չէյ) քի պէնտէ տիր, Էա՛-
What I have	նի պէնտէ օլան (չէյ) :
Those which I have	0 (չէյլէր) քի պէնտէ տիր,
What I have	Էա՛նի պէնտէ օլան (չէյլէր) :
He who is diligent,	0 քի Ղայրէթլի տիր :
Those who are diligent.	Անլէր քի Ղայրէթլի տիրլէր :
Have you the knife which	0 պըչազ քի պէնտէ իտի
I had?	սէնտէ՞ մի տիր :
Has he the coffee which	0 գահվէ քի թաճիրտէ իտի
the merchant had?	անտէ՞ մի տիր :
Have you the gun which	0 թիւֆէնք քի տօսթըմտա ի-
my friend had?	տի սէնտէ՞ մի տիր, Էա՛նի
	տօսթըմտա պուլունմըշ օ-
	լան թիւֆէնք սէնտէ՞ մի
	տիր :
I have neither his, nor	Նէ անընքի պէնտէ տիր, նէ
his brother's.	տէ գարնտաշընընքի :

109. EXERCISES.

1. Has the teacher my inkstand or yours? 2. He

has neither mine nor yours. 3. Have you the bag which my servant had? 4. I have not the bag which your servant had. 5. Have you the boxes which I had? 6. I have not those which you had, but those which your brother had. 7. Has the man his own horses? 8. He has those which I had. 9. What do you see? 10. I see the bakers who bake bread. 11. Is a tailor a man who writes? 12. A tailor is a man who makes clothes. 13. Have you my bag? 14. No, I have John's. 15. Did you see any men? 16. I saw the butcher whose son is in our school. 17. Have you the horse, one of whose eyes is blind? 18. It is not ours. 19. Where is the hen whose chickens we saw? 20. She is in the barn.

110. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Հագգընտա սէյլէտիլնիզ ատէմ էօլմիւշ տիր : 2. Սանա պէյլէ տէյէն քիմ իտի : 3. Պուրայա տիւն կէլմիւշ պիր Հալէպլի (ատէմ) իտի : 4. Նէնիզ վար տըր : 5. Այաղը թօփալ պիր գուզում վար : 6. Սէնտէքի գուզում քիմիւն տիր : 7. Պէնտէքի չիֆթճինին գուզում տըր : 8. Գարնտաշընըգտա պուլունմըշ օլան քիթապ սէնտէ՞ մի տիր : 9. Խայր, պէնտէքի անըն գալէմի տիր : 10. Սէնտէքի նէ տիր : 11. Պէնտէ պիր շէյ եօզ տըր : 12. Նէ կէօրտիւլէր : 13. Պիղիմ էվտէ թօփալ պիր գուշ կէօրտիւլէր : 14. Պու քիթապլարը սանա վէրէն քիմ տիր : 15. Անլէրի պանա վէրէն ամճանըղ տըր : 16. Ամճամըն էվլնտէքի չօճուզ էօքսիւզ տիր : 17. Գալէմիմ սէնտէ՞ մի տիր : 18. Խայր, պէնտէ գարնտաշընըն գալէմի վար : 19. 0 գըղգարնտաշընըգտա՞ մը տըր : 20. Էվլէթ, անտէ (մու՛ենէս) տիր : 21. Տիւն տիւքքեանըմա կէլէն սիզ մի իտիլիզ : 22. Էվլէթ էֆէնտիմ, պէն ի-

տիմ: 23. Զէնկին ատէմէր տա'իմա ֆազիրէ տիւշմէն տէյիլ տիր: 24. Սապըգա պիղիմ տօսթլարմըզ օլանլար չիմտի տիւշմէնլէրմիզ տիրլէր: 25. Պու քիթապը օ քիմ սէյէ վէրէճէյիմ քի էն զայրէթլի տիր:

Երրմի իքննի Տէրս — Lesson 22.

ՔԻՆԱՅԱԹ (Իս'ի Վէլու-Լ, Կէլ-Մ)

111. Ինկիլզէտէ մէվսուլ, մէվսուլըն իլէյն, վէ սիլէ-տէն 'իպարէթ 'իպարէլէրին Թիւրքճէյէ թէրճէմէլէրի մէզ-քիւր թէրթիպտէ օլմագտան իսէ, սիլէ ճիւմլէսինի, եւ-րինէ կէօրէ ֆիլինի եա իսմի ֆա'իլէ եա իսմի մէ-ֆուլա եախօտ սըղէ ի սիլէյէ թա'իլլէ թա'իլքտէն սօնկ-րա, մէվսուլըն իլէյնէ սըֆէթ զըլմագլա սըֆէթ ու մէվ-սուլ թէրթիպինտէ օլմասը ֆէսահաթ ը լիսան ը 'Օսմա-նի իզթիզասընտան տըր: Մէսէլա. The boy who took my book ճիւմլէսի Օլ չճո-գէ քի, օ Կէնիս' քիլու-լըն ալը տէյիլ Թիւրքճէյէ թէրճէմէլ օլունապիլի իսէ տէ, քի օ Կէնիս' քիլու-լըն ալը սիլէ վէ մէվսուլը եէրինտէ Կէնիս' քի-լու-լըն ալըն ճիւմլէ ի վասֆիյէ կէթիլէրիլիպ, մէվսուլըն իլէյն օլան չճո-գէ լաֆղընա սըֆէթ էտիլէրէք թէրճէմէլ օ-լունմասը տահա միւսթա'մէլ տիր: The man whom I saw ճիւմլէսինի թէրճէմէլսինտէ Օ Կարէս' քի Կէն Կէնիս' քի-լու-լըն պարէսի եէրինտէ Կէնիս' քի-լու-լըն տէմէք տահա խօշ տիր: Where is the man whose father is sick? Նէրէրէ Կէն օ Կարէս' քի Կէնիս' քիլու-լըն Կէնիս' քիլու-լըն, եա'նի Կէնիս' քիլու-լըն օլան Կարէս' քիլու-լըն Կէնիս' քիլու-լըն: There is the house to which we have to go. Օրտա Կէն օ Կէլ քի Կէն Կէնիս' քիլու-լըն, եա'նի Կէնիս' քիլու-լըն էլ օրտա Կէն: Is this the farmer from whom you hired a horse? Պու օլը օ Կէնիս' քի Կէն

Կէն Կէն Կէնիս' քիլու-լըն, եա'նի Սիլ Կէնիս' քիլու-լըն Կէնիս' քիլու-լըն:

112. Թիւրքճէտէ պուլունան սու ճէլ ճիւմլէ ի վաս-ֆիլէլէրի ինկիլզէյէ թէրճէմէլ էթմէքտէ սուհուլէթ օլմագ իլիւն աթիտէքի զա'իտէ տէրճ օլունուր:

ԳԱ'ԻՏԷ Իսմի ֆա'իլ եա իսմի մէֆուլ եախօտ սը-ղէ ի սիլէ իլէ պաղլանան ճիւմլէ ի վասֆիլէնին մէվսու-լը Ինկիլզէտէ տա'իմա մէվսուլըն իլէյն օլաճաղընտան ' թէրճէմէտէ պէօլլէ պիր ճիւմլէ ի վասֆիլէ պիթ թապի'ա հէմ սիլէ հէմ մուսթիլէր օլուր: Գարինի մէվսուլ (եա'նի ճիւմլէ ի վասֆիլէնին սօն ճիւմլ'ի օլան քէլիմէ) իսմի ֆա'իլ եախօտ իսմի մէֆուլ օլտըղ հալտէ թէրճէմէտէ իսմի մէվսուլ who, which, that (պէնա 105) քէլիմէլէ-րին պիրի, վէ սըղէ ի սիլէ օլտըղ հալտէ իսմի մէվսուլ մէզքիւր քէլիմէլէրտէն պիրինին մէֆուլըն պի' սըղէսի օլուր: լաքին սըղէ ի սիլէ ալտընտա մէվսուլ զիքր օ-լունմասըղը թագաթիտէ, թէրճէմէտէ what մէվսուլը կէթիլիլի:

ՄԻՍԱԼԼԷՐ

(Գարինի Վէլու-Ֆ Էս'ի Գ-ԷԼ)

Թէրճէմէլ օլունաճաղ օլան The sentence which is to be translated.

'իպարէ: The man who saw you.

Սէնի կէօրէն ատէմ: The ship that appeared,

Զուհուր էտէն կէմի:

(Գարինի Վէլու-Ֆ Էս'ի Գ-ԷԼ)

Օրմանտան քէսիլէն քէ- The timber which was cut from the forest.

Կափուտան չաղըրըլան ա- They took away the man who was summoned from the Porte.

տէմի կէթիլիլի:

(Գարն է մեկն-ձ քաղ է քաղ)

Միհրանըն պաղտա կէօր- The man *whom* Mihrans saw
տիւյիւ ատէմ: in the vineyard.
Եէնի պալթաթը իլէ քէս- The tree *which* he cut with
տիյի աղաճ: his new axe.
Միսաֆիրէրէրն չաղըրադ- The servant *that* the guests
լարը խըսմէթէար: called.

(Մեկն-ձ հաղ զը-նհա-շ)

Քըղըն տէտիյինի Պետրոս Peter denied *what* the girl
ճէրն էթաի: said.

113. Ինթւր. ա. Պիր միւղաֆը շամիլ օլուպ օ մէվ-
սուֆը օ միւղաֆըն միւղաֆըն իլէյիսի հիւքմիստէ օլան
ճիւճէի վաֆիյէ թէրճէմէսինտէ, կէթիրիլէճէք մէվ-
սուլ միւղաֆըն իլէյ սըղէսինտէ, հա'նի *whose* օլուր:
Մէսէլա. Պապա՝ պաղը Եաբալան քճոյը կէօրաի, My
father saw the boy *whose* head was hurt. Ֆէ-նի Անրէ
թաթըըը քճո-թ կէլի, The boy *whose* fez Henry took
has come.

Բ. Սըղէի սիլէ ֆիլի լաղըմ օլաղդաա, of, in, to, at,
with, from, վէ սա'իրէ էտաթլարըն պիրի, եէրինէ կէօրէ,
մէվսուլըն իլքինէ վաղ' օլունուր: Մէսէլա. Սա-նէլի
դէ-շուրէ-շի- աղաճ, The tree *from* which Samuel fell,
հա'նի, Օլ աղաճ է անդէն Սա-նէլ դէ-շուրէ: Գաբաղըն
Եաթըըը Եաթ, The bed *on* which my brother lay.
Էլիսի աթըըըը աթէ, The man *to* whom I sold my
house. Էլի էսաթիյի պըլաթ, The knife *with* which I
cut the meat.

114. Who, which, what մէվսուլարընըն ախըրընա
so, ever, հախում soever լաֆղարը 'իլալէ օլունմաղլա
Compound Relatives տէնիլէն աթիտէրի միւրէքքէպ
մէվսուլէր հափըըը:

Whoso, whoever հախում Whosoever, Հէր էլս է
Whichever " Whichsoever, Հէր քաղըն էլ օ:
Whatever " Whatsoever, Հէրնէ էլ օ, հէրնէ
էլ էլ օ

Մէսէլա. Whoso հախում Whoever հախում Whosoever
studies will learn 'իլարէսի Հէր էլս է քաղըն, օ էյրէնէ-
ճէտ դէր, հա'նի Հէր քաղըն էյրէնէնէ. Whichever հա-
խում Whichsoever road you may take will lead to the
city 'իլարէսի, Հէր քաղըն էլ էլ դէնէնէր էնէ օ շէրէ կէ-
թի-րէ-ր, վէ Whatever հախում Whatsoever you do is
good 'իլարէսի, Հէրնէ էլ էրէրէնէ օ էյն դէր, տէմէք տիր:

115. Who? Բէճ, Which? Գա'նի, վէ What? Նէ,
լաֆղարը իսթիֆհամ իլիւն դուլանըլաղղարընտա ինկ-
լիզճէնին միւղալէմաթը¹ օլունուր: Պու լաֆղարըն մէվ-
սուլ օլաղղարը վաղըթ հալճա թասրիֆաթլարը նէ իտի
իսէ միւղալէմաթ օլաղղարընտա տախի էյլէ օլուն:

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

He will get tired,	Եօրուլաճաղ տըր
He gets tired,	Եօրուլուր
He who is diligent,	Ղայրէթլի օլան
Those who are diligent,	Ղայրէթլի օլանլար
Where is your servant?	Խըսմէթէարընըզ նէրէտէ տիր:
He is at Mr. Black's.	Միւսիւ Պլաղըն էվինտէ տիր:
The chair on which he sat was not strong.	Օթուրաղըն սանաալիա գա- վի տէլիլ իտի:
The wine which they drank was sour.	Իլտիքէրի շէրապ էքի իտի:

1. Interrogative. Հարցական:

Whosoever has been a child knows what childhood is.

On which }
At which }
In which }

To whom }
To which }
Into which }

From whom }
From which }
With whom }
With which }

He learns, Էօյրէնիր
He will learn, Էօյրէնէճէք
տիր

Book-seller, Քրթապճը
Jew, Եհնուտի
Attention, Տիգդաթ

Newspaper, Ղաղէթա
Top, Թէփէ, Լուծ
To dwell, Օթուրմադ, սա-

քին օլմադ
To hire, Իսթիճար էթմէք
Tries, Չալըչըր

Will try, Չալըչաճադ
He knows a great deal,

Սապըդ չօճուդ օլան հէր քէս
չօճուզըդ նէ իտիյնի պի-
լիր :

On whom }
On whom }

In whom }
In whom }

Of which }
Of whom }
For whom }
For which }

At whom, Քի անա
Painter, Բէռուս
Shirt, Կէօմէք
Give, Վէր :

Hill, Թէփէ, պայըր
To arrest, Ախզ ու կիրիֆթ
էթմէք

To respect, Բիայէթ էթմէք
Stands, Տուրուր
Will stand, Տուրաճադ

Runs, Գօշար
Will run, Գօշաճադ
You bought, Սաթըն ալ-

տըն
ադ
Չօդ պիլիր

116. EXERCISES.

1. Is this the book-seller from whom you bought your book? 2. Where is the man whose servant is

arrested? 3. Are these the children whose mother is dead? 4. Mr. Black, whom we know, is very ill. 5. Do you know the merchant who was at my uncle's? 6. The painter whom you saw at my uncle's is a German. 7. The gentleman in whose house we dwell is a Jew. 8. I will send these shirts to those who are poor. 9. All those who know your father, respect him. 10. The house which your father has hired, is larger than ours. 11. The physician of whom you speak, is in Europe. 12. Whoever knows himself, knows a great deal. 13. Give good attention to whatever your teacher tells you. 14. Who is this boy? 15. He is the son of the farmer whose horse you have. 16. He is our Father from whom comes everything. 17. Mr. Jew. is the man of whom we read in the newspapers. 18. Do you know that orphan boy? 19. Yes sir, he is the one for whom I bought the shoes.

117. ՄԻՍՈՒԼԷՐ

1. Գարնտաշը խաթա օլան խաթուն պո՛ւ մը տըր :
2. Օ՝ փէտէրի քէյֆսիդ օլան խաթուն տըր : 3. Կէօր-
տիլիւ քիլիսէ քիւլլէք մի խաթ : 4. Փէք պէօյիւք պիր
քիլիսէ խաթ : 5. Օթուրաղընըդ էվ քիմլն տիր : 6. Օ-
թուրաղընըդ էվ պիլիմ տէյիլ տիր : 7. Չիչէյի պէյադ
օլան ֆիտան պո՛ւ մը տըր : 8. Խայր, եափրաղը պէ-
յադ օլան ֆիտան տըր : 9. Էվի պայըրըն թէփէսինաէ
օլան առէմ նէրէտէ տիր : 10. Օտապընտա տըր : 11. Ա-
յաղը թօփալ օլան աթընըդ պո՛ւ մը տըր : 12. Այաղը
թօփալ օլան աթըմը, տիւնքի կէօրտիլիւնիւդ թիւճա-
րա սաթտըմ : 13. Գալէմլնի ալտըղըմ գըզգարնտաշընըդ
պո՛ւ մը տըր : 14. Խայր, պու՛ Սարֆ մէթէպիւնաէ օ-

գույան քիւշիւք գըղգարնտաշըմ տըր : 15. Փարսյը վէր-
տիյիւմիզ չօճուգ նէրէտէ տիր : 16. Քիլիսէտէքի մէքթէպ-
տէ տիր : 17. Աղաճըն ալթընտա տուրան ատէմ քիմ տիր :
18. Պու սէթրիյի սաթըն ալտըղըմըլ թէրղի տիր : 19.
Պիր ատէմ հէր իսթէտիյինէ մալիք օլամազ : 20. Չալը-
շան էօյրէնիր :

ՊԱՊ Ը ՍԱԼԻՍ

ՍԸՖԵԹ¹

Եիրմի իւշիւնսիւ Տէրս — Lesson 23.

ՏԵՐԷՃԱԹ Ը ՎԱՍՍՅ

118. Ինկիլզէտէ սըֆէթ՝ քէյֆիյէթ , քէմիյէթ վէ ահ-
վալ ճիհէթիյէ պիր թէպէտաիւլէ օղրամայարագ մէվսուֆ
օլան խամին մա'նասընը թազեիտ էթմէք իւզըէ անա թէ-
գատտիւմ էտէր :

119. Ինկիլզէտէ սըֆէթիւր իքի նէվ՝ օլուպ, պիրինսի-
տի սըֆէթ ի թազեիտիյէ² տիր քի մա'նա ը վասֆիյի պէ-
յան էթմէյէրէք մէվսուֆը թազեիտ էտէր . իքինսիտի սը-
ֆէթ ի թէպեինիյէ³ տըր քի մա'նա ը վասֆիյի պէյան է-
տէրէք մէվսուֆը թազեիտ էտէր :

120. Սըֆէթ ի թէպեինիյէ մա'նա ը վասֆիյի իւշ տէ-
րէճէտէ պէյան էտէր .

Պիրինսի տէրէճէ՝ տէրէճէ ի վազիյէ⁴ տիր քի օ հալտէ
սըֆէթ մա'նա ը ապիսինտէ գուլլանըլըր . մէսէլա , long,
«դուռն» , cold, «դուռն» :

Իքինսի տէրէճէ՝ տէրէճէ ի թաֆղիլիյէ⁵ տիր քի օ հալ-
տէ սըֆէթ մա'նա ը վասֆինին մէվսուֆտէ պաշգասընա
նիտպէթէզ զիյատէ եա էքթիք օլտըղընը կէօսթէրիր :
Մէսէլա . longer, «հա» «դուռն» , colder, «հա» «դուռն» :

Իւշիւնսիւ տէրէճէ՝ տէրէճէ ի միւպալաղա⁶ տըր քի օ

1. Adjective, Ածական : 2. Limiting Adjectives, Մասնական ա-
ծական : 3. Qualifying Adjectives, Որակական ածական : 4. Posi-
tive, Դրական : 5. Comparative, Բաղդատական : 6. Superlative,
Գերադրական :

հալտէ սօֆէթ մա'նա ը վասֆինին մէվսուֆտէ, զիյատէ
եախօտ նազս ճիհէթիլէ, սօն տէրէճէտէ օլտրղընը կէօս-
թէրիր: Մէսէլա. Longest, էն աղըն. Coldest, էն սղըն:

121. Տէրէճէ ի վազիլյէտէ պուլունան սրֆէթ հէյ"էթ ի
վազիլյէսիլէ գուլլանըլըր: Տէրէճէ ի թաֆղիլյէտէ օլան
սրֆէթ իսէ հէյ"էթ ի վազիլյէսինն եա ախրընա ր եախօտ
er հարֆլարը ինազ էտիլըր, վէ եա էվլէլինէ more, ահա,
եախօտ less, ահա աղ, քէլիմէլէրինտէն պիրի կէթիրիլըր:
Տէրէճէ ի միւսպալաղատա օլան սրֆէթ տախի, եա ախը-
րընա st եախօտ est, եա էվլէլինէ most, էն քէ, եախօտ
least, էն աղ, քէլիմէլէրինտէն պիրի կէթիրիլըր:

ՄԻՍԱԼԼԷՐ

Վաղիյէ	Թաֆլէկէ	Մէսալա
Large, պէյէ-	Larger, ահա պէյէ-	Largest, էն պէյէ-
Cold, սղըն	Colder, ահա սղըն	Coldest, էն սղըն
Heavy, աղը	Heavier, ահա աղը	Heaviest, էն աղը
Diligent, ղայ- րէլի	More diligent, ահա շայրէլի (պաշգա- սընտան)	Most diligent, էն շայրէլի
	Less diligent, ահա աղ ղայրէլի	Least diligent, էն աղ ղայրէլի

իւր: Ե. Տէրէճէ ի վասֆը կէօսթէրմէք իչիւն ր եա st հարֆլարը
անճազ պիր հէճէլի սրֆէթլէրէ, եախօտ ախրընա y եա le պու-
լունան պաղը կէի հէճէլի սրֆէթլէրէ իլապէ օլունուր. more, most
լաֆլարը իսէ պիր հէճէլի օլմայան սրֆէթլէր իչիւն իսթիմալ օ-
լունուր:

Բ. R վէ st հարֆլարը անճազ հարֆ ը սալթի իլէ միւնթէհի օլան
սրֆէթլէրէ իլապէ էտիլի, սրֆէթին սօնը հարֆ ը հէճէ օլտրը
թաղաիրտէ, իմքեանի թէլէֆիւզ իչիւն մէգբիւր հարֆլարըն իւ-
քինտէ e հարֆը կէթիրիլըր. պունուն իլէ պէրապէր սրֆէթլէրին սօնը
y հարֆը օլտրընտա, մէգբիւր y հարֆը i հարֆընա թաճիլլտէն
սօնկրա (Պէնա 44) er եախօտ est հարֆլարը իլապէ էտիլըր: (Մե-
սալլէրտէ Large, վէ Cold վէ Heavy քէլիմէլէրինէ միւրաճա'ած)

122. Աթիտէրի սրֆէթլէր տէրէճէ ի վասֆ զա'իտէ-
սինն (Պէնա 120, 121) մուխալիֆ տիրէր:

Վաղիյէ	Թաֆլէկէ	Մէսալա
Good, էն	Better, ահա էն	Best, էն էն
Bad } Ill } Evil }	Worse,	Worst.
Little, աղ	Less,	Least,
Much, քէ	More,	Most,
Far, աղ	Farther } Further }	Farthest } Furthest }
Late, քէ	Later	Latest } Last }
Nigh, էտի	Nigher	Nighest է Next
Old, էտի, էալ	Older } Elder }	Oldest } Eldest }

123. Իսմի խառնարտան եաֆլան, եախօտ մէվլի',
մատտէ, եա չէքլ պէյան էտիլ զիյատէ վէ նօգսան գա-
պուլ էթմէզ պուլունան սրֆէթլէրտէ տէրէճէ ի վասֆի
'իթիլապ օլունմաղ: Մէսէլա. German, ալման, Square,
Ֆերպա, Spanish, փանէլ, Level, պէլ, Perpendicular,
Վանապի, Woolen, էննը:

124. Մա'նա ի վասֆինին զա'ֆ ու գըլլէթ իւզրէ օլ-
մասընը իֆատէ իչիւն, եա սրֆէթլին ախրընա ճէ վէ ճա-
էտաթը մա'նասընտա օլան ish, վէ եա իպթիտաորնա
rather, somewhat, վէ slightly քէլիմէլէրի գօնու-
լուր: Մէսէլա. Blue, ֆալի. Bluish, ֆալիճէ. White,
պէյաղ. Whitish, պէյաղճա. Cold, սղըն. Rather cold, ս-
ղընճա. Acid, էպի. Somewhat acid, էպիճէ. Sweet,
լալիլ. Slightly sweet, լալիլճա:

125. Ֆիւն ֆիւնառն ղէյադէ... րէր եախօտ ֆիւն ֆի-
լառառն էտի... րէր կիպի պիր խուսուստա պիր նէմնէ-
նին պաշգասընա մուգապէլէսի քէլիմէլէրին կէօսթէրէն

'Իսպարեւելերին Իսկկիզճէսինտէ, մուգապելէ անճազ սըֆէ-
 թին տէրէճէ ի թափզիլիյէսի իլէ իֆատէ օլունուպ, սը-
 ֆէթ տախի միւֆազզալտան թէ՛նէխիւր, վէ միւֆազ-
 դալըն 'ալէյտէն էվէլ կէլէն than էտաթընա թէ-
 գատաիւմ էտէր: Մէսէլա. Պո ուռ աշդէն սըլոֆ դըր,
 This water is colder than that. Օ էվ դոնդան էսի դիր,
 That house is older than this. Շուլ ֆէրբէրնէն 'ալուլ
 ժըն-շ, Charles has become wiser than his father. Տո-
 հա ալա շէլէր դէլէրէ՛մ, I know better things.

ՀՈՒՂԵԹԼԵՐ

Who has the best pen? Էն էջի գալեմ քիմոէ՞ տիր :
I have one larger then Պէնտէ պոռնտան պէտյիւք
this. պիր տանէ վար :

Is this the coldest day of the week? Պու (կիւն) հաճութանըն էն սողուզ կիւնի՞ւ մի տիր :

It is not colder than the others. Էթթէքիլէրտէն սոլուգ տէյիլ
տիր :

That paper is worse. Ուժեղորոտ տահա ֆէնա տըրր
Which is the shortest էն գըրսսա ալ գահընդըսը տըրր
month?

February is the shortest month. Էն զըստ այ փետրուար տըր՝

Is that white stone light? Եւս պէյաղ թաշ խաֆիֆ մի
ախր :

No, it is heavier than the other.

Who is the richest of you **Սիւսանէ Էն զէնկիկնի քի՞մ տիր :**
all?

George is the richest, and Պիզաէ էն զէսկին (օլանը)
John is the poorest. Գէորգ, լէ էն ֆաղիր (օ-

լանը) Յովհաննէս տիր :

It is found, Պուլուհուր	Mountain, Տաղ
Dress, Ֆիսթան, լիպաս	It smells, Գողար
The latter, Սոնկրաքի	Platinum, Փլաթին
Interesting, Մէրազ ճէլպ	The former, Էվլէքէ
էաիճի	Kind, Զէշիա, նէվ
Soft, Եուֆազ	Street, Սողազ
Animal, Հայվան	Pear, Արմուտ
Last, Էն սոնկրաքի	Land, Գարա (գըթ'ասը)
Year, Սէնէ	Root, Քէօք
Still more, Տահա չօգ	Smell, Գողու
Still better, Տահա էյի	Cloud, Պուլութ
To visit, Զլյարէթ էթմէք	Useful, Յա'իտէլի
What kind of a man?	Նէ՞ թապի'աթտա պիրատէմ :
	Նէ՞ կիպի պիրատէմ :
What kind of a tree?	Նէ՞ չէշիա աղաճ, Նի՞ճէ պիր
	աղաճ :

126. EXERCISES.

1. Platinum is the heaviest metal. 2. Her dress is less beautiful than that of your sister. 3. What kind of a man is Mr. S.? 4. He is a very good and useful man. 5. What kind of books are Miss Mary's? 6. Miss Mary's books are more interesting than ours. 7. Are cats as faithful as dogs? 8. Cats are less faithful than dogs. 9. How are those apples that are on the table? 10. Those apples are softer than the pears which our cook has. 11. Do you know my aunt who was in Paris last year? 12. Yes, she is more diligent than her daughter. 13. Which are the largest cities of Europe? 14. London and Paris are the largest cities of Europe. 15. Was the coffee warm? 16. The coffee was warm; but the tea is warmer. 17. This church is higher than ours. 18. What kind of a girl is Mary?

19. She is the happiest girl in the world. 20. She is more beautiful than Rosa who visited us yesterday. 21. That mountain is higher than the other mountains of the country.

127. ՄԻՍԱԼԼԷՐ

1. Օ սիրքէ էյի՞ մի տիր : 2. Խայր, պալտան թաթլը տրր : 3. Սիգտէ տահա էյիսի վա՞ր մը տրր : 4. Էվլէթ , գըրմըզը սիրքէմիզ սիզինքինտէն չօզ էյի տիր : 5. Էն ա՛լա տօսթընըզ քի՛մ տիր : 6. Էն ա՛լա տօսթըմ ամճամըն խանէսինտէ կէօրտիւլինիւզ Յովհաննէս տիր : 7. Սիգտէ էն եաչըսը քի՛մ տիր : 8. Զօզ (so much) սէփտիմիզ չիֆթճինին չօճուզը տրր : 9. Ֆրանզ քէնտի զարնտաչընտան քէյֆլի տիր : 10. Փէյֆիզ օլան գօնչուչըզ չիմտի նի՛ճէ տիր : 11. Տիւնքինտէն¹ ֆէնա տրր : 12. Էն ֆա՛խտէլի մա՛տէն գա՞նդըսը տրր : 13. Հէր եէրտէ պուլունան տէմիր տիր : 14. Էն աղըր մա՛տէնէր գա՞նդըլար տրր : 15. Ալթուն վէ փլաթին էն աղըր մա՛տէնէր տիր : Սօնկրաքի էվլէքինտէն աղըր տրր : 16. Տիւքքեանը սօզաղըմըզտա օլան Պարոն Պ. ին գըզը նա՞սըզ գըզ տրր : 17. Մէքթէպիմիգտէ էն զայրէթլի գըզ տրր : 18. Էն գուվէթլի հայվան գա՞նդըսը տրր : 19. Արսլան՝ գարատա սաքին օլան հայվանլարըն էն գուվէթլիսի տիր : 20 Օլ քէօքին գօզուսը նի՛ճէ տիր : 21. Ֆէնաճա գօզույօր : 22. Սարըճա պիր պուլութ կէօրտիւմ : 23. Պէօյլէ պապանըզ գա՞չ եաչընտա տրր : 24. Պէնիմ պէյազ աթըմ սիզինքինտէն եաչը տիր : 25. Յովհաննէս պէնտէն պօյը տրր :

1. Տիւնքինտէն՝ than yesterday եախտ than he was yesterday թէրճէմէ օլունուր :

ԵԻՐԺԻ տէօրտինսի Տէրս — Lesson 24.

ՏԵՐԷՃԱԹ Ը ՎԱՍՅ (տէվա)

128. Ինկիզճէտէ պիր իպարէտէ պուլունան իքի սըֆէթին տէրէճէ ի վասֆիլէլէրի պիրիպիրինէ միւթէվազգըֆ օլտըզը հալտէ , իլքինտէ հարֆը թա՛րիֆ պուլունմազ շարթիլլէ , հէր պիր սըֆէթին տէրէճէ ի թաֆղիլլէսինէ մախսուս սըզէսի իսթի՛մալ օլունուր : Մէսէլա . The more I see it, the more I like it. Նէ քաաաւ չէ՞ աւը կէօրիւրէ՞ս քաաաւ չէ՞ աւը պէյէնէր ի՞նչ . The warmer the air is, the better it will be for him. Հալա Նէ քաաաւ սըճա՞ք օլաւ ի՞նչ , աւըն ի՞նչ օլ քաաաւ էյի օլաւ : The nearer you go to a thing the clearer you will see it. Պէր Նէնէյէ Նէ քաաաւ եա՞գըն լաւընաւ , աւը օլ քաաաւ էյի կէօրիւրէն :

129. Թէսավի , եա՛նի իքի նէսնէնին պիր խուսուստա իշթիրազլարը պիր տէրէճէտէ օլտըզը կէօսթէրիլմէք իսթէնիլտիքտէ , as, քաաաւ , քէլիմէսի իսթի՛մալ օլունուր : Պէօյլէ սրրալարտա մէզքիւր as քէլիմէսի հէմ սըֆէթ օլան մա՛նա ը միւչթէրէքին , հէմ տէ միւչէպպէնըն պի՛ն օլան իամին իլքինէ գօնուլըր :

Մէսէլա . As much as..., ...քաաաւ չէ՞ , As little as..., ...քաաաւ ալ , թէրթիպլէրի միգտար , As many as..., ...քաաաւ չէ՞ , As few as..., ...քաաաւ ալ , 'ատէտ , As far as..., ...քաաաւ աղա՞ք , as near as..., ...քաաաւ եա՞գըն , մէսաֆէ , վէ As long as..., ...քաաաւ աղա՞ն , As short as..., ...քաաաւ ճընա , գէման վէ թուլ խուսուսընտա իշթիրաք միւսավաթընը կէօսթէրիլ : Snow is as white as wool իպարէսինտէ as քէլիմէսի հէմ մա՛նա ը միւչթէրէքի կէօսթէրէն white սըֆէթինին , հէմ միւչէպպէնըն պի՛ն օլան wool իամինին էվլէլինէ գօնուլարազ , քաաաւ ենէն քաաաւ պէյալ օլտըզընա տէլալէթ էտէր : Աթիտէքի

Իսպարելէր տախի պու գա'իտէյէ թէվաֆուգ էտելլէր .
 Sugar is as sweet as honey, Շէ+էր պու գա'իտէյէ թէվաֆուգ էտելլէր .
 I have as much coffee as sugar, Շէ+էրէ՛ գա'իտէյէ թէվաֆուգ էտելլէր .
 That lady has as many boys as girls, Օլ
 Խո'նո'նն զըլլաւր գա'իտէյէ թէվաֆուգ էտելլէր .
 Our horse is not as good as this, Ան'ըլլաւր (ա'ն) գա'իտէյէ թէվաֆուգ էտելլէր .
 He went to a place as far away as England. Ին'իւ
 Բերա գա'իտէյէ թէվաֆուգ էտելլէր .
 My friend went as far as England, Տա'նը՛ Ին'իւ Բերա գա'իտէյէ թէվաֆուգ էտելլէր .
 We waited there as long as was necessary, Օրա'ն լա'ն
 Ին'իւ Բերա գա'իտէյէ թէվաֆուգ էտելլէր .

130. Մուգապէլէտէ զիբը օլունան պիր սըֆէթին թէ-
 քէրրիւր էթմէմէսի իչիւն չօգ տէֆ'ա անըն եէրինտէ so,
 էջլէ . լաֆըր դօնուլուր : Մէսէլա . Jane is a vain girl;
 but her sister is more so. Ճէնի Ֆա'րա'ն գիւր զըլլաւր .
 Լա'նն զըլլաւր գա'իտէյէ թէվաֆուգ էտելլէր (Ֆա'րա'ն) զըլլաւր :
 My house is beautiful; but yours is more so. Պէնի՛ էթմէմէսի թէվաֆուգ էտելլէր .
 Լա'նն սէլլէնէ գա'իտէյէ թէվաֆուգ էտելլէր (Ին'իւ Բերա) զըլլաւր .

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

The one.....the other,	Պիրի.....օլ պիրի
As long as I could,	Գա'տիր օլաըլլըմ գա'տար
As long as they could,	Գա'տիր օլաըլլաւր գա'տար
To keep still,	Սէսսիզ, հարէքէթսիզ գա'լմազ
To grow old,	Եալտա արթմազ
It blows,	Էսէր (ըլլաւր)
To grow wise,	'Աղլտա արթմազ
Tulip, Լալէ	Balance, Թէրազի
Copper, Պազըր	To succeed, Մուվաֆֆազ
Rose, Կիւլ	օլմազ
Precious, Գրյաթթլի	Wind, Բիւզլիկար
Obedient, Միլթի'	Soon, Թէզ

Fast, Չափուք	Intense, Շէտիա
Suffering, Էլէմ, էզլիէթ	Dirty, Քիրլի
Bridge, Քէօփրիւ	Able, Էլլիկէթլի
Pride, Ղուրուր	Danube, Թունա նէհրի
Clean, Թէմիզ	Lake, Կէօլ
Lake Superior, Սիւփերիյոր	Sensitive, Հէսաս
John is the tallest of my children.	Պէնիմ չօնուգլարըմտան Յով- հաննէս էն ուզուն պոյլը- սը սըր .

The best boy in school. Մէքթէպաէ էն էյի չօնուգ :
 The richer of the two. Իքիսինին զէնկինի :

EXERCISES. 131.

1. The tulip is a beautiful flower; but the rose is more beautiful. 2. A good reputation is more precious than gold. 3. Copper is very useful; but iron is the most useful metal. 4. Mr. Clark is the most diligent of our students. 5. Mary was the most obedient of all her children. 6. Mr. Jacob is the richest man in the town. 7. My health is bad, yours is worse; but his is worst. 8. The stronger the wind blows, the faster we will go. 9. The more you try, the better you will succeed. 10. The sooner, the better. 11. I have many books; but you have more, and our teacher has the most. 12. Have you as much coffee as tea? 13. I have as much of the one as of the other. 14. Has the cook as much bread as butter? 15. He has not as much of the one as of the other. 16. Have we as many stockings as shoes? 17. We have not as many of the one as of the other. 18. My sufferings were not as intense as his. 19. Is your fruit as fresh as ours? 20. No, ours is not so fresh

as yours. 21. Shall we go as far as the bridge? 22. No sir, we will not go so far. 23. They kept still as long as they could.

132. ՄԻՍԱԼԼԷՐ

1. Պիւթիւն տիւնեատա էն ալա տօսթըմ վալիտէմ տիր: 2. Անըն (մու"ննէս) էլլէրի պէնիմքի գատար քիր-լի իտի: 3. Պու քիթապ սէնինքի գատար ֆա"իտէլի մի տիր: 4. Խա՛յր, պէնիմքի գատար ֆա"իտէլի տէյիլ տիր: 5. Գալուն շէքէր գատար թաթլը տէյիլ տիր: 6. Օլ մէմ-լէքէթի սիզին գատար (as much as you) սէվէրիզ: 7. Նէ գատար զիյատէ օգուր իսէն, օլ գատար զիյատէ էօյրէ-նիրսին: 8. Եաշտա արթորգճա 'ազըլտա արթարսըն: 9. Գօնչուրդըն սէրվէթի արթորգճա, մաղրուրդըրտա ար-թայօր: 10. Յակուր էֆէնտի Մինաս էֆէնտիտէն տահա էնլիլէթլի պիր հէքիմ տիր: 11. Պու գատէնլէր օլ գա-տէնլէր գատար թէմիզ տէյիլ տիրլէր: 12. Գամէր՝ շէմս գատար պէօյիւք մի տիր: 13. Խա՛յր, շէմս գատար պէօ-լիւք տէյիլ տիր: 14. Ալթուն սըհէթ գատար դըյմէթ-լի մի տիր: 15. Սըհէթ գատար դըյմէթլի տէյիլ տիր: 16. Մա'տէնլէրին էն սէրթի գա՞նդըսը տիր: 17. Տէմիր պազըրտան չօգ սէրթ տիր: 18. Օլ չիֆթճի՛ փէյնիրի գա-տար սիւտիւ վա՛ր մը: 19. Փէյնիրի գատար սիւտիւ եօզ տըր: 20. Գա՞նդըսը տահա պէօյիւք տիր, թունա՞ մը, Ֆրա՞թ մը: 21. Թունա Ֆրաթտան ուզուն տըր: 22. Աֆ-րիգանըն էն ուզուն ըրմաղը գա՞նդըսը տըր: 23. Սիւ-փէրլըր՝ թաթլը սու կէօլլէրինն էն պէօյիւլի տիր: 24. Պու թէրազի զայէթ հէսսա տիր ամա անընքի տահա հէսսա տըր:

ԵԻՐԴԻ ԱԵՂԻՆՏԻ ՏԵՐԱ — Lesson 25.

ՍԸՖԵԹԼԵՐԻՆ ՄԵՎԳԻՒ

133. Լիսան ը թիւրքիտէ օլտըրը կիպի, Ինկիլզէտէ տախի սըֆէթին մէվսուֆա թէգատտիւմի դա'իտէ ի քիւլ-լիյէ տիր, ֆազաթ սըֆէթ լազապ վէ իւնվան, եախօա ճիւմէ ի վասֆիյէ օլտըրը հալտէ մէվսուֆտան սօնկրա կէլիր: Մէսէլա. Alexander the Great, Պէօյէ-+ Իսէնրէր The man who lost his boy, Զօճո-դըն զայ էրէն ադէս. A plant ten feet in hight, Օն ալա էէ-տէտէյնիւր պէր ֆէրա. A child obedient to his parents, Վալիտէյնէ Գիլի՛ պէր լէճո-գ: A boy diligent in study, Օգո-մադրա շարէլի պէր լէճո-գ. Louis the Fourteenth, 14 էնէ Լ-է:

134. Իսմ վէ քինայէթի շամիլ օլմայան ճիւմէ ի վաս-ֆիյէյնն հէմ մէվսուֆա թէգատտիւմի հէմ տէ թէ"էս-խիւրի ճա"իզ տիր Մէսէլա. A servant exceedingly faith-ful, Պէր քո-լ(է օ) զայէլիւ ապրէ (աբր): An exceedingly faithful servant, Ղայէլիւ ապրէ պէր քո-լ. A merchant rich, wise, and honest, Պէր Լ-ճէր (է օ) շէնիւ, 'աբէլ, լէ Գիլ-աբէլ (աբր): A rich, wise, and honest merchant, Զէնիւ, 'աբէլ լէ Գիլ-աբէլ պէր Լ-ճէր:

ԼՈՒՂԵԹԼԷՐ

What kind of a man are Նա՞սըլ ատէմ սինս:
you?

What kind of a boy is Յովհաննէս Նի՛ճէ պիր օղան
John? տըր:

The least thing in the Տիւնեատէ պուրոնան էն
world has its use. քիւլիւք շէյին ֆա"իտէսի
վար:

A great deal, Պիր չօգ He lay, Եաթար

He broke, Գըրտը	Weapon, Սիլահ
Gentle, Լաթիֆ	Business, Իշ, մէշղուլլըթ
Playful, Օյուն սէվէն	Fur, Քիւրք
Master, Աղա, սահիպ	Window, Փէնճէրէ
Valley, Տէրէ	Fat, Սէմիզ, շիշման
Spot, Նօզթա, մէվզի'	Sad, Մահզուն
Anxious, Էնտիշէլի, միւզ-	Summer, Եազ
թէրիպ	
Crowd, Ղալապալլըզ	Feather, Թիւշ
Forest, Օրման	Dealings, Մու'ամէլէ
Thick, Գալըն	Honest, Միւսթազիմ
He follows me.	Պէնիմ արգամտան կէլիր,
He follows Charles.	Շարլըն արգամտան կիտէր:

135. EXERCISES.

1. What had he? 2. He had a dog, very gentle and playful. 3. What kind of a dog is it? 4. It is a dog that always follows his master. 5. Do you know the hunter whom we saw in the valley? 6. Yes, he is the brother of the tailor who lived in this city. 7. Where was the child whom they lost? 8. He was on the spot on which the lion lay. 9. What did you see in the merchant's garden? 10. I saw there flowers, white, red, and yellow. 11. Who was there with you? 12. There were several persons there who went with us as far as the market. 13. There was a great crowd anxious to see the soldiers. 14. What will you give me? 15. I will give you one of the books that are on the table. 16. What was there in the forest? 17. In the forest there was a tall, thick, and smooth tree. 18. What has the hunter in his hand? 19. He

has sharp, heavy, and bright weapons in his hand. 20. How old is that man? 21. He is older than the farmer's oldest son.

136. ՄԻՍՍԱԼԼԵՐ

1. Նէսի՞ վար տըր: 2. Իքի զէնկին ամճասը վար տըր: 3. Պէօյիւք ամճասը փէտէրիմտէն պէօյիւք մի տիր: 4. Խա՛յր, քիւշիւք ամճասը (սէնին) փէտէրինտէն պէօյիւք տիր: 5. Անըն աշճըսը նիճէ պիր առէմ իտի: 6. Իշինտէ փէք զայրէթլի պիր քիմսէ իտի: 7. Ավճընըն վուրտըղը նիճէ պիր թիլքի իտի: 8. Փէք եուճագ քիւրքիւ օլան պիր թիլքի իտի: 9. Աէօրտիւլիւմիւզ էվին նէսի՞ վար տըր: 10. Պիր չօգ փէնճէրէլէրի վէ իքի դափուսը վար տըր: 11. Օլ ուզուն վէ սէմիզ առէմին իամի նէ՞ տիր: 12. Իամինի պիւմէմ, ամմա իթալիալը տըր: 13. Այաղը դըրըմըն օլան պու թօփալ օղլան նէրէտէն տիւշտիւ: 14. Պաղչէնին էն եիւքսէք աղաճընտան տիւշտիւ: 15. Տիւնեատէ պուլընան էն քիւշիւք նէսնէ նէ՞ տիր: 16. Օլ գըզ նիշիւն մահզուն տըր: 17. Չիւնքի էն 'ալա տօսթը օլան վալիտէսինի զայպ էթտի: 18. Պու նասըլ պիր եազ իտի, կէչէն եազտան չօգ սըճագ օլտու (իտի): 19. Պու պասթօնը սանա քիմ վէրտի: 20. Էն պէօյիւք ամճամին տօսթընտան ալտըմ: 21. Սէնի էլինտէքի նէ՞ տիր: 22. Գուշուն դանադընտան տիւշմիշ սարը պիր թիւշ տիր: 23. Յակըրուս նիճէ պիր օղլան տըր: 24. Իշինտէ միւսթազիմ պիր օղլան տըր:

Եիրմի ալթընճը Տէրս — Lesson 26.

ՍԵՃԵԹԼԵՐԻՆ ՄԷՎԳԻԻ (Տէվա)

137. Իւզէրինէ հարֆ ը թա'րիֆ (եախօտ հարֆ ը թէն-քիր) գօնուլաճագ պիր մէվսուֆըն սըֆէթի մէզքիւր

It was a rainy day, but **Եղիմուրը ամիս սա՛ատէթ-**
a day of pleasure. **ը պիր կիւն իտի :**

144. EXERCISES.

1. What did you see at my aunt's? 2. I saw her garden, and all her red flowers. 8. What has that merchant's son? 4. He has his father's black coat. 5. What did you do at your younger brother's? 6. We had to play there all the day. 7. What did the poor children want? 8. The poor crying children wanted some food. 9. How tall is that tree? 20. It is taller than the tallest trees in our woods. 11. Has she sugar enough for breakfast? 12. She has enough. 13. Has your friend money enough to buy that horse? 14. I think that he has not money enough. 15. Has the carpenter wood enough for our box? 16. Yes, he has enough. 17. Have you my new shoes? 18. No sir, I have all your old shoes. 19. Are your old birds in the cages? 20. No, the young birds are in the cages. 21. Are the rich the happiest people in the world? 22. The rich are not always happy. 23. He was poor; but of good reputation. 24. What have you for supper? 25. We have fresh butter enough for supper.

145. ՄԻՍԱԼԼԻՐ

1. Տօթլարընը նի՛չիւն չօգ մահգուն տըրլար : 2. Զիւն-
քի քէտերլի կիւնդէրտէ հաշայօրլար : 3. Տիւնեատա էյի
ատէմէր վա՛ր մը տըր : 4. Տիւնեատա փէք չօգ էյի քիւ-
սէլէր վար տըր : 5. Եթէր գատար չայընը վէ չէքերի-
նիզ վա՛ր մը : 6. Հիչ չէքերիմիզ հօգ տըր . լաքին եթէր

գատար չայըմըզ վար տըր : 7. Գահվէ ալթը իչիւն քի-
ֆայէթ միգտարը էքմէյիմիզ վա՛ր մը տըր : 8. Էվլէթ ,
լաքին քիֆայէթ միգտարը թէրէ հաղըմըզ հօգ տըր : 9.
Էֆէնտիւմ, պանա նասիհաթընը նէ՛ տիր : 10. Սանա
նասիհաթըմ պու տըր (քի) 'իւմ թարիզինտէ եիւրիւյէսին
(for you to walk) : 11. Տիւտարըզ ատէմէ սա՛ատէթ
վէրլը : 12. Սապըը պիր ատէմ մի իտի : 13. Խայր , մէ-
շազգաթ կիւնիւնտէ սապըը տէյիլ իտի : 14. Էֆէնտի-
միզ, Ֆազիրլէր տա՛լմա սիզին իլէ տիր , տէտի : 15. Կէնձ-
լէր ինթիյարլարտան քէյֆլի տիրլէր : 16. Էճզաճընըն պէօ-
շիւք չիչէլէրի սիզտէ՛ մի տիր : 17. Խայր , պէնտէ անըն
քիւ չիւք չիչէլէրի վար տըր : 18. Պիզիւմ իչիւն պիր ազ
հէմիչ քիւմ տէվչիրէճէք տիր : 19. Եթկին օլմայան հէ-
միչ էյի տէյիլ , հէթկին օլանը տէվչիր : 20. Զիւհրէ դա-
յէթ կիւզէլ պիր սէյարէ տիր : 21. Աճընըզըն քիֆայէթ
միգտարը փիրինճի վա՛ր մը տըր : 22. Եօգ տըր : 23. Եթ-
թէր գատար թաթըը էլմանըզ վա՛ր մը տըր : 24. Էվլէթ ,
հէթէր գատար վէ զիյատէմիզ վար տըր : 25. Կիւզէլ
քիւ չիւք զըզըն կիւզէլ կիւլէրլինի կէօրալիւն մի : 26.
Էվլէթ , ամիս օ կիւզէլ զըզըն էն զըրմըզը (օլան) կիւ-
լիւնտէ ֆէնա պիր հայվան վար ըտը :

Եիրմի եէտինճի Տէրս — Lesson 27.

ՍԸՖԵԹ Ը ՔԻՆԱՒԻՅԷ

146. Սըֆէթ ի թագեիտիյէնին (Պէնտ 119) հարֆը
թա՛րիֆ գօնուլմագըզըն իսմ կիւլի գուլանըլա պիլէնլէ-
րինէ, ինկիլգճէտէ Pronominal Adjectives (Սըֆէթ ի քի-
նա՛լիյէ) տէնիլիր : Աթիտէքի միտալլէր սըֆէթ ի քիւնա՛լի-
յէնին ֆարըլը մա՛նալարտա գուլանըլան զըսմալընը
կէօթէրլը :

«. Պիր մէճմուլն այրը այրը հէր պիր ֆէրտինէ, ես-
խօս պիր քիւլլին հէր պիր ճիւղլինէ տէլալէթ էտէն
սըֆէթլէր. Each, հէր պիր, every, հէր պիր, either, հէր
քաշը, neither, հէլ պիրէ:

Բ. Միւթէ'ալլիգ պուլունտըզլարը նէսնէնին մա'նուտ
օլտըզընը կէօթէրէն սըֆէթլէր. (պուլ քէլիմէլէր Թիւրք-
ճէնին իսմի իշարէթլէրի եթրինի թուլթարլար.) This,
պու, that, օ, շու, these, պուշուր, those, շուշուր, former,
էլէլէլէ, latter, «սիլաւի»:

Գ. Միւթէ'ալլիգ պուլունտըզլարը նէսնէնին մա'նուտ
օլմատըզընը կէօթէրէն սըֆէթլէր. Some, պիր միքուր,
պիր ալ, one, պիր, պիրէ, any, հէր քաշը, պիր ալ, none,
հէլ պիրէ, all, հէֆ, հէֆիւն, whole, քաֆֆէն, such, շէյլէ,
պէյլէ, much, շէֆ, միքուրը շէֆ, other, պաշու (պիրէ),
another, պիր պահա, պիր զայրէն, many, շէֆ ('ապիտէ շէֆ),
more, պահա, most, էն շէֆ, few, ալ, ('ապիտէ ալ), less,
պահա ալ, least, էն ալ, both, էֆիւն պիր, enough, էլիլէր
միքուրը, several, պիր քաշ, little, ալ, (միքուրը ալ):

Իլահ: Պու միսալլէր տրատընտա these, պուշուր, those, շուշուր,
all, հէֆ, many. շէֆ, few, ալ, several, պիր քաշ, վէ both, էֆիւն,
քէլիմէլէրին մէվուֆը էքսէրիյա ճէմ' օլուր:

147. One, (պիրէն մա'նատընտա իսթի'մալ օլունտըզտա
— Պէնտ 149) վէ other, պաշու, օ պիրէ, սըֆէթլէրի իսմ'
կիպի թասրիֆ օլունտա պիլիլիլէր: Մէսէլա:

	Վ-ֆէր	ճէմ'	Վ-ֆէր	ճէմ'
Մի-ֆէրէր	One	Ones	Other	Others
Մի-զաֆէնէլէյ	One's	Ones'	Other's	Others'
Մի-ֆալէ պիր	One	One	Other	Others

148. Թէքէրիւրի իզթիլա էտէն պիր մէվուֆ եէ-
րինտէ, տէֆ'ի թէքէրիւր իլլին one եսխօս other սը-
ֆէթլէրի իսթի'մալ օլունտա: Մէսէլա. Have you the
fresh loaf? Թալէ «սիւն» «իլլի» մի պիր: No, I have the
old one. Սալը, պաշուլը պէնպէ պիր: Has the farmer

taken the white sheep? Չէֆէ պէյալ քաշուլըն ալլէ մէ:
No, he has taken the black ones. Սալը, «իլլի» ալ-
մէլ պիր: Did you see the king's older son? Փապիշահն
պէյն- օ օլլուլը մէ կէօրիւնէն: No, I saw the other. Սալը
օ պիր (օլլուլը) կէօրիւնէն:

149. One քէլիմէսի պիր սըֆէթլէ, վէ խուսուտա any
վէ some սըֆէթլէրին մէվուֆ օլտըզը հալտէ, նիճէ տէ-
ֆա ինսանըն զայրը մուպէն պիր ֆէրտինէ տէլալէթ
էտէր: Մէսէլա. any one, հէր քաշը պիր էֆիւն, some
one, պիրէն: One քէլիմէսի սըֆէթլիգ պուլունտըզտա
տալի պաղէն պու մա'նատա գուլանըլը: Մէսէ-
լա. One can do it without difficulty, Հէր էն պուշու
շահիլիլէն էսֆա պիր: The great ones of the earth.
Տէնէնէն պէյն- օ էֆիւնէլէր, ես'նի պիւնէնէն պէյն- օ էլլէն:

150. Either վէ neither քէլիմէլէրի էքսէրիյա իքիլէ
տա'իր օլան մատաէտէ, any քէլիմէսի իսթ իքիլէն զի-
յատէյէ տա'իր օլան պահատէ իսթի'մալ օլունտա: Either
can read, (էֆիւն պիր) հէր քաշըն օրոյապիր. Neither
can read, (էֆիւն պիր) հէլ պիր օրոյապիր. Any man can
read it. Պահա հէր քաշը պիր (էսֆա հէրէն) օրոյապիր:

Իլահ: Any վէ some քէլիմէլէրին մա'նալ մէնֆիլիլի իֆատէ
իլլին, no, վէ (մէվուֆ ճաղֆ օլունտըլը թաղաիրաէ) none լաֆը-
լըր գուլանըլը. մէսէլա, Have you any apples? Սիւրէ էլն է-
մէ: I have no apples, Պիւրէ էլն էֆիւն: I have none. Պիւրէ
էֆիւն:

151. Any, some վէ no սըֆէթլէրինին body վի-ճուր,
քէլիմէսի իքիլէն գոնուլմալարը իլէ, պիր էֆիւն մա'նատըն-
տա թէքիլլէր եսֆըլը: Մէսէլա. Somebody is ask-
ing for you. Պիր էֆիւն էնի «օրոյապիր»: Is any body here?
Պահապա էֆիւն վէ: There is nobody here. Պահապա
էֆիւն էֆիւն:

152. Պիրիլլէր, եսխօս պիրիլլէր մա'նատընտ օլան
each other վէ one another թէքիլլէրի հէմ միւթէլէ-

7. Թէրճէմէմտէ չօգ խաթամ վա՛ր մը տըր: 8. Թէրճէմէնիդտէ անճագ պի՛ր իքի խաթանըզ վա՛ր տըր: 9. Հէր ատէմ էյի՛ մի տիր: 10. Հէր ատէմ խաթա էթմէյէ միււպթէլա տըր: 11. Գարնտաշըմ պի՛ր գաչ գուրշուն գալէմ պուլտու: 12. Անլէր քիմի՛ն տիր: 13. Եվ սըճագ մը իտի: 14. Պիւթիւն էվ սօղուգ խաթ: 15. Պու շէհրին էվլէրի կիւզէլ մի տիր: 16. Պու շէհրին հէփ էվլէրի էնկին տիր: 17. Հէփ հայվանլարըն խամլէրինի պիլի՛ր մի սին: 18. Անճագ ալըզգան հայվանլարըն խամլէրինի պիլի՛ր իմ: 19. Օլ պէօյիւք տիվանխանէտէ չօգ չօճուգ վէ չօգ շամաթա վար խաթ: 20. Պու մէյվէլէրտէն գաճըլլարը էյի տիր: 21. Եթէլինլէրի սիզլինքինտէն էյի տիր: 22. Եու վասընտա գուշըն պէշ հալրըսը վար: 23. Հէփ քիթապլար էյի՛ մի տիր: 24. Պա՛ղը քիթապլար կէնճէր իչիւն էյի տէյիլ տիր: 25. Նէ՛ վար, տէրտին նէ՛: 26. Սօգագտա կեօրտիւյիւմիւզ օղլան հէփ փարաաընը դայպ էթմիշ տիր: 27. Շիշէսինտէ հիչ սու վա՛ր մը տըր: 28. Շիշէսինտէ հիչ սու եօգ տըր: 29. Օրատա քիմի՛ կէօրտիւնիւզ: 30. Օրատա քիմէյի կէօրմէտիք: 31. Պէօյիւք գալունը իսթէմէմ, քիւշիւյիւնիւ պանա կէթիր: 32. Օրատա նէ՛ հափտընըզ: 33. Օրատա պիրիպիրիմիլէ հարտըմ էթտիք: 34. Յով՛աննէսի՛ մի եօխսա Պետրոսը՛ մը կէօրտիւնիւզ: 35. Հիչ պիրիսինի կէօրմէտիմ:

Երբմի սէքիզինգի Տէրս — Lesson 28.

ԷՍՏՍԱԸ Ա՛ՏԱՏ¹

155. Էսմաը ա՛տատ հա՛նի սայը կէօսթէրէն քէլիմէլէր՝ Ինկիլդէտէ սըֆէթ օղուպ իքի զըսմա, հա՛նի Cardinal² ա՛րար Է Էյէ, վէ Ordinal³ ա՛րար Է Էյէ Էյէ զըսմլարընա միւնգասիմ տիր:

1. Numeral adjective, Թուական ածական: 2. Բացարձակ ածական: 3. Դասական ածական:

ՄԻՍԱԼԼԷՐ

Ա՛րար Է Էյէ

One, Պի՛ր
Two, Իքի
Three, Իւչ
Four, Տէօրթ
Five, Պէշ
Six, Ալթը
Seven, Եէտի
Eight, Սէքիզ
Nine, Տօգուզ
Ten, Օն
Eleven, Օն պի՛ր
Twelve, Օն իքի
Thirteen, Օն իւչ
Fourteen, Օն տէօրթ

Fifteen, Օն պէշ
Sixteen, Օն ալթը
Seventeen, Օն եէտի
Eighteen, Օն սէքիզ
Nineteen, Օն տօգուզ
Twenty, Եիրմի
Twenty-one, Եիրմի պի՛ր

Twenty-two, Եիրմի իքի

Twenty-three, Եիրմի իւչ

Twenty-four, Եիրմի տէօրթ

Ա՛րար Է Էյէ Էյէ

First, Պիրինսի
Second, Իքինսի
Third, Իւչիւնսիւ
Fourth, Տէօրտիւնսիւ
Fifth, Պէշինսի
Sixth, Ալթընսը
Seventh, Եէտինսի
Eighth, Սէքիզինսի
Ninth, Տօգուզընսը
Tenth, Օնընսը
Eleventh, Օն պիրինսի
Twelfth, Օն իքինսի
Thirteenth, Օն իւչիւնսիւ
Fourteenth, Օն տէօրտիւնսիւ

Fifteenth, Օն պէշինսի
Sixteenth, Օն ալթընսը
Seventeenth, Օն եէտինսի
Eighteenth, Օն սէքիզինսի
Nineteenth, Օն տօգուզընսը
Twentieth, Եիրմինսի
Twenty-first, Եիրմի պիրինսի

Twenty-second, Եիրմի իքինսի

Twenty-third, Եիրմի իւչիւնսիւ

Twenty-fourth, Եիրմի տէօրտիւնսիւ

Twenty-five, Երբի պէշ	Twenty-fifth, Երբի պէշին
Twenty-six Երբի ալթը	Twenty-sixth, Երբի ալթըն
Twenty-seven, Երբի հէտի	Twenty-seventh, Երբի հէտին
Twenty-eight, Երբի սէքի	Twenty-eighth, Երբի սէքին
Twenty-nine, Երբի տօգոլ	Twenty-ninth, Երբի տօգոլըն
Thirty, Օթուղ	Thirtieth, Օթուղըն
Thirty-one, Օթուղ պիր	Thirty-first, Օթուղ պիրին
Forty, Գըրդ	Fortieth, Գըրդըն
Fifty, Էլի	Fiftieth, Էլին
Sixty, Ալթմըշ	Sixtieth, Ալթմըշն
Seventy, Ենթմիշ	Seventieth, Ենթմիշն
Eighty, Սէքսէն	Eightieth, Սէքսէնին
Ninety, Տօգսան	Ninetieth, Տօգսանըն
A hundred, Եիւզ	Hundredth, Եիւզիւն
One hundred and one, Եիւզ պիր	One hundred and first, Եիւզ պիրին
Two hundred, Իքի Եիւզ	Two hundredth, Իքի Եիւզիւն
Five hundred and sixty-one, Պէշ Եիւզ ալթմըշ պիր	Five hundred and sixty-first, Պէշ Եիւզ ալթմըշ պիրին
One thousand, Պիւն	Thousandth, Պիւնին
Two thousand, two hundred and forty-one, 2241	Two thousand two hundred and forty-first, 2241 ինն
A million, Միլիօն	Millionth, Միլիօնըն
A billion, Պիլիօն (միլիօն քէրրէ միլիօն)	Billionth, Պիլիօնըն

156. Եիւզտէն զիյատէ օլան պիր 'ատէտտէ, աշէրաթը, վէ աշէրաթը հօգ իտէ ահատը, միաթա (եա ուլաֆա վէ զայրիհայա) պաղլամագ իչիւն, պաղլանըլան իքի սաշը արասընտա and, վէ, հարֆը թթֆը կէթիլիլը: Մէսէլա. One hundred and ten, Եիւշն, Two thousand and five, Իիէ յին յէշ. Eighty million, four hundred and seven thousand, three hundred and forty one, Սէիշն զինն, Կէսրէ Եիւշէիէ յին, Եիւշ Եիւշ Եիւշ յին:

157. Պիրտէն մա'տա հէր պիր 'ատէտ ի ապլինին մէլուլֆը ճէմ' օլուր: Մէսէլա. Five books, Պէշն Կիւշապ. Twelve months, Օն Իիէ պ:

158. Պիր տէֆ'ա պին, վէ պիր տէֆ'ա Եիւզ մա'նասընը իֆատէ իչիւն ինկլիզէտէ one thousand, վէ one hundred տէնիլըլը քի յին յին վէ յին Եիւշ տէմէք տիր: Մէսէլա. One hundred thousand, Եիւշ յին. One thousand and two hundred, յին Իիէ Եիւշ. One hundred and fifty, Եիւշ Ելին:

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

A half.	Պիրնէսնէնին հարըսը, հարըմ
A quarter,	Պիր բուպ'
A year and a half,	Պիր պուչուգ սէնէ
A mile and a half,	Պիր պուչուգ միլ
An hour and a half,	Պիր պուչուգ սա'աթ
Half an hour,	Եարըմ սա'աթ
Half an inch,	Եարըմ փարմագ
Half a bottle,	Եարըմ շիշէ
He had half a bottle of oil.	Եարըմ շիշէ հաղը վար իտի:
I want ten and one quarter okes of copper.	Օն օգգա պիր բուպ' պաղըր իսթէրեմ:

How much are three times nine?	Իւչ տէֆ'ա տօգուղ նէ՞ դա- տար էտէր:
Four and five make nine.	Տէօրթ վէ պէչ տօգուղ էտէր:
How much are ten and five?	Օն վէ պէչնէ՞ դատար էտէր:
Fifty drams of milk.	Էլլի տիրհէմ սիււտ:
How far is it?	Նէ՞ դատար ուղագ տըր:
How long is it?	Նէ՞ դատար ուղուն տըր:
How many days make a week?	Պիր հաֆթա դա՞չ կիւն տիր:
We are of the same name.	Իամիմիդ պիր տիր:
One of them, Անէրաէն պիրի:	It contains, Անտէ վար, ալըր, իսթի'ապ էտէր:
In all, Հէփսի, ճէմ'էն I slept. Ույուտըմ	I borrowed, Էօտիւնճ ալ- տըմ:
Mile, Միլ	Piastre, Ղուրուչ
A gross, Եիւղ զըրդ տէօրթ տանէ	Quarter, Բուպ'
Minute, Տադիդէ	Once, Պիր տէֆ'ա, վաղթիլէ
Inch, Փարմադ	Hight, Եիւքսէքլիք, պոյ
Last week, Վէչէն հաֆթա	Village, Քէոյ
Five of them, Անէրաէն պէչի	Two weeks ago, Իքի հաֆ- թա ազտէմ:

159. EXERCISES.

1. How many children has the man whom we saw?
2. He has three boys and two girls. 3. What is the number of the students of your school? 4. We have forty boys and thirty girls in all. 5. What has the farmer who was formerly your neighbor? 6. He has thirty five oxen, twenty cows, and two hundred and twenty sheep. 7. What has the shepherd who

was once very poor? 8. He has three hundred sheep, and one hundred and ninety two lambs. 9. Seven and nine, makes sixteen. 10. Five times eight are forty. 11. How large is the city of London? 12. It contains ten thousand streets, six hundred churches and six hundred thousand houses. 13. How far is it to that village? 14. It is five miles and a half. 15. How long is that animal's tail? 16. It is seven inches and quarter long. 17. What does he want? 18. He wants half a pound of coffee. 19. Twenty five thousand, six hundred and seventy eight. Nineteen hundred and seventy two. Seven hundred and eighty three. Thirteen thousand, six hundred and three. Seven hundred and forty-fifth. Twenty-ninth. Forty five thousand and forty five. 20. Twelve dozen make one gross. 21. The sixth house is my brother's.

160. ՄԻՍԱԼԼԻԲ

1. Վաղթըլլէ անըն նէսի վար իտի: 2. Վաղթըլլէ անըն տէօրթ օղլու վէ իքի զըրդ վար իտի: 3. Հաֆթա նէ՞ տիր: հաֆթա եէտի կիւն տիր: 4. Վէչէն հաֆթա նէրէտէ իտիմիդ: 5. Գա՞չ կիւն պիր այ էտէր: 6. Օթուղ կիւն պիր այ էտէր: Պիր այըն օթուղ կիւնիւ վար տըր: 7. Գա՞չ այ պիր սէնէ էտէր: 8. Օն իքի այ, եախօտ էլլի իքի հաֆթա պիր սէնէ էտէր: 9. Գա՞չ եաչընտա սընըդ: 10. Օթուղ պէչ եաչընտա իմ, ամմա գարնտաչըմ պէնտէն իքի իւչ եաչ քիւչիւք տիր: 11. Պէչ տէֆ'ա տէօրթ նէ՞ էտէր: 12. Ալթը տէֆ'ա սէքիզ զըրդ սէքիզ էտէր: 13. Եիւղ եիրմի պէչ, վէ ալթմըչ իւչ տանա նէ՞ էտէր: 14. Շօլ եէնի սանտալեալար նէրէտէ տիր: 15. Տէօրտիւ պուրատա տըր: 16. Պիր կիւն գա՞չ սա'աթ տըր: 17. Կիւնիւն եիրմի տէօրթ սա'աթ վար տըր: 18. Ալթմըչ

տադիւղէ պիր սա'աթ էտէր : 19. 0 (մու'էն.) պու կիւն
տահա էյի'մի տիր : 20. Էվլէթ, էյի տիր. Իքի պուչուգ
սա'աթ ույուտը : 21. Սէնին դարնտաչընըն պոյը նէ՞ դա-
տար (what is the hight) տըր : 22. Ալթը այագ վէ պիր
փարմագ տըր : 23. Պու քիլիսէտէ ալթը երւզ քիշի վար :
24. Տէօրթ երւզ տիրնէմ պիր օգգա էտէր : 25. Գըշ ի-
չիւն Իքի չիֆթ դօնաուրա ալմալըյմ : 26. 1066,—875,—
12,700,—148,780,—75,276,470 : 27. Անտէն պէշ պուչուգ
թապագա քեաղըտ էօտիւնն ալտըմ : 28. Իքի պուչուգ
դուրուշ վէ պէշ պուչուգ օգգա դահվէ : 29. Օն պիր պու-
չուգ եարտա պէզ, վէ պէշ պիր ըուպ' էօլչէք պուգտայ :

Երրմի սօգուզընը Տէրս — Lesson 29.

ԷՍՄՍԱ Ը Ա՛ՏԱՏ (ԴԵՎՏ)

161. Էսմա ը ա'տատ սըֆէթ ը թագեկալիյէ օլուպ,
'ատտա ը ասլի օլանլարը հարֆ ը թա'րիֆ ալմամագ, վէ
ֆիլ սահիպի հէմտէ մէվսուֆ օլմագ խուսուսլարտասը-
ֆէթ ը քինա'իյէ իլէ հէմնալ տըրլար : Ա'տատ ը մէրթէ-
պլիյէ իսէ տա'լմա հարֆ ը թա'րիֆ եա թէնքիր ալըր-
լար : Մէսէլա . Ten days, Ե Էն : I took a second
hundred eggs, Իտիննէ (ԴԵՖ՝ օլարտ) Էն-ը եոսո-րլա ալ-
դը : The tenth day, Օնըննէ Էն : The tenth is mine,
Օնըննէն պէննէ Դէր :

162. Պիր չէյին թարիխինի պէյան էթմէք իչիւն ա'-
տատ ը մէրթէպլիյէ դուլլանըլարդտա 'իպարէ' 139 ըննը
պէնտ մուճիտիննէ թէրթիպ օլունուր : Մէսէլա . Մայիսն
Ե ԴէօրԴէննէն Էննէննէ 'իպարէսինին Ինկիլզէսի On
the fourteenth day of May. Հօֆլաննէն Էննէննէն Էննէննէ-
Դէն, From the third day of the week օլուր :

Պա'ղէն այըն իսմի' իսթիսար իչիւն մէվսուֆը ի-
լէ հարֆ ը թա'րիֆի հարֆ օլունան 'ատտա ի մէրթէ-
պլիտէն Էվլէլ կէթիրիլիր : Մէսէլա . Մայիսն Ե Դէօր-
Դէննէն Էննէննէ 'իպարէսինին թէրթէմէսի եէրլինտէ
On the fourteenth day of May տէնիլտիլի կիպի մուլա-
թասարճա On May fourteenth տէմէք տալիս ճա'իլ
տիր :

Իլն : . Մէօլ իչիտէ օլան թարիխէրին պա'ղէն կիւն վէ սէնէյէ
'ա'լա էաթլարը, հէմտէ, սէնէ բագամ իլէ կէօթէրիլտէրտէ,
year, Էննէ, լաֆղը տալիս հարֆ օլունուր : Մէսէլա . Նոսթէն 1822
Էննէննէն Դէննէն պէննէն Էննէննէն Էօլտէն 'իպարէսինին Ինկիլզէսի
Napoleon died on the fifth day of May in the year 1822 օլուր Է-
սէ տէ, իսթիսարէն Napoleon died May fifth 1822 տէմէք տալիս
ճա'իլ տիր :

Բ. Թիւրքէտէ մէֆուլըն ֆիհ 'ալամէթի օլան Դէ էաթլը
Էննէ իլնագ օլունմուշ իսէ թէրթէմէսի on, հօֆլա եա ալ եաթոտ
Էննէն 'իլալէ էաթիլիլ իսէ, in օլուր : Մէսէլա . Պէննէն Էն-
Դէն, On the fifth day. Պէննէն հօֆլա, In the fifth week. Պէննէ-
նէն Դէն, In the fifth month. Պէննէն Էննէննէ, In the fifth year.

163. Պինտէն զլյատէ օլան ա'տէտի' պիր դաշ պինէ
վարանատէք, երւզլէր հիսապը իլէ իֆատէ էթմէք Ինկ-
լիզէտէ ճա'իլ տիր : Մէսէլա . Պին սէքիլ երւզ էլլի ա'-
տէտինին Ինկիլզէսի One thousand eight hundred and
fifty, եաթոտ Eighteen hundred and fifty օլուր : Քէ-
զալիք պէշ պին իւշ երւզ իչիւն Fifty three hundred
տէնիլէ պիլիր :

164. Նէննէն վէ պէննէն կիպի թա'պիրլէր Ինկիլզ-
ճէտէ ա'տատ ը ասլիյէյէ ճէմ' ալամէթի օլան հարֆընըն
'իլալէսի իլէ օլուր : Մէսէլա . Երւզլէրճէ ատէմէր, Hund-
reds of men (ԴԴԴԴԴԴԴԴ Էննէննէ) Պինլէրճէ չօնուզլար :
Thousands of children (ՉՉՉՉՉՉՉՉ Դէննէննէ) :

165. First վէ second լաֆղարընտան մա'տա ա'տատ ը
մէրթէպլիյէնին հէր պիրի պա'ղէն իսմ օլուր քի, օ հալ-
տէ մա'նասը օ 'ատտէտին 'ատտա ի ասլիսի միգտարըն-
ճա պիր չէյին թագսիմ օլունտըղը միւսալիլ զըսիլարըն-
տան պիրլին տէլալէթ էտէր : Մէսէլա . third, իւշտէ

պիր, հախօտ սիւլս, fourth, տէօրթտէ պիր, հախօտ բուսլ', sixth, ալթըտա պիր, հախօտ սիւտս. վէ զայրիհա: Ինկ- լիզճէտէ հէր պիր 'ատէտ ի քէսը'¹ պիր 'ատէտ ի ասի- ազապընտա օլտըղը հալտէ իսմ ի'թիպար էտիլմիշ պիր 'ատէտ ի մէրթէպի իլէ իֆատէ օլունուր: Մէսէլա. պէշ- տէ պիր թէրքիպինին ինկլիզճէտի one fifth, Օնտա ալթը թէրքիպի, six tenths, վէ Երիմի հէտիտէ օն ալթը, six- teen twenty-sevenths օլուր:

166. Կիւնիւն սա'աթլարը իֆատէ օլունտըգտա, Թիւրք- ճէտէ գուլլանըլան աթէ էտաթը հէրինտէ ինկլիզճէտէ at էտաթը իսթիմալ օլունուր: Մէսէլա. Սա'աթ օն իքիտէ օրատա իտիմ, I was there at twelve o'clock. Գահվէ ալթը սա'աթ հէտիտէ էտէրիզ, We have breakfast at seven o'clock.

Իւհ: O'clock լաֆը of the clock թէրքիպինին Թաիֆիֆի տիր:

167. Պա'զէն պապլար վէ ֆասլլար վէ թարիիլէր ի- ֆատէսի իչիւն, բազամ մազամընտա գուլլանըլմազ իւզ- րէ լաթինճէտէն ալընան պիր գաշ հարֆլար պուլունուպ զըյմէթլէրի պերվէճհի աթի տիր:

I = 1	IX = 9	XVII = 17	LX	= 60
II = 2	X = 10	XVIII = 18	LXX	= 70
III = 3	XI = 11	XIX = 19	LXXX	= 80
IV = 4	XII = 12	XX = 20	XC	= 90
V = 5	XIII = 13	XXI = 21	C	= 100
VI = 6	XIV = 14	XXX = 30	D	= 500
VII = 7	XV = 15	XL = 40	M	= 1000
VIII = 8	XVI = 16	L = 50	MDCCCLXXXII = 1882	

An hour ago, Պիր սա'աթ Was named, Թէսմիյէ օ- էվիլէ լունար

Destroyed, Խարապ էթտի I was born, Տօղմուշուս
To perish, Հէլաք օլմազ To destroy, Խարապ էթմէք

1. Fraction, Կոտորակք:

He was beheaded, Պօյնը Perished, Հէլաք օլտու- լուրուլար Piastre-piece, Ղուրուշլըդ
He was wounded, Եարա- Meeting, Մէճլիս, ճէմա'աթ
լանար Opium, Աֆիօն
He was killed, Գաթլ օլուն- Calico, Պատմա
աղ Only, Անճազ, Կալընըզ
Ago, Ագաէմ A pair of gloves, Պիր չիֆթ
Ounce, Օնչա (8 րէրհէհէէ էտիվէն
դէր Բուրբը) Glove, Էլտիվէն
Sunday, Պազար կիւնիւ Pair, Զիֆթ
The birds die at night, Գուշար կէճէտէ էօլիւրէր

168. EXERCISES.

1. When were you born? 2. I was born in 1832.
3. How old is your mother? 4. She was born in eighteen hundred and sixteen.
5. Thousands of persons die every day.
6. Peter the first was named the Great.
7. The week is the fifty-second part of the year.
8. My sister Elizabeth was born June sixth MDCCCXXXV.
9. I have received three pounds and a half of coffee.
10. On the 27th of September in 1829, a fire in Constantinople destroyed eleven thousand houses and seven hundred people.
11. What is a month? 12. A month is the twelfth part of a year.
13. I am the third and my cousin John, the seventh.
14. Louis the sixteenth, king of France, was beheaded at Paris on the 21st of January, seventeen hundred and ninety three.
15. Five only were present at the meeting on Sunday.
16. Here are two thirds of a ton of coal.
17. He is in his sixty-first year.
18. The fourth loaf was not so good as the third.
19. One

fifth of the bottles were broken. 20. Three fourths of the people perished in the sea. 21. I want half an ounce of opium. 22. How old is your grand-mother? 23. She is in her seventy-fourth year. 24. At ten o' clock last Sunday it rained as much as it rains now; that was the first rain of the season. 25. One third of that meat is more than I want. 26. A para is one fortieth of a piastre; but the para pieces perished long ago.

169. ՄԻՍԱԼԼԻԻ

1. Քիլիսէտէ չօդ ատէմ վար մը իտի: 2. Ելվէթ, օրատա երկզկէրճէ երբէքէր վէ գարըլար վար իտի: 3. Պազար կիւնիւ օրատա իտիմ: 4. Հէր տէվչիրալիյն էլմա էվլէքիւնտէն ֆէնա տըր: 5. Ելվէթ, էլմալարըն օնտա աօգուզը ֆէնա տըր: 6. Իքի եարտա պամա, վէ եարըմ եարտա չօդա իսթէր իմ: 7. Հէր հաֆթա եարըմ թօնէլաթօ թաշ քէօմիւրիւ եազըյօրըզ: 8. Ճէպլինիզտէ նէ՞ վար: 9. Ճէպլիմտէ իւչ չիֆթ էլտիվէն վար: 10. Օլ էյի ատէմ Լօնտրատա 1559 սէնէսինտէ Աղօսթօս Յտէ գաթլ օլունտը: 11. Սաքիրտէն 750 սի էօլտիւ: 12. Երկզտէն զիյատէսի գաթլ օլունտը, վէ 600 տէն զիյատէսի եարալանտը: 13. Գալէմին օլ դատար ուզուն տէյիլ իտի, սիզինքինտէն անճագ իւչտէ պիր նիսպէթլէ տահա ուզուն իտի: 14. Ելվէրին եէտիտէ իւչիւ եանդընտա թէլէֆ օլտու: 15. Պիր սա'աթ էվլէլ անլէրին իւչիւ պուրատա իտի: 16. Աթլարըն իքիսինի պէն սօգազտա կէօրտիւմ: 17. Հէլէն հանըմըն իւչ կիւզէլ գուչու վար: 18. Սօֆրանըն իւզէրինտէ իւչ տիւզինա գատար գաչըզ վար իտի: 19. Եէտինճիսի պունտան կիւճ իտի: 20. Սօն փատիշահըմըզ ֆարիզտէ, Նոյեմբեր 22, 1393տէ վէֆաթ էյլէտի: 21. Օն իքինճի Շարլ Շուէտ

փատիշահըն իտի: 22. Գա'նըն կէմրտէ չօդ ատէմ վար: 23. Ինկիլզ կէմիսինտէ երկզկէրճէ ատէմ վար ըտը, օլ գատար պիր դալապալըզ վար ըտը քի հիչ պիր վափօրտա կէօրմէտիւմ:

ՕԹՈՒՂՆՈՐ ՏԵՐՍ — Lesson 30.

ԷՍՄԱ Ը ԱՍՏԱ (ԴԵՎՏ)

170. Ա'տատ ը թէվզի'իյէ Ինկիլզճէտէ, եէրինէ կէօրէ, եա 'ատտ ի ապլինին իլքինէ each, հէր պիւն, սըֆէթի կէթիրիլմէքլէ, եախօտ ախըրընա apiece, առէ՞ պաշընա, լաֆը 'լալէ էյլէմէքլէ, վէ եա արալարընտա by լաֆը պուրունարազ, 'ատտ ի ապլիյի թէքրար էթմէքլէ թէրթիպ էտիլիւ: Մէսէլա. The teacher gave them three books apiece, He gave them each three books. Հօնա ալէրէ է-էրէ Էլէ-էրէ Էլէ-էրէ: They come four by four. Տէօրէրէ Դէօրէրէ Էլէ-էրէ: Six by six. Ալէ-էրէ ալէ-էրէ:

Իււ-է. By fifties, վէ fifty at a time, fifty at once կիպի թէրթիպլէ 'ատտ ի թէվզի'ինին fifty by fifty թէրթիպի մա'նապընտա ալըլար. (Էլէ-էրէ Էլէ-էրէ):

171. Ա'տատ ի մէրթէպլիյէ ly հարֆլարը իլհագ էտիլմէքլէ էլէ-էրէ, առէ-էրէ, ալէ-էրէ, վէ դայրիհա թա'պիլլէրին մա'նալարը իֆատէ օլունուր: Մէսէլա. Firstly, էլէ-էրէ. Secondly, առէ-էրէ. Thirdly, ալէ-էրէ. վէ Fourthly, Էլէ-էրէ. վէ դայրիհա:

ԼՈՒՂԵԹԼԻԻ

He distributed.

Lift it.

I can not lift.

Թէվզի' էթտի:

Անը գալարը:

Գալարըմամ, գալարըմալարըմ:

What o'clock is it? }
 What time is it? }
 What time have you?
 My watch keeps good time.
 How much do you stay
 in the city?
 I stay here two thirds of
 the time.
 What is his place in the
 class?
 It is two o'clock.
 Is it four yet?
 What is it by your watch?
 It wants a quarter to
 three.
 He will be here at twelve.
 It is half past two.
 It wants ten minutes to
 four.
 It is eight minutes past
 seven.
 It is eight minutes after
 seven.
 The sun rises at five.
 When did he go?
 He left the city at five
 in the morning.
 How long are the days
 now?
 The sun sets at a quarter
 to seven.

Սա՛ւաթ զա՛ն տըր:
 Սա՛ւաթ ընըզ զա՛ն տըր:
 Սա՛ւաթ ըմ տողրու իշէյօր:
 Շէ՛րտէ նէ՞ զատար տու-
 բուսընըզ:
 Վազթըն իւշտէ 2 (փայը) կէ-
 չինճէ պուրատա գալըրըմ:
 Սընըֆտա սըրաճա մէրթէ-
 պէսի նէ՞ տիր:
 Սա՛ւաթ իքի տիր:
 Տէօրթ օլմո՛ւշ մը տըր:
 Սիղին սա՛ւաթ ընըզ նա՛սըլ տըր:
 Իւշէ պիր չէյրէք իսթէր:
 Սա՛ւաթ օն իքիտէ պուրատա
 պուրունճազ տըր:
 Սա՛ւաթ իքի պուշուզ տըր:
 Տէօրտէ օն (տազիզէ) իսթէր:
 Նէտիյի սէքիզ (տազիզէ) կէչ-
 միշ տիր:
 Կիւնէշ (սա՛ւաթ) պէշտէ տօ-
 ղայօր:
 Նէ՞ զէման կիթտի:
 Սապահ սա՛ւաթ պէշտէ չէ՛ր-
 տէն չըգտը:
 Կիւնէր չիմտի նէ՞ զատար
 ուղուն տըր:
 Կիւնէշ սա՛ւաթ եէտիյէ չէյ-
 բէք գալարազ պաթըյօր:

What day of the month
 is it to day?
 What is the day of the
 month?
 It is the fourth of August.
 He stayed in Europe two
 years.
 How long will you stay
 here?
 My watch is gaining.
 My watch is losing.
 Yours is too slow.
 Mine is too fast.
 I have engaged to }
 I have promised }
 I am busy, իշիմ վար
 Just, Թամմ
 Century, 'Ասր, տէվր
 Slow, Աղըր (հարէքէթի ա-
 ղըր)
 Generally, Էքսէրիա
 Season, Մէվսիմ
 Prison, Մահպէս

Պու կիւն այըն զա՛նը տըր:
 Աղօսթօսըն տէօրտիւ տիր:
 Իքի սէնէ Էվրօփատա գալ-
 տը:
 Պուրատա նէ՞ զատար գա-
 լաճազ սընըզ:
 Սա՛ւաթ ըմ իլէրի կիտիյօր:
 Սա՛ւաթ ըմ կէրի գալըյօր:
 Սիղինքի կէրի տիր:
 Պէնիմքի իլէրի տիր:
 Սէօզ վէրմիշ իմ:
 To expect, Պէքլէմէք, մէ՛-
 մուլ էթմէք
 August, Աղօսթօս
 Event, Վազա՛ա
 Date, Թարիխ
 Earthquake, Չէլզէլէ
 To lift, Գալտըրմազ
 Too, Աշիրի (տէրէճէտէ)

172. EXERCISES.

1. How old is that gentleman's mother? 2. She is
 in her seventy-fourth year. 3. Is Charles a good
 student? 4. He is the first in his class. 5. We live in
 the nineteenth century. 6. Who was the first king of
 Rome? 7. What time is it by your watch? 8. My
 watch is gaining a little. 9. And mine is too slow.
 10. Watches are generally too fast at this season. 11.

I have engaged to be at my uncle's at five o'clock this afternoon. 12. April is the fourth, June is the sixth, and December is the twelfth month of the year. 13. What o'clock was it when my brother left? 14. He left just a quarter before five in the morning. 15. What o'clock is it by your watch? 16. It is just half past ten. 17. Then mine is too fast, because by it it wants ten minutes to eleven. 18. When do you expect your aunt to be here? 19. We expect her at a quarter past eight this morning. 20. How long was that man in prison? 21. He was there seven months and a half. 22. What day of the month is it to-day? 23. It is the ninth of August. 24. What did the king do to his soldiers? 25. Firstly he said, I thank you, to each man, secondly, he distributed money to all of them, and thirdly, he gave them a new coat apiece. 26. Is Henry White a good man? 27. No, he stays in prison four-fifths of the time.

173. ՄԻՍՍԱԼԼԵՐ

1. Չարչըտան հէ՞ սաթըն ալտընըդ: 2. Իւչ լիպրա չէ-
քէր, եարըմ լիպրա գահվէ, վէ պիր չէյրէք լիպրա չայ
ալտըմ: 3. Օն իքինճի (փատիչան) Շարլ հէ՞րէլի իտի: 4.
Պու կիւն այըն գաչը՞ տըր: 5. Իւք այըն իւք կիւնիւ տիր:
6. Սէնէնին սոն այընըն իւք կիւնիւ տիր: 7. Սընըֆտա
մէրթէպէնիդ հէ՞ տիր: 8. Պէն պիրինճի իմ, վէ ամճադա-
տէմ Յովհաննէս եէտինճի տիր: 9. Օլ քիթապլարը տէօր-
տէր տէօրտէր պանա կէթիր: 10. Ատէմ պաչընա պէչ
դուրուչ օլտրագ, փարասընը ֆուգարայա թէվլի՞ էթտի:
11. Շիմտի սա՛աթ գա՞չ տըր: 12. Եա տէօրթ տիր, եա
տէօրթ պուչուդ: 13. Պէնիմքի հէր կիւն պիրադ իւէրի
կիտէյօր: 14. Պէնիմքի տէ հէր կիւն կէրի գալըյօր: 15.

Փէտէրիմին սա՛աթը տա՛իմա տօղրու իչէր: 16. Խըտ-
մէթքեարընըդ պէչ օգգա էքմէք, իւչ պուչուդ օգգա էթ
վէ եարըմ օգգա եադ իսթէյօր, պէն տէ իսթէտիլինի (ա-
չիրի) չօգ տըր դանն էտէրիմ: 17. Օլ վադա՛ա գա՛նղը սէնէ-
տէ իտի: 18. Տէօրթ եիւզ եիրմի սէնէ ադտէմ օլտն 1454
սէնէսինտէ իտի: 19. Օլ պէօյիւք զէլզէլէնին թարիխի
հէ՞ իտի (տիր): 20. 1755, Նոյեմբեր 1 տէ վադը՞ օլտու:
21. Յուհուար 12, 1878 տէ Փլէվնա մուհարէպէսինտէ
գաթլ օլուհտը: 22. Թաչլարը իւչէր իւչէր գալտըրամայօ-
րըմ: 23. Էօյլէ իտէ, իքիչէր իքիչէր գալտըր: 24. Խօ-
ճամըզ շայիրտլէրէ իքիչէր գուրչուհ գալէմ վէրտի:

180. Ֆիլի պինա ի մալիւմն քէնտի վէզն ի մախուսս սընտան մա'տա, իսթիմարի վէ Թէ'քիտի տէնիլէն տի- կէր իքի վէզնի տէ վար տըր: Մէսէլա. Մալիւմ I love, -էվէթէ. իսթիմարի I am loving, -էվէյըւ (էա'նէ -էվ- Էթէթէ): Թէ'քիտի I do love, կէրէթէ -էվէթէ:

Իւււ: (ա) իսթիմարի վէզնիտէն սուրէթ ի իսպարիյէնի հալ վէ մաղըր իլէ սուրէթ ի էմրիլէ կէլիր: Թէ'քիտի վէզնիտէն իսէ ճիւմլէ ի սուրէթլէրն ճիւմլէ ի զէմանլարըն սըղէլէր կէլիր:

(Բ) Սուրէթ ի իսպարիյէտէն զէման իֆատէ էտէն սըղէլէրն ալ- թըր կէլիր: Մէսէլա. I love -էվէթէ. I have loved, -էվէլէթէ. I loved, -էվէթէ. I had loved, -էվէթէթէ. I shall love, -էվէթէթէ. I shall have loved, -էվէլէթէթէ:

Սուրէթ ի իսպարիյէտէն հալ, մաղըր ի հալ, մաղըր վէ հէքէտէ ի մաղըր սըղէլէրն կէլիր: Մէսէլա. I may love, -էվէ Ղէթէթէ. I may have loved, Ղէթէթէ -էվէլէթէ. I could love, -էվէ Ղէթէթէթէ. I could have loved, -էվէլէթէթէթէ:

Սուրէթ ի շարթիլէտէն զէման մախուսս օյան սըղէլէրն ալթըր տալի կէլիր: Մէսէլա. If I love, -էվէթէ. If I have loved, -էվէլէթէ. If I loved, -էվէթէթէ. If I had loved, -էվէլէթէթէ. If I shall love, -էվէթէթէթէ. If I shall have loved, -էվէլէթէթէթէ:

Սուրէթ ի էմրիլէտէն անճագ հալ սըղէսի կէլիր: Մէսէլա. Love, -էվէ:

Սուրէթ ի մաստարիլէտէն հալ վէ մաղըր սըղէլէրն կէլիր: Մէսէլա. To love, -էվէթէ. To have loved, -էվէլէթէթէ:

181. Հէր պիր ֆիլին ֆիլ սահիպլինէ քէմիյէթէ վէ չախսիյէթէ թէվաֆըզը լաղըմ օլտըղընտան, միւթէքէլ- լիւմ, մուխաթապ վէ զա'իպ իչիւն այրը այրը միւֆրէտ վէ ճէմ' սըղէլէրն օլուր. ֆագաթ իսկիլզէտէ ֆիլին պիր չօգ սըղէլէրն ֆիլ ի ի'անէ իսթիմալը իլէ հուսուլ պուլտըղընտան պուրասա ֆիլ ի ի'անէտէն պահա էթ- մէք միւնասիպ տիր:

Էֆ'ալը ի'անէնի տիլ իւզ զիքը հալ վէ մաղըր սըղէ- լէրն հէր ֆիլին թասրիֆաթընտա գուլանըլըր:

ՀԱԼ

Do, be, have, shall, will, may, can, must,

ՄԱՋԸ

Did, was, had, should, would, might, could, —

Do, էքսերիա, իլքինէ կէթիլիլիտիլի աթըլ ֆիլին մա'նասընը թէ' քիտ էտէր, շու գաստար քի իսթիֆհամ մագաթընտա անճագ իս- թիֆհամ քէլիլիտի օլուր: Մէսէլա. I do love, կէրէթէթէ -էվէթէթէ. Do I love? -էվէթէթէ:

Be, պա'զնէ եալընը պիր շէյին վարըղընտա տէլալէթ էտէր, պա' զէն տալի խապէր վէ միւպթէտա արասընտա պիր լապթիթա օլուր: Have ֆիլին ֆիլ ի ի'անէ օլտըգտա, իլքինտէ կէթիլիլիտիլի աթըլ ֆիլին վուգու'ճա իսթիմալըն կէսթէլէրն:

Will վէ shall, իլքիլէր մա'նատա իսթիմալ օլուրընտա պիրինճի մա'նա ֆա'իլին աթըլ ֆիլին իճըսյա գաստ ու գարարընտա տէլալէթ էթմէք տիր: (Մէսէլա. I shall go, կէրէթէթէ, կէրէթէթէ Գըրըր Էրթէթէ) վէ իլքինճի մա'նա աթըլ ֆիլին զէմանը միւսթազպէլ զէմանը օլտը- ղընը կէսթէլէրմէք տիր: Մէսէլա. It will rain, էալ-էր էալ-էր:

May, աթըլ ֆիլին իճըստընտա պիր մանի պուլընմամաթընտա տէլալէթ էտէր: Մէսէլա. He may go, կէրէթէթէ:

Can, իլքինտա ու իլքիտարա տէլալէթ էտէր: Մէսէլա. I can lift it, Գըրըր Ղէթէթէ:

Must վիւճուպ ու մէճպուրիլէթէ տէլալէթ էտէր: Մէսէլա. I must go, կէրէթէթէ:

181. Մէզքիւր ֆիլին թասրիֆաթը պեր վէճի ի պ- թի տիր:

ՀԱԼ

ՍԷ-ՖԷԷ

I am	Thou art*	He is
„ do	„ dost	„ does
„ have	„ hast	„ has
„ will	„ wilt	„ will
„ shall	„ shalt	„ shall
„ may	„ mayst	„ may
„ can	„ canst	„ can
„ must	„ must	„ must

*Իւշուր միւֆրէտ ի մուխաթապ սըղէսի անճագ ֆիլիթապը մու- գաստէտա գուլանըլընտան, սէօղտէ վէ քիլիթալէթտէ ճէմ' ի մուխաթապ սըղէսի միւֆրէտ կիպի իսթիմալ օլուրընտա:

ձէ՛

We are	You are	They are
„ do	„ do	„ do
„ have	„ have	„ have
„ will	„ will	„ will
„ shall	„ shall	„ shall
„ may	„ may	„ may
„ can	„ can	„ can
„ must	„ must	„ must

ՄԱՋԸ

Մէ-քէ՛

I was	Thou wast	He was
„ did	„ didst	„ did
„ had	„ hadst	„ had
„ would	„ wouldst	„ would
„ should	„ shouldst	„ should
„ might	„ mightst	„ might
„ could	„ couldst	„ could

ձէ՛

We were	You were	They were
„ did	„ did	„ did
„ had	„ had	„ had
„ would	„ would	„ would
„ should	„ should	„ should
„ might	„ might	„ might
„ could	„ could	„ could

182. Ինկլիզէտէ թարգմանի՝ ֆիլի ի Բանէ իսթիմալը իլէ օլմայան ալթը սըղէ պոլլունուլ, իքիսի պինա ի մալիւմտէն սուրէթ ի իսպարիյէնին հալ վէ մաղը զէ-մանլարը, իւչիւնձիւսիւ սուրէթ ի էմրիյէ, տէօրտիւն-

ճիւսիւ սուրէթ ի մաստարիյէնին զէմանը հալը, վէ պէ-չինձի իլէ ալթընձը ֆէր'ի ֆիլին հալ վէ մաղը զէ-մանլարը տըր :

Իււհ : Թարգմանի ֆիլ ի Բանէ իսթիմալը իլէ օլմայան սըղէթէ-տէ, միւֆրէտ ի մուսաթապ իչիւն քէմիյէթ վէ շախիյէթ խոսու-սընըն ալամէթի st հարֆլարը, վէ միւֆրէտ ի զա'իպին մէգքիւր խոսուսլարը ալամէթի իսէ s հարֆլարը. ֆազաթ տիկէր սըղէ-թէտէ քէմիյէթ վէ շախիյէթ խոսուսլարը անձագ ֆիլ սահիպի գարնիսիյէ անհալըր :

183. Ինկլիզէտէ պիր ֆիլին սուրէթ ի իսպարիյէ-տէն կէլէն հալ վէ մաղը սըղէթէր իլէ ֆէր'ի ֆիլին մաղը սըղէսի պիլինտիքտէն սօնկրա, սա'իր սըղէթէր գա'ի-տէ իլէ թէրթիպ օլունապիլտիյինտէն մէգքիւր իւչ սը-ղէթէ պաշ սըղէթէր տէնիր : Մէսէլա . To love, «էլէէ» ֆիլինին պաշ սըղէթէր love (հալ), loved (մաղը), loved (ֆէր'ի ֆիլ), վէ To know, «էլէէ», ֆիլինքիլէր know (հալ), knew (մաղը), վէ known (ֆէր'ի ֆիլ) տըրլար :

Իււհ : Սուրէթ ի մաստարիյէնին ալամէթի ֆիլին իլքին կէթի-րիլէն To լաֆլար տըր : Մէսէլա . To love, «էլէէ» (պինա ի մալիւմ, հալ) . To have loved, «էլէէ օլմէ» (պինա ի մալիւմ, մաղը) . To be loved, «էլէլէէ» , (պինա ի մէճհուլ, հալ) . To have been loved, «էլէլէլ օլմէ» (պինա ի մէճհուլ, մաղը) :

Ֆէր'ի ֆիլ ալամէթի հալ իչիւն ing, մաղը իչիւն ed հարֆլարը օլունապ, շու գատար քի պոլ գա'իտէ մաղը իչիւն 'ուսմամի տէյիլ տիր : (Տէրս 44է միւրաճա'աթ) :

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

I read, Օգուրըմ	I go, Կիտէրիմ
Thou readest } Օգուրսըն	Thou goest } Կիտէրսին
You read	You go
He reads, Օգուր	He goes, Կիտէր
I try, Չալըլըրըմ	I teach, Էօյրէտիրիմ
Thou triest } Չալըլըրսըն	Thou teachest } Էօյրէտիրսին
You try	You teach
He tries, Չալըլըր	He teaches, Էօյրէտիր
I will go, Կիտէճէյիմ	I had gone, Կիթմիչ իտիմ

He will go, <i>Կիտէճէք</i>	He had gone, <i>Կիթմիշ խտի</i>
We may go, <i>Կիտէպիլիլիդ</i>	We must go, <i>Կիթմէլիլիդ</i>
You may go, <i>Կիտէպիլիլի-սինիդ</i>	We did love, <i>Կէրչէք սէվ-տիք</i>
They may go, <i>Կիտէպիլիլիլէր</i>	You did love, <i>Կէրչէք սէվ-տինիդ</i>
I can write, <i>Եաղապիլիլիմ</i>	They did love, <i>Կէրչէք սէվ-տիք</i>
He can write, <i>Եաղապիլիլի</i>	
You can write, <i>Եաղապիլիլիսինիդ</i>	I must go, <i>Կիթմէլիլիմ</i>
	He must go, <i>Կիթմէլիլի տիլ</i>
We can write <i>Եաղապիլիլի</i>	You must go, <i>Կիթմէլիլիսինիդ</i>
They can write, <i>Եաղապիլիլիլէր</i>	They must go, <i>Կիթմէլիլի տիլիլէր</i>
Do you know how to play ball?	<i>Թօփ օյնամասընը պիլիլիմիլ-սինիդ</i>
I can not play.	<i>Օյնայամամ</i>
He is going.	<i>Կիտիյօր</i>
Did you see?	<i>Կէօրտիւնինիդ մի</i>
Where are you going?	<i>Նէրէյէ կիտիյօրսընըդ</i>
Shall I tell you?	<i>Սանա տէյէյիմ մի</i>
What is he doing?	<i>Նէ՞ եափըյօր</i>
It is pleasant.	<i>Խօշ տըր</i>
He cuts, <i>Քէսէր</i>	We do, <i>Էտէրիդ</i>
He created, <i>Խալգ էթտի</i>	We say, <i>Տէրիդ</i>
He studies, <i>Տէրս օգուր</i>	We see, <i>Կէօրիւրիւդ</i>
Rare, <i>Նատիր</i>	Marble, <i>Կիւլլէ</i>
Horn, <i>Պօյնուդ</i>	Seldom, <i>Նատիրէն</i>
To thank, <i>Թէչէքքիւր էթմէք</i>	Prince, <i>Պէյ</i>
	Merciful, <i>Բահիմ</i>
Peach-tree,	<i>Շէֆթալի աղածը</i>

184. EXERCISES.

1. To give is better than to receive. 2. He is going. 3. Where he is going? 4. He is going to see the bird's cage. 5. Did you see that large lion? 6. I am going to see it. 7. Why is he going to school? 8. He is going there to study English and French. 9. Who took my shoes? 10. The shoe-maker took them to his shop. 11. What had you formerly in that cage? 12. I once had in it a very pretty yellow bird. 13. Did they love each other? 14. They are not good neighbors. 15. Have you seen a flock of sheep? 16. I saw a flock of geese yesterday. 17. Where are you going? 18. I am going to see the rare peach-tree in my uncle's garden. 19. Which boy studies well? 20. The carpenter's son studies very well. 21. Is he a good boy? 22. Yes; he always goes to church with his father. 23. Where are those large goats? 24. The goats that had big horns are in the flock. 25. Who has my pen-knife? 26. Shall I tell you who has it?

185. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Քիտէ՞ թէչէքքիւր էթմէլիլիդ : 2. Սիդի խալգ էտէն աղիմ վէ բահիմ Ալլահա : 3. Հէփ էթտիլիմիդի կէօրիւր մի : 4. Էլլէթ, հէփ էթտիլիմիդի վէ տէտիլիմիդի պիլիլի : 5. Կիւնէչին զիյասը նէ փարլագ տըր : 6. Այըն զիյասը կիւնէչինքի գատար փարլագ տէյիլ տիլ : 7. Սէնիլն ուչուրման վա՞ր մը : 8. Ուչուրմայը պու մէմէքէթտէ նատիր կէօրիւրիւդ : 9. Թօփ օյնամասընը պիլիլի մի սին : 10. Վաղթիլլէ պիլիլիտիմ, ամմա չիմտի օյնայամամ : 11. Պու շամաթմա նէ՞ տիլ : 12. Ելլուէրճէ քիմ սէլէր պէյի կէօրմէյէ կիթտիլէր : 13. Պէյի կէօրմէք խօշ

մը տըր : 14. Փատիշանը կէօրմէք տահա խօշ տըր : 15.
 Օլ գուշ նէ՞ հափայօր : 16. Եռւվասընը հափայօր : 17.
 Նէ՞ կէօրիւյօրսըն : 18. Կէօրիւյօրըմ քի, տիւրկէր քէ-
 րէսթէսինի քէսէյօր : 19. Պու կիւն տէրսինիզ գօլա՞յ մը
 խաի : 20. Փէք գօլայ տէյիլ խաի : 21. Օ նա՞սըլ պիւր գուշ
 տըր : 22. Պէյազ պաշը վէ սիյահ գանատլարը վար տըր :
 23. Սէնէնին դա՞շ մէվսիմի վար : 24. Սէնէնին տէօրթ
 մէվսիմի վար տըր : 25. Օղլանըն ճէպինտէ դա՞շ կիւլլէ-
 սի վար խաի : 26. Տէնիզի կէօրմէք խօշ մը տըր :

Օթուգ իքիննի Տերս — Lesson 32.

ԷՅ՝ԱՆ Ի Ի՝ԱՆԷ

186. Be ֆիլի՛ պինա ի մէճհուլ վէ վէզն ի իսթիմրարի՛
 սըղէլէրինին թէրթիպինտէ տա՛խմա իսթիմալ օղլանուպ,
 թէքմիլ թատրիֆաթը պէր վէճհ ի աթի պէյան օղլանուր :

ՍԷՄԱ՛Ի ՕԼԱՆ TO BE ՅԻ՛ԼԻ (օլճա՞)

ՊԱՇ ՍԸՂԷԼԷՐԻ, հալ am, հալ was, ֆէր՝ ֆէլ been,

ՍՈՒՐԷԹ Ի ԻՊԱՐԻՅԷ

Հալ

Ճէ՛

ՄԷ՛ՖԷԴ

I am Պէն ի՛	We are Պէլ իշ
Thou art Սէն ի՛	You are Սէլ իշ
He is՝ Օ րէր	They are Սէլ րէր

Մազը ի հալ

I have been Օլճալ ճ՛	We have been Օլճալ ճշ
Thou hast been Օլճալ ճի՛	You have been Օլճալ ճիշ
He has been Օլճալ	They have been Օլճալ րէր

4, Մուղէքէր He is, մուլէնէս She is, մուլթթէլ It is, (պէնտ 94)

Մազը

ՄԷ՛ՖԷԴ

Ճէ՛

(Է՛ՊԷ՛, վէ շարէնա)

I was	We were
Thou wast	You were
He was	They were

Հիքեայի ի մազը

(օլճալ ի՛, վէ շարէնա)

I had been	We had been
Thou hadst been	You had been
He had been	They had been

Միսթագպիլ

(օլճալ ճալ, վէ շարէնա)

I shall՝ be	We shall be
Thou wilt՝ be	You will be
He will be	They will be

Մազը ի միսթագպիլ

(օլճալ ճալ ճալ, վէ շարէնա)

I shall՝ have been	We shall have been
Thou wilt՝ have been	You will have been
He will have been	They will have been

4. Shall ֆիլ ի Բանէսի միթէքէլլիմ իշին, վէ will ֆիլ ի Բանէսի
 մուլթագ վէ դա՛իպ իշին գուլանըլարըլարնտա միսթագպիլ
 տէլլէթ էտէրէր. լաքին will միթէքէլլիմ իշին վէ shall մուլթա-
 թագ վէ դա՛իպ իշին գուլանըլարըլարնտա գաատ ու գարարա
 տէլլէթ էտէրէր :

ՍՈՒՐԵԹ Ի ԻՄՔԵԱՆԻՅԷ

Հաւ

Մէ-ճրէր

Ճէ՛՛

(Եւ յեւրեմ, վէ շարեմ)

I may¹ be
Thou mayst be
He may be

We may be
You may be
They may be

Մազը Ի հաւ

(Եւն-շ Եւ յեւրեմ, վէ շարեմ)

I may have been We may have been
Thou mayst have been You may have been
He may have been They may have been

Մազը

(Եւ յեւրեմ, վէ շարեմ)

I might be¹ We might be
Thou mightst be You might be
He might be They might be

Հիքեայի Ի մազը

(Եւն-շ Եւ յեւրեմ, վէ շարեմ)

I might have been We might have been
Thou mightst have been You might have been
He might have been They might have been

1. Սուրեթ Ի Իմքեանիյտե may վէ might եւրեմտե can վէ could, would, should, վէ հաւ սըղէլէրի եւիւն must տալի գուլանըլըր :

ՍՈՒՐԵԹ Ի ՇԱՐԹԻՅԷ

Հաւ

Մէ-ճրէր

Ճէ՛՛

(Եւն, վէ շարեմ)

If I be
If thou be
If he be

If we be
If you be
If they be

Մազը Ի հաւ

(Եւն-շ Եւն, վէ շարեմ)

If I have been
If thou hast been
If he has been

If we have been
If you have been
If they have been

Մազը

(Եւն-շ Եւն, վէ շարեմ)

If I were
If thou wert
If he were

If we were
If you were
If they were

Հիքեայի Ի մազը

(Եւն-շ Եւն-շ Եւն, վէ շարեմ)

If I had been
If thou hadst been
If he had been

If we had been
If you had been
If they had been

Միւսթապիլ

(Եւն-շ Եւն, վէ շարեմ)

If I shall be
If thou wilt be
If he will be

If we shall be
If you will be
If they will be

Մազը ի միւսքագպիւ

Uk-Sekt

845'

(ፀረ-ግሪክ ፀረ-ግሪክ ትክክል, ቢኒ ማህበራዊ)

If I shall have been	If we shall have been
If thou wilt have been	If you will have been
If he will have been	If they will have been

Իւհն : Սուբերթ Ի շարթիւյննին հալ վէ մազը սրդէլերն՝ սուբերթ Ի
 Իհպարիյննին հալ վէ մազը սրդէլերննին Իլքնն Ի քէրմէսն կէթի-
 ըրմէք Ին տախի Թէրթիպ օլունապիլիւր : Մէռնլա :

2-1. If I am, 1-1-1
 U-12. If I was, 01-12-12-12

ՍՈՒՐԷԹ Ի ԷՄՐԻՅԷ

ՀԱՆԸ

४६५

ᐃᓯᔭ-ᑭᓴᔭ

Be *hwuom* do thou be, *ᵉᵒ* Be *hwuom* do you be, *ᵉᵒ-ᶜᵉᶜ*

ՍՈՒՐԷԹ Ի ՄԱՍՏԱՐԻՑԷ

Σωλ

Մագըր ի հալ

To be ϕ_{15-4} To have been $\phi_{15-2} \phi_{15-4}$

ᖃᑦᑦ' ᑦ ᖃᑦ'ᐱ

Հալ

Մագը

Being ဝဠုမ္မိ, ဝဠုမ္မိ Been ဝဠုမ္မိ

Հիքեայե ի մագը

Having been ~~of the~~ ~~of the~~

187. Ինկիլզէտէ միւֆրէտի մուխաթադ սըղէսի
Քիթապը մուգատտէտէ գուլլանըլըր իսէ տէ, մու-
հարիրաթը սա'իրէտէ վէ միւշավէրէտէ անըն եւ-
րինտէ ճէմ' ի մուխաթապ գուլլանըլըր: Մէսէլա.
Thou art եէրինտէ You are տէնիլիր, վէ Thou lovest,
եւէրէն, Thou wilt go, Լէրէճէլէ, Thou hast written,

Ե՛ւ լիչ լիչ Եկրինսէ You love, You will go, Վէ You
have written գուլանորը :

188. Պիր ֆիլ'լին թասրիֆաթը միսալլէրինի սէօյլէմէք
 Իզթիզա էթտիյինտէ, պա'ղէն իսթիսար իչին հէր սու-
 բէթ վէ զէմանընըն միւֆրէտ ի միւթէքէլլիմինի սէօյ-
 լէմէքլէ իքթիֆա օլունուր. պունա տալսի իսթիսար ի
 թասրիֆ տէնիլիր: Մէսէյա:

TO BE ՖԻ՛ԼՆԻՆ ԻԽԹԻՍԱՐ Ի ԹՎԱՐԻՖԻ

ՍՈՒՐԷԹ Ի ԻԽՊԱՐԻՅԷ

ጸ። I am, ሂትቲንጅ ኑ ያሁር. I had been,
 ሆኗል ነ ሩ። I have been, ሆኑለብናቱንጅ. I shall be,
 ሆኗል . I was, ሆኗል ኑ ትላለብ. I shall have been,

ՍՈՒՐԷԹ Ի ԻՄՔԵԱՆԻՑԷ

ᐱᐃᐅ. I may, ᐅᐃ can, ᐅᐃ must be.
 ᐅᐃᐅᐅ ᐅ ᐱᐃᐅ. I may, ᐅᐃ can, ᐅᐃ must have been.
 ᐅᐃᐅᐅ. I might, ᐅᐃ could, ᐅᐃ would, ᐅᐃ should
 be.
 ᐱᐅᐅᐅᐅ ᐅ ᐅᐃᐅᐅ. I might, ᐅᐃ could, ᐅᐃ would, ᐅᐃ should
 have been.

ՍՈՒՐԷԹ Ի ՇԱՐԹԻՅԷ

ᖃᓚ.	If I be,	ᖃᓚᓐ. ᖃᓚᓚ.	If I had been,
ᖃᓚᓚ ᓐ ᖃᓚ.	If I have been,	ᖃᓚᓚᓚᓚᓚᓚᓚ.	If I shall be,
ᖃᓚᓚ.	If I were,	ᖃᓚᓚᓚ ᓐ ᖃᓚᓚ.	If I shall have been.

189. To be *ֆիլի ֆիլի ի'անէ* ումայարագ պիր չօգ
 "ըրալարտա գուլանըլըր: Մէսէլա.

(*) Has he been here long? Զօգտա՞նք մը պոլրատա տըրր :
Have you been to Paris? Փարիզե՞ կիթմի՞նք մի սինիկ :

He has been in Italy. Իթալիա առ իտի, Եւրոպայի կիթ-

միշտ տիր:

Will you be here to-morrow? Ետրոն պուրատա պուրու-
նաճաճ մը սընըդ:

(F) Are you cold?

Իւշիւյօր մը սըն:

I am very cold.

Չօգ իւշիւյօրըմ:

I am sorry.

Միւթէ"էսիֆ իմ, էսէֆ է-
տէրիմ:

We are glad.

Մէմուռն իզ, սէվինիւրիզ:

How are you?

Նաճաճ սըն:

He is better.

Տահա էյի տիր:

I am ashamed.

Հիճապ էտէրիմ:

I shall be happy

Քէյֆիլի օլաճաղըմ:

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

I feel,

Հիսս էտէրիմ, (To be ֆիլի
պուռնուն եէրինտէ չօգ
գուլանըլըր):

He feels better.

Տահա էյի տիր (սընէթտէ):

We feel happy.

Քէյֆիլի իզ:

For two days.

Իքի կիւն իչիւն:

I felt very sorry.

Չօգ էսէֆ էթտիմ:

I feel ashamed.

Հիճապ էտէրիմ:

Is it long since they came?

Անլէր չօգտա՞ն մը կէլտիլէր:

Before, . . . աէն էվլէլ

Next, կէլէճէք... էն եաղըն...

Talk, Գօնուշմաղըզ, միւ-

To borrow, էօտիւնճ ալ-
մազ:

քեալէմէ

Theatre, Թէաթրօ

Vienna, Վիէննա

Sunrise, Կիւնէշ տօղմասը

To mention, Զիքըր էթմէք

Though, Իսէ աէ

Berlin, Պէրլին

190. EXERCISES.

1. Who has been here to-day? 2. The merchant, whom I mentioned before, has been here. 3. How are you this morning? 4. My feet are very cold. 5. Your mother may have been ill. 6. She has been at Paris for the last two months. 7. What time will you be at my house to-morrow? 8. I will try to be there at half past two. 9. No, try to be there before sunrise. 10. How long have you been in this country? 11. I have been here for three years. 12. She felt rather sad after this talk. 13. I feel somewhat cold this evening. 14. I shall be pleased to see you here to-morrow. 15. Try to be at your friend's at a quarter before five. 16. Though he is poor, he is more happy than you. 17. William and Julius have been ill. 18. Is your oldest aunt still ill? 19. She has felt better for the last two days. 20. We were all very sorry for her. 21. She might have been much worse. 22. I may be at Vienna next month. 23. If I were going there I would see you.

191. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Չօգտա՞ն մը պուրատա սընըզ (պուրայա կէլտինիզ):
2. Պիւթիւն կիւն պուրատա պուրունըլըմ: 3. Կէլէճէք
զըշ նէ կափաճաղսընըզ: 4. Կէլէճէք գըշ վիէննատա
պուրունաճաղըմ: 5. Սիզի թէքրար նէ գէման կէօրէպի-
ւերիմ: 6. Սա'աթ ալթըտա էվտէ պուրունուրըմ: 7. Վա-
ւիտէմ սիզի կէօրիւր իսէ չօգ սէվինէճէք տիր: 8. Փէտէ-
րինիզ թէաթրօյա կիթմիշ մի տիր: 9. Խա'յր, պէյի կէօր-
մէք իչիւն չէհրէ կիթմիշ տիր: 10. Սա'աթ պիրտէ էվտէ
պուրունաճաղսընըզ: 11. Բիւզկեար էսէյօր, վէ պէն չօգ

իւշիւօրըմ: 12. Ամճանդդ պուշտան էլվէլ Պէրլինէ կիթ-
միշ մի տիր: 13. Պիր գաչ քէրրէ օրատա պուշտանմը
տըր: 14. Տէտիյի (չէյ) իչիւն հիճապ էտէյօրըմ: 15. Սի-
զի թէքտիր էտէրսէմ, չօզ էսէֆ էտէրսինիզ: 16. Պիզ
էվտէ տէյիլ իտիք: 17. Նէ՞ գատար միւտտէթ ինկիւ-
թէրրատա գալտընըզ: 18. Օրատա իւչ պուշտուզ այ գալ-
տըմ: 19. Ամճամ ալթը սէնէ օրատա գալտը: 20. Գա-
րընտաչըմ պու քիթապը սիզտէն էօտիւնճ ալըր իսէ (ալ-
տըղընա) չօզ մէմնուն օլաճազ տըր: 21. Գօնշուճուզ էվ-
վէլա հէքիմ իտի, շիմտի իսէ թիւճճար տըր: 22. Քիւ-
չիւք գարընտաչընըզ տիւն քիլիսատէ՞ մի իտի: 23. Խա՛յր,
քիլիսայէ կիթմէք իչիւն քիֆայէթ միգտարի գուլվէթի
հօզ իտի (գուլվէթի տէյիլ իտի):

ՕԹՈՒՂ ԻԼՋԻՆՏԻԼ ՏԵՐԱ — Lesson 33.

ՖԻԼԻՆ ԹԱՍՐԻՅԻ

192. Ֆիլի լաղըմ պա՛ղէն միւթէ՛ատտի կիպի գու-
լանըլըր, եա՛նի մէֆուլըն պի՛հ ալըր:

(ա) Միւթէ՛ատտի գըլընան էֆալը լաղըմէնին պա՛ղը-
լարը ֆիլի իճրա էտէնին՝ պիր վասըթա իլէ իճրա էթ-
տիյինի կէօսթէրմէք իչիւն գուլանըլըր: Մէսէլա. To
run, բօշմէ, to burn, եանմէ, ֆիլլէրի լաղըմ տըր. ֆա-
գաթ He ran the horse too fast, Ալլէ ալլէրէ րէրէճէրէ
բօշմէրէ, վէ You burned my hand, Սէն էնֆի եա՛ղըն,
՛իպարէլէրաէ մէգքիւր ֆիլլէր միւթէ՛ատտի օլուրլար:

(բ) Պա՛ղը լաղըմ ֆիլլէր քէնտի մաստարլարը մա՛նա-
սընտա օլան պիր մէֆուլըն պի՛հի ալմաղա միւթէ՛ատ-
տի օլուրլար: Մէսէլա. To dream, բո՛յա կօրֆէ, To
pay, օյնմէ, To live, եալմէ: He dreamed a horrid
dream, Տէհէլլէն պէր բո՛յա կօրրի. They played a game,
Պիլ օյնն օյնարլար. He lived a noble life, Ալլէնապ-
նէ պիլ կօրիւր կէնէրի:

(շ) Պա՛ղը ֆիլլէր պիր մա՛նատա լաղըմ, վէ տիկէր
պիր մա՛նատա միւթէ՛ատտի օլուրլար: Մէսէլա. The
wind blows, է-չիւր է-էյ: The wind blows the dust,
Բէ-չիւր Բօշմէ ալլէրլար: The girl swept the room, Գըշ-
տայէ է-էլլէրի. The pestilence swept through the
land, իլլէլ Բէ-էլլէլ Բէ-էլլէլ Բէ-էլլէլ է-էլլէլ էլլէլ:

193. Զէմանը իֆատէ էտէն սըղէլէրին թէրթիպի ա-
թիտէքի գա՛լտէ իւզրէ տիր:

ՊԻՆԱԻ ՄԱՂԻՍ

ՍՈՒՐԵԹ Ի ԻՊԱՐԻՅԷ

Հալ իչիւն աա՛հիպ ի ֆիլ իլէ աալը ֆիլ՝ գուլանըլըր:
Մալ իչիւն աալը ֆիլէ ed հարֆլարը իլալէ օլուրլար:
Մէ-Բաշմէլ իչիւն աալը ֆիլլին իլլինէ shall եալուտ will
կէթիլիլիլ:

Մալ է հալ իչիւն մաղը ի ֆէր՝ ի ֆիլլին իլլինէ have
կէթիլիլիլ:

Հիւ-էյէ է հալ իչիւն մաղը ի ֆէր՝ ի ֆիլլին իլլինէ had
կէթիլիլիլ:

Մալ է Բաշմէլ իչիւն մաղը ի ֆէր՝ ի ֆիլլին իլլինէ
shall have եալուտ will have կէթիլիլիլ:

ՍՈՒՐԵԹ Ի ՇԱՐԹԻՅԷ

Սուրէթ ի շարթիլէնին հէր գըսմը իչիւն, սուրէթ ի իւ-
պարլիլէ գըսմլարընն իլլինէ If կէթիլիլիլ:

ՍՈՒՐԵԹ Ի ԻՄԲԵԱՆԻՅԷ

Հալ իչիւն, աալը ֆիլլին իլլինէ may, can, եա must կէ-
թիլիլիլ:

Մալ իչիւն, աալը ֆիլլին իլլինէ might, could, would
եա should կէթիլիլիլ:

1. Ֆիլլին մատէ ի ապիլի:

Մաշէ է հաւ իշխան, մաղը ի ֆէր' ի ֆիւլն իւթինէ may have,
can have եւ must have կէթրերիւր :
Հիւեայէ է մաղը իշխան, մաղը ի ֆէր' ի ֆիւլն իւթինէ might
have, could have, would have եւ should have
կէթրերիւր :

ՍՈՒՐԷԹ Ի ԷՄՐԻՑԷ

Հաւ իշխան, ապւ ը ֆիւլ գուլանըլըր :

ՍՈՒՐԷԹ Ի ՄԱՍՍԱՐԻՑԷ

Հաւ իշխան, ապւ ը ֆիւլն իւթինէ To կէթրերիւր :
Մաշէ իշխան, ապւ ը ֆիւլն իւթինէ To have կէթրերիւր :

ՖԵՐ' Ի ՖԻՂ

Հաւ իշխան, ապւ ը ֆիւլէ ing 'իւլալէ օլունուր :
Մաշէ իշխան, (ֆիւլ ի գըյաալ իսէ) ապւ ը ֆիւլէ d եւ ed
'իւլալէ օլունուր :
Հիւեայէ է մաղը իշխան, մաղը ի ֆէր' ի ֆիւլն իւթինէ hav-
ing կէթրերիւր :

ՎԷՋՆ Ի ԻՍԹԻՄՐԱՐԻ

Ֆիւլ ի պինա ի մալիւմէն հալ ի ֆէր' ի ֆիւլն իւթի-
նէ To be ֆիւլն սըղէլէրի կէթրերիւր :

ՎԷՋՆ Ի ԹԷ՝ՔԻՏԻ

ՍՈՒՐԷԹ Ի ԻՍՊԱՐԻՑԷ

Հաւ իշխան ապւ ը ֆիւլն իւթինէ do կէթրերիւր :
Մաշէ իշխան ապւ ը ֆիւլն իւթինէ did կէթրերիւր :

ՍՈՒՐԷԹ Ի ԷՄՐԻՑԷ

Հաւ իշխան ապւ ը ֆիւլն իւթինէ do կէթրերիւր :

Իւլահ, Շիմոնի Տալտէ ֆիւթապ ը մուգատտէսէ մախսուս պիւր
շիվէ օլաբադ սուրէթ ի իսպարիյէտէն գէման ը հալին միւֆրէտ ի
մուխաթապ 'ալամէթի st օլաբը կիպի, միւֆրէտ ի զա'իպի 'ալա-

մէթի տալի eth օլաբ : Մէսէլա . He loves, եւէր, եւրինտէ He
loveth, He goes, կէրէր, եւրինտէ He goeth, վէ He writes, եււրէ,
եւրինտէ He writeth իսթիմալ օլունուր :

ՊԻՆԱ Ի ՄԷՃՀՈՒԼ

Պինա ի մէՃհուլ իշխան, պինա ի մալիւմէն կէլէն մա-
ղը ի ֆէր' ի ֆիւլն իւթինէ To be ֆիւլն սըղէլէրի կէթր-
երիւր :

194. Ֆիւլ ի գըյաալմէն To love, եւէր, ֆիւլնին
թաարիֆաթը .

TO LOVE ՖԻՂԻՆԻՆ ԻԹԻՍՈՐԸ ԹԱՍՐԻՖԻ

ՊԻՆԱ Ի ՄԱՂԻԻՄ

ՍՈՒՐԷԹ Ի ԻՍՊԱՐԻՑԷ

Հաւ I love.	Հիւ. մաղը. I had loved.
Մաշէ է հաւ I have loved.	Մէւ-թապէլ I shall love.
Մաշէ. I loved.	Մաշէ է ֆիւ. I shall have loved.

ՍՈՒՐԷԹ Ի ԻՄՔԵԱՆԻՑԷ

Հաւ I may love.	Մաշէ. I might love.
Մաշէ է հաւ I may have loved.	Հիւ. մաղը. I might have loved.

ՍՈՒՐԷԹ Ի ՇԱՐԹԻՑԷ

Հաւ If I love.	Հիւ. մաղը. If I had loved.
Մաշէ է հաւ If I have loved.	Մէւ-թապէլ If I shall love.
Մաշէ. If I loved.	Մաշէ է ֆիւ. If I shall have loved.

ՎԷՋՆ Ի ԹԷ՝ՔԻՏԻ

ՍՈՒՐԷԹ Ի ԻՍՊԱՐԻՑԷ

Հաւ I do love.	Մաշէ. I did love.
----------------	-------------------

Մազը

(«էլերէս, զէ շայրէն»)

I loved	We loved
Thou lovedst	You loved
He loved	They loved

Հիքեայի ի մազը

(«էլերէս երէ, զէ շայրէն»)

I had loved	We had loved
Thou hadst loved	You had loved
He had loved	They had loved

Միւսքազպի

(«էլէճեյէս, զէ շայրէն»)

I shall love	We shall love
Thou wilt love	You will love
He will love	They will love

Մազը ի միւսքազպի

(«էլէճեյէս շաճաղըս, զէ շայրէն»)

I shall have loved	We shall have loved
Thou wilt have loved	You will have loved
He will have loved	They will have loved

ՍՈՒՐԵԹ Ի ԻՄՔԵԱՆԻՅԷ

Հալ

Մէ-ճրէր

Ճէս'

(«էլէ պիւրէն, զէ շայրէն»)

I may love	We may love
Thou mayst love	You may love
He may love	They may love

141

Մազը ի հալ

(«էլէճեյէս շաճաղըս, զէ շայրէն»)

I may have loved	We may have loved
Thou mayst have loved	You may have loved
He may have loved	They may have loved

Մազը

(«էլէճեյէս գապիւրէն. «էլէ պիւրէն երէս, զէ շայրէն»)

I might love	We might love
Thou mightst love	You might love
He might love	They might love

Հիքեայի ի մազը

(«էլէճեյէս շաճաղըս գապիւրէն. «էլէճեյէս շաճաղըս պիւրէն երէս, զէ շայրէն»)

I might have loved	We might have loved
Thou mightst have loved	You might have loved
He might have loved	They might have loved

ՍՈՒՐԵԹ Ի ՇԱՐԹԻՅԷ

Հալ

Մէ-ճրէր

Ճէս'

(«էլէճեյէս, զէ շայրէն»)

If I love	If we love
If thou love	If you love
If he love	If they love

Մազը ի հալ

(«էլէճեյէս երէս, զէ շայրէն»)

If I have loved	If we have loved
If thou hast loved	If you have loved
If he has loved	If they have loved

Մազը

(«էմբիտ էտ, քէ շարենհ»)

If I loved	If we loved
If thou lovedst	If you loved
If he loved	If they loved

Հիքեայի է մազը

(«էմբիտ քէ շարենհ»)

If I had loved	If we had loved
If thou hadst loved	If you had loved
If he had loved	If they had loved

Միւսքապի

(«էմբիտ էտ, քէ շարենհ»)

If I shall love	If we shall love
If thou wilt love	If you will love
If he will love	If they will love

Մազը է միւսքապի

(«էմբիտ քէ շարենհ»)

If I shall have loved	If we shall have loved
If thou wilt have loved	If you will have loved
If he will have loved	If they will have loved

ՍՈՒՐԵԹ Ի ԷՄՐԻՅԵ

Հալ

Love, «էլ

ՍՈՒՐԵԹ Ի ՄԱՍՍԱՐԻՅԵ

Հալ

Մազը է հալ

To love, «էլէտ

To have loved, «էմբիտ քէ շարենհ

143

ՖԵՐՒ ԵՒ ՖԻՒ

Հալ	Մազը	Հիքեայի է մազը
Loving, «էմբիտ, «էլ	Loved, «էլ	Having loved, «էլ
էլ	էլ	էլ քէ շարենհ

196. ՎԵՋԵ Ի ԹԵ՛ՐԻՏԻ

ՍՈՒՐԵԹ Ի ԻՊՈՍՏՈՒՅԵ

Հալ

ճէտ

Մի-քիտ

(«էմբիտ «էլէտ, քէ շարենհ»)

I do love	We do love
Thou dost love	You do love
He does love	They do love

Մազը

(«էմբիտ «էլէտ, քէ շարենհ»)

I did love	We did love
Thou didst love	You did love
He did love	They did love

ՍՈՒՐԵԹ Ի ՇԱՐԻՅԵ

Հալ

(«էմբիտ «էլէտ, քէ շարենհ»)

If I do love	If we do love
If thou do love	If you do love
If he do love	If they do love

Մազը

(«էմբիտ «էլէտ, քէ շարենհ»)

If I did love	If we did love
If thou didst love	If you did love
If he did love	If they did love

ՍՈՒՐԵԹ Ի ԷՄՐԻՅԷ

Հալ

Do love, -ել

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Injury, Զարար	Walnut, ձեղիղ
Advice, Նախահալ	Danger, Թէհլիքէ
Opportunity, Ֆուրսաթ	Invisible, Կէօրիւնմէղ
I can go, Կիտէ պիլիւր իմ	I can see, Կէօրէ պիլիւր իմ
I can, Գատիր իմ	Without, Պիլա . . .
As I said, Տէտլիմ իւղրէ	As they thought, Անլէրին
If they would, Իսթէսէլէր	զաննընճա
Իտի	I have received, Գապուլ
He has done it, Անը ետի-	էթտիմ
տը	All the week, Պիլթիւն
I am busy, Մէշղուլ իմ	հաֆթա
To sin, Կիւնահ իշլէմէք	To occur, Վուգուլ պուլմագ
To suffer, Էլէմ չէքմէք	To pay, Էտա էթմէք. փա-
He intended, Նիյէթ գոտու	րա վէրմէք
To open, Աչմագ	To learn, Էօյրէնմէք
To protect, Մուհաֆազա	To call, Զաղըրմագ
էթմէք	To permit, Բուսսաթ վէր-
To change, Թէպալիլ էթ-	մէք
մէք	To use, Գուլլանմագ
To visit, Զիյարէթ էթմէք	To fill, Տօլտուրմագ
To close, Գափամագ	To prevent, Մէն էթմէք

197. EXERCISES.

1. The man who closed the window shall open it.
2. Who will fill this bottle with pure water? 3. I have not water enough for that. 4. I shall have

learned my lesson before you go there. 5. His friend may prevent your talking (*սէօլէմէնիղ*) in that meeting. 6. They might change that system readily, if they would. 7. Do the students in your class study their lessons? 8. One of them always studies his lessons very well. 9. Did he come yesterday as he intended? 10. The rain that fell prevented his coming. 11. Which of the horses do you like best? 12. The horse of the Frenchman is better than that of the farmer. 13. I would gladly write to him, if I could use my pen. 14. What man has once done he can do again. 15. He was not only in debt, but he neither could nor would pay. 16. Since last Saturday we have not recieved any letter from him. 17. If I were not so busy, I would write her immediately. 18. The wind moves with great speed. 19. The wind moves great ships on the ocean. 20. Charles has filled his two pockets with large sweet apples. 21. Գափամագ մա'նասընտա օլան To close Ֆիլլինին պինաի մա'լիւմ սըղէլէրինի վէ մա'նալարընը եաղ. 22. Զաղըրմագ մա'նասընտա To call Ֆիլլինին վէզնի թէ"քիտի սըղէլէրինի մա'նալարը իլէ եաղ. 23. To use Ֆիլլինին պինաի մա'լիւմտէն սուրէթ ի շարթիյէ սըղէլէրինի եաղ.

198. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Մուգթէտիր իսէմ, ետիարմ. 2. Հագըը սէվեր իսէն, մէսուտ օլուրըն. 3. Կիւնահ իշլէրսէն, ճէզա-սընը չէքէրսէն. 4. Պիղիմ կիւնիւմիւլգտէ վագըլ' օլմասը միւնթէմէլ տէյիլ տիր. 5. Պանա փարա վէրսէ իտի, գա-պը կիւղէլ թէրէ եաղը իլէ տօլտուրուր իտիմ. 6. Շէհր-տէ պուլունան գարնտաշըմ պու հաֆթա պիղի կէօրմէյէ կէլէճէք տիր. 7. Գըշտան էվէլէ եէրինիղի տէյիլթիրմէլի-

սինիդ : 8. Գապիլ քի պու հաֆթա տէյիշթիրէյիմ : 9. Էյի պիր հիւքիւմէթ քէնտի թապա'ասընը դատորտան վիզայէ էտէր : 10. Էվրօփատա չօգ չէյ էօյրէնտինիֆ մի : 11. Էօյ-րէնմէյէ չօգ ֆուրսաթըմօլմատը, ամմա չօգ չէյ կէօրտիւմ : 12. Փէտէրինիդի կէօրմէյօրըմ, ամապ նէրէտէ տիր : 13. Պիւթիւն հաֆթա պուրատա իտի, վէ պու սապահ չէհ-րէ կիթտի : 14. Օ քէնտի աթընը գուլլանմաղա պանա բուխսաթ վէրիր իտէ, մէմնուն օլուրըմ : 15. Պանա կէ-լիր քի, պիւա բուխսաթ գուլլանա պիլիրսին : 16. Գապիլ քի սիզին նասիհաթընըղը դապուլ էտէր իտի : 17. Յով-հաննէս ճէպինտէ նէսի վար : 18. Ճէպինի ճէվիդ իւէ տօլտուրմուշ տըր : 19. Անըն դափատըղընը քիմսէ ա-չամաղ : 20. Պիզի հէր տիւրլիւ մուխսաթարատան մու-հաֆաղա էտէն քիմ տիր : 21. Պիզի կէօրիւնիւր կէօ-րիւնմէյ ճիւմիէ թէհլիքէտէն հըֆղ էտէն Ալլահ տըր : 22. Չօգ էյի պիր գօնշու տըր, հաֆթատա իքի տէֆ'ա զլյարէթիմիդէ կէլիր :

Օթուգ տէօրտինսի Տէրս — Lesson 34.

Ֆի'լիւն ԹԱՍՐԻՖԻ (Դէմա)

199. Ինկիլդճէտէ վէզն ի իսթիմարի թէրթիպ էթմէթ իչիւն, էֆ'ալի ի'անէտէն To be ֆի'լինէ թասրիֆ օլու-հաճագ ֆի'լին ֆէր' ի ֆի'լտէն հալ սըղէսի 'իւպէ օլու-հուր : Պու վէզին գէմանը տալիս չամիլ օլաըղը ֆի'լի ի'անէնին գէմանընա կէօրէ տիր :

Աթի իւզ զիքը To love ֆի'լինին վէզն ի իսթիմարիսի հէֆ ֆի'լլէրին օ վէզնինէ հուսմունէ օլուր :

ՎԵՋՆ Ի ԻՍԹԻՄԻՐԻ

ՍՈՒՐԷԹ Ի ԻՍՊԱՐԻՅԷ

Մէ-ֆէր

Հալ

Ճէհ

(Դէմա Դէմա, Դէ լալլէն)

I am loving	We are loving
Thou art loving	You are loving
He is loving	They are loving

Մաղը Ի հալ

(Դէմա Դէմա օլու-լը, Դէ լալլէն)

I have been loving	We have been loving
Thou hast been loving	You have been loving
He has been loving	They have been loving

Մաղը

(Դէմա Դէմա, Դէ լալլէն)

I was loving	We were loving
Thou wast loving	You were loving
He was loving	They were loving

Հիքեայի Ի մաղը

(Դէմա Դէմա, Դէ լալլէն)

I had been loving	We had been loving
Thou hadst been loving	You had been loving
He had been loving	They had been loving

Միսթագպիլ

(Դէմա Դէմա օլու-լը, Դէ լալլէն)

I shall be loving	We shall be loving
Thou wilt be loving	You will be loving
He will be loving	They will be loving

Մազը Ի միւսքազակ

(«էմէտրէ օլն-ը օլնհաղը, վէ դայրէն»)

I shall have been loving We shall have been loving
 Thou wilt have been loving You will have been loving
 He will have been loving They will have been loving

ՍՈՒՐԵԹ Ի ԻՄՔԵԱՆԻՅԷ

Հալ

Մէ-ճրէր

ձէ՛

(գապէլ րէր քէ «էմէտրէ Է՛, վէ դայրէն»)

I may be loving We may be loving
 Thou mayst be loving You may be loving
 He may be loving They may be loving

Մազը Ի հալ

(գապէլ րէր քէ «էմէտրէ րն-ընհաղը, վէ դայրէն»)

I may have been loving We may have been loving
 Thou mayst have been You may have been
 loving loving
 He may have been loving They may have been loving

Մազը

(«էմէտրէ օլն րէր Է՛, վէ դայրէն»)

I might be loving We might be loving
 Thou mightst be loving You might be loving
 He might be loving They might be loving

Հիքեայի Ի մազը

(«էմէտրէ օլն-ը օլն րէր Է՛, վէ դայրէն»)

I might have been loving We might have been loving
 Thou mightst have been You might have been
 loving loving
 He might have been lov- They might have been lov-
 ing ing

149

ՍՈՒՐԵԹ Ի ՇԱՐԹԻՅԷ

Հալ

(«էմէտրէ Է՛, վէ դայրէն»)

If I be loving If we be loving
 If thou be loving If you be loving
 If he be loving If they be loving

Մազը Ի հալ

(«էմէտրէ օլն-ը Է՛, վէ դայրէն»)

If I have been loving If we have been loving
 If thou hast been loving If you have been loving
 If he has been loving If they have been loving

Մազը

(«էմէտրէ օլնալը, վէ դայրէն»)

If I were loving If we were loving
 If thou wert loving If you were loving
 If he were loving If they were loving

Հիքեայի Ի մազը

(«էմէտրէ օլն-ը օլնալը, վէ դայրէն»)

If I had been loving If we had been loving
 If thou hadst been loving If you had been loving
 If he had been loving If they had been loving

Միւսքազակ

(«էմէտրէ օլնհաղ Է՛, վէ դայրէն»)

If I shall be loving If we shall be loving
 If thou wilt be loving If you will be loving
 If he will be loving If they will be loving

Մազը ի միւսքագպիւ

(«էմէտրէ օլմուշ օլմաք Էմէ, Է Դայրէն»)

If I shall have been lov- ing	If we shall have been lov- ing
If thou wilt have been loving	If you will have been loving
If he will have been lov- ing	If they will have been lov- ing

ՍՈՒՐԷԹ Ի ՄԱՍՏԱՐԻՅԷ

Հալ

Մազը ի հալ

To be loving, «էմէտրէ օլ- մաք	To have been loving, «էմ- էտրէ օլմուշ օլմաք
----------------------------------	--

ՍՈՒՐԷԹ Ի ԷՄՐԻՅԷ

Հալ

Be loving, «էմէտրէ օլ

ՖԷՐԻ ՖԻՒ

Հալ

Հիքեայի ի մազը

Loving, «էմէտրէ	Having been loving, «էմ- էտրէ օլմուշ օլմաք
-----------------	---

200. Պինա ի մէճնուլ թէրթիպ էթմէք իչլուն To be
ֆիլինին իլքինէ թասրիֆ օլունաճադ ֆիլմէն մազը ի
ֆէրի ֆիլ սըղէսի 'իւալէ օլունուր: Աթի իւզ զիքը To
love ֆիլինին պինա ի մէճնուլը ճիւղէ էֆ'ալ ի միւ-
թէ'աաաիլէնին օ պինասընա նուսուռնէ տիր:

151

ՊԻՆԱ Ի ՄԷՃՆՈՒԼ

ՍՈՒՐԷԹ Ի ԻԽՊԱՐԻՅԷ

Հալ

Ճէ'ս'

Մէ-ֆէրէ

(«էմէտրէ, Է Դայրէն»)

I am loved	We are loved
Thou art loved	You are loved
He is loved	They are loved

Մազը ի հալ

(«էմէտրէ, Է Դայրէն»)

I have been loved	We have been loved
Thou hast been loved	You have been loved
He has been loved	They have been loved

Մազը

(«էմէտրէ, Է Դայրէն»)

I was loved	We were loved
Thou wast loved	You were loved
He was loved	They were loved

Հիքեայի ի մազը

(«էմէտրէ Էմէ, Է Դայրէն»)

I had been loved	We had been loved
Thou hadst been loved	You had been loved
He had been loved	They had been loved

Միւսքագպիւ

(«էմէտրէ, Է Դայրէն»)

I shall be loved	We shall be loved
Thou wilt be loved	You will be loved
He will be loved	They will be loved

Մազը ի միւսքազակ

(եկեղեցի օւրճաբէ տե՛հ, վէ դայրեհա)

If I shall have been loved If we shall have been loved
 If thou wilt have been If you will have been
 loved loved
 If he will have been If they will have been
 loved loved

ՍՈՒՐԻԹ Ի ԷՄՐԻՅԷ

Հալ

Be loved, եկեղ

ՍՈՒՐԻԹ Ի ՄԱՍՍԱՐԻՅԷ

Հալ

Մազը ի հալ

To be loved, եկեղեցի To have been loved, եկեղեցի
 օւրճաբէ

ՅԵՐԻ ՅԵՐԻ

Հալ

Մազը

Հիքեայի ի մազը

Being loved, եկեղ Loved, եկեղ Having been loved,
 օւրճաբէ օւրճաբէ օւրճաբէ

201. Ինկլիզէտէ պինա ի մէճհուլ իլէ թա'պիր օլուն-
 մասը ճա'իզ օլան պիր չօզ 'իպարէլէր վար տըր քի, թիւրք-
 ճէտէ թէրճէմէլէրի պինա ի մա'լիւմ իլէ օլա պիրի : Թա-
 րիզ ի թէրճէմէսի տախի շու տըր քի, պինա ի մէճհուլ
 պինա ի մա'լիւմէ թահվիլ, նա'իպ ի ֆի'լ մէֆ'ուլըն պիհ,
 վէ ֆա'իլ նէ քէլիմէ իսէ սահիպ ի ֆի'լ էտիլի : Մէսէ-
 լա . William was seen by John 'իպարէսինին թէրճէ-
 մէսի Գովհանէս Կիյեօճէ Կիյեօճէ օլուն քի, ֆա'իլ օլան John
 (Գովհանէս) սահիպ ի ֆի'լ, վէ նա'իպ ի ֆա'իլ օլան
 William (Կիյեօճէ) մէֆ'ուլըն պիհ էտիլիմէ տիր : John was
 pardoned by his friend, Գովհանէս Կիյեօճէ Կիյեօճէ

'աֆլ օլունիւ, հա'նի Գովհանէս' Կիյեօճէ 'աֆլ էրի : That
 story was told by our teacher, 0 հիւսիս Կիյեօճէ Կիյեօճէ
 Կիյեօճէ Կիյեօճէ Կիյեօճէ, հա'նի Կիյեօճէ օ հիւսիս Կիյեօճէ
 Կիյեօճէ : Three okes of milk were given by our cow to-
 day, Պա- Կիյեօճէ Կիյեօճէ Կիյեօճէ Կիյեօճէ Կիյեօճէ Կիյեօճէ,
 հա'նի, Պա- Կիյեօճէ Կիյեօճէ Կիյեօճէ Կիյեօճէ Կիյեօճէ : The boy
 must be punished, Գովհանէս Կիյեօճէ Կիյեօճէ : This pen
 was made by my teacher, Կիյեօճէ Կիյեօճէ Կիյեօճէ :
 The letter could have been written by my brother
 last week. Կիյեօճէ Կիյեօճէ Կիյեօճէ Կիյեօճէ Կիյեօճէ Կիյեօճէ :
 Կիյեօճէ : 'իպարէտէ ֆա'իլին պիր թարգ իլէ զիլի օլմայան պինա ի
 մէճհուլէր թիւրքճէլէ Կիյեօճէ պինա ի մէճհուլ իլէ թէրճէմէ օլուն
 նա'իլ : Մէսէլա . The glass was broken, ճա'իլ Կիյեօճէ : The house
 was sold, Կիյեօճէ :

202. Ֆի'լլէրին պաշ սըղէլէրին տէն մազը ի սուրէթ ի
 իսպարիլէ իլէ մազը ի ֆէր' ի ֆի'լ սըղէլէրի հալ սըղէ-
 պինէ (հա'նի ֆի'լին մատտէ ի ապիլէսինէ) ed 'իլալէսի
 իլէ հափըլըր : Պազ գա'իտէլէ թէվաֆըզ էտէն ֆի'լլէրէ
 դըյասը տէնիլի : Փազաթ պազ գա'իտէլէ թէվալիլ Կիյեօճէ
 տէն պիր չօզ ֆի'լլէր տախի վար տըր քի անլէրէ սէ-
 մա'ի տէնիլիպ, պաշ սըղէլէրի իլէրիտէ (Տէրս 44) զիլի
 օլունաճազլար տըր : Սէմա'ի օլան ֆի'լլէրին իսթիսար ի
 թասրիֆի աթիտէ պէյան օլունուր :

ՄԷՄՍԻ ՕԼԱՆ TO SEE ՖԻ'ԼԻ

ՊԱՇ ՍԸՂԵԼԵՐԻ, հալ see, հալ saw, հալ է ֆէր' է ֆի'լ seen,

ՊԻՆԱ Ի ՄԱԼԻԻՄ

ՍՈՒՐԻԹ Ի ԻՊԱՐԻՅԷ

Հալ. I see. Հիւ. հալ. I had seen.
 Մալ. I have seen Միւ. հալ. I shall see.
 Մալ. I saw. Մալ. I shall have seen.

The money must be paid. **Փարայը վերմէլի :**
 This letter has been torn **Պերիսի պու մէքթուպը**
 by some one, **երբմըն տըր :**
 When Lucy arrived at **Լուսիա էվէ եթիշմէզտէն**
 the house, her uncle **էվվէլ ամնասընա հարա-**
 had already been at- **միւէր հիւճոււմ էթմիւշէր**
 tacked by the robbers. **իտի :**
 A purse full of gold. **Ալթուլն տօլու պիր քիսէ :**
 A purse filled with gold. **Ալթուլնա տօլմուշ պիր քիսէ :**

203. EXERCISES.

1. He was carried to prison. 2. The door was opened by the elephant*. 3. Its color is changed by the sun's light*. 4. He is hungry, because his bread has been eaten by a bad dog. 5. Is there any thing in that tub? 6. Yes, it is full of clear water. 7. His old white horse has been taken to the city. 8. Will you lend me your pen? 9. My pen is broken. 10. Is his old book here? 11. No sir, that book has been torn by his child*. 12. Andrew cries out because he has been bitten by a dog*. 13. Are you loved by your friends? 14. We are always loved by our friends*. 15. I have been offended because they do not respect me. 16. Good kings are loved by their subjects. 17. By whom was that missionary killed? 18. He was killed by a robber*. 19. These students are punished by their teacher*. 20. See this poor girl, why does she cry? 21. She has been punished for her disobedience. 22. That old house will be pulled down. 23. The soldiers were following the robbers all night and

* Թէրճէմէտէ պինա ի մա'լիւմ գուլանըլըն :

they found them in the morning. 24. To bear, to go, to have, վէ to cut **Ֆիլլէրինն պաշ սըղէլէրինի ճէա-**
վէլտէ (տէրս 44) պուլուպ թասրիֆաթլարընը եազ :

204. ՄԻՍՍԱԼԼԵՐ

1. Վալիտէյնիմ պէնի սէվէր : 2. Պ. Պետրոսս հէր քէս
 իթիպար էտէր : 3. Էվրօփանըն էքսէր գըսմընտա Ֆը-
 րանսըղճա սէօյլէնիլիլը : 4. Գուտուրմուշ պիր քէօփէք
 Շարը ըսըրալը : 5. Օլ քէօփէյի էօլտիւրմէլի : 6. Պու
 էիւզիւյիւ պանա տայըմ (uncle) վէրտի : 7. Պու մէք-
 թուպը քիմ եազալը : 8. Պիր քիւշիւք չօճուգ եազալը :
 9. Անարասը խօճասը թէքտիր էյլէտի : 10. Իմթիհա-
 նա տա'վէթ օլունտունո'ւգ մը : 11. Խա'յր էֆէնտիմ, տա'-
 վէթ օլունմատըմ : 12. Սէնի տա'վէթ էտէն օլմատը :
 13. Խա'յր, պէնի տէ տա'վէթ էտէն օլմատը : 14. Պու մէք-
 թուպը փօսթախանէյէ կէօնտէրմէլի : 15. Միւտանանէ-
 ճիլէրէ ըի'այէթ էթմէլլէր : 16. Չօճուգ գուրթուլմատը-
 ղը իշիւն մէրգուլմանգուլն տըր : 17. Պազըրմըշ օլսա իտի,
 (քէնտիսինի) գուրթարըրլար իտի : 18. Օլ գալ'անէ՞ գատար
 էսքի տիր : 19. 1620 տէ եափըմըն տըր : 20. Օլ ճէսուր
 'ասքէրլէրի մէտն էթմէլի : 21. Պ. Գէորգըն պաղչէտի սա-
 թըլաճա'գ մը : 22. Սաթըրմըն տըր : 23. Ֆրանսա փատի-
 շանը ճէնքտէ էօլտիւրիւտիւ : 24. Էյէր ֆազիլէթիլի օ-
 լուրսան, պիւթիւն տիւնեա սէնի սէվէճէք տիր : 25.
 Քէօփէք ըսըրալըր առէմ էօլմիւշ տիր : 26. Սահի-
 պի շու քէօփէյի տէօյտիւ : 27. Տիւն իւզէրիմէ պիր
 խըրսըղ հիւճոււմ էյլէտի : 28. Փարամը վէ սա'աթըմը
 ալտըրալ :

† Թէրճէմէտէ պինա ի մէճճուլ գուլանըլըն :

ՖԵՐԻ Ի ՖԻԼ

205. Ֆէր'ի ֆիլին հալ սըղէսի միւսթէլիֆ հէրլէրտէ
իսթիմալ օլունսըղընտան թէրճէմէսի հէրինէ կէօրէ օլուն:

(-) Սիլէ ու մէվսուլըն իսթիսարը օլարազ ճիւմէ ի
վասֆիլէ հէրինտէ, վէ հախօտ սըֆէթ մազամընտա պիր
մէվսուֆըն իլքինտէ գուլլանըլտըղը հալտէ, թիւրքճէյէ
իսմ'ի ֆա'իլ իլէ թէրճէմէ օլունուր:

(բ) Իսմ կիպի (պէնա 143 վէ 178) գուլլանըլտըղընտա,
թիւրքճէյէ մաստար իլէ թէրճէմէ օլունուր:

(գ) Ֆա'իլին իճրա ի ֆիլ էմնասընտա պուլունսըղը հալի
պէյան էթսիլինտէ, թիւրքճէյէ հալ թէրքիպի իլէ թէր-
ճէմէ օլունուր: Մէսէլա. ... (իսմ'ի ֆա'իլ իլէ) I see a
man (who is) walking in the street, Սօֆօֆուս կէլէն
դէր ասիէ կէօրէ-րէմ: The crying children came in. Սը-
լայան լճօ-թըր էլէրէյէ կէլէլէր: Բ. (մաստար իլէ) The
sleeping of the child was from fatigue. Չճօ-ղըն աշո-
մասը էօրղոնլէֆուան իրէ: John was weary with much
working. Յովնանէն լճօ լապալմաֆուան էօրղոն իրէ: The
eyes are pleased by seeing beauty. Կէօլ ճէմալի կէօր-
մէրէն իօլլանը: Գ. (հալ թէրքիպի իլէ) He came reading.
Օթոյարաֆ կէլէլէր: The girls went away crying. Գըլլըր
աղլայարաֆ կէլէլէլէր: He came eating and drinking. Նէ-
յէյ իլէրէ կէլէլէր:

206. Ֆէր'ի ֆիլին մաղը սըղէսի պա'զէն ճիւմէ ի
վասֆիլէ հէրինտէ գուլլանըլըր (պէնա 205 ա) քի, օ հալտէ
իսմ'ի մէֆուլ իլէ թէրճէմէ օլունուր. պա'զէն տախի
պիր ֆիլին քեամիլէն վուգու' պուլտըղընա տէլալէթ է-
տէր քի թիւրքճէյէ թէրճէմէսի սըֆէթ հէրինի թուլթան
մաղը ի նաղլի իլէ օլուն: Մէսէլա. The teacher likes
well written exercises, Հճօ րօղրոն էաղըլան ֆալլէրէ

դէլէլէր: The comet seen last night was very large.
Պ. կէճէ կէօրէ-նէն Գոյր-թըր էլլըլը լայէլի դէյէ-տ իրէ:
A house built on a rock. Գոյս ի-լէրինդէ դէն օլուն-
հալ դէր էլ:

207. Ֆէր'ի ֆիլին հիքեայէ ի մաղը սըղէսի պիր ֆիլ-
լին քեամիլէն վուգու'նա տէլալէթ էտիպ, տէլալէթ
էթսիլի ֆիլին վուգու'ը 'ազապընտա պաշգա պիր ֆիլին
վուգու'ը լաղըմ օլան սըրալարտա իսթիմալ օլունուր. վէ
թիւրքճէյէ մաղը ի նաղլի իլէ հալ թէրքիպիլինտէն 'իպա-
րէթ պիր թէրքիպի իլէ, հախօտ սըղէ ի սիլէ իլէ թէրճէ-
մէ էտիլիր: Ֆազաթ չօզ հէրլէրտէ սըղէ ի 'աթֆիլէ իլէ
տախի թէրճէմէ օլունա պիլիր: Մէսէլա. Having finished
his dinner he went to the city. Նէմէյ դէլէրէրէրէն
«ճիւր» շէրէ կէլէրէ: Having been sent away he did not
wish to return. Թարր օլունսոն օլըղընտան 'ալլէլէ էլէմէյէ
էլէլէրէ: Having finished his dinner he goes to the city. Նէմէյ
դէլէրէրէրէ օլըղըն հալլէ շէրէլէ կէլէրէ: Having
finished his dinner he will go to the city. Նէմէյ դէ-
լէրէրէրէն «ճիւր» շէրէլէ կէլէլէրէ:

208. Ֆէր'ի ֆիլին հալ սըղէսիլին իլքինէ while հա-
խօտ when լաֆղարը գոնուլմաղա, ֆէր'ի ֆիլ իլէ իֆա-
տէ օլունան մա'նանըն վուգու'ը սըրասընտա պաշգա
պիր ֆիլին վուգու'ը իշար օլունուր: Գէզալիք վէզն ի
իսթիմարլին իլքինէ while վէ when վէ as քէլիմէլէ-
րին զոնուլմասը տախի' մէզքիւր մա'նայը իֆատէ է-
տէր: Մէսէլա. While walking they fell in a pit. Նէ-
րէ-ր էլէն դէր լա-թոնա դէլլէլէրէ: When sailing do not
fall into the sea. Գոյլլա կէլէր էլէն դէլլէլէրէ դէլլէ:
When I was going to town I met a robber. Շէրէ
կէլէր էլէն դէր հարաձէլ լալի կէլլէլէ: While I am sleeping
I hear nothing. Ոյո-ր էլէն հէլ դէր շէն էլլէլէլէ: As
I was writing I heard a noise. Նալլըր էլէն դէր կէլլէլէ-
լէն էլլէլէլէ:

209. Թէք պիր հարֆը սավթիտէն սօնկրա կէլէն թէք
պիր հարֆը հէճէ իլէ խիթամ պուլան պիր հէճէլի ֆիլ-
լէրին ֆէրի ֆիլ սըղէսինտէ՝ մէղքիւր հարֆը հէճէ թէ-
քէրրիւր էտէր : Մէսէլա . Bid, bidding. Let, letting.
Dig, digging, digged.

Իւհ : Իքի հէճէլի ֆիլլէրտէն պաղը ֆիլլէր տախի պու գա'իտէ-
յէ թէվաֆըգ էտէր . (Begin, beginning) վէ պաղը սըֆէթլէրտէ
տախի, տէրէճաթը վասֆ 'ալամէթլէրիտէն էվլէլ կէլէն հարֆը
հէճէ թէքէրրիւր էտէր : Մէսէլա . Big, bigger, biggest. Hot hotter,
hottest, (պէնա 120) :

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Classmate, Տէրս արդա-	Railway-train, Շըմէն տիւ-
տաշը (տէրս շէրիքի)	Ֆէր գաթարը
Railway, Շըմէն տիւ ֆէր	Greek, Բուժ
Evil, Շէրր, մաղարրաթ	Genoa, Ճէնովա
United States, Միւճթէ-	Mail, Փօսթա
մի'աւ Ամէրիգա	Psalms, Մէզամիր
Turkey, Թիւրքիա	Arithmetic, 'Իմի հիսապ
Turkish, Թիւրքէ	Fugitive, Ֆիրարի, գաչապ
Feeling, Հիսս, տույղու	Continually, Ալ էտ տէվամ
Arrival, Վիլսուլ	Usually, Էքսէրիա
Good-hearted, Լաթիֆ	Tenderly, Նէզաքէթլէ
Kind, Խօշ թապի'աթլը	Gladly, Մէմուհիյէթլէ
Dear, Պահալը	Until, տէք
Christian, Քրիսթիյան	Only, Անճապ
False, Եալան, սախթէ	To wait (Գ), Պէքլէմէք
Hard, Սէրթ, կիւճ	To discover (Գ), Քէշֆ էթ-
To earn (Գ ¹), Գազանմապ	մէք
To reward, (Գ), Էճրինի	To order (Գ), Իսմարլամապ,
վէրմէք	Էմր էթմէք
To hate, (Գ), Նէֆրէթ	To return (Գ), 'Ավտէթ էթ-
էթմէք	մէք

1. (Գ) Գըյապ :

To rob (Գ), Սոյմապ, (զօր	To walk (Գ), Եիւրիւմէք
իլէ ալմապ)	To praise (Գ), Մէտ' էթմէք
To fear (Գ), Գօրգ-մապ	To recollect (Գ), Տէր խաթր
To prepare (Գ), Հազըրլա-	էթմէք
մապ	To forgive (Ս), 'Աֆվ էթմէք
To carry (Գ), Կէօթիւրմէք	To choose (Ս), Սէչմէք
To steal (Ս ¹), Սիրգաթ	To watch for, Ինթիզարտա
էթմէք, Հալմապ :	օլմապ
To strike (Ս), (Պիրիսինէ)	He stole, Սիրգաթ էթտի
վուրմապ	He struck, (Պիրիսինէ) վուր-
To pay a visit, Զլյարէթ	տու
էթմէք	He forgave, 'Աֆվ էթտի
Traitor, Խա'ին	He chose, Սէչտի
I am sure.	Էյի պիլիլիմ քի . . .
The money has been	Փարա Հալընտը :
stolen.	
Since he came he has been	Կէլէլիտէն պէրու հասթա
sick.	տըր :
The boy was struck by	Տէրս տաշը՝ օ չօճուղա վուր-
his classmate.	տու :
From all the men the	Ճիւմլէնին իչինտէ Բուժ ին-
Greek was chosen.	թիսապ օլուհտու :
Our loved ones.	Սէվտիյիմիդ քիմսէլէր :
The farmer's loving chil-	Զիֆթճինին մուհապպէթլի
dren.	չօճուղարը :
By forgiving an enemy	'Աֆվ էթմէքլէ տիւշմէնի
you will make him a	տօսթ էտէրսին :
friend.	
Why are you continually	Նի'չիւն ալ էտ տէվամ փօս-
watching for the mail?	թայա միւնթաղիր օլու-
	յօրսըն :

1. (Ս) Սէմա'ի :

I have been waiting from five to six hours for my mother's letter.

Until yesterday I thought that your mother was here.

At our house I have heard no Turkish spoken for a week.

Պէշ ալթը սա'աթ տըր քի վալիտէմին մէքթուպը իշին պէքլէմէքտէ իմ:

Տիւնքի կիւնէտէք վալիտէ-նիզի պուրատա զանն է-տէր իտիմ:

Պիր հաֆթատան պէրու պի-զիմ էվտէ թիւրքճէ սէոյ-լէնտլինի իշլիթմէտիմ:

210. EXERCISES.

1. I saw two boys playing by the river this morning. 2. Whose boys do you think they were? 3. I walked toward them to see, but when they saw me walking, they ran away. 4. But they have been seen there again; they are Mr. Brown's boys. 5. I think we shall some day hear of some boy's having been drowned there. 6. Do you recollect that, when the accident at the bridge occurred, those two boys had been on the bridge just before it fell? 7. The breaking of the timbers in the bridge might have prevented their escape if they had waited one minute more. 8. Children continually wish to discover new things, but their curiosity is rewarded by dangers. 9. Who will come to visit us to-morrow. 10. I believe that my sister Eugenie will pay us a visit. 11. In the Psalms David says, Thou wilt show me the path of life. 12. I ordered the servant to go to the railway, and to wait for the train. 13. That boy is loved by all his classmates because he is good-hearted and diligent. 14. Mrs. Mary loves her children, and is loved by them. 15. Judas was called a traitor. 16. Two Greeks

were robbed while coming from the town. 17. Many of the fruits and flowers in our garden have been destroyed by the late hail storm. 18. She is praised by all who know her. 19. Why are you so anxious? 20. We have been looking for trains on the railway all the morning. 21. Merit is not always rewarded in this world. 22. All the money which he had earned by labor was stolen from him by robbers. 23. When I was coming from the farmer's your mother was going to the tailor's. 24. I cannot tell you my feelings as I was going to the house of those dear friends. 25. John walks to school reading his arithmetic, but Samuel usually recollects his, only after he has been called to the recitation.

211. ՄԻՍՈՒԼԼԵՐ

1. Կիւնտէ գա՛չ մէքթուպ ալըրսըն (receive): 2. Էք-տէրիա կիւնտէ իւշտէն տէօրտէ գատար մէքթուպ ալը-րըմ: 3. Ինթիմալ տըր քի գարնաաշըմ մէքթուպարընը եազմըն տըր: 4. Էքմէյի կէթիրմէքտէ իմ, ֆազաթ սու-նէրէտէ տիր: 5. Սամուէլ տախի հէփիմիզէ քիֆայէթ էտէճէք գատար սու կէթիրիյօր: 6. Տօսթլարընը մէտն էտէն ատէմ, էքսէրիա տօսթլարը թարաֆընտան մէտն օլունուր: 7. Սէնին էվլին պահալը օլմասայըտը չօգտան սաթըլըրըտը: 8. Խա՛լն նատիրէն 'աֆվ օլունուր: 9. Գօնչուլարըմըզ քէօփրիւտէ պէքլէմէքտէ տիրլէր: 10. Նիշին պէքլէյօրլար: 11. Շէհրաէն իսմարլատըզլարը 'արապանըն չըմէն տիւ ֆէրլէ կէլմէսինի պէքլէյօրլար: 12. Նէ՛ տիւշիւնմէքտէ իտինիզ: 13. Նէյէ՛ կիւլիւյօրլար ի-տի: 14. Պու սապահ նէ՛ օգույօր ըտընըզ: 15. Շիմտի-էտէք 'Օսմանլը թարիխինի օգուսագտա իտիմ: 16. Էլի պիր չօճուզ քէնտինէ էմր օլունանը անիտէ եափար: 17.

Ամերիկայը քեշֆ էտէն քիմ տիր: Ամերիկա 1492 սէ-
նէսինտէ ձէնսւլալը Գօլօմպօս թարաֆընտան քեշֆ օ-
լունտու: 18. Շիրմի ամճամըն էվլինէ 'ալտէթ էթմէյէ
վէ պիւթիւն կէճէ օթուրըպ մէքթուպ եաղմաղա մէճ-
պուր ըմ: 19. Պիզ պանճէտէ օթուրուր իքէն գուչլար
'ալ էա տէվամ էօթիւյօրլար իտի: 20. Սէն տէրսինի հա-
զրլալաճաղըն սըրատա, պէն գահվէ ալթը եէյէճէյիմ:
21. Պէն մէքթէպէ կիթմէքտէ իքէն պուրայա կէլէն պիւր
եօճըյը կէօրտիւմ: 22. Իշիթտիյինիզ խապէր սալթէ
տիր: 23. Մէմալիք ի միւճթէմի'ա ի Ամերիկատա անճազ
ինկիլզէ սէօյլէնիր:

ՕՐՈՒՂ ԿԼԹՐՆԵՐ ՏԷՐԱ — Lesson 36.

ՖԻՆԱՆՍ ԶԷՄԱՆԼԱՐԸ

212. Սըղէ ի հաւ՝ չիմտիքի զէմանա տէլալէթ էտէր
 ֆազաթ սուրէթ ի շարթիյէնին սըղէ ի հալը վէ սու-
 րէթ ի իմքեանիյէնին սըղէ ի հալը պա՛ղէն զէման ը միւս-
 թազպէլէ տէլալէթ էտէրլէր: Մէսէլա. I go, կէրէրէ՛:
 If I go, I shall see him, կիլիւս հը կէրէճէյէ՛: I may go,
 Պէլէ կէրէճէյէ՛: He may be sleeping, Պէլէ ոյոյոյ:

ከሩ፤ ከያዘኑ ወይም ከሌላው ለሆነ ሰው ገንዘብ ይገኛል፡፡ ሆኖም ለሆኑት ሰዎች ይባላል፡፡ ሆኖም ለሆኑት ሰዎች ይባላል፡፡

Զէմանը և մազը հիփոպէտէ պահէն հաւ սըղեսի իւն իֆատէ օլը-
հուր : Մէնէլա . A year ago a thief comes to the house, takes the
horse, and goes away, Պէր տէնէ տէրէ տէրէ տէրէ տէրէ տէրէ տէրէ
տէրէ տէրէ տէրէ :

213. Մազը սըղէսի (մէսէլա. I loved) իլէ մազը ի հալ
սըղէսի (մէսէլա, I have loved) արասընտա մա'նաճա
ֆարգ շու աըր քի, էլէր ֆի'լ վուգու'ա կէլմիշ վէ վու-
գու'ընըն ղէմանը տախի կէչմիշ, եա'նի ղէմանը հալէ

գուրպիյեթ վէ թէ՛ալլըզը գալմամըշ իսէ, պու մա՛նա
մազը իլէ իֆաստէ օլունուր. վէ էյէր ֆի՛լին վուգուլը
կէշմիշ, ֆագաթ վուգուլընըն զէմանը զէմանը հալէ գուր-
պիյեթ վէ թէ՛ալլըզը գալմըշ իսէ, պու մա՛նա մազը ի
հալին մա՛նասը օլուր: Մէսէլա. I have learned my
lesson, Տէր-ի շէր-մաշէ: He went last week. Կէշ-
հաֆէ Լէր-ի: He has gone to-day. Պ- Էն Լէր-ի իր-ի:
The servant whom I sent to market has just returned.
Չարշա Էն-ի Էր-ի իւր-ի Էն-ի Էն-ի Էն-ի Էն-ի
Էր-ի:

214. Մագըր ի հալ սըղէսինին իսթի'մալը աթի իւզ գիքը
սըրալարտա միւնասիպ տիր .

(...) ՎՈՂՈՎՈՐՆԸ հեման չիմաի խիթամ պոլմուռ պիր քէյ-
ֆէյէթ պէյանը սըրասընտա : Մէսէլա . It appears from
the telegrams that Russia has declared war. Թէէն-
Է-Ֆրանս աւլալլըր թէ Ռուսիա չիւն ի հարաւ Էմիլի Կիր :

(Բ) Վազգու՛ր կէջմիշ, լաքիննէթիճէսի եախօտ թէ՛ սիրի
հալա պազի օլան պիր քէյֆիյէթ պէյանընտա : Մէսէլա .
He has lived here ten years. Պո-բադա ըն սէնէ ըն-բոն-ը
բըբ . (հալա պուրատա օթուրմագտա տըր) :

(7) Միւսթագգպէլտէ վուզոն'ա կէլէճէք ֆիլէ մէնութ
օլան պիր քէյֆիլէթ պէյանընտա : Մէսէլա . He will
send me the letter as soon as he has received it. ԱԷ
ԴԵՐԸ ԻՆՊԷ ԺԵԼԱՆԿԵՐ ԿԱՌԱՎԵՐՈՒՄ ԿԵԶԻՐԵԼԵԼԷ ԴԵՐ :

իւն : Միւսը աղպելտե վուզու՝ պուլանազ պիր ֆիլէ մենութ օ-
 212) մենութ : Մէք-աշէն - աշէն էրէ գաշէն էմէնէն տէր, իպա-
 րէսի՝ ինկիթէտէ He will send the money when he receives my
 letter, or He will send the money when he has received my letter
 իպարէլէրի եւ իֆատէ օլունա պիրի :

215. Մազը սրզեօր պա՛ղէն իթ՛իյառ ու իսթիմրարի
սալիս կէօսթէրիր . եա՛նի ֆա՛իլին կէչմիշ գէմանտէ ֆի՛լին
իհրասընը 'աաթիթ էթսալինէ , Վէ ֆի՛լին պիր միւստտէթ
տէվաւ իւզրէ օլարցըրնա տէլայիթ էտէր : Մէսէլա . I

wrote letters every other day. Իմ Լեւոյն պէր, զիսմայ
եւալուր իմի: I loved my mother very much. Վախեալ
զիսմայ իմի:

Իմ: Պաշտօն տախի 'ատէթ Էտինմիշ վէ պիր միւստէթ տէվամ
իւզըն վուզու' պուլմուշ ֆիլի իֆատէ Էտէն մաստարըն իւքինէ to
use ('ատիլ ելիս) ֆիլինին մաղըսը կէթիլիլէք իլէ Էթիյաա ու իս-
թիմար մանասը իֆատէ օլունուր: Մէսէլա. I used to write letters
every week. Հէր հաթիմ զիսմայ եւալուր իմի: I used to love, Սեւե-
ր իմի: You used to love, Սեւեր իմի:

216. Կէնմիշ զէմանտա վուզու' պուլմուշ, վէ խիթամը
կէնմիշ զէմանտն մուսայէն պիր նօզթասընա միւթէլլիլ
պուլունմըն պիր ֆիլ' հիքեայէի մաղը սըղէսի իլէ իֆա-
տէ օլունուր: Մէսէլա. Before we reached the wharf
the steamer had gone. Պէշ Դահա իստէլէ Էթիլիլէլլիլ
Հաթիմ Դահալլիլ: At six o'clock yesterday I had written
the whole exercise. Տէն աւաթիլ լիլլիլ Դահալլիլ Էթիլիլ
Էալլիլ Դահալլիլ:

Իմ: Պաշտօն ֆիլին իլիթամը հազգընտա օլմայըլ ահազ վու-
զուլնա տա'իլ օլմայըլ, Էթիլիլ մաղը սըղէսի իսթիմալ օլու-
նուր: Մէսէլա. I wrote three letters yesterday. Տէն իւ զիսմայ
Էալլիլ: The steamer left before twelve. Վաթիլ ('ատիլ) Է իսթիլ
Էթիլիլ Էալլիլ:

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Mill, Տէյրիմիշ	So long, Պունճա միւստէթ
Since, ... տէն պէրու	Harm, Զիյան
Modest, Մահնուպ	Medicine, 'իլաճ
Science, 'իլմ	Story, Հիքեայէ
Progress, Թէրազիլ, Թէ-	Babel, Պապէլ
գատտիլմ	Tower, Գուլէ
Gale, Ֆուրթունա	Tribe, Գապիլէ
Message, Եօլմանըլան խա-	Petroleum, Սուլը զաղ
պէր	Olive oil, Զէյթուն եաղը
Is it long since, Զօգտա'ն	It is reported, Սէօլէնիյօր
մը	

To light (Գ), Եազմազ	They say, Սէօլէնիյօր
To report (Գ), խապէր վէր-	To trust (Գ), Իթիմատ էթ-
մէք	մէք
To sail (Գ), Կէմի կիթմէք,	To hear from, ... տան
Կէմի իլէ կիթմէք	խապէր ալմազ
To travel (Գ), Եօլճըլլիլ	Not to go (Ս), Կիթմէմէք
էթմէք	To be of use, Ֆա'իտէլի օլ-
To call ¹ (Գ), Զաղըրմազ	մազ
To call ² (Գ), Կէօրմէյէ	To mend (Գ), Թա'միր էթ-
Կիթմէք, Կէլմէք	մէք
He is wrong, Եանկըլ	Not at all, Հիչ
սէօլէյօր (ալըր)	I cannot come at all, Հիչ
It is of no use, Ֆա'իտէ-	Կէլմէմ:
սիզ սիր:	
The ship will sail next	Կէմի կէլէճէք հաֆթա չը-
week.	զաճազ:
The ship sails fast	Կէմի չափուգ ելիլիլ:
I sailed from Liverpool	Օն կիլն ազաէմ լիլլըրփուլ-
ten days ago.	տան (Կէմի իլէ) չըգտըմ:
Did you sail in John's	Յովհաննէսին սանտալը իլէ
boat?	սէֆէր էթափ'ն մի:
Can we sail on this lake?	Պու կէօլաէ գալըզ իլէ սէ-
	ֆէր Էտէ պիլլիլ մի իզ:

217. EXERCISES.

1. It is reported that a man was killed in town yesterday. 2. They say some one has been killed this week in the mill. 3. When did the ship sail? 4. She sailed on the first of the month. 5. No, you are wrong, she sailed this morning. 6. My father went

1. Միւթէլլիլ: 2. Լաղըմ:

to the village just at six this morning. 7. The mail from Europe has arrived here this morning. 8. Can I see your father at home now? 9. No, sir, he went out some time ago. 10. Did you see him yesterday when he was talking with Mr. G.? 11. My brother James saw him yesterday, but I saw him to-day on the way to school. 12. I had not seen that man at all before you came. 13. He wrote me a long letter before I left England. 14. I have not answered his letter. 15. He had been traveling when I first saw him at Smyrna. 16. Frank's father who was very ill has been traveling for his health. 17. He was so changed that I did not know him when he called. 18. He is a man whom you can trust. 19. Before that time he had been humble and modest, he then felt too proud, and he has been so since that day. 20. Science made great progress in the last century. 21. Wonderful inventions have been made in the present century. 22. No steamers had been built before Robert Fulton's invention. 23. Steamers have been made in every land since then. 24. We used to see George every day, but now it is of no use to invite him to the house. 25. I saw my father every day in New York.

218. ՄԻՍԱԼԼԷՐ

1. Եազայօրըմ (եազմագտա մէշղուլըմ) ամիա մէքթուպըմ տահա պիթմէմիշ տիր: 2. Օլ կիւզէլ կէմի շուսոն ֆուրթուռնատա զայպ օլմուշ տըր: 3. Եօլլատըղը խապէրի ալտըմ: 4. Հէմշիրէնիդտէն խապէր ալտընըզ մը: 5. Մէրգուլմէտէն կէչէն հաֆթա պիր մէքթուպ ալտըզ: 6. Պու չէհրէ չօգտա՞ն մը կէլտինիզ: 7. Պէն պու-

րա կէլէլի իւշ պուլուզ սէնէ օլմուշ տըր: 8. Պուռնա միւստէթ նէրէտէ իտինիզ: 9. Մուհարէպէ հազզընտա սոն խապէրի իշիթտինիզ մի: 10. Էմը էթտիյիմ կիպի նիշիւն կիթմէտինիզ: 11. Հալա չօզ զիյան էյլէմիշէր տիր: 12. Իւք էքմէքճիմիզ էօլէլի իքի սէնէ գատար կէշմիշ տիր: 13. Կէչէն սէնէ պու վազըթտա նէրէտէ իտինիզ: 14. Սէն պանա կիթմէ (կիթմէմէյէ) տէյլի պէն անլէքին էվլինէ կիթմէտիմ: 15. Վալիտէմին ալտըղը 'իլաճ ֆա'իտէ էթմէտի: 16. Էվրօփայա կիթմէք իւզըէ իտիմ: 17. Պէն անը թա'միր էտինճէյտէք հիշ պիր չէյէ եարամազ իտի: 18. Սիզ Հալէպտէն կէլէլի գա՞շ կիւն օլտու: 19. Հալէպտէն չըգմազտան իւշ կիւն էվլէլ քէնտիսինի օրատա կէօրտիւմ: 20. Պիզէ ռասթ կէլտիլինտէ, գուլէյէ տօղըու կիթմէքտէ իտիք: 21. Սիզ պու էվի իսթիճար էտէլի գա՞շ այ օլտու: 22. Պէն քիւշիւք չօճուզ իքէն, ամճամ պիզէ կիւզէլ հիքհայէլէր սէօյլէր իտի: 23. Պապէլ գուլէսի եափըլմազտան էվլէլ, ճիւմլէ գապիլէլէր պիր լիսան սէօյլէրլէր իտի: 24. Սուլու զազըն քէշֆինտէն էվլէլ զէյթուն եազը եազայօր իտիք:

ՕԹՈՒԳ ԵՒՏԻՆՈՒՄԻ ՏԵՐԱ — Lesson 37.

ՅԻՂԻՆ ԶԵՄԱՆԱՐԸ (ԽԷԼՄ)

219. Միւսթադպէլ իլէ մազը ի միւսթադպէլ սըղէլէրի արասընտա մա'նաճա ֆարզ շու տըրքի, միւսթադպէլ սըղէպի՝ զէման ի իսթիգպալտա վուգու՝ պուլաճադ ֆիլէ, մազը ի միւսթադպէլ իսէ՝ զէման ը իսթիգպալըն մու'այ-յէն պիր նօղթասընտան էվլէլ վուգու՝ վէ խիթամ պուլաճադ պիր ֆիլէ տէլալէթ էտէր: Մէսէլա. I shall return soon. Թէշ 'ալէլէ ետէճէյի: We shall have dined

To cover (Գ), Սէթր էթ-
մէք
To allow* (Գ) Մէն' էթմէ-
մէք, բուխսաթ վէրմէք
To excuse (Գ), Սարֆ ք նա-
զար էթմէք, 'աֆլ էթմէք
To take a walk, Կէզմէյէ
Կիթմէք
A pound, (ադչէ մա'նասը
լիէ) Պիր լիրա
He follows good advice,
Կէլի իր լիրա
He acts according to the
advice of bad men.
Յէնա քիմօէլէրին նասիհա-
թը մուճիպլինճէ հարէքէթ
էտէր ։
Whether you wish or not,
(whether you wish or
do not wish).
Իսթէր իսէն իսթէմէզ ի-
սէն ։
As soon as I come.
Կէլաիլիմ կիպի, Վիսսուլիմ
իւզէրինէ ։
They act well.
Եյի հարէքէթ էտէրլէր, է-
յի տավրանըրլար ։
He acted badly.
Յէնա հարէքէթտէ պու-
լունտու ։
You must let me know.
Պանա պիլաթիմէլիսին ։
You will let me know.
Պանա պիլաթիբիսին ։

* Let Ֆիլինին ազազնեան կէլէն մաստարըն էաթը (to) հազֆ օլունուր : Allow Ֆիլինեան սօնկրա կէլէն մաստարըն էաթը իսէ հազֆ օլունմազ : Մէսէլա , I will let you go, I will allow you to go. կէլմէնէ բոսսաբէ վերբէի :

You shall not talk about such things.
About this.

224. EXERCISES.

1. I shall write a letter soon. 2. He will sell his horse for less than 20 pounds. 3. I will send these letters to the post-office immediately. 4. My brother will visit us next week. 5. Messrs. Morse and Brown will go as far as Italy. 6. If you are not there, I shall not wait. 7. He says he will act according to my advice. 8. He shall do it whether he wishes or not. 9. To-morrow he will have been gone three weeks. 10. As soon as I hear I will let you know. 11. You shall not go to the theatre, I will not allow it. 12. I will write a few lines before I go to supper. 13. I am going to take a walk this afternoon. 14. My brother is going to send it to the city this evening. 15. If you behave well all the time, you shall have a reward. 16. My aunt will be ready at twelve o'clock. 17. I will do it with great pleasure if you will allow me. 18. You shall either obey your teacher, or be punished. 19. He that covereth his sins shall not prosper. 20. He is very kind; I will always follow his advice. 21. Will you take less than ten piastres? 22. I will not take a para less than ten piastres. 23. Shall I give him so much? 24. No, he wishes too much. 25. Shall Susan take your umbrella? 26. Yes, if she will not lose it.

225. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Չանն էտերիմ վազթընտա պուրայա եթիլիիր : 2.
Կիտէճէյիմի դանն էթմէմ : 3. Մէ՞մուլ էտերիմ քի, կէ-

լէճէք հափթա պիթմիշ օլաճագ: 4. Էյի չալըշմաղսան, սընըֆընտա կէրի գալըրսըն: 5. Մէքթէպէ կիթմէզտէն տէրսիմի էօյրէնէճէյիմ: 6. Պանա կէլիր քի պու իշտէ (enterprise) մուվաֆֆաղիյէթ պուլաճագսըն: 7. Պու տէֆ'ա սարֆ ը նաղար էտէրիմ, ամմա թէքրար պէօյլէ եափարսան, թէքտիր օլունուրսըն: 8. Նէ գատար զիյատէ օգուրսան, օլ գատար զիյատէ 'ալիմ օլուրսըն: 9. Հաւա կիւզէլ օլուրսա, պաղչէյէ կիտէճէյիզ: 10. Պու իհասնը պանա էտէրսէնիզ, հէփ օլան փարամը սիզէ վէրիրիմ: 11. Պէնիմ իլէ պէրապէր կէլիր իսէն, հօճամըզըն օթուրարըլը էվի սանա կէօսթէրիրիմ: 12. Պու մէսէլէ իւզէրինէ Պր. Պօղոս իլէ գօնուշմայաճագսընըլ: 13. Նէ գատար չօգ շէյին օլուրսա, օլ գատար տա չօգ իսթէրսին (Մալիք օլտըլըն շէյ չօղալտըզճա, իսթէլին տէ չօղալըր): 14. Պու սապահ պաղչէյէ կիթմէյէճէքսինիզ, չիւնքի հաւա փէք սօղուգ տըր: 15. Չօճուզլար օյնամագ իշիւն թէփէյէ կիթմէյէճէքլէր (բուխսաթ վէրմէմ): 16. Կիւնահ էտէր իսէն, ճէզասընը չէքէրսին: 17. Պու մէվլի' իւզէրինէ կէլէճէք սէնէ պիր քիլիսէ պլինա էտէճէքլէր: 18. Էվլինի քիրայա վէրէճէք:

Օթուգ սէքիզինգի Տէրս — Lesson 38.

ՍՈՒՐԷԹ Ի ԻՄՔԵԱՆԻՅԷ

226. Պիր ֆիլին' եա միւմքին եա վաճիպ, եախօտ ճա'իզ օլտըլը կէօսթէրիլմէք իսթէնիլտիքտէ, սուրէթ ի իմքեանիյէ գուլլանըլըր, իմքեան մէվլի'ինտէ, եա'նի ֆիլին գաթընտա վուգու'ընը մէն' էտէն պիր սէպէպ օլմատըլը իֆատէ օլունան սըրատա, սուրէթ ի իմքեանիյէնի 'ալամէթի' իգթիտար կէօսթէրէն can քէլիմէսի օլուր: Ճէվազ մէվլի'ինտէ, եա'նի ֆիլին վուգու'ընը մէն' էտէն խա-

րիճի պիր սէպէպ օլմատըլը իֆատէ օլունան սըրալարտա 'ալամէթ' իզն ու բուխսաթ կէօսթէրէն may քէլիմէսի օլուր: Վիւճուպ մէվլի'ինտէ, եա'նի ֆիլին վուգու'ընը ճէպը էտէն պիր սէպէպ պուլունտըլը իֆատէ օլունան սըրալարտա 'ալամէթ' վաճիպ օլմատըլը կէօսթէրէն must քէլիմէսի օլուր: Միսալլէր. (իմքեան) եա'նի 'ալիմէն, (եա'նի, եազմազա մուգթէտիրիմ) I can write. (ճէվազ) Մէ'լու'ալը ալա 'ալիմէն, (եա'նի աշմազա մէ'զունըմ) I may open the letter. (վիւճուպ) Մէ'լէ'ալէ իլի'մէ'ալիմէ վաճիպ 'ալիմ. I must to go school.

Իււ'ն: Պա'զէն տաթի may իլէ թէքթիպ օլունան սուրէթ ի իմքեանիյէ' իճթիմալ վէ չիւպճէ մէվլի'ինտէ իսթիմալ օլունուր: Մէսէլա. I may stay in the city to night. Իճթիմալ 'ալիմէն իճթիմալ 'ալիմէն: It may rain. Իճթիմալ 'ալիմէն 'ալիմէն:

227. Սուրէթ ի իմքեանիյէնի հալ սըղէսի պա'զէն հալ, պա'զէն իսթիպալ վազթլարընա կէլիր: Մէսէլա. We may go to morrow. Եա'նի 'ալիմէն: You can write your letter. Մէ'լու'ալընը եա'նի 'ալիմէն: You may come now Շի'թի կէլէ 'ալիմէն:

228. Սուրէթ ի իմքեանիյէնի մազը ի հալ սըղէսի գէման ը վուգու'ըն մազը, վէ գէման ը իճթիմալը հալ եա իսթիպալ օլան ֆիլ իշիւն գուլլանըլըր: Մէսէլա. Տէ'նի 'ալիմէն 'ալիմէն: I must have told you this yesterday. Իճթիմալ 'ալիմէն: I may have slept.

229. Թիւրքճէտէ ֆիլ ի իլթիզամի' may իլէ օլան թէրքիպլէ, վէ ֆիլ ի վիւճուպի' էքսէրիա must իլէ օլան թէրքիպլէ թէրճէմէ օլունուր: Մէսէլա. Սա'նի խապէ վէրէն 'ալիմէն, I inform you that you may be prepared. Ալիմ 'ալիմէն 'ալիմէն, May God bless you. Իլի'ն խապէ կէլէ, May your business succeed. Եէ'նի 'ալիմէն, You must eat.

Իււ'ն: Նիյազ իշիւն գուլլանըլան ֆիլ ի իլթիզամի'ն թէրճէմէսինտէ may քէլիմէսի ֆիլ 'ալիմէն օլան իսթիպալ կիթիլի'ն: Մէսէլա. May God bless you. May you live forever.

230. Սուրէթ ի խճեանիցէնին մազը սըղէսի կէշմիշ
ղէմանէ մախսուս օլմայըպ, պա՛ղէն հալտէ վէ պա՛ղէն
խթիգպալտէ տախի խթի՛մալ օլունուր: Մէսէլա . That
sick boy could stand yesterday. Օ խաւա ջճո՜ւֆ դի՜ն
այա՛գրա Կորա պի՛ւր իդի: I could եախօա I might write
now. Շիմօի եաղմազըղըմ միւմքին տիր: I might need
help if I should buy the house. Լէ՛ խալն ալըսա՛ս ի՛ն
լէ՛մալ+ի Եարդըն Օնգլա՛ս օլա՛գրա:

231. Սուրէթ ի խմբեանիցնին հիւրեայէ ի մազը սըղէսի՝
մազը մա'նասընը ի փառէ էտէր, վէ վուգու'ա կէլմէմիշ պիւր
չարթըն ճէգասընտա չօգ տէֆ'ա գուլլանըլըր: Մէսէլա.
I could have bought a good horse last week. Կէլն
հաճա՝ կէ-ղէլ ալըր ալ աս ալէր էտէր: I might have gone
to the city this morning. Պո-ասպան շէհրէ կէլմէմիշ գիւ-
գիւնէ չլուր: If you had called me I should have come.
Պէնէ չաղըրասպըրն կէլմէր էտէր:

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

He wrote as much as he could (write). Ետզա պիլտիլի դատար ետզատր :

, I could not do as much
as I wished.

Make haste that you may reach the train.

He is not able to come so soon.

‘He cannot come so soon. Պու դատար չափուդ կէլէ-
մէդ :

I believe they will be able
to finish it in two weeks.

Պահա կէլիր քի իքի հաֆ-
թառան պիթիւրէ պիլիւր-
լէր :

In two days, Իքի կիւնտէ Hereafter, Պունտան սօկրա Witness, Շահիւ Louder, Եւրօսէքճէ (սէս) The road is muddy, Եղ Համուր տըր I cannot, Մուգթէտիր տէ- յիլ իմ I cannot understand, Ան- լայամամ I have sore eyes. Կէօղլէ- րիմ աղբըյօր To understand, (Ս) Անկ- լամագ	Able, Գատիր Please, Քէրէմ էթ Debt, Պօրճ Muddy, Չամուրլը To attend to., (Իշէ) պագ- մագ To make haste, 'Աճէլէ էթ- մէք To resist, (Գ) Մուգալէմէթ էթմէք To go for, Կէթիրմէյէ կիթ- մէք To please, (Գ) (Ֆի'ւ է ւաշէ') Քէրէմ էթմէք
--	---

232. EXERCISES.

1. I could not finish it as I wished. 2. You might have learned more than you have (learned). 3. Fear God that you may be happy, here and hereafter. 4. I might have gone there before, but I can not go now. 5. It may be that he was not at home at the time. 6. Please carry this box to your uncle's as soon as you can. 7. As a witness, he could tell the truth if he would. 8. Our tailor cannot attend to his work, he is so ill. 9. Can Susan recite her lesson now? 10. I am afraid she cannot, it is too difficult for her. 11. John, you may tell your father that I shall not be able to see him this evening. 12. May I go home, sir? 13. If you are so unwell, you may go immediately. 14. Mother, may I take a few cherries? 15. You may take as many as you choose, if they are ripe. 16. Do you think they will be here in two hours?

17. They may or may not come, I will wait no longer. 18. He will send it; but if he does not, you may go for it. 19. Can you tell me what o'clock it is? 20. It is not late yet, it is half past seven. 21. The building was so large that they could not finish it sooner. 22. I believe he said nothing that could offend you. 23. May you not be offended at what he will say! 24. Can I read the great book which is on your table?

233. ՄԻՍԱԼԼԷՐ

1. Քիւչիւք դարնտայլմ պէնտէն էյի եազա պիլիւր : 2. Աթընըզ պիլիւմքի դատար չափուգ գօշա պիլլիւր մի : 3. Սիլիւնէ օյնար իսէմ, պէլքի մէքթէպ իչիւն վազըթ կէչ-միշ օլուր : 4. Պուրատա օթուրուպ պիլր մէքթուպ եազայլմ մը : 5. Էվլէթ իսթէտիյինիզ գատար օթուրուպ մէքթուպ եազընըզ : 6. Քէրէմ էտիպ պիլր ազ եւլըսէք-ճէ սէօյէյին, իշիտէմէմ : 7. Մճէէ էթտիմքի, վազթըն-տա սիլի կէօրէյիմ : 8. Էսքի գօնտուրանըզ կիյինիզ, պէլքի հօլլար չամուր տըր : 9. Հէնրի մէքթուպըմը փօս-թախանէյէ կէօթիւրէ պիլիւր մի : 10. Զաննըմճա կէօթիւրէմէզ, չօճուգ փէք քիւչիւք տիր (սիննճէ) : 11. Կէօզ-լէրիմ աղըրտըզ իչիւն տիւն տէրալէրիմի օգույամատըմ : 12. Շիմտի սիլիւնէ կիտէմէմ, լաքին զաննըմճա իքի սաաթ սօնկրա կէլէ պիլիւրիմ : 13. Էլինտէն կէլսէ իտի տէմիրճի պուռու տահա փարլազ եափար իտի : 14. Ալ-լահ վէրէ քի շէրէ մուգավէմէթ էտէ պիլլէլիմ : 15. Գէորդա եարտըմ էթտիք քի օգուամաղա իմքեանը օլա : 16. Իքի սէնէտէն պօրճընը վէրէ պիլիւր զանն էտէրիմ : 17. Սիւքիւթ էյէտիմ քի կիւճէնմէյէ : 18. Կէրի տէօնէ-նէտէք չէմսիյէմի պուրատա պրազայլմ մը : 16. Իսթէ-տիյին վազթա գատար պրազ : 20. Էլիմտէն կէլսէ կիւն-տէ պիլր քիթապ օգուր րարմ :

ՕՐՈՒՂ ԽՈԳՐԱԳՐՆԵՐ ՏԷՐԻ — Lesson 39.

Should, Վէ would ԳԵԼԻՄԵԼԵՐԻՆԵՆ ԻՍԹԻՄԱԼԸ

234. Should վե would լաֆզլարը shall վե will քե-
լիմէլէրինն մաղը սըղէլէրի իսէլէր տէ, 230 վե 231
պէնտտէքի միսալլէրտէ կէօրիւլտիւլիւ իւզըէ տա"իմա
մաղը մա'նասընտա իսթ'իմալ օլունմազլար: Գաստ ու
դարար իֆատէ օլունաճագ սըրալարտա should վե would
քէլիմէլէրինն իսթ'իմալը 222ինճի պէնտտէքի գա'խտէյէ
թէվաֆրգ էտէր:

[illegible]

235. Should *վէ* would *քէլիմէլէրի աթիւտէքի սու-
րէթաւէ տախի իսթի'մայ օյունուրլար :*

(ա) Կարո՞ւնիս գրել չորս սերտագրուած արդու Վէ-
հա՛վէս պէյսնը ինչո՞ւն գու՛լանըլըր : Մէսէլա . Mary could
write nice letters if she would. Մա՛րի-՞մ է-մէ-նէյ-դէ կէ-
ղէ-՛ն յէ-մէ-պլա՛ր Ե-պա պէյ-ն է-դէ : Will you come to day?
I wish you would. Պա՛- կէ-ն կէլ-ն-դէ-նէ-ղ, Ե-դէ Ել-մա-ը-ը
Ե՞՞ք է-մէ-նէ-մ : I would that it were day! Քէ-ա-լէ կէ-ն-դէ-ղ
Ել-յո-դէր : Would you go? Կէ-մէ-նէ Ե-դէ Ել-ն-դէ կէ-ն-դէ :

Would *քելիմսի* that *հարֆը աթֆընա* *թեգատաւամ* *էթալի,*
վէ ֆիւլ սահիպի հազֆ *օլուշարըը հալաէ* *թէմէննի վէ* *թէրէծծի*
մա'նաւընտա գուլաշըրըր ; Would that he were here. *Գեւալէ գա-*
բաւա օլալըրը ; Would that I had not gone. *Գեւալէ քիւշէնի էրէմ* ;

(F) Would *քելիմէսի պահէն ատէթ վէ խոյ ի ֆատէսի սըրասընտա իսթիմալ օլունուր, Մէսէլա*. When Henry was sick he would read for hours every day. *Հէնրի իսսնա իւն ԸԼԻ կէն ասնալաւա թփաւադը 'ադէն էնսի*.

Իրի: Last winter we would study every day, and every night we would visit the neighbors. Կէնն չեւ հէր կէնն Կէր օգոր ըրբ քէ հէր կէնն չեւ ըրբ ըրբ Կէր Կէր:

Used քէլիմէսի տախի պու մա'նա իֆատէսի իշիւն գուլանըրը (պէնա 215): Մէսէլա. I used to write French. Ֆրանսէզն եսալը Կէր: You used to love George. Գեորգն Կէր Կէր:

(Զ) Should պա'զէն վազիֆէ վէ պորճ իֆատէսի սը-րալարընտա իսթիմալ օլունուր: Մէսէլա. Judges should be upright. Ինքեթեթիլն օլմաթ հատիլէրն վաղիֆէսի Կէր: We should love our parents. Վալիտէնիսի Կէր: Should he go at once? Շէմնի կէր: Վաղիֆէսի Կէր:

Իլ-հ: Սոս'ալտա should տա'իմա վաղիֆէ վէ պորճ. վէ would տա'իմա սըղու վէ հալէսի իսթիֆհամ իշիւն տիլ:

(Դ) Շարթաէ should չօգ իսթիմալ օլունուր վէ ճէ-զասընտա պա'զէն would, պա'զէն might, պա'զէն տախի could գուլանըրը: Մէսէլա. If Stephen should go to London he might become a doctor. Ստեփան Լճարայնիսի Կէր: (Պա միսալտէ might եւ-րինաէ would գուլանըրը, եա'նի he would become a doctor տէնիլտէ, մա'նա հէթիս օլմաթ Կէր, վէ could գուլ-լանըրը, եա'նի he could become a doctor տէնիլտէ, մա'նա հէթիս օլմաթ Կէր տէմէք օլունուր:) If you should run you would arrive in time. Գօշայըրն վաղիֆէսի Կէր:

Իլ-հ: Իսթիֆհամտէ օլմալարազ should քէլիմէսի ֆի'լ սահի-պիլն թէգատաիւմ էթսէ. տա'իմա շարթ մա'նաորը իֆատէ էտէր: Մէսէլա. Should I say such a thing I should be a liar. Պէտէր Կէր չէ Կէր եւ չէ: Should Stephen go to London he would become a doctor. Ստեփան Լճարայնիսի Կէր: Should you run you would arrive in time. Շարթաէ ֆի'լն վէ ճէգատաիւմ ֆի'լն պիլ օլմալարազ պիլ տէֆն զիլ օլունուր, իրի-ճի տէֆն անձազ լալըմ օլմա ֆի'լ ի իման զիլ իլ իլ իլ իլ օլունուր: Մէսէլա. Կէր: Կէր: Կէր: If you wish to go you can (go).

236. վաղիֆէ վէ պորճ իֆատէսի սըրալարընտա should

քէլիմէսի պէտէլ ought քէլիմէսի տախի իսթիմալ օլունուր, տա'իմա մաստարա թէգատաիւմ էտէր: Մէսէ-լա. Judges ought to be upright. Ինքեթեթիլն օլմաթ հա-տիլէրն Կէր: You ought to love your parents. Վալիտէնիսի Կէր: Ought he to go at once? Շէմնի կէր: Վաղիֆէսի Կէր:

Իլ-հ: Ought վէ should ֆարիգէ ի զիմէթէ, must զարուրէթ-ու վիւճուպէ, վէ shall զարուրէթ պիլ քիմէսի իճպարիմէն իշիւն իսթիմալ տէնիլտէ, վէ shall տէնիլտէ Կէր: Մէսէլա. You ought to pay your debts. You should pay your debts. Պէտէր Կէր: You must pay your debts. Պէտէր Կէր: You shall pay your debts. Պէտէր Կէր: (եա'նի he will pay your debts, մէսալար էտէ-րիմ):

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Case, Հալ, խուսուս	Unjust, Հազգըրը
Crime, Գապահաթ	Confidently, Պիլա չիւպհէ
Successful, Մուվաֆֆադ	Favor, Իսսան
Will, Իրադէթ, միւրաա	To bring (Ս), Կէթիլմէք
Place, Մահալ	To solve (Գ), Հալ էթմէք
Power, Գուտրէթ	Else, Պաշգա հալտէ, եօգսա
To believe (Գ), Ինանմադ	Attentive, Տիգգաթը
Otherwise, Պաշգա հալտէ, եօգսա, պաշգա սըրաաա	To gratify (Գ), Մահգուլ էթմէք, իզնա էթմէք
To lie (Գ), Եալան սէյ-լէմէք	To be offended (Գ), Կիւ-ճէնմէք
To succeed (Գ), Մուվաֆ-ֆադ օլմադ	Differently, Ֆարըլը պիլ սուրէթտէ
To experience (Գ), Կի-րիֆթար օլմադ, օղրա-մադ	To deny (Գ), Ինքեթա էթ-մէք
In that case I must be- lieve it.	0 հալտէ անա ինանմալը իմ:

If you would succeed you should act differently.

Where will is, there is power.

I confidently believe that he lies.

It cannot be denied that he is unjust.

Ought you to be offended.

I have experienced great sorrow, else I should be happy.

Could you solve this problem?

In this place.

You might be more attentive.

You should speak to him.

Մուկաֆֆադ օլմադ իսթէր-
սէն, սէն պաշգա սուրէթ-
տէ հարէքէթ էթմէլիսին:

Իրատէթ հէրէտէ իսէ գուտ-
րէթ տալի օրատա տըր:

Պիլա շիւպհէ ինանըրըմ քի
հալան սէօյլէր:

Հազգսըզ օլտըղը ինքհար օ-
լունմազ:

Կիւճէնմէլը մի իսին:

Պէօլիւք քէտէրէ օղրատըմ,
հօգսա մէ'սուտ օլուր ը-
տըմ:

Պու մէսէլէյի հալլ էթմէնիզ
միւմքին մի տիր:

Պու մահալտէ:

Տահա տիգգաթիլը օլմաղըղըն
միւմքին տիր:

Անա սէօյլէմէլի իսին:

237. EXERCISES.

1. Would Anna read such a dirty paper? 2. It cannot be denied that it is not very beautiful. 3. If I could, I would go for another one. 4. I was afraid that I could not buy another, otherwise I should not have brought this. 5. I would gladly gratify her if I could. 6. Where has John's cousin gone? 7. If he is not at school he should be in the house. 8. If you should send him to the city he might borrow Mr. Smith's new book. 9. Would you try to borrow it? 10. Yes, and I think that you would succeed. 11. I want the book very much, would that I might con-

fidently expect this favor. 12. Men ought to gratify the hopes of others when they can. 13. I would have written to you last week if I had had an opportunity. 14. Who is the man who is telling us to resist evil? 15. Should he speak louder we might hear him better. 16. We should not do evil that good may come. 17. Men should understand that crime must be punished. 18. If the Jews believed Moses they would believe Christ. 19. Last year the teacher would give us new pens and paper every day. 20. Hereafter I should have sore eyes if I should write one hour. 21. If I was unjust in one case, I should be in the other. 22. If men of power had always been good, there would have been no war. 23. If I was not so busy I would gladly hear your lesson.

238. ՄԻՍՈՒԼԼԵՐ

1. Ելիմոհն կէլսէ, սիգէ մէմնունիյէթլէ հարաըմ է-
տէր իսիմ. (հարաըմ էթմէյէ մէմնուն օլուր իսիմ): 2.
Մատտէ պաշգա թարզ օլսա հէ' հափարսըն: 3. Եալան
սէօյլէմէմէք անլէրին ֆարիգէ ի զիմէթի օլտըղընը քէն-
տիլէրէ էօյրէտիրիմ: 4. Գըչըն հաղմուր կէլմէսէ իսի,
հաղըն իչէճէք սու պուլամազ իսիք: 5. Քրիստոս կէլ-
մէսէ իսի, հիչ պիր կիւնահքեար գուրթուլամազ իսի:
6. Շիմտիքինտէն էրքէն դալգամալը, վէ կէճ հաթմալընը-
նըզ: 7. Սէօյլէմէզտէն էվլէլ էյիճէ տիւշիւնմէլիսին: 8.
Լազըմ կէլտիյինտէն զիյատէ մահնուպ տըր: 9. Վալի-
տէյնիսին իրատէթինէ իթա'աթ հէր չօճուղըն վաղիֆէսի
տիր: 10. Շարլ չիտիքինտէն զիյատէ դայրէթլի վէ տիգ-
գաթիլը օլմալը իսի: 11. Անլէր օգուրլար իսէ, պիդտէ
օգուրըզ: 12. Գափտան անը թանըսայըալը կէմիսինէ
ալմազ իսի: 13. Եօմրիւն հէ գատար զըստա օլտըղընը

խաթրտէ թուրս իտիք, անը նախէն երէ սարփ էթմէզ իտիք: 14. Եւրիմտէ օլսանըզ նէ հափարսընըզ: 15. Տէր-սինիդի էյի էօյրէնմիշ օլսանըզ, պաշգա տիւրլիւ սէօյլէր-սինիդ: 16. Օլ վազըթ պիլմէտիմ, եօզսա պաշգա սու-րէթտէ հափար իտիմ: 17. Պէօյլէ տէսէմ կիւճէնիրսի-նիդ: 18. Էօյլէ տէսէմ, հալանճը օլուրըմ: 19. Շու-մէս"էլէյի հալլ էտէրսէնիդ, պանա պէօյլիւք պիր իհասն օլուր:

Գրըգըննը Տէրս — Lesson 40.

ՍՈՒՐԵԹ Ի ՇԱՐԹԻՅԷ

239. Սուրէթ ի շարթիյէնին հալ վէ մազը սըղէլէրի իչիւն ատի վէ խուսուսի իքի թէրթիպ օլուպ, ատի թէրթիպի սուրէթ ի իսպարիյէնին իքիին if էտաթը գօնուլմազլա օլան թէրթիպինտէն 'իպարէթ տիր. խու-սուսի թէրթիպ իսէ ատի թէրթիպինտէն միւֆրէտ ի միւթէքէլիմ տիր քի, կէրէք միւֆրէտ իչիւն կէրէք ճէմ' իչիւն հէմ միւթէքէլիմ' հէմ մուսաթապ հէմ տէ զա"իպ իչիւն գուլանըլըր, (պէնտ 183 վէ 195): Մէ-սէլա. (հալ) If I love, If thou love, If he love, If we love, If you love, If they love. (հալը) If I loved, If thou loved, If he loved, If we loved, If you loved, If they loved.

Իւհ: To be ֆիլինին սուրէթ ի շարթիյէնի պու թէրթիպլէրէ թէմալն թէվաֆըզ էթմէտիլինտէն թասրիֆաթընը անլամազ ի-չիւն 186 պէնտէ միւրաճա"աթ լազըմ' կէլիւ.

240. Սուրէթ ի շարթիյէնին հալ սըղէսի պա'զէն իս-թիզպալ գէմանը իֆատէ էտէր: Մէսէլա. If he accepts my aid he will succeed. Պէնիս հա"ալէնիլի ֆադու-լ է-պէնէլ օլուրս հա"ալէնիլի օլուր: If it be raining I shall stay at home. Եադուր եադուր ի-է պէն էլիւ ֆալմադըմ: If Mr. Grey were here he would tell us a story. Մը-

կրէ պուրապա պուլանայըլը պէն պէր հիւէյէ նալ էրէր էրի:

241. Շարթ մազամնտա If էտաթը եւրինտէ though, although, except, unless վէ սա"իր էտաթլար տալի իսթիմալ օլուսուր: Վէ ճէզա մէնֆի' օլաղը հալտէ չօգ տէֆ'ա though, although, except վէ unless քէլիմէ-լէրի իսթիմալ օլուսուր: Մէսէլա. Though he come him- self I will not give him the money. Քէնիլի կէլէ պէն ֆադուլէ վէրի: Although the cup be gold I will not accept it. Թաա ալիւն օլա պէն ան ֆադուլ էլիմէ: Ex- cept I had seen, I should not believe. Կէօրիւնիլիս ի- նանալ լալմ: Unless you have given it to the poor, there is meat enough here. Սէն ֆադուրալա վէրիլի- նէն ֆէֆայէլի վէրալ էլ պուրապա լալ զըր:

Իւհ: Հէր պիր շարթը սուրէթ ի շարթիյէն իլէ իֆատէ էթմէք լազըմ' կէլիւ (Պէնտ 235)

242. To be ֆիլինին հալ վէ մազը սըղէսինտէ, վէ հէր պիր ֆիլին ֆիլի ի'անէ իլէ թէրթիպ օլուսան մազը վէ հիքեայէ ի մազը սըղէլէրինտէ ֆիլի սահիպի պիրինճի ֆիլի ի'անէնին ազապընտա գօնուլմազլա շարթ իֆատէ օլուսա պիրիլ, վէ պու թէրթիպտէ էտաթը շարթիյէ հազֆ էտիլիր: Մէսէլա. Were we to go with you. Սէնիլէ պէրապէր կէլիւ: Had we gone with you. Սէնիլէ պէ- րապէր կէլիւ էրի: Could John have come sooner he would have seen his father. Յալմանն իլիլի կէլիլի- Բալիլիլի օլապըլը ֆէրիլիլի կէրիլի էրի: Be he here or not I shall see him. Պուրապա պուլանա պուլանալա- ան կէրիլիլի:

ԼՈՒՂԵԹԼԷՐ

Towards, . . . է տօղրու If, էյէր, իսէ
Although, though . . . ի- Schoolmate, Մէթթէպ չէ-
սէ պիլի, իսէ տէ րիքի

Surely, *Էլպէթթէ*

Susan, *Շուշան*

To spend the time, *Վա-*

զըթ կէշիրմէք

To lead (U), *Գլաղուղլամագ*

It is likely, *Գապիլ տիր*

Switzerland,

Unless he love me.

Unless they stay I shall

go.

Except I be led I shall fall.

Although I try I cannot

see.

I shall spend the day here.

Unless, *Տէյիլ իսէ, էյէր...*

տէյիլ

For a minute, *Պիր տաղի-*

դէ (գատար)

To stay (Գ), *Գալմագ*

To find (U), *Պուլմագ*

Խովիչէրա

Պէնի սէվմէզ իսէ:

Unless they stay I shall

կիտէճէյիմ:

Unless he lead I shall fall.

Պէնի գլաղուղլամագլար ի-

սէ տիւչէճէյիմ:

Although I try I cannot

ըլմ:

I shall spend the day here.

Պու կիւն պուրատա վազ-

թը կէշիրմէյիզ:

243. EXERCISES.

1. Where will he go? 2. If he finds a horse he will go to the druggist's. 3. What shall I do? 4. Unless you have learned your lesson, you should learn it now. 5. Had we been walking in the street, we should have been seen. 6. Must I bring my inkstand here? 7. If you write, you must write as soon as the mail arrives. 8. Had we stayed there for a minute, we should surely have been sorry. 9. Although you bring the grapes I may not eat them. 10. Should you want money, take them to the city and sell them. 11. May I go to church with my sister Susan? 12. If you go, I must stay at home. 13. Should the merchant send the goods immediately, I should use them today. 14. I believe that if they were now here we could sell them all. 15. Could little George come with

his uncle, I should be glad. 16. He may come in an hour. 17. If I take your pen for a minute will you be offended? 18. No, you may use it as long as you wish (to use it). 19. Might I ask where you will spend the next summer? 20. It is likely that we shall spend it in Switzerland. 21. May he bring his younger brother with him? 22. Unless he bring him, my children will be sorry.

244. ՄԻՍՈՒԼԷՐ

1. Օրմանլարը կէօրսէք քէյֆլէնիրիդ: 2. Յովաննէս պու էսքի քիթապը օգուլաճագ օլուրսա կիւճէնիրմիսին: 3. Խայր, իսթէրսէ օգուլս պիլիր: 4. Եյէր հէր շէյտէն գօրգարսան հիչ պիր շէյտէ մուվաֆֆագ օլամազսըն: 5. Պիր շէյտէն գօրգամամ: 6. Բուխսաթ վէրիրսէնիդ գալէ-մինիլլէ եազարմամ: 7. Նազա պիլիրսինիդ: 8. Տօսթը օլ-մայան զավալը պիր չօճուդ կէօրիւրսէնիդ նէ՞ եափար-սընըդ: 9. Եյէր իսթէրսէ մէքթէպիմիդ կէլէ պիլիր: 10. Պու կիւն Յակոբոս մէքթէպտաշլարը իլէ օյնամամալը ալը: 11. Մէքթէպտաշլարը իլէ օյնամազսա մահզուն օ-լուր: 12. Նարըն պուրայա կէլմէյէճէք օլուրսանըդ նէ՞-րէյէ կիտէճէքսինիդ: 13. Նարըն փէտէրիմին տօսթը է-վինէ կիթմէքլիլիմ գապիլ տիր: 14. Եյլէ գարար վէր-տինիդ իսէ էն գըսսա եօլտան կիթմէլիսինիդ: 15. Տէրա թագրիր էթմէյէ կիթմէգսէն հօճա կիւճէնիր: 16. Պու քէօ-փէք էթիմիդի չալաճագ օլուրսա նէ՞ եափաճաղըդ: 17. Եյէր էթ օրատա գալըրսա չալընըր: 18. Պաղչէմիդտէ ի-քի չօճուդ օյնամազսա տըրլար: պիլտէ օյնամազա կիթ-սէք քիմսէ պիր շէյ սէյլէյէճէք մի: 19. Խայր, օյնամա-մալըյըդ, տէրալէրիմիդի օգուլմագ պօրճըմըդ ալը, օյ-նասագ քէյֆլի օլամալըդ: 20. Գապիլ տիր քի անլէր գալմաղլար իսէ գարնատաշլարը պուրայա կէլմէդ: 21.

Պիր հաֆթան պուրառա պաղըթ կէշիրսէք էյի օլմահ մը
22. Չալըչսամ տա պուրառա քէշփլի օլմամմ 23. Շու
պուլութը կէօրինը միսին 24. Խայր, կէօրէմէմ. Եադ-
մուր Եադմասընը իսթէմէսէյիտին, սէհատ կէօրէմէդ ի-
տին 25. Քէօր քէօրիւ գըլադուզլառա իքիսիտէ տիւ-
շէր :

Գրրգ պիրինհի Տէրս — Lesson 41.

ՍՈՒՐԵԹ Ի ԷՄՐԻՅԷ ՎԷ ՍՈՒՐԵԹ Ի ՄԱՍՏԱՐԻՅԷ

245. Սուբեթի է Էմբրիոնալ Էքսերիա թերթ
Օլոնուր վե օ հալաէ միւֆրէա վե ճէմ՝ իշիւն օլաւն սը-
ղէլէր պիր օլուր։ Զիքր օլոնսաըղը թազաիրաւ զամիր
ֆրիաէն սոնկրա հէյիր։

246. ՍուրբԹի Ի Էմրիյէտէ անճադ Էմրի հաղըր Իչիւն մախսուս սըղէ պուլունաըղընտան Թիւրքճէտէքի Էմրի ի զա"իպի Խնկիդճէյէ Թէրճէմէ Էթմէք Իչիւն մէֆուլըն պիհ հալընտա օլան պիր զամիր ի զա"իպ ագապընտա Ֆիւլին մաստարը, վէ իւքինտէ To let¹ (բո-լո-ւն վերեւ, Վե-լե-Վեւ) Ֆիլինն սըղէ ի Էմրիյէսի կէթիբիլի : Մէսէա . Let him love, Վե-լե-լե : Let them go to the city, Շեհրէ կէլ-ե-լե-լե :

՝ Իլահ: Էմր ի զա՛կս Թերճմէս իշխն իսթի՛մու՛ օրուհան մէզըիւր
Թերըիւս ինէ ֆի՛լ է իլթիզամի տաւի Թերճմէս էսիլիւր: Շու գա-
տար քի զամիր ի զա՛կս եէրնաւէ զամրի միւթէքլիմ՝ գուլլանը-
լըր: Սէնէլա. Կեդեմ, Let us go. Կեդեմ, Let me go.

247. Սուբէթ ի Կմրլյէ իլէ, Կէրլնէ կէօրէ Կա Կմր, Կա
Նաօիհաթ ու թալլիլյէ, Կա Նիլազ ու իլթիմաօ իֆատէ
օլունուր: Մէսէլա. Go away, վէր շահաւ, Ելէ՛ք: Do

4. To let Ֆիլինտէն սօնկրա կէլէն մաւտարըն էտաթը տա'իմա հաղֆ օլունուր :

right and be happy. ረገድ ከዚህ ጥቅም ጋር፤ Please
give me the book. ቅጽፍን ይሰጡኝ ማለፍ ትችሉ፤

248. Իլթիմաս վէ նիյազ սըրասընտա վէզն ի թէ"քի-
տինին սուրէթ ի էմրիյէտի իսթի'մալ օլունուր , եա'նի ա-
սըլ սուրէթ ի էմրիյէնին իւքինէ do ֆի'լի կէթիբելիբ :
Մէսէլա . Do come and see us. Րէ՛ն երբեք' պիշէ Բէշ-
էիֆ երիշէշ : Do let Sarah go to walk. Րէ՛ն երբեք' Ս-
բահըն կէդիյէ կէնիշէն իշէն բո-հասի վէր :

Իդէս: To do ֆիլի՛ն՝ երէւ + եւ եւթհոգ մասնաորհտա տախի գույ-
նալորրը, վէօ հայտել, ֆիլի՛ն ի իմանե օրմաորրընտան, սուրեթ ի եմ
ընդերքի ահնադ ի, եւթ մասնաորրըն իֆատե էարէ: Պառնան իլե
պերապեր to do ֆիլի՛նին վեդն ի թէ՛քիտինտէն սուրեթ ի եմիլե
(Do do) Զեյն-ե-ր-ե-ր-ե-ր-ե-ր մասնաորհտա տըր: Սէտելաւ. Do do as I
tell you. Սէ՛ն-ե-ր-ե-ր-ե-ր-ե-ր իմե՛ն էյնէ:

249. Սուբեթի ի մաստարայե իսմ հիւքմինտէ օլուպ,
եա միւնէրրէտ, եախօտ մէֆուլլն պիհ իթիպար օլու-
նուր: Ֆազաթ shall, will, can, may, must, dare (հե-
տէրէ երեւ), let, do, bid (եհ երեւ), make (եհեւեւ,
երեւ), see (կեհեւ), hear (կեւեւեւ) վէ feel (հեւ երեւ)
ֆիլլէրինին ազապլլնտան կեւէն մաստարըն էտաթը հազֆ
օլունուր: Մէսէլա. He dares (to) do any thing. Հե-
րէյէ երեւէ հեհեւեւ եհեւ: I bade him (to) come. Ահե-
հեւեւեւ եհ երեւ: Hear the birds (to) sing. Գհ-շարհ
եհեւեւեւեւ եհեւ:

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Habit. Խույ, ասեթ	Consent, Բիզա
Salvation, Խէլաս	Comfortably, Բահաթլըճէ
Ardent, Հէրարէթլի	Success, Մուլաֆֆադլյէթ
Carefully, Տիգդաթլէ	Quickly, Զափուդ, սիւրաթլէ
Patience, Թէհամմիւլ, սապր	Condition, Շարթ
Desirous, Արզուքէշ	Plenty, Պօլլըք
Desirous of happiness,	Սահաթթէ արզուքէշ

To dare (դ), ճէսարէթ էթմէք	To surround (դ), իհարթէ էթմէք
To bid (Ա), էմր էթմէք	To do right, Հաղգիլէմէք :
To observe (դ), Տիրգաթ- լէ պազմադ	To persevere (դ), Տէվամ էթմէք
To obtain (դ), էլէ կէչիր- մէք	To overcome (Ա), Եկնմէք
To despair (դ), Մէյուս օլմադ	To live (դ), Կէչնմէք, Եաշա- մադ
To intend (դ), Նիյէթ էթ- մէք	To enter (դ), Կիրմէք
To confess (դ), Իգրար էթ- մէք	To reject (դ), Բէտա էթ- մէք
Both patience and per- severance.	To be patient, Թէհամմիւլ էթմէք
Do not prevent me from coming in.	Հէմ թէհամմիւլ հէմ տէվամ :
Come as quickly as you can.	Պէնի իչէրլիյէ կէլմէքտէն մէն' էթմէ :
Man is desirous of sal- vation.	Միւմքին տէրէճէ սիւրաթ- լէ կէլ :
Try to be better than you are.	Ինսան խէլասէ արդուքէշ աիր :
Learn as much as you can.	Շիմաթքինտէն տահա էլի օլմադա հալըշ :
Living is dear in cities.	Մուգթէտիր օլադըն դա- տար էօրէն :
	Շէհրլէրտէ կէչնմէք մաս- րաֆլը օլուր :

250. EXERCISES.

1. Unless you have plenty of money you should not go to Vienna; both goods and living are dear.
2. Please give me your advice about the way in

which I ought to live. 3. Success is to be gained only by patience; do be diligent and carefully learn what you can (learn). 4. If you are desirous of happiness love others as you love yourself. 5. Persevere in doing right if you would escape evil. 6. Overcome your bad habits before they overcome you. 7. Carefully avoid disobedience to those whom you should obey. 8. Let no one change that which I have written. 9. Enter, my friends, though the house be cold. 10. John, make a fire quickly. 11. Please let Mary and Lucy go to the king's garden, and see the lions and the apes in the cages, 12. Let us go to the church and hear the preacher tell about the way of salvation. 13. Please tell Mr. George that Berlin is surrounded by troops. 14. Do reject the request of this man; if you give consent I fear some danger. 15. When I was in Vienna I saw the goods in the shops changed every day. 16. The butcher's boy would not dare steal the meat. 17. Do not go so soon; let me call George to read the story from his new book. 18. I would go with you, but if I should my son would be disappointed. 19. If you intend to go to the city, please bring me some coffee. 20. If Jane does not gain her father's consent, you must make her learn patience. 21. Though you close your doors, you cannot prevent the cold air from coming in. 22. Let him live where he chooses; he will be happy in any place. 23. Please give me some more coffee. 24. John tries to teach his cat to play, but the cat will not learn.

251. ՄԻՍԱԼԼԻՐ

1. Կէօրաթիւլիւնիւզտէն պուսու էօրէնին :
2. Տիրգաթ-լէ պազար խէն, ֆա'իտէլի պիր շէյ պուլմադըլըն միւհ-

Թէմէլ տիր : 3. Պաշտարողըն իշտէ տէվամ էյլէ : 4. Էյէր
 իւք տէֆ'ատա էլէ կէթիրէմէզ իսէն, Թէքրար չալըշ : 5.
 Թէհամմիւլիւն վար իսէ, չօգ միւշքիլլէրի եհէնէրսին : 6.
 Տէրսինտէ պիր կիւճիւք պուլուր իսէն (should իլէ)
 մէ'յուս օլմա : 7. Էյէր խասթա օլսա, կէլէմէզ : 8.
 խասթա օլսա իտի կէլմէզ իտի : 9. Նէնի պիր քիւիսա
 ետիաճադ օլուրլար իսէ, քէնտիլէրէ փարա լաղըմ օլա-
 ճադ : 10. Պէնիմէ պէրապէր օլսա իտին, չօգ քէյֆիլէնիր
 իտին : 11. Պամէր տիւնեատան պէօյիւք օլսա իտի, տիւն-
 եա անըն էթրաֆընտա տէվր էտէր իտի : 12. Կիւնտէ
 պէշ զուրուշ ալըյօրսա, բահաթ կէչինէ պիլիր : 13.
 Կիւնտէ պէշ զուրուշ դաղանըրսա կիթմէք իսթէմէզ :
 14. Ռիճա էտէրիմ, եհնի քիթապընըզը պանա վէրին :
 15. Սէն կէլմէտիքճէ (կէլմէզ իսէն), եաղմաղա պաշլա-
 մամ : 16. Պէնիմ եհերիմտէ օլմուշ օլսա իտին, նէ՞ էտէր
 իտին : 17. Էյէր դայս օլմուշ իսէն, պիր խէլաս եօլը
 վար տըր : 18. Իլմէ արզուքէշ իսէն, դայրէթլի օլ : 19.
 Չօգ փարան օլսա իտի, խայր իշլէրտէ սարֆ էտէր մի իտին :
 20. Էվլէթ, լաքին օլսա պէլքի պաշգա տիւշիւնիւրիմ :
 21. Իքիսի պէյնինտէ պիր ֆարգ օլմասա պիրիսինի սէ-
 չէմէզ իտինիզ : 22. Սէօղիւմիւ տինկլէրսէն, սէօյլէրիմ :

Գրեգ Իքինֆի Տէրս — Lesson 42.

ՅԻՆ Ի ՄԵՆՅԻ ՎԵ ՅԻՆ Ի ԻՍԹԻՅԱՄԻ

252. Ինկիլճէտէ ֆիլի ի մէնֆինին սըղէսի պէսիթ օ-
 լուրսա (եանի օ սըղէտէ ֆիլի ի իսնէ պուլուրնմազ իսէ)
 'ալամէթ ի նէֆի օլան not քէլիմէսի ֆիլ'տէն սօնկրա կէ-
 լիր, վէ միւրէքքէպ օլուրսա not քէլիմէսինին մէվլի'ի
 իւք ֆիլի ի իսնէտէն սօնկրայա տիւշէր : Մէսէլա . (պէ-
 սիթ սըղէլէր) I love not *եվլէ*. He loved not *եվլէ*.

Love not *եվլէ* : (միւրէքքէպ սըղէլէր) I am not loved,
եվլէլէյօրէ. I do not love, *եվլէ*. I did not love, *եվլէ*
եվլէ. I have not been loved, *եվլէլէյօշէ*. He could
 not have been loved, *եվլէլէշ օլմաս ֆի-սէն Դէլէ*
եվլէ :

Իւն : Պինա ի մա'իւմտէն սուրէթ ի իսպարիյէնին հալ վէ մա-
 զընըն, պիրտէ սուրէթ ի էմրիյէնին մէնֆիլէրի եհերնտէ էքսէրի-
 յա վէզն ի թէքիտիտէն հալ վէ մազը վէ էմրիյէնին մէնֆի սըղէլէ-
 ռի գուլլալըր : Մէսէլա . I love not *եվլէ* I loved not *եվլէ* love not
 եհերնտէ I do not love *եվլէ* I did not love *եվլէ* do not love *գուլլա-
 ղըր* :

253. Էֆ'ալը ի'անէնին մէնֆի սըղէլէրի միւքեալէմէ-
 տէ պա'ղէն պէրվէճնի աթի թախֆիֆ օլուրուրլար :

Միսալէր .

Do not	եհերինտէ	don't.	Did not	եհերինտէ	didn't.
Does not	„	doesn't.	Must not	„	mustn't.
Is not	„	isn't.	Are not	„	aren't.
Was not	„	wasn't.	Were not	„	weren't
Can not	„	can't.	Could not.	„	couldn't.
Will not	„	won't.	Would not	„	wouldn't.
Shall not	„	shan't.	Should not	„	shouldn't.
May not	„	mayn't.	Might not	„	mightn't.
Have not	„	haven't.	Has not	„	hasn't.
Had not	„	hadn't.	Ought not	„	oughtn't.

254. Not քէլիմէսի մաստար վէ ֆէր'ի ֆիլ սըղէլէրի
 իլէ զիքր օլուրաղընտա իլքէ տիւշէր : Մէսէլա . Not to
 love, *եվլէլէ*. Not to be loved, *եվլէլէլէ*. Not loving,
եվլէլէլէ. Not having loved, *եվլէլէ օլմայրա*. Let him
 not (to) love, (պէնա 249) *եվլէլէ* :

255. Ֆիլի իսթիֆհամինին սըղէսի պէսիթ օլուրսա ֆիլի
 սահիպի ֆիլ'տէն սօնկրա, վէ միւրէքքէպ օլուրսա իւք
 ֆիլի ի իսնէտէն սօնկրա կէլիր : Մէսէլա . Love I?, *եվլէ*

Դի էմ. Loved I? Դեմ էմ. Should I love? Դեմ էմ. Դի էմ.
 Դի էմ. Did I love? Դեմ էմ. Have I been loved? Դեմ էմ.
 Դի էմ. Դի էմ.

Իսկ, Իսթիֆանոս պինոս Ի մա՛լիմոնէն սուրբ Ի ինպարիյէ-
 նին հալ վէ մազընը եւրինտէ եքսերիա վէզն Ի թէքիտիտէն հալ
 վէ մազը սըղէլէին իսթիմալ օլունուր, վէ օ հալտէ Do քէլիմէսի
 անճազ պիր 'ալամէթ Ի իսթիֆանոս հիւքմիւնտէ զալըր, Ֆազաթ
 իսթիֆանոս իշարէթի (?) տա՛հմա ճիւլէնին ախըրընտա եազըլմա-
 լը տըր. Մէսէլա. Do I love? Դեմ էմ. Դի էմ. Did I love? Դեմ էմ. Դի էմ.

256. Ֆէլի Իսթիֆանոս մէնֆի օլտըզտա 'ալամէթ Ի
 նէֆի օլան not քէլիմէսի ֆիլ սահիպի 'ազապընտան
 կէլր. Մէսէլա. Did I not love? Դեմ էմ. Դի էմ. Could he
 not love? Դեմ էմ. Might I not have gone? Դեմ էմ.
 Դի էմ. Դի էմ.

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Russian, Մօսքօվ, Բու-	Prussian, Փրուսիալը
սիալը	Willing, Բազի
Naughty, Եարամալ	Front, Էօն թարաֆտաքի
Useless, Ֆա՛խտէսիզ	Minister, Վա՛իզ, Հօպան
Promise, Վա՛տ	Amusement, Էլէնճէ
Cup, Ֆինճան, Թաս	Reason, Սէպէպ
Want, Իթիյաճ	Turn, Նէվպէթ
Sleepy, Ույզուսը օլան	Angry, Տարդըն
Sore, (սըֆէթ) Եարալը	To claim (Գ), Իտտի'ա էթմէք
To start (Գ), Եօլա չըզմալ	To think (Ս), Տիւշիւնմէք
To go (Ս), Կիթմէք	To give (Ս), Վէրմէք
To fail (Գ), Գուսուր էթ-	To suspect (Գ), Շիւպհէ
մէք, Ույտուրամամալ	էթմէք
To run (Ս), Գօշմալ	To persuade (Գ), Գանալըր-
To pity (Գ), Աճընմալ	մալ
To want (Գ), Իսթիմէք	To neglect (Գ), Իհմալ էթ-
To scold (Գ), Թա՛ղիր էթ-	մէք
մէք	To wish (Գ), Արզու էթմէք

I have a sore foot. Այաղըմ եարալը տըր.
 I am sleepy. Ույզուսը կէլմիշ.
 I took great pains to per- Անը գանալըմալա չօգ չա-
 suade him. լըշտըմ.
 He took great pains with իշինտէ չօգ տիգաթլա շա-
 his work. լըշտըմ.
 Day after to-morrow. Եարըն տէյիլ օ պիր կիւն.
 I suspect he is sleepy. Ույզուսը կէլտիյինէ շիւպհէ
 էթմիւ.
 Mr. Smith neglected his Մր. Սմիթ վա՛տընը իհմալ
 promise. էթտի.
 There is no reason for
 going. Կիթմէյէ սէպէպ եօգ տըր.
 George is angry with you. Գէորդ սանա տարդըն տըր.
 Mary is always sleepy. Մարիամ ույզուսը տըր.

257. EXERCISES.

1. Is that man a Russian? 2. He is not a Russian,
 he is a Prussian. 3. What is the matter with him? 4.
 He has a sore hand and wants a doctor. 5. I know
 a good doctor, who is willing to help the poor. 6.
 Do you think he would pity this poor man? 7. Un-
 less you go to him, you cannot know how much he
 will do for the poor. 8. Let us persuade this man
 not to wait here, but to start at once for the doctor's.
 9. If he promises to go, he will not fail (to go). 10.
 Does he suspect that we will neglect him? 11. He
 ought not to suspect any such thing, he knows that
 we pity him. 12. Do you wish you had not gone to
 the theatre? 13. Yes, it is a very useless amusement,
 and there is no reason for spending time in this way.
 14. If a naughty boy steals my apples, what shall I

do to him? 15. If I were you I should scold him well, and tell him to go. 16. Has Mary given you my letters? 17. She is angry with me, and neglected to bring them. 18. Mary, you are a naughty girl, go into the front room and wait until I come. 19. Please tell George to run to the post-office and carry the letters. 20. George has gone to the minister's, he claimed that the minister wanted him. 21. Yes, he is not willing to neglect his promise. 22. Day after to-morrow Jane is coming, and we must mend her cup. 23. You cannot mend it, it is useless to try (to mend it). 24. If I take great pains, can it not be mended? 25. I suspect that you will fail. 26. I want to have Jane see it on the table when she comes. 27. Will she be angry if she does not see it? 28. She will not be angry, but she wrote that she wished me to mend the cup. 29. I hope she will come, she is in want of agreeable things.

258. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Կէլ պուրայա, պու եարալը այաղըմըն 'իլաճընը տիւ-
չիւնէլիմ: 2. Այաղընա նէ՞ օլմուչ: 3. Զօգ պիր չէյ տէ-
յիլ ամմա չէհէր կիտէր իքէն աթըմ գօշմադ իսթէտի վէ
նէ էթտիմ իսէ գօշտը, պէնտէ տիւչտիւմ: 4. Պետրոս,
պիր ֆինճան իլէ պիրազ զէյթուն եաղը կէթիր: 5. Պաշ-
գա պիր չէյէ ինթիյաճ վա՞ր մը էֆէնտիմ: 6. Էվլէլա
եաղը կէթիր, սօնկրա գօշարազ էճգաճըյը չաղըր տէ կէլ-
սին: 7. Պու կիւն ինկիլթէրրայա (կիթմէք) իչիւն եօլա
չըգաճա՞գ մը սըն: 8. Խայր, գարնտաչըմ կիթմէմէքլիյիմի
(իճապ էտէն) սէպէպ պուլունտըղընը իտտի'ա էտէյօր: 9.
Պուրատա պիր իչիմ օլսա անը ինմալ էտէմէմ: 10. Շը-
մէն տը ֆէր գաթարը նէ՞ վաղըթ եօլա չըգար: 11. Հա-

լա չըգմըչ օլտըղընա չիւպհէ էտէրիմ: 12. Շիմտի սա-
'աթ գա՞չ տըր: 13. Սա'աթ սէքիզ պուշուգ տըր: 14.
Պիր 'արապա չաղըրսանըզ պէլքի եէթիչէ պիլէճէլիզ: 15.
'Արապա կէլտի ամմա աթլար չափուգ եիւրիւյէմէզ: 16.
Էյի պիր 'արապա սէչմէյէ չօգ չալըչտըմ իսէ տէ, նէվ-
պէթի օլան էօն թարաֆտաքի 'արապա կէլտի: 17. Շը-
մէն տը ֆէրէ եէթիչմէզսէմ վա'տըմտա գուսուր էթտիյի-
մի իտտի'ա էտէճէքլէր: 18. Ճէպլինտէ փարան վա'ր մը:
19. Խայր, փարամ եօգ տըր: 20. Էլի եարալը չու
զավալըր ատէմի չօգ անճընըրըմ: 21. Պու ատէմ փարա
իսթէմէյօր, 'իլաճ իսթէյօր: 22. Եարըն տէյիլ օ պիր
կիւն ֆուսիա գրալը պուրայա կէլէճէք տիր սէօյլէնի-
յօր: 23. Անը կէօրմէք իսթէ'ը մի սին: 24. Իսթէրիմ, վէ
պէլքի գարնտաչըմ տալի պէքլէմէյէ գանտըրա պիլէ-
ճէլիմ: 25. Պէքլէմէզսէ անը էյի թա'ղիր էթմէլիսին: 26.
Խայր, զիրա քիմի թա'ղիր էթսէն սանա կիւճէնիր: 27.
Վա'իզիմիզ զիյարէթիմիզէ կէլիր իսէ, էվլիմիզի անա խօշ
կէօսթէրմէյէ չօգ չալըչմա՞գ մը սըն: 28. Զալըչըրըմ ամմա
կէլմէյէճէլինէ չիւպհէ էտէրիմ, զիրա Պր. Պօղոսըն գը-
ղը փէք խասթա տըր:

Գրեզ իւչիւնցիլ Տէրս — Lesson 43.

ՊԱ՛ՋԸ ԻԶԱՀԱԹ

259. Պիր ֆիլին իքի տէֆ'ա վուգու'ընը պիրի պիրինէ
թաթպիզ էթմէք իսթէնիլտիյի սըրատա ֆիլին իքինճի
տէֆ'ա զիքր օլունաճաղը եէրտէ, էքսէրիա do ֆիլի զիքր
օլունուր: Մէսէլա. I used to sleep more than I do
now. Շիմտի'նէն րաճա զիյարէ ոչոնյօր էրէմ: I wrote as
much this morning as I did yesterday. Տէնի'է Էաչ-
րըղը՝ Գաթար պու սապան Էաչըրըմ: I wish to live here as

much as he does. Անն էնիտէնէ քարաբ քէն քարի պո-
քարա քիւն-քարա քիւն-քարա:

260. Իսթիֆանմոտ վազը՝ ֆիլ միւրէքքէպ իսէ, ճէ-
վապտէ օ ֆիլին անճագ ֆիլի ի աննսինի զիքը էթմէքէ
իքթիֆա օլունուր. Մէսէլա. Do you know that man?
Դո արէֆ Բանջօր Բանջօր: I do (know him)¹. Թանջօրը:
May I go with you? Պէն քէ քիւնէ քիւն քիւն քիւն քիւն:
You may (go). Կիւն քիւնէ: Will you cut the meat
էնի քիւն քիւն քիւն: I will (cut it). Քէնէն: Did you
see John? Յիւնանի քիւն քիւն քիւն քիւն քիւն: No I did not (see
him). Խոյր, քիւն քիւն:

261. To be, օլմէ, to become, օլմէ, to seem, քիւն-
քիւն, to feel, քիւն քիւն, to get, քիւն քիւն վէ զայրիս ֆիլ-
էնի իսպպէրի միւրթէտայա պաղլամագ ի քիւն գուլանը-
տըղընտան ինկիլիքէտէ ֆիլի իսպպիթա² տէնիլիօր: Պուն-
լար հէր պիւր զէման վէ սուրէթտէ գուլանըլպ, իսպպէր
օլան սըֆէթ եա ֆէր ի ֆիլ եախօտ ճիւմէյէ թէգատ-
տիւմ էտէրէր: Մէսէլա. He is getting better, քիւն-
քիւն: I am able, Գարիէն: Jane seems intelligent, ճէնի
իւրաքէն քիւն-քիւն: We have become rich, Պէն քիւն քիւն
օլմէ: He feels happier than a king, Քէն քիւն քիւն քիւն
քիւն քիւն քիւն քիւն քիւն: The horses are gone,
Ալմէ քիւն քիւն քիւն: The sun is risen, Կիւն քիւն քիւն քիւն
քիւն:

ԼՈՒՂԵԹԼԻՐ

Stove, Սօպա

Bee, Պալ արըսը

Request, Րիճա

Weight, Աղըրը

Costly, Պահալը

Season, Մէվսիմ, վաղըթ

1. Գալմէն ինկիլիքէր լաֆլար մէգքիւր գալիտէ միւրթիլիքէն հաղթ
օլունան լաֆլար արըլար: 2. Copulative Verb. Բաղճիւսական:

Due, Միւնասիպ, 'ա'իւ օ- Mere, Սատէ
լան

To boast (of) Իֆթիսար To confide (in), Իթիմար
էթմէք էթմէք

To decide, Գարար վէր- To permit, Բուխսաթ վէր-
մէք մէք

Will you permit me to Կէլմէքիլիմէ բուխսաթ վէ-
come? րի'ր մի սին:

George boasts of his wis- Գէորդ 'աղլընա իֆթիսար
dom. էտէյօր:

We must decide about Սօպա հաղլընտա դարար
the stove. վէրմէլի իլ:

Confide in God. Ալլահա թէվէքքիւլ էթ:

262. EXERCISES.

1. John learns his lesson very well, but his brother
does not. 2. Mary went to see the sick woman, but
Lucy did not. 3. Has Charles gone to call the book-
seller? 4. Yes, he has. 5. Does your bird sing every
morning? 6. Yes, he does. 7. Did John buy those
fine apples which he gave us? 8. No, he did not. 9.
Will you give some money for that blacksmith whose
hand is sore. 10. I will give some if you do. 11. Can
he lift that great weight? 12. Yes, he can. 13. Mother,
will you tell me about the bees? 14. I will. 15. May
Mary pick me some of those beautiful flowers? 16. She
may. 17. Had they taken away all the bread from
the house? 18. Yes, they had. 19. Her elder sister
could not write as well as she could. 20. The snow
comes down from heaven, so does the rain. 21. Did
it rain in the city last night? 22. It did not. 23.
George is always boasting that he is better than the

others. 24. Many things are boasted of which are mere trifles. 25. He arrived at the camp in due season. 26. The children whom you are looking for, are all gone to school. 27. I was visited in the morning by the minister.

263. ՄԻՍԱԼԼԷՐ

1. Պիր չէյ տէյճէյնի մէ՛ մուլ էթտիք, ամմա տէմէ-տի : 2. Սիզ կիտէրսէնիզ, պիզ տէ կիտէրիզ : 3. Սա՛ա-թընըզ կէօրմէքլիմէ ըուխասթընըզ օլո՛ւր մը : 4. Էվ-վէթ : 5. Սէնին սա՛աթըն պէնիմքինտէն պահալը՝ մը տըր : 6. Էվվէթ (պահալը) տըր : 7. Շիմտի կէլտի : 8. Կիւնէչ պիզէ հէրարէթ վէրիւր ամմա այ (վէրմէզ) : 9. Հայվանլար-տա հիսս վար : ամմա ֆիտանլարտա եօզ տըր : 10. Սէնին քէօփէյնի նէ՛ գատար չափուզ գօշա պիլիւր : 11. Գօշա պիլիւրի գատար գօշար : 12. Սէնին նէ՛ տէտիյնի պէն անկլատըմ, ամմա օ (անկլամատը) : 13. Անլէր պանա ի-թիմատ էթտիլէր : 14. Սաթլուպընա ըրզա վէրիւրիմ : 15. Կիթմիչլէր մի : 16. Աչճընըզ օղաղը պօղաղլայա պիլիւր մի : 17. Էվվէթ, (պօղաղլայա) պիլիւր : 18. Օտուըն քէստինիզ մի : 19. Քէստիք : 20. Սօֆրանըն իւզէրինտէքլի քիթապը պանա վէրիւր միսին : 21. Էվվէթ, էֆէնտիմ, վէ-րիւրիմ : 22. Գուչ եէնի պիւր եուվա եափտը՝ մը : 23. Եափ-տը : 24. Եուվալը նէ՛տէն եափտը : 25. Չամուր իլէ սա-ման չէօփիւնտէն եափտը : 26. (Օլ) մատտէ հազզընտա միւշալէրէ օլունմամըչ իտի (մէճհուլ) : 27. Քէնտինէ պիւր սու՛ալ 'արզ էթմէք իչիւն խօճա պանա ըուխասթ վէ-րիւր մի : 28. Վէրիւր : 29. Պու մատտէ հազզընտա պիւ-թիւն կէճէ պահա էյլէտիք (մէճհուլ) : 30. Մատտէյէ պիւր գարար վէրէմէտիլէր : 31. Պու կիւն սօպալը սէն եազար իսէն, եարըն տա պէն եազարըմ :

ՍԷՄԱՒ ՖԻՒԼԷՐ

264. Ֆի՛լին սուրէթ ի իկպարիյէսինն իլէ ֆէր՝ ի ֆի՛լին մազըլարը՝ սըղէ ի հալըն սօնընա d եախօտ ed 'իլալէսիլէ թէրթիպ օլունուր, ֆազաթ պիւր չօզ ֆի՛լէր պու գա՛ի-տէյէ թէվաֆըզ էթմէյիպ սէմա՛ի թէսմիյէ օլունուրլար :

265. Ֆի՛լի տօղրուճա թասրիֆ էտէ պիլմէք պաշ սը-ղէլէրի (պէնտ 183) էյիճէ դապթ ու հըֆզ էթմէյէ մէ-նութ օլտըղընտան, չայիրտին հէր պիւր սէմա՛ի ֆի՛լին պաշ սըղէլէրինի էզպէր էթմէսի լազըմ տըր :

Իւ-հ : Սէմա՛ի ֆի՛լէրին պալատէ մէզքիւր (պէնտ 264) իքի սը-ղէլէրինտէն մա՛տա հէփ սըղէլէրի 193 պէնտտէքի գա՛իտէլէրէ վէ 195—202 պէնտլէրտէքի թասրիֆաթ ճէտվէլէրինէ թէվաֆըզ է-տէլէր :

266. Սէմա՛ի ֆի՛լէրին պաշ սըղէլէրի աթիտէքի ճէտ-վէլէ տէրճ օլունուրլար : Մէղքիւր ճէտվէլտէ եանընա (է) հարֆը պուլունան սըղէլէրին գըյասի սուրէթլէրի տախի միւսթա՛մէլ տիւր, վէ (Գ) հարֆը պուլունան սը-ղէլէրին գըյասի սուրէթլէրի սէմա՛ի սուրէթլէրինտէն տահա զիյատէ իսթի՛մալ օլունուր :

Հալ

Սազը

ՖԻՐ՝ Ի ՖԻՒ

Abide, էգաէթ էթիէ+	abode,	abode.
Am, օլմէ,	was,	been.
Arise, գալիմէ,	arose,	arisen.
Awake, աշաւմէ,	awoke, է	awoke. Գ
Bear, աշուրմէ,	bore, bare,	born.
Bear, ըալըմէ,	bore,	borne.
Beat, վարմէ,	beat,	beaten, beat.
Become, օլմէ,	became,	become.
Befall, ալիէ օլմէ,	befell,	befallen.
Beget, ըէվիւր էթիէ+	begat, begot,	{ begotten. begot.

Հալ	Մազը	Ֆեր'ի ֆի'լ
Begin, պաշարմա՛ն,	began,	begun.
Behold, հե՛րոհե՛ս,	beheld,	beheld.
Belay, ե՛կի պաշարմա՛ն,	belaid, †	belaid, †
Bend, եյոհե՛ս, եյեւե՛ս,	bent, †	bent, †
Bereave, ծաղրո՛ւմ ցըլմա՛ն,	bereft,	bereft, †
Beseech, բե՛ժա ելե՛հե՛ս,	besought,	besought.
Bet, պահա՛ն ելե՛հե՛ս,	bet, †	bet, †
Betide, լա՛կ'ը օլմա՛ն,	{betided,	betided,
	{betid,	betid.
Bid, եհե՛ն ելե՛հե՛ս,	bid, bade,	bid, bidden.
Bind, պաշարմա՛ն,	bound,	bound.
Bite, ընըմա՛ն,	bit,	bitten, bit.
Bleed, (գա՛ն) ագմա՛ն,	bled,	bled.
Blend,	blent, Գ	blent, Գ
Bless, փաշարե՛ս, քե՛հե՛ս,	blest, Գ	blest, Գ
Blow, եսե՛ս,	blew,	blown.
Breed, հա՛լը ելե՛հե՛ս,	bred,	bred.
Break, գըրմա՛ն,	broke, brake,	{broken,
		{broke.
Bring, հե՛նեյե՛հե՛ս,	brought,	brought.
Build, պի՛նա ելե՛հե՛ս,	built, †	built, †
Burn, եսգմա՛ն, եսնմա՛ն,	burnt, †	burnt, †
Burst, լալե՛լմա՛ն,	burst,	burst.
Buy, ալե՛ն ալմա՛ն,	bought,	bought,
Cast, ալմա՛ն,	cast,	cast.
Catch, գա՛լըմա՛ն, ընմա՛ն,	caught, †	caught, †
Chide, աշարմա՛ն,	chid,	chidden, chid.
Choose, ակե՛հե՛ս,	chose,	chosen.
Cleave, եսգըլմա՛ն,	{cleaved,	cleaved.
	{clave,	
Cleave, եսրմա՛ն,	{cleft,	cleft, cloven, †
	{clove,	

Հալ	Մազը	Ֆեր'ի ֆի'լ
Cling, ապըլմա՛ն, եսգըլմա՛ն,	clung,	clung.
Clothe, հե՛նեյե՛հե՛ս,	clad, †	clad. †
Come, հե՛նե՛ս,	came,	come.
Cost, ցըյոհե՛ն օլմա՛ն, արե՛հե՛ս,	cost,	cost.
Creep, եհե՛ն, քե՛հե՛ս, եսլմա՛ն } հա՛լըլե՛հե՛ս,	crept,	crept.
Crow, (եոբո՛ւ) եոբե՛հե՛ս,	crew, Գ	crowed.
Cut, ակե՛հե՛ս,	cut,	cut.
Dare, հե՛ապըլե՛ն ելե՛հե՛ս,	durst, †	dared.
Deal, հա՛նալե՛ն ելե՛հե՛ս,	dealt, †	dealt. †
Dig, գա՛լմա՛ն,	dug, †	dug. †
Do, եսգմա՛ն, ելե՛հե՛ս,	did,	done.
Draw, լե՛հե՛ս,	drew,	drawn.
Dream, րո՛յա հե՛րոհե՛ս,	dreamt, †	dreamt. †
Dress, հե՛նեյե՛հե՛ս, հե՛նեյե՛հե՛ս,	dress, Գ	dress. Գ
Drink, ելե՛հե՛ս,	drank,	drunk.
Drive, ակե՛հե՛ս, ակե՛հե՛ս, ելե՛հե՛ս,	drove,	driven.
Dwell, գա՛լմա՛ն, հա՛նե՛ն օլմա՛ն,	dwelt, †	dwelt. †
Eat, եհե՛հե՛ս,	ate,	eaten.
Fall, ակե՛հե՛ս,	fell,	fallen.
Feed, եհե՛հե՛հե՛հե՛ս,	fed,	fed.
Feel, հե՛նա ելե՛հե՛ս,	felt,	felt.
Fight, արե՛հե՛ն, արե՛հե՛ն,	fought,	fought.
Find, պա՛լմա՛ն,	found,	found.
Forbear, հե՛րապըլե՛ն ելե՛հե՛ս,	forbore,	forborne.
Forget, ահա՛նմա՛ն,	forgot,	{forgotten,
		{forgot.
Forsake, ըլե՛հե՛ս ելե՛հե՛ս,	forsook,	forsaken.
Flee, հե՛նա ելե՛հե՛ս,	fled,	fled.
Fling, ալմա՛ն, արե՛հե՛ն ելե՛հե՛ս,	flung,	flung.
Fly, ալմա՛ն,	flew,	flown.
Freeze, արե՛հե՛ն,	froze,	frozen.

Հալ	Մազը	Ֆեր'ի ֆի'լ
Freight, ֆրեյֆտ էֆ-տ-լեֆտ,	freighted,	fraught. Գ
Get, էֆ-տ-լեֆտ, էֆ ֆեյֆտ,	got,	got, gotten.
Give, ֆեյֆտ,	gave,	given.
Gild, էֆ-լեյֆտ-մոֆտ,	gilt, ֆ	gilt. ֆ
Gird, ֆ-լեյֆտ-մոֆտ,	girt, ֆ	girt. ֆ
Go, ֆեյֆտ,	went,	gone.
Grave, օյֆտ,	graved,	graven. ֆ
Grind, էֆ-լեյֆտ-մոֆտ,	ground,	ground.
Grow, արֆտ-մոֆտ, արօյլանֆտ,	grew,	grown.
Hang, արֆտ-մոֆտ,	hung, ֆ	hung. ֆ
Have, ֆալտ օլֆտ,	had,	had.
Heave, արֆտ-մոֆտ, էֆ-տ-լեյֆտ } արֆտ-մոֆտ,	hove, Գ	hoven. Գ
Hew, արֆտ-մոֆտ էֆ արֆտ-մոֆտ,	hewed,	hewn. ֆ
Hear, էֆ-լեյֆտ,	heard,	heard.
Hide, ֆեյֆտ-մոֆտ,	hid,	hidden, hid.
Hit, արֆտ-մոֆտ, էֆ-տ-լեյֆտ էֆ-տ-լեյֆտ } օլֆտ,	hit,	hit.
Hold, արֆտ-մոֆտ, ֆալտ էֆ-տ-լեյֆտ } օլֆտ,	held,	held, holden.
Hurt, էֆ-լեյֆտ-մոֆտ,	hurt,	hurt.
Keep, արֆտ-մոֆտ,	kept,	kept.
Kneel, արֆտ-լեյֆտ-մոֆտ,	knelt, Գ	knelt.
Knit, էֆ-լեյֆտ-մոֆտ,	knit, ֆ	knit. ֆ
Know, արֆտ-մոֆտ,	knew,	known.
Lade, էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ,	laded,	laden.
Lay, էֆ-լեյֆտ-մոֆտ,	laid,	laid.
Lead, ֆեյֆտ-լեյֆտ-մոֆտ,	led,	led.
Lean, էֆ-լեյֆտ-մոֆտ, արֆտ-մոֆտ,	leant, Գ	leant. Գ
Leap, արֆտ-մոֆտ,	leapt, Գ	leapt. Գ
Learn, էֆ-լեյֆտ-մոֆտ,	learnt, Գ	learnt. Գ
Leave, արֆտ-մոֆտ,	left,	left.

Հալ	Մազը	Ֆեր'ի ֆի'լ
Lend, էֆ-տ-լեյֆտ էֆ-տ-լեյֆտ, էֆ-տ-լեյֆտ } էֆ-տ-լեյֆտ էֆ-տ-լեյֆտ,	lent,	lent.
Let, էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ, էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ } արֆտ էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ,	let,	let.
Lie, էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ, (Lie, էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ } էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ, արֆտ-լեյֆտ-մոֆտ)	lay,	lain.
Light, էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ, արֆտ-լեյֆտ-մոֆտ } էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ,	lit, ֆ	lit. Գ
Lose, արֆտ-լեյֆտ-մոֆտ,	lost,	lost.
Load, էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ,	loaded,	laden. Գ
Make, էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ, ֆեյֆտ-մոֆտ,	made,	made.
Mean, արֆտ-լեյֆտ էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ, էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ } էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ,	meant,	meant.
Meet, ֆալտ-լեյֆտ-մոֆտ, արֆտ-լեյֆտ-մոֆտ } Mislead, արֆտ-լեյֆտ-մոֆտ-մոֆտ,	met,	met.
Mow, ֆեյֆտ-լեյֆտ-մոֆտ,	misled,	misled.
Pay, էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ,	mowed,	mown. Գ
Pass, ֆեյֆտ-մոֆտ,	paid,	paid.
Pen, արֆտ-լեյֆտ-մոֆտ, ֆեյֆտ-լեյֆտ-մոֆտ } էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ,	past, Գ	past. Գ
Plead, արֆտ-լեյֆտ-մոֆտ-մոֆտ-մոֆտ, արֆտ-լեյֆտ-մոֆտ-մոֆտ-մոֆտ } արֆտ-լեյֆտ-մոֆտ-մոֆտ-մոֆտ-մոֆտ,	pent, Գ	pent. Գ
Prove, էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ-մոֆտ-մոֆտ,	plead, pled, ֆ	plead, pled. ֆ
Put, ֆալտ էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ, ֆեյֆտ-մոֆտ,	proved,	proven. Գ
Quit, էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ-մոֆտ-մոֆտ,	put,	put.
Rap, արֆտ-լեյֆտ-մոֆտ, արֆտ էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ,	quit, ֆ	quit. ֆ
Read, ֆեյֆտ-լեյֆտ-մոֆտ,	rapt, Գ	rapt. Գ
Reave, ֆալտ-լեյֆտ-մոֆտ-մոֆտ-մոֆտ,	read,	read.
Rend, էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ-մոֆտ-մոֆտ,	reft,	reft.
Rid, արֆտ-լեյֆտ-մոֆտ-մոֆտ-մոֆտ-մոֆտ } էֆ-տ-լեյֆտ-մոֆտ,	rent,	rent.
	rid,	rid.

Հալ

Մաղը

Ֆիր'ի ֆի'լ

✓ Ride, արել կելեհ,	rode,	ridden, rode.
✓ Ring, շն շնմ,	rang, rung,	rung.
✓ Rise, բարձրաց, շարժմ,	rose,	risen.
Rive, քարհան,	rived,	riven. †
✓ Run, փոխմ,	ran,	run.
✓ Saw, ինքնիշխել էլ քեհ,	sawed,	sawn. †
✓ Say, ասել,	said,	said.
✓ See, կերել,	saw,	seen.
Seethe, փռն փռնիշխել,	sod, †	sodden. †
✓ Seek, փնտրմ,	sought,	sought.
✓ Sell, վաճառմ,	sold,	sold.
✓ Set, զարկելիշխել, (կեհել) } դնելմ,	set,	set.
✓ Send, կենդանիքել,	sent,	sent.
✓ Shake, փռնմ,	shook,	shaken.
✓ Shape, արհեստ փռնել,	shaped,	shapen. †
✓ Shave, ինքն ինքնիշխել,	shaved,	shaven, †
✓ Shear, փրկմ,	shore, †	shorn. †
✓ Shed, քեհել,	shed,	shed.
✓ Shine, փայլմ,	shone, †	shone. †
✓ Shoe, արագ փայլել փռնել, } նալ զնրմ,	shod,	shod.
✓ Shoot, փռնիշխել փռնել, } փռնիշխել զնրմ,	shot,	shot.
✓ Show, կենքիշխել,	showed,	shown. †
✓ Shred, քեհել,	shred,	shred.
✓ Shrink, չեղել, չեղել,	shrank,	shrunk.
✓ Shut, փակմ,	shut,	shut.
✓ Sit, օրնրմ,	sat,	sat.
✓ Sing, փռնիշխել փռնմ,	sang, sung,	sung.
✓ Sink, արհմ,	sank, sunk,	sunk.
✓ Sow, քեհել,	sowed,	sown. †

Հալ

Մաղը

Ֆիր'ի ֆի'լ

Slay, քեհել փռնել,	slew,	slain.
✓ Sleep, քննմ,	slept,	slept.
✓ Slide, քայմ,	slid,	slidden, slid.
✓ Sling, քեհել քեհել արհմ, } էլ էլ արհմ,	slung,	slung.
Slink, քեհել,	slunk,	slunk.
✓ Slit, արհմ քարհան,	slit, †	slit. †
✓ Smell, փռնմ,	smelt, †	smelt. †
✓ Smite, փռնմ,	smote,	smitten, smit.
✓ Speak, ասել,	spoke, spake,	spoken.
✓ Speed, շարժմ քեհել-փռնել,	sped, †	sped. †
✓ Spell, ինքն քեհել,	spelt, †	spelt. †
✓ Spend, արհմ փռնել,	spent,	spent.
✓ Spill, քեհել,	spilt, †	spilt. †
✓ Spin, քեհել,	spun, span,	spun.
✓ Spit, ինքն-փռնել,	spit, spat,	spit.
✓ Split, քարհան,	split,	split. †
✓ Spread, քայմ, քայլմ,	spread,	spread.
✓ Spring, արհմ,	{sprang, sprung,	sprung.
✓ Spoil, արհմ,	spoilt, †	spoilt. †
✓ Stay, քնմ,	staid, †	staid. †
✓ Stand, քննմ,	stood,	stood.
✓ Stave, փռնմ,	stove, †	stove. †
✓ Steal, շահմ,	stole,	stolen.
✓ Stick, քեհելմ,	stuck,	stuck.
✓ Sting, (արհ) քեհմ,	stung,	stung.
✓ Stride, արհ արհմ,	{strode, strid,	stridden. strid.
✓ Strike, փռնմ,	struck,	{struck. stricken.
✓ String, էլ էլ քեհել,	strung,	strung.

Հալ

Մագը

Ֆեր' Ի ֆի'լ

Strive, լապալմանք,	strove,	striven.
Strew, աւլմանք, ետեւ,	{strowed, strewed,	strewed. strown.
Swear, ետեւ երեւ,	{swore, sware,	sworn.
Sweat, լեւերեւ,	sweat, ք	sweat. ք
Sweep, ետեւ-բերեւ,	swept,	swept.
Swell, քաղաքանք,	swelled,	swollen. ք
Swim, ետեւեւ,	{swam, swum,	swum.
Swing, աւլմանք,	swung,	swung.
Take, աւլմանք,	took,	taken.
Teach, ետեւ-բերեւ,	taught,	taught.
Tear, եւրբանք,	tore, tare,	torn.
Tell, ետեւ-բերեւ,	told,	told.
Think, քեւ-բերեւ,	thought,	thought.
Thrive, լաւանք,	throve, Գ	thriven. Գ
Throw, աւլմանք,	threw,	thrown.
Thrust, առնմանք,	thrust,	thrust.
Tread, առնմանք,	trod,	trodden, trod.
Unbind, լեւերեւ,	unbound,	unbound.
Wax, լաւանք,	waxed,	waxen, Գ
Wear, կեւերեւ քաւանք,	wore,	worn.
Weave, քաւմանք,	wove, ք	woven. ք
Weep, աղլմանք,	wept,	wept.
Wake, առնմանք,	woke, Գ	woke. Գ
Wed, եւլեւեւ,	wed, Գ	wed. Գ
Wet, լաւանք, լաւանք,	wet, ք	wet. ք
Whet, աղլեւեւ,	whet, ք	whet. ք
Win, քաղմանք,	won,	won.
Wind, քաւմանք,	wound,	wound.
Withdraw, կեւեր լեւեւ,	withdrew,	withdrawn.

Հալ

Մագը

Ֆեր' Ի ֆի'լ

Withstand, քաւել քաւմանք,	withstood,	withstood.
Work, եւլեւեւ,	wrought, Գ	wrought. Գ
Wring, առնմանք քաւմանք,	wrung,	wrung.
Write, եւլմանք,	wrote,	written.

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

So, Օ սէպէպտէն	Wasp, եւլեւ արըրը
Butterfly, քեւլեպէ	After, . . . տէն սոնկրա
Learned, Մա'լիւմաթլը	. . . աղապընտա
To beg (Գ), Տիլէնմէ	To ask, Սորմադ, իսթէմէ
George has hurt himself.	Գէորգ ինձինտի :
Take care, you will hurt yourself.	Սաղին, ինձինտի :
Sarah and I have hurt ourselves.	Պէն վէ Սարա ինձինտի :
The horse hurt several people.	Աթ իսպլի քիմեւլերին ելինտի այաղընը ինձինտի :

267. EXERCISES.

1. A certain man went to buy some apples, and found six kinds in the market. 2. He could not decide which kind to buy, and so he asked advice of an old man. 3. The old man told him to buy whichever kind he liked best. 4. But the man said, "I don't know whether the red, the white, the green, or the yellow apples are the best." 5. Then the old man said, "It is better to buy the first good apples which you see, than to lose the opportunity to buy any, by spending the day in seeking the best." 6. What color do you like best? 7. I like blue best for the

sky, green best for the grass, and red best for roses. 8. If a blind man goes into a crowd he finds his way with his hands. 9. The fire last night, as I thought, was in the village, but this morning I hear that it was in my brother's house. 10. Forty-five men came here to-day to beg for bread. 11. If you eat too much you will hurt yourself. 12. What shall we eat for dinner? 13. Bread and meat are enough for me. 14. If you will come my room for a minute, I will show you a picture of your parents and your brothers and sisters.

268. ՄԻՍՍԱԼԼԵՐ

1. Քէտինիզ ֆարէ թուրթուր մը: 2. Տիւն իքի ֆարէ թուրթուր: 3. Քէնտին իչիւն պիր քիթապ (սաթըն) ալ-տըն մը: 4. Փէտէրիմ պիր տանէ պէնիմ իչիւն ալմըշ իտի: 5. Անտրաօս հալա քէյֆաիզ մի տիր: 6. Պիր ազ էյի տիր, գապիլ քի եարըն մէքթէպէ կէլէ: 7. Յովհաննէս քէնտի գալէմինի քէսէր իքէն էլի ինճինտի: 8. Գալէմ քէսէ պիլիմ մի: 9. Պունտան էվլէլ խայլը քէսմիշ տիր: 10. Տիլէնմէքտէ օլան իխթիյարը կէօրտիւն մի: 11. Էվլէթ, թէրդինին տիւքքեանը էօնիւնտէ կէօրտիւմ: 12. Օրատա նէ՛ եսփայօր իտի: 13. Օրատա պիր էսքի սէթրի իսթէմէք իչիւն տուրույօր իտի: 14. (Պիր տանէ) ալա պիլտի մի: 15. Ղալիպա ալտը: 16. Տիւն ազլամ էյի ուլույա պիլտի մի: 17. Էվլէթ, չօգ ուլուտըմ, ամմա վալիտէմ ուլույամատը: 18. Աճապ նէյի վուր-տուլար (to shoot): 19. Քիւչիւք զըզը ըսըրան գու-տուրմըշ քէօփէյի վուրտուլար: 20. Գափուլը գափա՛ր մըսըն: 21. Չօգտան գափատըմ: 22. Երլարզլար կէճէ-լէյին փարլարլար մը: 23. Հալա պուլուլթը իտէ փար-լամազլար: 24. Շու չօճուգ քէփէնէյի թուրթա պիլիմ մի:

25. Արտընճա գօշտը, ամմա թուրթամատը: 26. Հա՛ն-կըսը տահա էյի տիր, կիթմէք մի, կիթմէմէք մի: 27. Միւմըն օլսա, կիթմէզ իտիմ: 28. Գարնատաշըն նիչիւն պաղըրըյօր: 29. Անը պիր էնէք արըսը սօգտը: 30. Աճան պիզէ պիր հիքեայէ սէօյլէր մի: 31. Ջանն էթ-մէմ, չիւքի տիւն ազլամ սէօյլէտի: 32. Օլ վազըթ իսթանպօլտա սաքին օլույօր իտի: 33. Չիֆթճինիզ պիր գալ սըզըր սաթուն ալմադ իսթէյօր մը: 34. Էվլէթ, իսթէյօր, վէ չիմտիյէտէք (already) պէշ չիֆթ սըզըր (սաթըն) ալմըշ տըր: 35. Օլ թիւճճար գէնկին մի տիր: 36. Վազթիլէ չօգ գէնկին իտի, լաքին կէմիսի տէրեա-տէ (ocean) զարգ օլտու:

Գըրգ պէշինգի Տէրս — Lesson 45.

ՄԷՄԱԻ ՅԻՂԼԵՐ (ԴԷԼԵՐ)

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Hay, Գուրու օթ	Oats, Եուլաֆ
Swallow, Գըրլանդըճ	Piece, Փարչա
Field, Թարլա	Toy, Արուճադ
Mud, Զամուր	Straw, Սաման
Book-store, Քիթապճը	To skate, Պուզ իւզէրինտէ
տիւքքեանը	գայարադ օյնամադ
Eloquently, Ֆէսահաթլէ	Eloquence, Ֆէսահաթ
Exactly, Թամթ	Remark, Սէօզ, իխթար
Needy, Մուհթաճ	To grow rich, Ջէնկին օլմադ
What has become of your dog?	Քէօփէյին նէ՛ օլտու:

1. Պէնտի մէճհալ էլէ թէրճէմէ օլունա:

Did you hear the bell ring?
I did not (*hear it*).
The other day.
At this remark.
Mr. Brown spoke eloquently.
He spoke exactly one hour.

Ձանքն չալընաղընը իշիթ-
տին մի:
Իշիթմէտիմ:
Պիր դաչ կիւն էվիլ:
Պու սէօղ իւղէրինէ:
Մր. Պրաուն ֆէսահաթլէ
սէօղէտի:
Թամմ պիր սա'աթ սէօղիւնէ
սէվամ էթտի:

269. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Ինէքէր նէ՞ եերլէր: 2. Ինէքէր օթ, դուրու օթ
վէ եուլաֆ եերլէր: 3. Շարլ վէրտիյիմ մէյվէյի եէտի՞ մի:
4. Խայր, եէյէմէտի: 5. Խօճամըղ նէրէյէ կիթտի: 6. Պա-
ղը եէնի քիթապ ալմադ իշիւն քիթապ մաղաղասընա
կիթտի: 7. Կէլ, Հէնրի, սէնիւլէ պուղ իւղէրինտէ դայ-
մաղա կիտէրիմ, պուղ փէք գալըն օլմուշ տըր: 8. Հէն-
րի "Պէնիմ գըղաղըմ եօղ տըր" տէտի: 9. Պու սապահնէ
գէման ույանտըն (գաղգտըն): 10. Էրքէն, սա'աթ պէշտէ
ույանտըմ: 11. Օլ վաղըթ նէ՞ եափտըն: 12. Սահրայա
կիթտիմ, վէ քէօֆէյիմ Ֆիտօ (տախի) արտըմճա կէլտի:
13. Թէյղէսի անա նէ՞ կէօթէրտի: 14. Փէք չօգ օյուն-
ճաղ կէօթէրտի: 15. Ֆէնա սէօղէր սէօյլէմէքտէ պու-
լունմըշ օլան ատէմի կէօրտիւն մի: 16. Նէ կէօրտիւմ,
նէ տէ կէօրմէք իսթէրիմ: 17. Քիմնէ ալմամըշ տըր: 18.
Օլ ատէմի նիշիւն մահպուս էթմիշէր: 19. Ձիրա չիթթ-
ճիւնի իքի սըղըրըն վէ պիր աթըրնը չալմըշ տըր: 20.
Եաղըխանէնիւն իւղէրինէ գօաղըմ գալէմի ալտըն մը:
21. Գուրչուն գալէմիմի ճէպիմտէն քիմ ալմըշ տըր: 22.
Քիմնէ ալմամըշ տըր: 23. Սէն քէնտի գաղահաթընը իգրար
էտէր իսէն, խօճա մէնի 'աֆվ էտէր: 24. Յուլանէնէնէ

օլտու: 25. Ֆաղիրի վէ մուշթաճը ունութմա: 26. Հա-
ղիղաթը սէօյլէմէտի մի: 27. Թէմամէն սէօյլէմէտի: 28.
Տէրեա իւղէրինտէ ֆուրթունա օլտու մը: 29. Խայր, վէ
լաքին կէմի հարէքէթ էթտիյի էմնատէ (to start), բիւղ-
կեար փէք չէտիտ իտի: 30. Մարիամ օլ գէման նէ՞ եափ-
տը: 31. Պու սէօղիւն իւղէրինէ կիտիպ օտայը սիւփիւր-
տիւ: 32. Օլ կէմիւնի գափտանը թէճէմիւլ էտէնէր ա-
րասընտա՞ մի իտի: 33. Էվլէթ, մէրգուճ գաղըպ պէօ-
յիւք ֆէսահաթլէ սէօյլէտի: 34. Եանընըղտա նէ՞ գատար
միււտտէթ գալտը (էյլէնտի): 35. Եանընըղտա իւչ հաֆ-
թա գալտը: 36. Փէտէրինիզ պու էվի եափմագ իշիւն
թա գալտը: 37. Փէտէրինիզ պու էվի եափմագ իշիւն
(եափմագտա) նէ՞ գատար փարա սարֆ էյլէտի: 38. Եափմագտա
սարֆ էյլէտի: 39. Ամպարըմըղա եաղըն գըրլանըրճա-
րըն եափտըղը կիւղէլ եուլալարը կէօրմիւլէ մի սիւնիզ:
40. Նէտէն (նէ քէ-
րէսթէտէն) եափըյօրլար: 41. Էսքի եուլանըն պիր
փարչասընը կէօրտիւմ, չամուր իլէ սամանտան եափըլ-
մըշ ըտը:

Գըրգ ալթընճը Տէրս — Lesson 46.

ՍԵՄԱ'Ի ՅԻՂԼԵՐ (ԴԷՎԷՐ)

Չօղա վարմաղտան,	Soon.
Կիւնէշ պաթմըշ տըր,	The sun has set.
I thought and thought.	Չօղ տիւշիւնտիւմ,
It was June.	Վաղըթ Յունիս իտի:
At a great distance.	Ուղաղտա:
Spelling-book, Հէճէ քի-	Bible, Քիթապը մուղաա-
թապը	տէս
Flour, Ուն	Worthy, Լայըր

Pail, Գողա

Bitterly, Աճը աճը

Loss, Զարար

Contract, Գօնթրաթօ,
մուգալկէ

Early, Էրբէն

To please, (միւթէ'ատտի)

Սէվկնտիրմէք

Late, Կէճ

Honest, Միւսթագիմ

Conduct, Թալը ու հարէքէթ

Silken, Իփէքիլ

To stumble, Այադ պիւ

հէրէ իլիշմէք

Purse, Քիսէ

To deserve, Միւսթահագգ

օլմագ

270. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Աննա՝ Լուսիա հանրմըն էվկնէ նիշիւն կիտէյօր։
2. Մէրդումէ քէնտի հէճէ քիթապընը երրթմըշ, ա-
նը սէօյլէմէյէ կիտէյօր։ 3. Ալլահա մագպուլ օլմագ ի-
շիւն նէ էտէյիմ։ 4. (Անըն) Քիթապ ը մուգատտէստէ տէ-
տիլնի էթմէլիսին։ 5. Տէրսինիլ չօդ կիւճ մի իտի։ 6.
Էվկէթ, անըն իւղէրինէ չօդ տիւշիւնտիւմ, ամմա անկ-
լայամատըմ։ 7. Թովմաս զայս էթտիլի քիթապը պուլ-
տո՛ւ մը։ 8. Էվկէթ, ամճաթընըն պաղչէսինտէ պուլտու-
օրատա պրագմըշ իտի։ 9. Տանիլ տիղ չէօքիւպ Ալլահա
տու՛ա էլլէտի։ 10. Օլ քիւշիւք ֆիտան պէօյիւլիւպ պիւր
մէֆրէթ աղամ օլտու։ 11. Գէորդ չիմէն իւղէրինտէ օ-
թուրուպ փէտէրինի պէքէտի։ 12. Զօղա վարմագտան
կիւնէր ուղատը վէ կիւնէշ գըղտը։ 13. Պիր գաշ չի-
չէք գօփարմագ իշիւն պիւր աղամ ալթընտա տուրտու-
լար։ 14. Թովմաս քէնտի տէրսինի պիւր մի։ 15. Փէք
էյի պիւրի։ 16. Ուն նէտէն եափըլըր։ 17. Պուղտայտան
եափըլըր։ 18. Աշճընըղ նէրէյէ կիթտի։ 19. Պէշ սէ-
փէտ եումուրթա ալմագ իշիւն չարշույա կիթտի։ 20.
Կիւնէշ չիմտի պաթտը՝ մը։ 21. Էվկէթ, կիւնէշ ալթը
պուշուգտա պաթտը։ 22. Այ տօղունճա չօդ երլըրդ կէօ-
րէմէտիք։ 23. Մարիամ գըրմըղը վէ մավի չիչէքէրի

կէօրիւնճէ, անլէրի թօիլամաղա պաշլատը։ 24. Օլ խա-
թըրշինաս գարը պիղէ պիւր գօղա (տօլուսը) սու կէ-
թիւտի։ 25. (Սէնին) փէտէրինտէն էվկէ պու էվտէ քի՛մ
սաքին օլուր իտի։ 26. Օլ ատէմ չօդ դէնկին իտի, ամ-
մա ֆագիլրէ աղ վէրիւր իտի։ 27. Սօղուգ պիւր սապահ-
տա Յովհաննէս մէքթէպէ կիթտի։ 28. Տէրսինի էօյրէն-
մէյօր իտէ, գուսուր քէնտինի տիւր։ 29. Սէնի սէվմէ-
յօրլար իտէ (մէճհուլ) սէվկիւմէյէ լայըգ տէյիլսին։ 30. Է-
յէր միւսթագիմ պիւր քիմսէ տէյիլ իտէ, քէնտինի սէվ-
մէպէր (մէճհուլ)։

271. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Կէօրտիւլիւմիւղ ատէմի Ստեփան թանըր մը։ 2. Էվ-
վէթ, անը չօդ էյի թանըր։ 3. Վա'իղի պէքէտիւլէր, ամ-
մա կէլմէտի։ 4. Մէքթէպէ կիտէճէք վագրթ մը տըր։
5. Էվկէթ, վագրթ տըր։ չանըն չալընտըղընը իշիթ-
մէտին մի։ 6. Աղամըն ալթընտա օթուրուպ պիւրիւք-
տէ գօնըշտըլար։ 7. Եաղ կէլտի, մէյլէ կէթիւրտի։
8. Վա'իլ գեկտեմբեր իտի, վէ ըրլըկեաթ գուլվէթլէ
էսէյօր իտի։ 9. Եումուրթայար եուվատան տիւշ-
տիւ, վէ գուշ ուշտու (կիթտի)։ 10. Սէնին պու հարէ-
տիւ, վէ գուշ ուշտու (կիթտի)։ 11. Ճանֆէս քիսէմի
քէթին իշիւն չօդ էսէֆ էյլէտիւմ։ 12. Պէն պուլմատըմ։ 13. Զօնուգ-
քի՛մ պուլմուշ տըր։ 14. Պէն պուլմատըմ միւշթէմէլ տիւր։ 15.
Լարտան պիւրի անը պուլմուշ օլմատը միւշթէմէլ տիւր։ 16.
Մէքթէպի պրագտը, վէ հէր չէյի ունուլթար։ 17. Քէն-
տինի կէօրտիւլիւմտէ, պաղչէսինտէ հէրի գաղըյօր իտի։
18. Իքի քեասէ սօղուգ սու իշտի։ 19. Եիւքսէք պիւր
սէտա իլէ պաղըրտը, վէ սէսի ուղագտա իշտիլտի։ 20.
Քէնտի քիւշիւք օտապընա գափանտը։ 21. Ֆագիւր օլ-
տու, վէ էվկինի սաթտը։ 22. Սէնի փատիլշահը կէօրմիւշ-
տու, վէ էվկինի սաթտը։ 23. Սէնի փատիլշահը կէօրմիւշ-
տու, վէ էվկինի սաթտը։ 24. Սէնի փատիլշահը կէօրմիւշ-
տու, վէ էվկինի սաթտը։ 25. Սէնի փատիլշահը կէօրմիւշ-
տու, վէ էվկինի սաթտը։ 26. Սէնի փատիլշահը կէօրմիւշ-
տու, վէ էվկինի սաթտը։ 27. Սէնի փատիլշահը կէօրմիւշ-
տու, վէ էվկինի սաթտը։ 28. Սէնի փատիլշահը կէօրմիւշ-
տու, վէ էվկինի սաթտը։ 29. Սէնի փատիլշահը կէօրմիւշ-
տու, վէ էվկինի սաթտը։ 30. Սէնի փատիլշահը կէօրմիւշ-
տու, վէ էվկինի սաթտը։

վորտու: 23. Յովհաննէս քէնտի էսվապընը ըսլաթտը մը: 24. Հարաքէթի հագգընտա տիւշիւնտիւ, վէ աճը աճը աղլատը: 25. Զարարըն չօգ օլտըղընը կէօրմէքլէ գօնթրաթօտան կէրի չէքլտի: 26. Պիր եիւքսէք սէս իշիթտիւմ, վէ տէր հալ տըշարը գօշտոււմ: 27. Պէօլէ օւ լաճաղընը քիմ պիլիր իտի: 28. Մոլսէս աղա իլէ գօնուշ մադ իշիւն էր տէ կիթտիք, կէճ տէ, լաքին քէնտիւնի ապլա էվտէ պուլամատը: 29. Այաղըմ պիր չէյէ իլիշմէսէ իտի, տիւշմէզ իտիմ: 30. Արգամ սրրա կէլսէ իտին, նէրէտէ սաքին օլտըղըմը կէօրիւր իտին: 31. Կէլէճէյնիղի պիւսէմ, չարշույա կիթմէմ:

Գրըգ եէտինճի Տէրս — Lesson 47.

ՊԱ՛ՋԸ ԻՋԱՆՍԹ

272. Օսմանլըճատա միւթաւա¹ ֆիլի (չէքինմէք, երգանմադ կիպի), միւշարէքէ² ֆիլի (տէօյիւշմէք, սէօյ-լէշմէք կիպի) վէ միւթէ'ատտի ի գըյասի ֆիլի³ (սէվ-տիրմէք, կէթիրթմէք կիպի) եէրինտէ ինկիղճէտէ մախ-սուս սըղէլէր օլմատըղընտան, պուշարըն թէրճէմէսի պէր վէճճ ի աթի օլուր:

273. Ֆիլի միւթաւա'ա թէրճէմէսի թէրճէմէ օլունա-ճադ ֆիլին ասըլ մաստարը մա'նասընը իֆատէ էտէն ինկիղճէ քէլիմէյէ լաղըմ օլան զամիր ի թէրքիպի (պէնա 97) ի'ալէսիյէ օլուր: Մէսէլա. Էօրթիւնտիւլէր, They covered themselves.— Կիյնտիլէր, They dressed themselves.— Սօյունտըլար, They undressed themselves.— Երյգանաճաղըմ, I shall wash myself.— Էյէր կիպլէնիլ ի-սէ, If he hide himself.

1. Reflexive verb, կրաւորակերպ չէզը: 2. Reciprocal verb, փո-խադարձ բոյ: 3. Causative verb, Անցողական:

274. Ֆիլի միւշարէքէ թէրճէմէսի թէրճէմէ օլունա-ճադ ֆիլին ասըլ մաստարը մա'նասընը իֆատէ էտէն ինկիղճէ քէլիմէյէ one another, each other, together քէլիմէլէրինս պիրի ի'ալէսիյէ օլուր: Մէսէլա. Սէվիշ-տիլէր, They loved each other.— Վուրուշաճաղար, They will beat one another.— Գօշուշտուշար, Let them run together.

275. Ֆիլի միւթէ'ատտի ի գըյասի թէրճէմէսի թէր-ճէմէ օլունաճադ ֆիլին ասըլ մաստարընը ինկիղճէսի իլքինէ to cause, եա to make*, եա to have*, եա to get (եւէյ օլմէ) եա to allow, եա to let* (բա'ա'ա'ի վէր-ճէ) ֆիլլէրինտէն եէրինէ կէօրէ միւնասիպ պիր սըղէ կէ-թիրիմէքլէ օլուր. շու գատար քի իլքտէ տիւշէն ֆիլ-լին մէֆուլը օ ֆիլ իլէ մաստարըն արասընա տիւշէր: Մէսէլա (ֆիլանա) եաղտըրմադ To cause to write, to allow to write, to let (to) write վէ գայրիհա:

276. Թէրճէմէ օլունաճադ ֆիլի միւթէ'ատտի ի գը-յասինս ալէթ ի իճրասը մէզքիւր իսէ, ինկիղճէտէ իս-թիմալ օլունան մաստար պինա ի մա'լիւմ մաստարը օ-լուր: Մէսէլա. Մէքթուպը Յովհաննէսէ եաղտըրաճա-լուր: Մէսէլա. I shall have John (to) write this letter.— Գալ-ղըմ, I shall cause the archi-տէկտ to build a house.— Պօղոսա պիր չիֆթ գունտու-րա եափտըրտըմ. I got Paul to make me a pair of shoes.

277. Թէրճէմէ օլունաճադ ֆիլի միւթէ'ատտի ի գը-յասինս ալէթ ի իճրասը մէզքիւր տէյիլ իսէ, մաստար պինա ի մէճնուլտէն օլուր: Մէսէլա. Մէքթուպը եաղ-տըրաճաղըմ, I shall have the letter (to be) written.— Պիր էվ եափտըրաճաղըմ, I shall cause a house to be

* Պու ֆիլլին 'ազապընտա տիւշէն մաստարըն էտաթը (to) հաղֆ օ-լունուր:

made.—Պիր չիֆթ դունտուրա ետիտըրա՞մ, I had a pair of shoes (to be) made.—Պու կիւն սա'աթըմը չալտըրա՞մ, I had my watch (to be) stolen (եախօս I allowed my watch to be stolen) to-day.—Պէնիմ իչիւն պիր սէթըի ետիտըրա պիլիք միսն, Can you get (եախօս have) a coat (to be) made for me? Եարըն պիր տանէսինի կէթըրաթըմ, I will have one (to be) brought to-morrow.

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Almost, Ազ դալտը (քի...)	Bear, Այը
Against, Իւզէրինէ, դար- շը	To undress, Սոյմադ, (էլ- պիսէ իչիւն)
Custom, 'Ասէթ	At last, Էնճամ
Freely, Սէրպէսթճէ	In haste, 'Ալ էլ 'աճէլէ
Force, Գուվլէթ	To fight, Ղալղա էթմէք
Machine, Մաքինա	Pantaloons, Փանթալօն
Well, Գույու	Wheel, Չարդ
Onward, Իլէրիյէ տօղրու	Vapor, Պուխար
To intend, Նիյէթ էթմէք	To revolve, Տէվր էթմէք
To repair, Թա'միր էթմէք	To warm, Ըւրթմադ
Bush, Չալը	To wipe, Սիլմէք
Պիզ չօդ օգուճաղա ալըշալդ :	We have accustomed ourselves to read a great deal.
Մարիամ չօդ'դանթէ կիրիչիյօր :	Mary is giving herself much trouble
Թիւրքճէ իլէ պէյանը էֆ-քեար էտէ պիլիք մի :	Can he express himself in Turkish?
Իչլէթմէք	To make ...move.
Ալտաթմադ	To deceive.
(Ֆիլանա) ալըշմադ	To accustom one's self to...

Թէվէքքիւլ էթմէք	To commit one's self to...
Օթուրմադ	To sit down.
Քէլէփլէնմէք	To coil up.
Յըրլամադ	To dart, to spring.
Հէման հէման	Almost.
Թէքէլիւմ էթմէք :	To speak.
Բիւզկեար էվիլզէ չարփար	The wind strikes our house
I enjoyed myself very much.	Չօդ էլլէնաթիմ, չօդ քէյֆլէնաթիմ :
He has not yet come.	Տահա կէլմէտի :
Have you received your books?	Քիթապլարընըդը ալտընճիլ :
Not yet, they will be ready to-morrow.	Տահա ալմատըդ, եարըն հաղըր օլաճադ :
Don't take too much trouble.	Չօդ զանթէթէ կիրիչմէ :
Come let us talk together.	Կէլ սէյլէչէլիմ :
The wind strikes against the wheel and the mill-stones revolve.	Բիւզկեար չարդա չարփար տէ տէյիրմէն թալարը տէվր էտէրլէր :

278. EXERCISES.

1. Will you have your shoes made this week?
2. No, I want to have my pantaloons made first.
3. What ought I to do in a time of danger?
4. Commit yourself to God.
5. Shall we see each other soon?
6. No, we shall have to wait until March.
7. Are the children ready for breakfast?
8. No, they have not yet washed themselves.
9. Tell Mary to dress herself, it is almost time to go to school.
10. Please to not give yourself so much trouble.
- 11.

This morning a soldier killed himself. 12. Susan is a very modest girl, she never praises herself. 13. They had worked together very hard, and being tired, sat down under a tree. 14. Mr. Brown cannot easily accustom himself to the customs of the country. 15. We spent two months in Italy, and enjoyed ourselves very much. 16. Charles can express himself in Arabic very well. 17. Will John have his shoes made this week? 18. No, he wants to have his stockings made first. 19. How does water make machines move? 20. The force of water running or falling causes the wheel to revolve. 21. What makes the sun rise every day, and the seasons follow one another in order. 22. God makes the sun rise and the seasons follow each other. 23. Have you had your room swept? 24. No, I do not wish to let it be swept to day. 25. Are you going to get the kitchen cleaned? 26. I am going to have it done as soon as we find a servant. 27. Have you had the machine brought into the house? 28. Not yet, but I intend to have it done to-morrow.

279. ՄԻՍԱԼԼԷՐ

1. Սօղուդ սու իլէ երյգանտընը՞դ մը : 2. Խայր , երյգանմատըմ , քիֆայէթ միգտարը սու եօզ իտի : 3. Քէնտի (մու"էննէս) օղլընըն վէֆաթընտան տօլայը չօզ թէ"էս-սիւֆ էտէյօր մը : 4. Էվլէթ , օլ գատար թէ"էսսիւֆ էտէյօր քի թաշար իլէ տէօյիւնիւյօր : 5. Քէօյէ պիր այը եալրուսը կէթիրմիշէր (կէթիրտիլէր) , վէ հէփ չօճուդլար անը կէօրմէյէ գօշուշտըլար : 6. Էյլէնտիւնը՞դ մի : 7. Հազիգաթ , փէք չօզ էյլէնտիլք : 8. Տօսթընըդ իլէ կէօրիւշտիւյիւնիւզտէ պէնի տէր խաթիր էտիւնիլ : 9. Երլան

էվլէլա քէլէփլէնտի , վէ անտէն սօնկրա չիֆթճիլէ տօղրու Փըրլատը : 10. Էն 'ազիլ , վէ էն էյի ատէմէր տախի պա'զէն ալտանըրլար : 11. Տըշարը չըգմազտան էվլէլ ըսընտըգ : 12. Պիր ատէմ հայվանը սէօյլէտէ պիլի'ր մի : 13. Զանն էթմէմ , լաքին պու չօպան քէնտի քէօփէյլինի հէման հէման սէօյլէտիյօր իտի : 14. Եէլքէն կէմիլէրի տէրեատա իլէրի տօղրու նի՞ճէ կիտէրլէր : 15. Ռիւզլիար եէլքէնիլէրէ չարփար , վէ կէմիլի եիւրիւտիւր (makes it sail) : 16. Աթլարընըզը նա'լլաթտընը՞դ մը : 17. Պու կիւն նա'լլաթմազա նիլէթիմիլ վար տըր : 18. Էվլինիլի նէ՞ զէման թա'միր էթտիրէճէքսինիլ : 19. Պու սէնէ թա'միր էթտիրէմէյիլ : 20. Թէրզիլէ սէթրինիլիլ նէ՞ զէման թա'միր էթտիրէճէքսինիլ : 21. Անը թէրզիլէ թա'միր էթտիրմէյէճէյիլմ : 22. Գօնտուրասընը թա'միր էթտիրմիշ մի տիր : 23. Տահա էթտիրմէմիշ տիր , լաքին կէլէճէք հաֆթատա էթտիրմէք նիլէթի վար տըր : 24. Սա'աթընըզը նէ՞ զէման սիլտիրտիւնիլ (clean) : 25. Կէլէն կիւն սիլտիրտիւմ : 26. Շէմսին հէրարէթի սույու պուխարա թահվիլ էտէր : 27. Հա'նկըսընը թա'միր էթտիրէճէքսին , գօնտուրանը՞ մը , չիլմէնիլ մի : 28. Իքիսինի տէ թա'միր էթտիրմէյէ նիլէթիմ վար տըր :

Գըրգ սէքիլիննի Տէրս — Lesson 48.

ՊԱ՛ՋԸ ԻԶԱՀԱԹ

280. Պա'զը ֆիլլէրին իլքինէ աթիտէքի էտաթ կէթիրիւտիլքտէ հէր պիր էտաթ քէնտինէ մախտուս մա'նասընա կէօրէ ֆիլլին մա'նասընը թէպտիլ էտէր , վէ պու թէրքիլ իլէ պաշգա պիր ֆիլ թէրթիլ էտիւմիշ օլուր :

Մէսէլա . (ա) Mis էտաթը Եւնիւն մա'նաւընը իֆատէ է-
տէր :

To take, Ալմադ . To mistake, Եանըմադ :
To do, Եթմէք . To misdo, Եանըմադ, ֆէ-
նալըդ էթմէք :

To lead, Եօլ կէօսթէրմէք . To mislead, Եանկըն Եօլա
կէօթիւրմէք :

To understand, Անկլամադ . To misunderstand, Եանկ-
ըն անկլամադ :

To date, Թարիխ դօմադ . To misdate, Թարիխի
Եանկըն դօմադ :

(բ) Over ուրը վէ Եէճալ-ը մա'նաւընը իֆատէ է-
տէր :

To act, Թաղիտ էթմէք . To overact, Հատտէն զի-
յատէ Թաղիտ էթմէք :

To flow, Ադմադ . To overflow, Թաշմադ :
To do, Եափմադ . To overdo, Հատտէն զի-
յատէ Եափմադ :

To load, Եիւքլէթմէք . To overload, Աշըրը Եիւք-
լէթմէք :

(գ) Out լաֆըդ պաշգասընա նիսպէթլէ ղէյաթէ օլմադ
մա'նաւընը իֆատէ էտէր :

To do, էթմէք . To outdo, Ֆիլանտան զի-
յատէ էթմէք :

To go, Կիթմէք . To outgo, . . . տան զիյա-
տէ կիթմէք :

To run, Գօշմադ . To outrun, . . . տան զի-
յատէ գօշմադ :

To live, Եաշմադ . To outlive, . . . տան զի-
յատէ Եաշմադ :

(դ) Un էտաթը իլքինտէ վադը' օլտըդը ֆիլին մա'-
նա ի զըտտընը իֆատէ էտէր .

To tie, Պաղլամադ . To untie, Չէօդմէք :
To do, Եափմադ . To undo, Եափտըդըն շէյի
պօզմադ :

To dress, Կիլինմէք . To undress, Սօյունմադ :
To lock, Քիլիտլէմէք . To unlock, Քիլիտի աշմադ :

To bar, Սէտտ ու պէնտ To unbar, Սէտտի դալտըր-
էթմէք . մադ :

(ե) Re էտաթը թէքրարէ իֆատէ էտէր .

To pay, Ետա էթմէք . To repay, Կէրի վէրմէք :
To build, Ինշա էթմէք . To rebuild, Եէնիտէն ինշա
էթմէք :

To take, Ալմադ . To retake, Թէքրար ալմադ :
To act, Իշլէմէք . To react, Մուգապէլէ էթ-
մէք :

(շ) With էտաթը' անճադ աթիտէթի ֆիլլէրտէ գուլ-
լանըլըպ մա'նասը աթիտէթի միսալլէրտէն անկալըլըր .

To draw, Չէքմէք . To withdraw, Չէքինմէք :
To hold, Թութմադ . To withhold, Կէրի թութ-
մադ, մէն' էթմէք :

To stand, Տուրմադ . To withstand, Գարչը տուր-
մադ :

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Պօրճը օլմադ, To owe Spaniard, Իսփանիալը
Տարըմադ, To get angry Architect, Միմար
To fish, Պալըդ ալըլ էթմէք To hunt, Ավ ալվամադ
George is fond of figs. Գէորդ ինճիրտէն հազդ էտէր :

I am told that he is getting better.

We were told to wait here.

What is the matter with you?

Will John have to study his lesson all the morning?

Has Sarah put on her hat?

Ելելէ մէքուտ օլտըղը սէօլէ-
նիօր :

Պուրատա պէքլէ մէմիղ իշին
թէնպիւն էթտիլէր :

Սանա նէ՞ օլմուշ, տէրտին
նէ :

Յովհաննէսին պիւթիւն սա-
պահ տէրտի իլէ մէշղուլ օլ-
մասը լաղըմ կէլէճէք մի :

Սարա չափգասընը կիտի մի :

281. EXERCISES.

1. Have you put on your shoes? 2. I had no time to put them on. 3. Has your friend's boy undressed himself? 4. He does not undress himself when he goes to bed. 5. Please do not get angry with me, I fear you misunderstand me. 6. I am told he sent for a good architect; he intends to have his store rebuilt. 7. Intelligent beings ought to glorify God in their conduct. 8. Charles cut his finger while trying to sharpen his pencil. 9. I undress as soon as I return from the church. 10. I am just now going to my father's; on my return I will try to see you. 11. He often used to come to me to ask me to help him. 12. What are you in want of? 13. I am in want of some bread, because I feel hungry. 14. Are you in want of this knife, or the butcher's? 15. I am in want neither of the one, nor of the other. 16. If you are so fond of sugar, you may buy some. 17. What are they fond of? 18. They are very fond of hunting and fishing. 19. Will it be a good time to fish when the river overflows? 20. I should think not.

282. ՄԻՍԱԼԼԷՐ

1. Յովհաննէս, սէն նէյլ չօգ սէվէրսին : 2. Գար էվի
հափմագտան վէ գար թօփը օյնամագտան հաղլ էտէրիմ :
3. Ղալիպա պիր շէյ արայօրսընը : 4. Եվլէթ, քիթա-
պըմը արայօր իտիմ, շու սօֆրա իւղէրինէ գօմուշ իտիմ :
5. Շու ատէմին փէտէրինիղէ նէ գատար պօրճը վար տըր :
6. 160 ինկիղ լիբասը պօրճը վար տըր : 7. Պու ատէ-
մէ պիր միգտար փարա (էօտիւնճ) վէրի իտէնիղ, սիղէ
չափուճագ պօրճընը էտա էտէր մի : 8. Պօրճընը էտա է-
տէճէյինէ չիւպէմ հօգ, չիւնքի տօղրու պիր ատէմ տիր :
9. Թէրղինիղէ պօրճընը նէ գատար տըր : 10. Եթմիշ
ֆրանգ պօրճըմ վար իտի, լաքին չօղընը վէրտիմ : 11.
Սանա պիր պօրճըմ վա՞ր մը տըր : 12. Պանա հիչ պիր
պօրճըն հօգ տըր : 13. ինկիղլէրին պիղէ իսփանեօլ-
լար գատար պօրճը վա՞ր մը : 14. (սէնին) Գարնտաշը-
նա նէ՞ օլմուշ տըր : 15. Հէքիմի կէօրմէյէ կէլէն կէնճին
տէրտի նէ իտի : 16. Նէ՞ գատար վաղըթ էաղ տը-
նը : 17. Եարը կէճէյէտէք հաղտըմ : 18. Չանընճա օ
ատէմ նէ՞ գատար վաղըթ իշլէր : 19. Աղչամտան սա՛թ
պլթըյատէք իշլէր : 20. Տահա չօգ (վաղըթ) օղույաճագ-
մը պըն : 21. Փէտէրիմ չարշտան տէօնիւնէյէտէք օ-
գուճալը իմ : 22. Ամանըղ պուրատա չօգ մը էյլէնէճէք :
23. Կէլէճէք փաղար կիւնիւնէտէք պուրատա էյլէնէճէք :
24. Գարնտաշընըլըն լօտրատա չօգ դալմասը լաղըմ
կէլէճէք մի : 25. Կէլէճէք պահարատէք օրատա դալա-
ճագ (դալմալը) :

Գլըղ. տօգուղնճը Տէրս — Lesson 49.

ՊԱ՛ՋԸ ԻԶԱՆՍԹ

283. Պա՛ղը ֆիլլէրին դա՛իպ սըղէլէրինտէ It դա՛միրի,
(պէնա 99) մէրճա՛սըղ օլարագ, ֆիլ՛ սահիպի օլուր : Պու

միանձնական ֆիլլերէ Impersonal, ետանի շահանքի՞նչ¹ ֆիլլ-
էր տեսնուիլ: Մէսէլա .

It rains, (եղանակ) եղանակ . It thunders, (կէտ) կիւրկէ-
յօր .

It hails, (դուռ) եղանակ . It snows, (քար) եղանակ :
It lightens, (լիւսիկ) չաղը . It freezes, (չոր) պաղլայօր,
յօր .

It blows, (բիւլիկ) չաղլայօր . It seems, կէօրիւնիւր :

Իւր: (ա) Մէղքիւր ֆիլլերին հէր պիւր զէման իւլէն պարը սըղէ-
լէրի վար տըր: Մէսէլա . It was raining, եղանակ եղանակ եղանակ .
It will thunder, կէտ կէտիւնէտէտ քէր . It has snowed, քար եղանակ
քէր . It seemed best, կէտ կէտիւնէտէտ . If it were blowing, բիւլիկ-
եղանակ եղանակ :

(Բ) Միւրթեւորը իհմալ օլունան իսպէրէ միւրթեւոր օլունա,
եղանակ ֆիլլերին սոնկրա կէլէն ֆիլլ սահպալինին եղանակ թուրթուր
կըլէ It զամիլիլ 'իպարէնին իպթիտաւորնա օլարադ չօգ գուլանը-
լը (պէնա 400): Մէսէլա . It is hot to-day, չոր կէտ (հալա) քէ-
տէր . It is pleasant to hear the birds sing, քարիւնի կէտիւնէտէտ
քէտի քէտիւնէտէտ քէտ քէտ :

284. Պատը ֆիլլերին, պիւրի մէֆ'ուլըն պիւր հալինտէ
տիկէրի մէֆ'ուլըն իլէյր մագամընտա օլարադ, իքի մէ-
ֆ'ուլը օլուր քի, մէֆ'ուլըն պիւրի մէֆ'ուլը սարիս² վէ
մէֆ'ուլըն իլէյր մագամընտա օլանա մէֆ'ուլը զայր ի սա-
րիս³ տեսնուիլ: Մէֆ'ուլը զայր ի սարիս⁴ մէֆ'ուլը սա-
րիստէն թէգատուիւմ էթմէտիլի հալտէ պիւր հարֆը
ճէր⁴ ալըր: Մէսէլա . Give me a book, Give a book
to me, Պատը պիւր իլէյր վէր :

Իքի մէֆ'ուլը ալան ֆիլլեր .

To buy, (սուր) ալան	To leave, (քէր) եղանակ
To sing, (սուր) օգն-սուր	To do, (քէր)
To draw, (քէր) լէտ	To carry, (քէր) եղանակ
To write, (սուր)	To order, (սուր) ալան
To teach, (քէր) եղանակ	To play, (սուր) ալան

1. Impersonal verbs, Անգէմ բայ . 2. Direct object.

3. Indirect object. 4. Preposition.

To tell, (սուր) եղանակ To lend, (քէր) եղանակ (քէր) եղանակ

To throw, (սուր) ալան To make, (սուր) ալան

To show, (քէր) եղանակ To give, (քէր) եղանակ

To refuse, (քիճայը) քէր To deny, (քիճայը) քէր

To provide, (քիճայը) եղանակ To bring, (քէր) եղանակ

To sell, (սուր) ալան To present, (քիճայը) եղանակ

To get, (սուր) ալան To ask, (քիճայը) եղանակ

To send, (քիճայը) եղանակ To promise, (քիճայը) եղանակ

To pour, (քիճայը) եղանակ, վէ զայրիս

285. Ինկիլդէտէ սըղէ ի մախսուր պուլունմայան պա-
ղը թիւրքէ սըղէլէրին սուրէթ ի թէրճէմէսի պէր վէճի
աթի տիւր .

(ա) Հալլը մագամընտա սըղէսինին թէրճէմէսի էքսէրիս
ֆէրի ֆիլլ իլէ օլուր: Մէսէլա . Գուլարըն էօթիւլիւ
խօշ տըր . The singing of the birds is pleasant. Շու-
ատէմին եիւրիւլիւլա աղըր տըր . The walking of that
man is slow.

(Բ) Սըղէ ի մէֆ'ուլըն պաղէն ֆէրի ֆիլլ իլէ, վէ պա-
ղէն քէնտիսինտէ իթիպար օլունան զէմանը իֆա-
տէ էտէր պիւր զաթը ֆիլլ իլէ թէրճէմէ օլունա պիւր
Քիս տէ, էքսէր մէվլիտէ զաթը ֆիլլ իլէ թէրճէմէսի տա-
հա ֆատիս տիւր: Մէսէլա . Անթաքեստան կէտ չալէպէ
կիթտիլէր . They came from Antioch, and went to
Aleppo.— Պալ կիւն պէշ տանէ մէքթուպ եղանակ եղանակ
քիթապըմը օգուլանաղըմ . To-day I shall write five
letters, and shall read my new book.

(Գ) Սըղէ ի քիճայըն "կէ" սըղէ ի թաղիպիյէ եղանակ
գուլանըլը սըրատա when քէլիմէսի 'ազապընտա,
վէ ֆիլլին իթիպարնա տէլալէթ էթտիլի սըրատա until
քէլիմէսի 'ազապընտա, պիւր զաթը ֆիլլ սըղէսի կէթիլիլ-

մէքէ թէրճէմէ օլոնուր : Մէսէլա . Էֆէնտի սէօղէ պաշ-
լայնէ հէր քէս լազըրտըլը քէստի . *When the Effendi*
began speaking every one stopped his talk.—Էֆէնտի
օտայա Էլէլէնէլէտէ հէր քէս սէօլէլմէքաթ խի . *Until*
the Effendi entered the room all the people were
talking together.

(Դ) Սըղէ է Եղիշտ—'Եյէ՛՝ Էքսերիա՝ since քէլիմէսի 'ա-
գապընտա Քիլլին մաղը սըղէսի կէթիրլիմէքլէ թէրճէմէ
օլունուր : Մէսէլա . Պուրպալ Կէլլէպէն պէր— հիչ պիր
եէրէ կիթմէսի . Since he came here he has not been
anywhere . Տէրսէ պաշայալլուրն պէր— պիր կիւն Քէվլթ
էթմէսիմ . Since I began my lessons I have not missed
a day .

(Է) Սըռէ է Բէլէլէնէ՛ եքսերիա ֆիլին հալ սըղէսի
 Էլքինէ as soon as, as often as, եախօm whenever,
 Թա՛պիլլէրինին պիրի կէթիլլիմէլէ Թէրէճմէ օլլանուր :
 Մէսէլա . Պէն սանա նասիհաթ էթաիքճէ սէն կիւճէնի-
 յօրսն . Whenever I advise you, you are offended.
 Հէնրի կէլաիքճէ պէն կիտէրիմ . As soon as Henry
 comes I go.

ՀՈՒՂԵԹԼԵՐ

India, Հինդիսթան	To last (Գ), Մերութք
Climate, Հալա, իզլիմյն	Criminal, Միւհրիմ
Հալասը	Dark, Գոյու, գարանլըզ
About, Բատտէ, դատար	Except, Անճազ, . . . տէն
(սլիբ միւտտէթ)	մա'տա
A short time, Աշ սլիբ	To go to bed, Եաթմազ,
միւտտէթ	Եաթաղա կիթմէք
It is cold, (Հալա) սօղուզ	It will not do, Օլմազ
արը	It is late, Վազըթ կէճ տիբ

It may be so, Պէտլէ օ-
ւա պիլիւր
It is time to go.
I am sure.

There was no one there
except Samuel.

About twenty men came here.

It is about ten o'clock.

I cannot stay any longer.

This climate is very bad.

All except George went
to bed.

It appears so, Պէտլէ կէօ-
րինիւր
Կիտէճք վազըթ տըր :
Էյի պիւրիւմ, ի՛թիմատըմ
թամմ տըր :

Մամուլէլտէն մա'տա օլատա
քիմսէ եօղ իտի :

Ներմի գատար ատէմ պու-
րայա կէլտիլէր :

Սա'աթ օն բատտէսին տէ տիր :

Տահա տուրամամ:

Պուրանըն հաւատը փէք ֆէ-
հա տրր :

Գէորգտան մա'տա հէր քէս
ույուտը :

286. EXERCISES.

1. Does it rain? 2. No, it does not rain. 3. Was it raining when he left? 4. Yes, it was raining very hard. 5. Do you think it will rain to-morrow? 6. I am sure I do not know. 7. Is the climate of India cold? 8. No, it is very hot there. 9. Does it snow there? 10. No, it never snows there, except on the tops of high mountains. 11. Do you see those dark clouds? 12. Yes, it appears that it will soon hail. 13. See, how it thunders and lightens! 14. Does it thunder before it lightens? 15. No, it lightens first, and then it thunders. 16. What time is it now? 17. It is about midnight. 18. It is half past three. 19. Is it time to go to bed? 20. How do you feel? 21. I do not feel well, it is very warm to-day. 22. Is it as hot this summer as it was last summer? 23. Yes, it is hotter still. 24. Will you come to our house

Away, Ուշալս	Aground, Երբեք
Aside, Պէր Եւրաքս	Forward, Ինքնէն Կողմէն
Back, Կերէ, Կերէն	Backward, Կերէն Կողմէն
Forth, Ինքնէն, Ինքնէն Կողմէն	Outward, Տըւարդէն Կողմէն
Off, Այլ	Within, Ինքնէն
Aboard, (Կեդ) Ինքնէնէն	Without, Տըւարդէն
Far, Ուշալս	

(Բ) Զարօք Ը զէման, Զէ՞ զէման, Զէ՞ Գորտէն, Գորտէն
սու՞ալլերինէ ճէվապ օլա պիլէն քէլիմէլէր տիր .

Now, Շէրի	Early, Էրէն
When, Նէ զէման	Again, Թէր
Then, Օլ զէման	Forever, Ինքնէն Եւրաքս
Often, Զօք Կերէ	Soon, Զորտ Զարտալս
Immediately, Տէր 'ապա	Hitherto, Շէրիէնէն
Always, Տա՞ն	Seldom } Նորտէն
Frequently, Զօք Կերէ	Rarely }
To-day, Պա՞ն	Before, Էրէն
To-morrow, Եւրէն	After, Ստիլս
Yesterday, Տէն	Ago, Ագորտ, Էրէն
Ever, Տա՞ն, Կեր Գորտ զէման	Hereafter, Պորտա՞ն Գորտ
Never, Զէն, Կա՞ն	Already, Զա՞ն, . . . Կերէ
Sometimes, Պա՞ն	Lately, Կերէնէն

(Գ) Զարօք Ը Թա՛լիլի Զէնէն սու՞ալլերինէ ճէվապ օլա պիլէն
քէլիմէլէր տիր .

Wherefore Նէ Կերտէն	Then, Պա՞ն Կա՞ն
Therefore, Օլ Կերտէն	Why, Նէնէն
Hence, Պա՞ն Կերտէն	

(Դ) Զարօք Ը Թէմիլի Զա՞ն, Զէ՞ Գորտա՞ն սու՞ալլերինէ
ճէվապ օլա պիլէն քէլիմէլէր տիր .

Faithfully, Սորտա՞ն Եւրէն	Enough, Գէնէն Գորտա՞ն
So, Էրէն	Yes, yea, Էրէն

Thus, Պէրէն	Truly, Յէ՛լէն
Well, Էրէն Կորտէն	Verily, Յէ՛լէն
Very, Փէն	Surely, Զէն Կա՞ն
Chiefly, Պա՞ն	Headlong, Պա՞ն Կա՞ն
Partly, Պա՞ն Կերտէն	Generally, Էրէն
Wholly, Գէնէն	Somewhat, Պա՞ն Կերտէն
Amiss, Եւրէն Կորտէն	Excellently, Փէն Կա՞ն
Scarcely, Կէն	Gracefully, Խօշ Զէն Կերտէն
Nearly } Զէն Կերտէն	Էրէն
Almost }	
However, Զէն Զէն	Doubtless, Պէն Զէն
Otherwise, Պա՞ն Կերտէն	Certainly, Սորտա՞ն
Together, Պէրէն	Perhaps, Պէն
Just, Թա՞ն	Probably, Ինքնէն
Really, Զա՞ն Կերտէն	Less, Ան
Much, Զօք	

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Somewhere, Պիր Կերտէն	Except, . . . տան մա՞տա
To no purpose, Նափիլէ	Monday, Փաղար Էրթէն
Now and then, Արտա՞ն	Next day, Յէրտա՞ն Կերտէն
պիր	Sky, Կէօք, տան
Weather, Զալա	Clear, Պէրտա՞ն
Bath, Զամամ	Suddenly, Պաղթէն
By land, Գարտա՞ն	Right, Տօղրոն
By sea, Տէնիլա՞ն	Saturday, Զիւմա՞ն Էրթէն
On horseback, (Աթա)	To prefer, Թէրտէն Էրթէն
Բաքիլէն	Covetous, Թամա՞ն
On foot, Եւրա	To change, Տէնիլա՞ն
Since, Անտէն պէրտա՞ն	Gentleman, Զէնիլա՞ն

290. EXERCISES.

1. I laid my book down somewhere in the room, and now I can find it nowhere. 2. I have looked for it every-where, but to no purpose. 3. Now and then we walk in our garden, if the weather is fine. 4. Our neighbor seldom or never comes to see us. 5. He seldom reads such useful books. 6. He being rather careless, his books were generally lying about. 7. Mr. Hunter has lately lost his two dogs. 8. We took a walk the other day on the river side. 9. My father takes a warm bath every other day, and feels much stronger. 10. I was scarcely ten years old, when I left my father's house forever. 11. He went first to England, then to France, and afterwards to Italy. 12. I shall travel by land, but my cousin will travel by water. 13. Does he prefer travelling by night to travelling by day? 14. Is he going on horseback or on foot. 15. He can't go on foot, having sore feet. 16. His master was not there; he had gone out a few minutes before. 17. I am very anxious to hear some news of my friend; he went to England some months ago, and we have had no letters from him since. 18. Was the king at the theatre last night? 19. No, he was not, nor the queen either.

291. ՄԻՍՈՒԼԼԵՐ

1. Փաղար էրթէսի վիէննայա վասըլ օլուպ, էրթէսի կիւն չըմէնտըֆէր իւէ փարիզէ կիտէճէիմ: 2. Պու չօճուզար հէյիպ իչմէքտէն զայրի պիր չէյ պիլմէյօրլար: 3. Տիւն էվինիզտէ կէօրտիւլիւմ չէլէպի տօսթընըզ մը

տըր: 4. Տօսթըմ տըր, սիզին տախի տօսթընըզ տըր: 5. Պէնիմ ագրապամ սիզինքիլէրտէն տահա զէնկին վէ տահա թամաքհար տըրլար: 6. Պիր գաչ տագիգէ էվլէլ մասսնըն իւզէրինէ գօտուղըմ գալէմ հաճի: 7. Տիւն էօյլէտէն սօնկրա գարնտաշըմ պուրատա մը իտի: 8. Պուրատա իտի, ֆազաթ պիր գաչ սա'աթ էվլէլ կիթտի: 9. Պուրայա կէլ, Յակոբոս, եօրուլմըն մը սըն: 10. Խա'յր, տահա (եօրուլմամընըմ): 11. Պէն տէ (եօրուլմամընըմ): 12. Պանա կէլիր քի, գարնտաշընըզ տարըլմամըն իտի, տօսթը տա (տարըլմամըն իտի): 13. Յովսէփ, պանա կէօրիւնիւր քի, հէթէր գատար զայրէթլի տէյիլսին. Յովհաննէս տէ (տէյիլ տիր): 14. Պէն չայտան հազզ էթմէմ. վալիտէմ տախի (էթմէզ): 15. Հավա օլ գատար սօղուզ տըր քի, տըշարը չըգմամըզ նատիրէն վազի' օլույօր: 16. Հավա պաղթէթէն տէյիլիպ, օրթալըզ պէրրագ օլտը: 17. Կէչէն սէնէ պիր ալթուն հիւզիւք զայպ էթմիշ օլան թէյզէմ եազընլարտա անը (թէքրար) պուլտու: 18. Իւչ կիւն էվլէլ էն 'ազիզ տօսթըմտան օլտուլ (to lose): 19. Տօղուլ իսէ խաթըրմա կէլիր քի, կէչէն չարչանպա կիւնիւ մէքթէպտէ տէյիլ իտինիզ, փաղար կիւնիւ տախի քիլիսատէ (տէյիլ իտինիզ): 20. Խաթանպօլա գարատա'ն մը, հօխսա տէնիզտէ'ն մի կիտէճէքսինիզ: 21. Հաֆթատա գա'չ տէրսինիզ օլույօր: 22. Սէպլթտէն մա'տա կիւնտէ իւչ տէրսինիզ օլույօր: 23. Իքի կիւնտէ պիր տէֆ'ա եազը եազըյօրըզ: 24. Պու ազշամ կէզմէյէ կիտէճէք մի սինիզ: 25. Կիտէճէիմ:

Էլի պիրինճի Տէրս — Lesson 51.

ԶԱՐՖԱՐԸՆ ՄԱՆԱՍԸ

292. Զարֆը թէմիզիլ էքսէրիա սըֆէթը թէպինիլ-յէ ախըրընա Լյ հարֆլարը 'իւվէսիյէ թէրթիպ օլու-

This day fortnight.

In the forenoon.

In the afternoon.

In no wise.

In the first place.

In the last place.

Mournfully, Մահողուն
մահողուն

Grave, Մէջար

Exactly, Սոսկիւն

Sadly, Մահողունէն

Favorably, Խայրը սու-
րէթատէ

In jest, Լաթիֆէ օլարադ

Feeble, Զա'իֆ

Probable, Ինթիմալ

Պոռնտան (պոռ կիւնտէն) Ի-
քի հաֆթա սօնկրա :

Էյլէտէն էվլէ :

Էյլէտէն սօնկրա :

Հիչ պիր վէճէ :

Էվլէտէն :

Ախիրէն :

Fearfully, Գորգուրը սու-
րէթատէ

Continually, Պէր գարար

Hand, Էլ Եաղըսը

By all means, Պէհէմէհալ

To treat, Մու'ամէլէ էթմէք
Lightning, Շիմէք

Thunder, Կէօք կիւրլէմէսի

Uncertain, Պէլլիսիդ

Elegantly, Եաղըսըս

300. EXERCISES.

1. She sang sweetly. 2. He sat mournfully over his wife's grave. 3. Was the sea stormy at the time? 4. Yes sir, the wind blew fearfully, and the waves dashed violently against the ship. 5. When shall I see you again? 6. I can not tell exactly when. 7. How does your dog treat Mary's cat? 8. Oh, they live together very happily. 9. How did they feel about the news? 10. They were sadly disappointed, because they expected quite different news. 11. Do you expect them to-morrow? 12. I hardly expect them this week, it is so cold. 13. Could you make her decide favorably on the subject? 14. No, she has been continually changing her mind. 15. Do you be-

lieve there is war in Italy? 16. No sir, that cannot be true. 17. Are you going to the village to see your cousin? 18. Perhaps I shall go to-morrow. 19. What do you think about the news received by the last mail. 20. Doubtless it is true. 21. Which of your pupils writes a good hand? 22. George writes elegantly and Mary next to him. 23. Children ought not to give too much time to play. 24. How is the health of James' mother now? 25. She is too feeble to walk. 26. There comes John, and James too, with a kite in his hand.

301. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Իլէրի (տօղրու) կիթ, տահա չօգ պուրուսըն : 2. Պէն չիֆթիքտէ Իքէն հէր սապահ էրքէն գալգար իտիմ : 3. Պէյլէ պիր ֆուրսաթ հիչ պիր վագըթ էլէ տիւշմէդ : 4. Անըն պու Եօլտան կէլմէսի նատիր վուգու' պուրուր : 5. Եաղմուր Եաղըյօր տէյօրսընըդ, պէյլէ օլտըղ հալտէ էվտէ գարմաղըղըմ լագըմ կէլիր : 6. Տօսթընըդ սիզի Եինէ տա'վէթ էտէճէք մի : 7. Փէք միւնթէմէլ տէյիլ տիր : 8. Պոռնտան սօնկրա սիզէ սըգ սըգ մէքթուպ կէօնտէր-մէյէ իմքեանըմ վար սըր : 9. Զավալը չօճուգ պիւթիւն կիւն օրատա տուրուպ պէքլէտի : 10. Պատթօնընը զայպ կիւն օրատա տուրուպ պէքլէտի : 11. Պէնիմ կիթ-էտէն իիթթյար սայքի քէօր կիպի իտի : 12. Անըն կէլիպ կէլմէ-տիյիմ Եէրէ սիզ կէլմէգսիյիդ : 13. Էլմանըն Եէ-մէսի ուզուն միւտտէթ պէլլիսիդ իտի : 14. Ելմանըն Եէ-մէսի Նի'չիւն տիւշտիյիւնիւ (the reason why) Իքք քէշֆ-էտէն Նէվթօն իտի : 15. Քիթապը Մուգատտէս պի-ղէ Նիճէ Եաշամագ կէրէք օլտըղմըղը (Նիճէ Եաշամագ-ըղը) թա'լիմ էտէր : 16. Օրալարտա քիւչիւք գարնտա-ըմը կէօրտիւնիւդ մի : 17. Մարիամ քէնտի գարնտա-ընտան տահա կիւղէլ Եաղար : 18. Հէր Նէ զէման իս-

Թէր իսէնիզ, պէն կիթմէյէ հաղըր իմ: 18. Պէն պուսապան սէնտէն էրքէն գաղտըմ: 19. Ագչէսինի սարֆէթմէք խուսուսընտա տանա 'աղիլանէ հարէքէթ էյլէտի: 20. Էն չօգ պէքլէյէն փէտէրիմ իտի: 21. Շիմէք չագաղընտա կէօք կիւրլէմէսի տէ օլուր: 22. Կիթմէք իշիւն վագըրթ կէչտի:

Էսի իբրնհի Տէրս — Lesson 52.

ՀԱՐՑԸ ԹՆՐԴԻՊՏԵ ՄԵՎԳԻՒ

302. Էքստերիա զարֆ՝ Թագեհիա էթալի սըֆէթէ, եա
ֆէր՝ ի ֆիլէ հախօտ զարֆա թէգաատարւմ էտէր : Մէսէ-
լա . He was *exceedingly* industrious, Գե+ շարէնի էրէ :
When exposed to light, it soon loses its color. Պ--
ն ղէյա լարաբէն Բէշ սուր : He spoke not *only* wisely,
but also eloquently. Ս-ն Դիլ-նէ Դէյէլ, Էլա Ֆէսա-Դիլ
Դիլ սուր-Դիլ սէյէլ :

303. Ֆիլիթադեհիտէտէն պիր զարֆ՝ հա ֆիլիտէն էլվէլէ, հա ֆիլիտէն սոնկրա գոնուլա պիլիր. չու գատար քի միււրէքքէպ սըղէլէրտէ ֆիլիլի ի'անէտէն թէգատտիւմ էթ-մէդ. (Մէսէլա. He was *gladly* received by all. ձէ-մէ-սի Ռա-թըն-հոնի +հալը սիւրբէլէ գադուլ օլ-նիդը: You might have soon heard from him. Չու լա-հալըն հա-դէն իսպէր ալ-նիդը սի-հիլէ-մէլ էրէ: He was received *gladly* վէ You might have heard soon). Ջարֆըն ֆիլէ թէ-գատտիւմ վէ թէ"ալսիւրիւ խոսուսընտա չու չարթ վար սըր քի, զարֆ՝ թադեհիտ էթաիյի ֆիլէ միւմքլին ի մէր-թէպէ հազըն պուլունմալը սըր:

Իւրի : (-) Չորսֆ ֆիլտէն եղվել կէտիոյնտէ ֆիլ' սահպիկ 'ա-
գապընտա , վէ ֆիլտէն սոհկրա կէտիոյնտէ' յեֆուլը պիՏ օլան
քէլիմէ 'ագապընտա կէթիլիլիլ . Մէսէլա . He took it carefully.
Տէէ-բիւ -ւ-լը , We gratefully received the present. Հէյէնէ.
դէլ Գէն-ձիլիլ Գապընտա Էթիլիլ

(F) Մաստերը թագեիս էտէն զարֆէն մատաբ իլէ էտաթր ա-
ղանահ կէթիրիլմէոհ պէյիւք եանկըչըզ տըր : Մէշու . Slowly
to move, եայում To move slowly. Եւլ՝գ հադէին բիւռ , տէնի-
ջիւ . Հադաթ To slowly move այլա տէնմէզ :

ՀԱՅԿԱՍՏ

304. Ասլ մահադորնտա օլան Never դարձք էքսերիա
Թագերիտ էթտիլի ֆիլէ Թէգատտիւմ էտէր : Մէսէլա .
I never love, Ասլ -է-է-է-է- : I never spoke, Ասլ -է-նէ-
-է-դի-է- :

305. Պա՛ղը զարփլար սըֆէթ մազամընտա գուլլանը-
ւըրլար, զէ թադեհիտ էթտիքլէրի քէլիմէյէ հաթօտ ճիւմ-
քէյէ թէգատտիւմ էտէրլէր: Only I sold the horse. Ա-
լէ է-ալլընըշ ալէն առլորը: I only sold the horse. Ալէն պէն
առնոգ առլորը: I sold only the horse. Պէն է-ալլընըշ ալլէ
առլորը:

Իսկ, Պա'ղը քելիմէլէր վար քի պա'ղէն արՖէթ վէ պա'ղէն զարՖ
արը : Մէսէլա :

	Անի	Ձոր
First	Պարտի	Ինքն
Only	Այս	Անի
After	Անի	Անի

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Slothful, Թէնպէլ՝	At last, Նիհայէթ, վել հասըլ
Ordinarily, 'Ատէթ իւզրէ	Generously, Նէճիպանէ
Modestly, Հալիմանէ սու-	Gift, 'Աթիյէ
րէթատէ	Left, Սօլ (Թարաֆ)
Extremely, Սօն աէրէճէտէ	To learn by heart, Էզպէր
Constantly, Պէր գարար	էթմէք
Unfortunately, Զի ֆա'իտէ	To come, Կէլմէք, պիր հէրէ
Admirably, Մազպուլ սու-	պուլուրմազ
րէթատէ	To dine, Էօյլէ Թա'ամը էթ-
Piano, Փիյանօ	մէք
Request, Մաթլուպ	To draw, Բէսիմ չիզմէք

Thunder-storm, **Ֆուր-** At the same time, **Հիման օ**
թունա վազըթաա

At the most, **Օլսա օլսա** Formerly, **Սապրդա**
As far as we know, **Պիլ-** Wisdom, **Սաբուրդ, քեաբ Ը**
ախիմիդէ կէօրէ 'ազլ

306. EXERCISES.

1. If you look for it you will easily find it. 2. Slothful persons ordinarily neglect their work. 3. Treat your enemies generously and you will overcome them. 4. God has distributed his gifts wisely. 5. Speak modestly of your merits. 6. That minister spoke eloquently. 7. Were you present, you would probably think differently. 8. I am extremely sorry to hear this news. 9. You are not neatly clothed. 10. This boy easily forgets what he learns. 11. As far as we know, no body in the world is constantly happy. 12. Confess your faults freely and you will not regret it. 13. Unfortunately I did not find him at home. 14. She plays admirably on the piano. 15. You can not find him here, he is gone somewhere else. 16. How far did you go yesterday? 17. I went as far as London. 18. He said he would go nowhere to-day. 19. I left my grammar somewhere, and I cannot find it. 20. My friend will not stay here as long as you think. 21. Did you know that gentleman formerly? 22. Yes, I have long known him. 23. Whence did the letter come? 24. It came from Europe. 25. Letters are written where writers live. 26. I think so too. 27. Too many people live where there are no schools. 28. All men need schools and churches too. 29. Many men know this, but some do not think so.

307. ՄԻՍԱԼԼԷՐ

1. թ քրդ անճագ պէշ եաշնտա տըր : 2. Սապրդա շըմէնտըֆէր եօգ խաի : 3. Պոռնտան պէօյէ փէք չաւըշ-գան օլաճաղըմ : 4. Նէթէր դատար օյնամատընը մը : 5. Անըն մաթլուպընը ըէտտ էթմէմէք տահա էյի տիր : 6. Չօգ սէօյէմէմէք տա'իմա քեաբը 'ազլ տըր ('ազլ տըր) : 7. Քէնտինի ասլա կէօրմէմիշ իմ : 8. Մէրգումէ պի-զիմ էվէ հիշ կէլմէզ : 9. Ֆուրթունա պիրտէն պիրէ կէլ-աի, լէ հիշ քիմսէյի կէօրմէտիմ : 10. Սէն սաղ թարաֆա կիտէր իսէն, պէն սօլա կիտէրիմ : 11. Չանըմճա հէման պիր վազըթաա եէթիչիրիզ : 12. Չօգտան պէրո՛ւ մը օ-թուրույօրաւընը : 13. Էֆէնտիմ, թէրճէմէնիգտէ պիր դաշ խաթանըզ վար : 14. Գա'շ տանէ : 15. Չանըմճա պիր իքի խաթամ վար . օլսա օլսա տէօրթ չըգար : 16. Պիլա չիւպ'է տէրսի էզպէր էթմէք տահա էյի տիր : 17. Գօնշումըղըն գըղը պու կիւն տիւնտէն էյի տիր : 18. Պոռնոն կիպի հիշ չօճուգ կէօրմի'ւշ միտին : 19. Շիմտի նէրէյէ կիտէյօրըն : 20. Տիւն նէրէյէ կիթտիլէր : 21. Տիւն վէ պու կիւն պաղչէտէ իտիլէր : 22. Պա'զէն քէն-տիլէրէ կէտէր խաիմ : 23. Դարըն էօյէ թա'ամընա պիզէ պուլուրո՛ւր մը սընըզ : 24. Նարըն պուրատա պուլունա-ճաղըմը զանն էթմէմ : 25. Արթըգ իշիմ պիթտի (մէճ-հուլ) : 26. Անկաաղըմա կէօրէ սէն մէքթէպտէ դարըն-տաշնտան տահա չօգ գալտըն : 27. Հէմիլիէնիզ անըն (մու'էն.) հէմիլիէնիտէն տահա էյի ըէսմ չէքէյօր : 28. Թուլմաս քէնտի տիւնշիլէրիմէ նէճիպանէ մուամէլէ էթ-տի : 29. Օյնամաղը հատտէն զիյատէ սէվէն չօճուղար տէրպէրինի ինճալ էատրիլէր : 30. Օլ չիշէյի աղղընատէք աօլտուրընը :

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Earthquake, Զէլզէլէ	To struggle, Զապալամագ
Shock, Սարսըլը	To divide, Թագսիմ էթմէք
Georgians, Կիւրճիկէր	Marriage, Թէ"էհիւլ
To perch, (Գուշ) գօնմագ	Dull, Քէօր, քէսքին օլմա-
To judge, Հիւքմ էթմէք	յան
For, ... իշխեն, ... լէ-	To speak ill of, Զէմմ էթ-
հինտէ	մէք
Against, Գարշը, ... 'ա-	To conduct, Գըլաղուղա-
էյհինտէ	մագ
To avail one's self of,	... տէն իսթիֆատէ էթմէք

312. EXERCISES.

1. He could walk slowly in the yard. 2. They felt several shocks of earthquake during the night. 3. I saw you studying before the white house. 4. He spoke of various people, Kurds, Persians, and Georgians. 5. I wanted to shoot the birds perching on the roof. 6. He had to struggle hard against the wind and waves. 7. Having been long without a master, he did not know what to do. 8. The inkstand which you saw me buy is for my younger sister. 9. She sat between the two windows, looking anxiously for his arrival. 10. It was a thing to be seen perhaps under no roof. 11. Do you think that will we find him before the door of the church? 12. You will possibly see him behind the new store. 13. James, you cannot play with the children, they are now at school. 14. The doctor says that your friend is out of danger. 15. She does not appear so happy since their marriage. 16. If his book is not upon the table, it is

under it. 17. The money which the doctor gave me was to be divided between you and your brother. 18. Divide these apples among your friends. 19. The king had to stay beside the queen all the day. 20. There is another delightful valley beyond that one. 21. What is the time by your watch?

313. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Եաղըն սօն իքի այլարընտա հէրարէթ փէք չէտիտ իտի: 2. Եօյլէ թա՛ամընտան սօնկրա պիղի քիլիսէյէ կէօ-
թիւրաիւլէր: 3. Անըն լէհինէ սէօյլէյէնլէր աղ իտի, չօգ-
լար անա մուսաիֆ իտիլէր: 4. Սապահլայըն էրքէն (եօ-
լա) չըգտըգ, վէ սա՛աթ օն պիւր բատտէլէրինտէ տաղըն
թէփէսինէ եէթիլտիք: 5. Իւսթիւմտէ աղ փարամ վար
իտի, եօխսա սաթըն ալըր իտիմ: 6. Ամճամըն օթուր-
տըղը եէր՝ քէօփիլիտէն փէք ուզագ օլմայան տէյրմէնին
եանընտա տըր: 7. Պու պըչագ փէք քէօր տիւր, անընլա
գալէմիմի քէսէմէյօրըմ: 8. Պէնիմ սա՛աթըմտա սա՛աթ
եէտիլի պէչ կէչմիչ տիւր: 9. Օլ գարըտա հէր ատէմի
զէմմ էթմէք թապի՛աթը վար տըր: 10. Սիզ քէնտինէ
զէմմ էթմէք թապի՛աթը վար տըր: 11. Իթալիայա գատար կի-
էմի էթմէտիքճէ, կիտէմէզ: 12. Յովսէփ
տիպ, պէլքիտէ եազը օրատա կէչիլիլիզ: 13. Յօնտի
իլէ Հէնրի արասընտա օթուրսանըզ օլուր: 14. Քէնտիլմի
քիթապը եէրինտէ պէնիմքինի (օ) ալաճաղընա ինանմամ:
15. Փէտէրիմիսն էօնիւնտէն պէն, վէ արգասընտան գա-
լընտաղըմ կիտիյօր իտիք: 16. Քէնտիլմէ իտապէր վէր քի,
իւչ տէօրթ սա՛աթ զարֆընտա կէրի տէօնէրիմ: 17.
Վա՛իլլիմիզին յիննի էլլի սուլարընտա օլսա կէրէք: 18.
Անկլատըղըմ (հիւքմիւմէ) կէօրէ, եա եօրղուն իտի, եա
ույգուսը կէլմիչ իտի: 19. Կէչէն զըչ զարֆընտա պիւր
գաչ տէֆա չէտիտ գար ֆուրթուրսանը օլուր: 20. Իսթան-
չէն Մայիստէն պէրու անը կէօրմէմիչ իմ: 21. Իսթան-

պօլը զիյարէթ էթաիքտէն սօնկրա պուրայա տէօնէրիմ:
21. Պիւթիւն մէմէքէթտէ պիր պէօյիւք գըթլըդ օլտու:
22. Ֆուրսաթտան իսթիֆատէ էտէպիլմէք իչիւն, զայ-
րէթէ (hard) չալըմալըսըն:

Ելի տէօրտիւնսիւ Տէրս — Lesson 54.

ՀԱՐՑ Ը ՃԵՐՐԼԵՐԻՆ ՄԱՆԱԼԱՐԸ

314. BETWEEN ՎԷ AMONG: Between քէլիմէսի իտէնէ-
նէ արաւը, Among իսէ ղէ Նէնէ արաւը իֆատէ է-
տէր: Մէսէլա. Let it remain between you and me.
Իտէնէ ղէյնիւրէ գալըն: It is somewhere between Paris
and London. Փարէշ վէ Լօնրոն արաւըստ ղէր էէր րէր:
They hid themselves among the trees. Աշաճը արա-
ւըստ կէղէնիւրէ: He fell among robbers. Հարաթէր ար-
աւըն (էլնէ) րէշտէ:

315. INTO ՎԷ IN: Into քէլիմէսի րըշարտան իչէրէյն րօշ-
րոն պիր հարէքէթ իչար էտէր. In իսէ հալընըղ . . . րէ
հալստ . . . իչիւրէ մա՛նասընա արը: Մէսէլա. The man
whom we saw, went into the garden. Կէօրտէյն-թէ-շ-
արտէ պաղէյնէ կէրտէ: The man whom we saw, is in the
garden. Կէօրտէյն-թէ-շ-արտէ պաղէյնէ րէր:

316. AT ՎԷ IN: In քէլիմէսի րաիիւրէ օլմէլուրէն թա՛-
յին էտէր. At իսէ կէրէք րաիիւրէ վէ կէրէք ճիւլարոս
պուլընմաղըղը իչար էտէր: Պու իքի քէլիմէսին մէճ-
րուրը մէմէքէթ իսմի օլուրս, at քէլիմէսին անճաղ
թէյնէ րէր մահալն իսմի օլուր: Մէսէլա. They live in
New York. Նիւ Եօրքոս իգաիէն էրէրէր: This produced
a great sensation not only in England, but also at
Paris and Vienna. Պո շէյ սալն ինկիլէրրոս րէյնէ,
Փարէշտէ վէ Վիեննա րաիիւրէ պէյնէ մահալն օլուր:
He is in Constantinople. Ինկիլէրրոս րըր, հա՛նի Ի-

Ինկիլէրրոս րաիիւրէ րէր: He is at Constantinople. Ին-
կիլէրրոս րըր. (կէրէք տաիլիստէ վէ կէրէք ճիւլարըն-
տա օլուրն): He is at my house. Ինկիլէրրոս րէր:

317. Թարիլիս իֆատէ օլուրսըղը ղէման էքսէրիա հարֆը
ճէրը հաղֆ օլուրսըր: Մէսէլա. At Boston, on Monday,
on the 40th of February, in the Year 1860 տէյնէք
էէրինէ, էքսէրիա Boston, Monday, February 10th 1860
(Պօլիսիոս գալըն էրէնէ կէնէնիւրէ, Փէրրոս 10 1860 րա)
տէնիլիր:

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Bud, Թօմրուճաղ

Ray, Փէրթէվ,

Tender, Նաղիք

Consideration, Միւթալէա

Character, Թապիլթ

Sensation, Հէյնճան

Foliage, Եափրաղար (հա՛-

նի աղաճ իւղէրինտէ

թօփտան հափրաղար)

To prey upon, Եէմէք,

թէյնէք էթմէք

It is worth two piastres.

As every body testifies.

He was at a loss to know

what to do.

Honey, Պալ

Ancient, Սթիդ, գատիմ

Intimate, Մահրէմ (տօսթ)

To daunt, Գօրգուլմաղ

To persevere, Տէվամ էթ-

մէք

To distinguish, Թէֆրիդ

էթմէք

To propose, Թէքլիֆ էթմէք

To afford, Հալինէ էլ վէր-

մէք

Իքի ղուրուշ տէյեր:

Հէր քէսին շէհատէթի իւղրէ:

Նէ հափաճաղընա շաշա գալ-

ալ:

318. EXERCISES.

1. The doctor has gone from London to Paris. 2.
Could you hear anything there? 3. We heard the
birds sing in the morning. 4. It was May, and the

buds were swelling in the sun's warm rays. 5. The bees gather honey from almost every flower. 6. Of whom did you buy your horse? 7. They are a people living near the city of Bagdad. 8. The book for which you have paid so much is not worth a five piastres. 9. She is like some tender plant, — bright in its foliage, but the worm preying upon its heart. 10. They are so intimate that they have but one soul between them. 11. Man has power to distinguish between right and wrong. 12. Among these considerations I was at a loss what to do. 13. They sailed on, not daunted amidst the storm. 14. You cannot find such a character among the ancients. 15. He persevered patiently amid many difficulties. 16. They went down in the valley but could find no water there. 17. Where does your cousin live now? 18. He lives in Aleppo. — He lives at Beyrout. 19. Please tell us a story. 20. Will you show me the animal of which you spoke? 21. John was punished for not learning his lesson in time.

319. ՄԻՍԱԼԼԷՐ

1. Նէհրէ Կազըն սաքին օլույօրլար: 2. Պուրայա կէլ, պէն ալլըտա իմ: 3. Գուշ աղաճտա տըր: 4. Կարու լոս փէտէրիմին էվինտէ տիր: 5. Աթլար գափուռնն էօնիւնտէ տիր: 6. Եաղմուրտան սօնկրա դար կէլմէյէ պաշլատը: 7. Ղայպ էթտիքլէրի չօճուղը աղաճըն ալթընտա կէօրտիւմ: 8. Էքսէրիա կէճէտէ (կէճէ դարֆընտա) նիհան օլուրլար իտի: 9. Ալմագ իսթէտլիյիմ քիթապ դարնտաշըմ իլիւն տիր: 10. Թէյզէնիզ չօգ տէֆա քիլիսատէ պուլուռուր: 11. Ագչէսիզ պիր շէյ էտէմէզ-սին: 12. Տօսթրնրզ իսթանպօլտա հէմիթէսինին խանէ:

13. Մօն տէ՛ֆ'ա քէնտիւնի կէօր-
 տիւլիւմտէ, իքի փէնճէրէ արասընտա օթուրուլյօր իտի :
 14. Ավլըտա՞մը սընըզ, 15. Խա՛յր, պաղչէյէ կիտէյօրըզ :
 16. Քէտիւլէրինիղի արամալըն, մաթպախտա տըրլար :
 17. Ամճաղատէմլին իւշ չօճուղլարը կէչէն Յոճուարտան
 պէրու շէհրտէ տիրլէր, 18. Գարնտաշընըզ Հալէպտէ նէ-
 րէտէ իգամէթ էտէյօր, 19. Պու վագա՛ա Իզմիրտէ պիր
 պէօլւք հչէճճան հուսուլէ կէթիրտի, 20. Հէր ատէմլին
 շէհատէթի իւզրէ Յուսէփի իօթիգամէթի տիր, 21. Գուշն
 եուվասը էվլին տամը ալթընտա տըր, 22. Պէյան էթտի-
 յի սէպէպլէր արասընտա էն գուվլէթլիսի պու իտի, 23.
 Տաղլալար արասընտա խայլի չապալանտըգտան սօնկրա
 նիհան օլտու, 24. Քէնտիւնէ իւշ սու՛ալ էյլէտիք, 25.
 Իւճրէթսիզ իշլէմէք հալինէ էլլէրմէզ, 26. Շէհր Մարա
 15, 1845տէ ալընտը, 27. Աղաճտա կէօրէ պլիտլիմլիզ
 գուշտան մա՛տա հիչ պիր գուշ կէօրմէտիմ :

Էլի պէշխանի Տէրս — Lesson 55.

ՀԱՐՑ Ը ՃԵՐՐԼԵՐԻՆ ՄԱՆԱԼԱՐԸ, (ԴԷԷՄ)

320. Էսի իւշիւնճիւ տէրստէ հարֆը ճէրր ճէտվելին-
տէ կէօթէրիլէն մա՛նալար պա՛զը սըրալարտա թէղալիւր
էթաթէրլինտէն, հէր պիր հարֆըն եէրլինէ կէօրէ օլան հէր
պիր մա՛նասը առնճագ լուղէթ քիթասպընա միւրաճա՛աթլէ
աննաշըլըր: Պուռուռն իլէ պէրասպէր պա՛զըլարընըն մուր-
թէլիֆ մա՛նալարընը պէր վէճճ ի աթի զիքը էթմէք միւ-
նասիպ կէօրիւյմիւշ աիր:

ABOUT. Ե-դըն, ի-դըն, է-դըն-դըն, Ե-դըն-դըն-դըն, ի-դըն-դըն-դըն, հ-դըն-դըն-դըն: Մէսէլա. About ten. Օ՛ հարաբ: About the same color. Օ բնիկ Ե-դըն: He is about to go. Կիմիկ Ե-դըն րիմ: He wishes to go

about the city. ርዕሴ ርዕሴ የጉዳዩን ስሜት ነገሪያል፡
Bind it about your head. ባለገዢው የጉዳዩን ስሜት (ሰላም-
ክሙድ)፡ I have no money about me. ከጉዳዩ ስሜት ስሜት
የሰላም ስሜት ስሜት፡ About this subject. ባለገዢው ስሜት ስሜት፡

AFTER. 'աբոյան, աօիրա, հոճոյնճէ, արամոք էին, հաճէն : Ten men went one after the other. Օն աբոյան աօիրա 'աբոյան էին : After sunrise. Կենէն արաբոյան աօիրա : After the French fashion. Յոնոն ունի հոճոյնճէ : He went after it. Ան արամոք էին : He enquired after you. Հաճէն (էն) արաբ :

ԱՐ. Հազըրըզ, եազընըզ, վէ թէվէճճիւհ կիպի Նիս-
պէթլէրի իֆաատէ էատէր: . . . րէ, . . . րէն, . . . է, . . .
է-ղէրնէ, . . . վ-թընըրա կիպի: I suffered at his hands.
Էնըրնէ ղթ էնյէթ վ-րէն: The dog barked at him.
Քէթէ-տն հալըր: At this news. Պ- իտրէր է-ղէրնէ:
You were present at his death. Վէֆ-ըլ էն-աւըրա հ-
ըր էրնէ:

By. Ս'աբեֆէրիյէ, Եաբընըր, զգեղնդէն, Եանըրան (հա-
րէքէթ իւէ) : It was taken by the army. Օրորո՝ Տ'աբե-
ֆէրիյէ աւըրը : He took it by force. Ճէոր էն աւրը :
By land and by water. Գարարան զն գերեարան : He
went by the house. Էփն Եանըրան (Եանընդէն) Էնըր : I
know him by his appearance. Անը հէրիֆնդէն լաըրը :

FOR. Էքսերիա սէպէպ իֆատէ էթմէքսէ գուլլանըլը: Իլէն, իլէնէ+ իլէն, շէպէլէն, շէպէլէլէրէ, պէրէլէն մա՛նալարընտա գուլլանըլը: Մէսէլա. For his faith. Իմանը իլէն: For this reason. Պա՛ն սէպէլէլէրէ: Blood for blood. Գա՛ն պէրէլէն քա՛ն: Two eggs for ten paras. Օ՛ն խաբայա ի+ի եոսոսըլէ: He left for Smyrna. Իլէրէ իլէնէ+ իլէն եւլա լըբըր: Strong for his age. Սիլլէլէն շէպէլէն քոն-լէլէլէ: He has not seen me for a year. Պէր սէնն շաքընրա պէն իւթըրէթշ ղեր: I have awaited him for three hours. Իւլ սաւալըրա՛ն պերո՛ն ալը պէլէթշ էմ:

Իդէօ. But for, . . . զեւանդան, ղէ For all, . . . էն դերադեր
մահալարընա իսթիմալ օրոնուրար: Մեկէյա. He would have
been drowned, but for the extraordinary efforts of the captain.
Գ-դորնէն ֆեդեկ'աթ դարեթի զմաւ տէ, դոն-լաճոճ էթ: For all
this his anger is not turned away, Պա- ճեկէն էն դերադեր ռնն
եօդեթն էնաթի դեր:

IN. Ինչո՞ւ է, է՛կ, շէշի՛րէ, . . . րէ, կէ՛րէ մահալարն-
տա գողւանըլըր։ It is in my pocket, ճէդի՛մ էնի՛րէ րէր։
He was wounded in his arm, Գլուխի՛ն երաւիւրէ։ It
was written in ink. Մէրէտէ՛ղ է՛կ եալընէ էրի։ The
blood flowed in a stream. Գառնի՛ն տէլէր ռօրէ։ In his
opinion. Անի՛ն լաւի՛նէն կէ՛րէ։ She was dressed in silk.
Ճանճէ՛ն էնի՛րէ (կէնէնէ) էրի։

OF . . . ገረግጠው፡ He bought it of me. ሁለት ጥቅምት ቀን፡ Its soil is of a red color. የዕለታችን ድርጅት፡ He spoke of the present War. ርዕሰ ጉዞ ሆኖ አገልግሎት ሰጧል፡

ON. ԴԵ, ԻՆԵՐԻԴԵ, . . . Է, ԻՆԵՐԻԴԵ, ՎԴԻԻ, ԻԷ,
 . . . ԴԵ, ՀԱԳԳԵԼԻԿԱ: On the table. ՍՑԻՆԵԼԻՆԻՆԻԴԵ:
 Have pity on me. ՊԱՆԱ ԲԵՐԱՀԱԴԻՄ ԷՆԷ: On this con-
 dition. ՊԱՆԱ ԶԱՐԲ ԻԷ: On the one hand. ՊԵՐ ԼԱՐԱՑԻՆԱ:
 On this subject. ՊԱՆԱ ԴԱՐՈՐԵ ՀԱԳԳԵԼԻԿԱ:

OUT OF. Խարիճ օլմագ մա'նասընը իֆատէ էսէր .
 . . . Դէն, . . . Դէն, էֆէ-էնդէ մա'նալարընտա գոլլանը-
 ւըր : Drawn out of a well. Պէր Բոյ-Բոյն Էֆէ-էնդէ : Out
 of tune. Աճէն-էնդէ, Դէ-էնդէ : Out of reach. Սէֆէնդէ
 Էնդէր Դոյն-Դոյնդէ Խարիճ Դէր :

WITH. Իէ, . . . թ . . . դռն, . . . է, . . . րէ: He killed him with a knife. Սընդ րիւր դըւալէն էօւրեօրիւ: They perished with famine. Սընդգրաւն էօւրեօւլէր: I am angry with you. Սահա արարչն իս: A man with a staff in his hand. Էլնարի րէյնէէ օւնդ րիւր արիս: He had authority with the people. Էնդ ձեռնարի ինչպարս լուր իւր: With

me his opinion had no weight. Էֆէւարը պէնէ՛մ'նախօսեմ
(պէնէմ) Էֆէւարը Էֆէ Էֆէ:

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Sacred, Շէրիֆ	Arrival, Վաւրուս
Curled, Գլորիոն (սալ)	Senseless, Պաղլըն, անմաղ
Scripture, Քրիստոսը շէրիֆ	Offer, Թէքլիֆ
Tower, Գուլէ	Condensation, Թէքէսիւֆ
Deaf, Սաղլըր	Fashion, Մօտա, ուսուլ
Distress, Միհնէթ, միւղա- յիգա	Out of print, Նուսիւնէրի սիւքէնիշ
Recommendation. Թաւսի- յէ	Change, Ուֆադ (պօղուդ) փարա
Out of use, Պարիթ	Forgiveness, 'Աֆլըդ
Silent, Սաքիթ	Disgrace, Բէզալէթ
Trunk, Պէտէն	Disease, 'Իլէթ
As for } Կէլինճէ	Show, Նիւմայիշ
As to }	To mention, Զիբը Էթմէք
To furnish, Թէզկին Էթմէք	To resign, Իթիֆա Էթմէք
To bear in mind, Խաթրա	Out of sight, Կէօղաէն Նի- թութմադ հան
To address, Խիթապ Էթմէք	Don't be afraid, Գօրգմա

321. EXERCISES.

1. That bird was sacred with the ancients. 2. The little girl with curled hair looked at his face. 3. He tried to prove everything by the Scriptures. 4. A church eighty feet long by fifty feet wide will not hold that congregation. 5. It is pleasant to travel by moonlight. 6. He swore by his gods to revenge himself. 7. The boy was flattered to his ruin. 8. The tower was built

of granite. 9. For that great object none had previously gone there. 10. Be not cruel and deaf to the cries of distress. 11. The book I spoke of is out of print now. 12. The hunters ran after it, but it was soon out of sight. 13. Nobody will like that style, it is out of use now. 14. Where did you get this excellent piece (պէնա) from? 15. I copied it out of an American book. 16. He seems to have taken cold by sleeping out of doors for so many nights. 17. On my arrival there, I presented my recommendations (թաւսիյէ). 18. On her way to the church, Susan lost her Bible. 19. On my part, I am willing to take either course. 20. On the following day he was arrested by government.

322. EXERCISES.

1. I can prove this from his words. 2. The house is one hundred feet by sixty (թուլը 100 զէ 'արղը 60 պաղ). 3. Do not use God's name in play. 4. George refused my advice and has been ruined by his action. 5. By condensation steam becomes water. 6. Whatever is in fashion now, is sure to go out of use soon. 7. The robbers ran after me as far as to the bridge. 8. Did you copy that out of my book? 9. No. I copied it from my teacher's book. 10. Mr. Smith's uncle is arranging his house in the French fashion. 11. Try to reach the truth. 12. Susan had to work by day, and to study by night. 13. Mr. Brown had a trusty dog by him. 14. Upon my speaking, the crowd became silent. 15. It seems that the child was lost while returning to his home. 16. We all came together on the next day. 17. They cut the trunks of trees into boards. 18. Don't fear, my friend,

people do not die from such diseases. 19. John started for Caesarea yesterday. 20. Have you anything to say in respect to the truth of Mary's story? 21. I have only this to say in answer to your question. 22. Upon the request of the people he resigned his office. 23. I shall keep in my mind what I have heard to-day. 24. In regard to color, it is almost red. 25. As to his words, they have nothing to say.

323. ՄԻՍԱԼԼԷՐ

1. Պուզ էրիր սույա տէօնէր: 2. Հէր երւզ տանէտէն
էլլի ալսա քիֆայէթ էտէր: 3. Տօթընըզ հէման օլ 'իւ-
լէթտէն մի էօրիւ: 4. Ալլահն մուհապպէթինի թէ-
ֆէքքիւր էլէ: 5. Էյէր տուլտըղմ սահին իսէ, էլինտէ
պէօյիւք պիր իշի վար տըր: 6. Պու վազա'այը իսպաթ
պապընտա, անճադ պիր շէյ զիքը էտէյիմ: 7. Սէօղիւմէ
ճէվապ պապընտա չօգ տէյէճէյի եօգ իտի: 8. Օլ պէօ-
յիւք վէ կիւզէլ շէն շիմտի խարապ օլմուշ տըր: 9. Բի-
ճամ իւղէրինէ 'աֆիլ էթմէյէ հազըր օլտու: 10. Թալուգ
եուսուրթասը դատար տըր: 11. Ալլահ իպրահիմէ՝ "Հէփ
գապիլէլէր սէնին վասիթան իլէ միւպարէքէնէճէքէր"
տէտի: 12. Փատիշահն հուզուրընա տիւշիւպ, անտէն
'աֆիլըգ տիլէտի: 13. Էլիմտէն կէլէնի տիրիլ էթմէ:
14. Պուսու սանա սէօյէյօրըմ քի, անը խաթըրնտա
թութասըն: 15. Անտէ իշքի իշմէք 'ատէթի վար իտի:
16. Պիլտիլմէ կէօրէ, հէր շէյի նիւմայիշ իշիւն էտէյօր:
17. Պանա սու"ալ օլուսուրսա, պէնճէ, շիմտիքի հալտէ
փէտէրիմին խանէտինի պրազմամ: 18. Յուլաննէս քէն-
տի եաշընա նիսպէթէն պէօյիւք կէօրիւնիւյօր: 19. Ա-
թընը օն պէշ լիրա ի 'Օսմանիյէ սաթտը: 20. Սա'աթլար-
ճա պայղըն պիր հալտէ եաթտը: 21. Չօճուզա փէտէ-
րինին իսմիլյէ թէսմիլյէ էթտիլէր: 22. Աշճըմըզ մէյլէ

կէթիրմէք իշիւն եօլլայալտէն պէրու խալի վազըթ օլ-
տու: 23. Շարլ չօդտան Անրինին արգասընտան կիտիօր:
24. Էվլինտէն հափուգ չըգտըղմ իշիւն տարըտը: 25.
Իւզէրիմտէ ուֆադ փարամ եօգ տըր: 26. Սապահլայըն
սա'աթ օն սուլարընտա շէնրտէն չըգտը: 27. Տէնիլ պիւզ-
տէն սէքսէն միլ դատար ուզադ տըր:

ՊԱՊ Ը ՍԱՊԻ՝

ՀԱՐՅ Ը 'ԱԹՅ

Էլի ալթընցը Տերս — Lesson 56.

ՀԱՐՅ Ը 'ԱԹՅԸՆ ԻՍԹԻՄԱԼԸ

324. Իբի քելամը, եախօտ քելամըն իբի ճիւղ"ինի
պիր պիրինէ ըապթ էտէն քելիմէլէրէ Հարֆը 'Աթֆ'¹
տէնիլիր :

Իւրի Հարֆը 'աթֆ' ինկիզճէտէ անճադ ըապթթա օլտըղընտան
քելամէ մա'նաճա պաղգա պիր թէ'սիր էթմէղ . ֆադաթ քելամտէ
պաղը ըապթթալը վադէ' օլտը քի, ըապթտէն մա'տա քելամէ տա-
իի թէ'սիր էտէրէր : Մէսէլա . This is the letter which I wrote 'ի-
պարէսինտէքի which քելիմէսի' չէմ իսմի մէվըուլ տըր, չէմ ըա-
պթթա տըր :

325. Էն չօդ իսթիմալ օլտընտան հուրուֆը 'աթֆ' ա-
թիտէքիլէր տիր :

Also, որիի	Except, . . . որիի մա'րա ,
Although, է-է	որիի է-է
And, և	Even, որիի
As, ևի, է-է, չէ-չէ	For, չէ-չէ
Because, չէ-չէ	Furthermore, պո-պոն մա'-
Besides, պո-պոն մա'րա	որա
Both, հէ-հէ	Hence, պո-պոն պո-պոն
But, լա-լա, մա'րա	Howbeit, և լա-լա
Consequently, պո-պոն պո-պոն	However, մա'րա լա-լա, մա'րա
որիի	If, է-է
Either, է-է	In as much as, մա'րա է-է
Else, է-է	Lest, օլտը, պո-պոն

1. Conjunction, Շաղկապ :

Likewise, հա-հա	Still, է-է
Moreover, լա-լա	Than, որիի
Neither, (either քելիմէսի- նին մէնֆի սուրէթի տիր)	Then, պէ-պէ է-է, պո-պոն
Nor, է-է (or լաֆղընըն զըա- տը)	Therefore, օլ է-է
Notwithstanding, է-է որիի	That, է-է, է-է
Otherwise, է-է է-է	Though, է-է որիի
Or, է-է, է-է	Too, հէ-հէ
Provided, . . . լա-լա	Unless, օլտը, պո-պոն
Save, որիի մա'րա	Wherefore, պո-պոն
So, հէ-հէ	When, է-է
Since, չէ-չէ	Whereas, լա-լա
	Yet, է-է

Հարֆը 'աթֆ'տան աթիտէքիլէրին հէր լեքիսի պիր-
վաթէ գուլլանըրըլար, զիրա պիրինին զիքըլ' տիլէրի-
նին զիքըրինի իճապ էտէր :

As . . . so. As is the mother, so is the daughter.
As . . . as. I am as tall as you.
So . . . as. Mary is not so cheerful, as usual.
Both . . . and. Both good and bad were left to his choice.
Either . . . or. Either you mistake, or I was misinformed.
Not . . . nor. Books must not be soiled, nor left lying about.
Neither . . . nor. Neither Alice nor Mary has been here.
Whether . . . or. I care not whether you go or stay.
So . . . that. He called so loud that many could hear it.
Such . . . that. My engagements are such that I can not go.

If . . . then. *If* you will take this, *then* I will take that.

Not only . . . but also. She was *not only* poor, *but also* very sick.

Though . . . yet. *Though* he live many years, *yet* his life is a failure.

Because . . . therefore. *Therefore* doth my Father love me, *because* I lay down my life.

Իւրի. As if, as though, as well as, as soon as, as for as, as many as, except that, in so much that, but also, but likewise վէ զսորհն թա'պիւրէր էքտերիա հարֆ ք 'աթֆ հիւքմիւնտէ տերէր

326. Թիւրքճէտէ միւսլթէտա եախօտ խապէրին մէֆուլ լը միւրէքքէպ օլտողը հալտէ էքտերիա սըղէ ի սիլէ իլէ թէրթիպ օլունուր իսէ տէ, ինկիլդճէտէ միւրէքքէպ օլան միւսլթէտա եախօտ խապէրէր զաթ ք ֆի'լ իլէ թէրթիպ օլունուլ, չօգ քէրրէ that հարֆ ք 'աթֆընը թէ'ազիպ էտէրէր: Մէսէլա. Անըն էլինտէն չօգ զարար չէքտիյիմ սահնի տիր. That I have suffered much loss at his hands is true. — Յովհաննէսին տիրն չէհրէ կիթալիյինի պիլիւրիմ. I know that John went to the city yesterday.

327. Կիտիպ կիթմէյէճէյի, կիթսէ կիթմէզսէ սուրէթինտէ չիւպհէ վէ շարթ իֆատէսինտէ իսթիմալ օլունան թէրքիպլէրին թէրճէմէսի Whether . . . or հարֆ ք 'աթֆլարը իլէ օլուր: Մէսէլա. Կիտիպ կիթմէյէճէյի մա'լիւմ տէյիլ տիր. Whether he will go or not is not known. — Կիթսէ կիթմէզսէ պանա պիր չէյ եօգ. Whether he goes or not does not concern me.

328. Թիւրքճէտէ էտաթըն թէրճէմէսինէ տա'իր իզա-հաթ.

Իքեմ. While, as, when, քէլիմէլէր իլէ թէրճէմէ օլունուր: Մէսէլա. Կիտէր իքէն. While he was going. Իսթանպօլտա իքէն. When he was at Constantinople.

Իւրքե. Իսմ ախիրինտէ կէլտիյինտէ In, upon, on account of իլէ. (Պու հալ իւզրէ. In this condition. Պու սէօզ իւզէրինէ. Upon this remark.)

Մաստար 'ազապընտան կէլտիյինտէ, So as, in order, (Օգուճազ իւզրէ. In order to read. Պիզիմ իլէ կէօրիւմէք իւզրէ կէլտի. He came in order to see us.)

Իլիւն. Իսմ եախօտ սըղէ ի սիլէ 'ազապընտան կէլտիյինտէ because, for, իլէ թէրճէմէ օլունուր. (Պուրայա կէլտիյի իչիւն. because he came here. Պէնիմ իչիւն. for me.)

Մաստարլար 'ազապընտա, so that, in order իլէ թէրճէմէ օլունուր. (Պուրայա կէլմէք իչիւն. In order to come here. So that he might come here.)

Տեմ. Պէյան մա'նասընտա քէլիմէլէրէ 'իլալէ օլունտըղընտա, from իլէ թէրճէմէ օլունուր. (Պրուսատան կէլտի. He came from Brousa. Գօրգուսընտան նաչի. from fear. Through fear տալի տէնիլիլ. վէ պա'զէն of իլէ թէրճէմէ օլունուր: (Նիթէքիմ. Մէճիւս 'ազապընտան պիւրի. One of the members of the council, տէնիլիլ. Մաստար ք թախֆիֆիյէ, վէ միւզարիյէ 'իլալէ օլունտըղը սըրալարտա before իլէ թէրճէմէ օլունուր: (Նիթէքիմ. Մէն կիթմէտէն կէլիյօր իտիմ. I was coming before you went. Կէլմէզտէն էվիլէ էվիմէ կիթտիմ. I went home before I came.) Թաֆզիլ մազամընտա than իլէ թէրճէմէ օլունուր: (Նիթէքիմ. Whiter than snow. Գարտան պէյազ.)

Տեմ իսկ. Rather than իլէ թէրճէմէ օլունուր: (Նիթէքիմ. Մէքթուլ եազմազտան իսէ քէնտիսի իլէ

կէօրիւշիւրիւմ. Rather than write to him I will see him, կիպի.)

Sk.

Իսմ ախրիքնատ կելտիյնատ at, in, իլէ թէրճէմէ օլունուր: (Նիթէքիմ. Պրուստատ էլէնտիմ. I stopped at Brousa տէնիլիր.) Մաստար 'ազապընտա կելիպ դէման ը հալ իշար էթտիյնատ, էքսէրիա այրընա թէրճէմէ օլունմայըպ մաստարը իլէ պիրլիքտէ ֆէր'ի ֆիլին հալ սըղէսի իլէ թէրճէմէ օլունուր: (Նիթէքիմ. Էլ-տէն չըգմագտա իքէն. While coming from the house.)

329. Հէյէճան ը դալպի կէօթէրմէք իշին գուլանըլան ւաֆղարա Interjection, Ա-վ տէնիլիր: Մէսէլա. Alas! I could not. Էյլահ. Էթէ-Էթիմ:

Էն զիյատէ իսթիմալ օլունան էսվաթ աթիտէ զիքր օլունուր:

Oh! Արդու եսխօտ էսէ. Lo! իշթէ

Ֆի պէյան էտէր:

Ah! Տիգգաթը պէյան էտէր. Bravo! Ա. ֆէրին

Alas! Էյվահ! Fudge! Ուսանճը կէօթէրիլիր:

Hark! Գօրգու վէ էնտի. Hallo! Տիգգաթը ճէլպ էտէր:

Հէյի պէյան էտէր:

Hush! Սիւստիւրմէք ի. Pshaw! Ուֆ

շին գուլանըլըր:

Indeed! Պիր տէրէճէյէ Hail! Եաշա

հայրէթի կէօթէրիլիր:

Hurrah! Աղըն իշին գուլ. Oh dear! Էօֆ

լանըլըր:

330. Սավթ քէլամըն սա"իր էճղասը իլէ պիր 'ազապը օլմատըլընտան, չօգճա սէօղիւն իպթիտասընա կէթիլիլիր:

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Choice, Րէյ, ինթիխապ	Self-evident, Զաթէն պէտիհի
Failure, 'Ատէմ ի մուվաֆ-	Fact, վադ'ա, նէֆս իւլ էմը
Ֆաղիյէթ	Eclipse, իւսուֆ
Twig, ինճէ տալ	To soil, Գիրլէթմէք
Reflection, Թէֆէքքիւր	To be contented, Գանի' օլ-
Natural, Թապի'ի	մադ
Phenomenon, Նատիր պիր	To cease, Ֆէրաղաթ էթմէք
Վուգու'աթ, 'ալամէթ	To dawn, Կիւն աղարմադ
Foreigner, Էճնէպի	To be imposed upon, Ալ-
Frugality, Իսրաֆ էթմէ-	տանմադ
մէքլիք	To promote, Թէրվիճ էթմէք
Equal, Միւսավի	To secure, Թէ"մին էթմէք
Shrewd, Կէօղիւ աչըդ	To surrender, Թէսլիմ էթ-
Admission, Գապուլ օլուն-	մէք
մազլըդ, իզրար	To put to the sword, Գը-
Crystal, Պիլլօր	լըճտան կէշիրմէք
Firmament, Ասման	To mis-inform, Եանըլ խա-
Marvelous, 'Աճա"իպ	պէր վէրմէք
Stranger, Ղարիպ, եա-	Full moon, Պէտր
պանճը	Field, Մէյտան
Established, միւսպէթ վէ	Temptation, Իղվա
միւհքէմ	

331. EXERCISES.

1. He came, after you left the school. 2. As the twig is bent, the tree is inclined. 3. That man speaks before he thinks. 4. I know that you are both loved and respected. 5. I go as I promised, but I will return soon. 6. He will not be a scholar, for he will not study. 7. His boy, when he entered our school, could neither read nor write. 8. The thought of

death will always trouble men. 9. I cannot go, but I will be contented here. 10. George is more rich than wise. 11. I am glad that he spoke so long. 12. I will commit my self to Him who knows all. 13. Till I come, give attention to reading. 14. You will not hear from me until the day dawns. 15. This day is not as hot as last Saturday. 16. Whether you stay here or go with the others, is left to your own choice. 17. George, however, was shrewd enough not to be imposed upon. 18. I did not think that he had gone there and asked admission, nor that they would be willing to receive him. 19. They now supposed that the ship had sailed out of the crystal firmament, and that these marvelous beings were inhabitants of the sky.

332. ՄԻՍԱԼԼԷՐ

1. Իսթէտիյիմ գատար էյի տէյիլ իմ: 2. Սամուէլ պաշաղարըն տէտիյի գատար ֆէնա տէյիլ տիր: 3. Ատէմէր քէօյլէրտէ (country) շէհրտէն տահա զիյատէ սաֆի պիր հալտէ պուլունուրլար (եաշարլար): 4. Չայ ինկիլթէրրատա գուլլանըտըղը գատար Ալմանիատա գուլլանըմազ: 5. Պէն էճնէպի իսէմ տէ, պուլ շէհրտէ եապանճը տէյիլ իմ: 6. (Սէն) տահա տիղգաթլը օլմազա վա'տ էթտիյինտէն, սանա 'աֆլ էտէրիմ: 7. Սէն կէլէնէտէք պուրատա էյլէնէճէյիմի դանն իթմէմ: 8. Սէն պանա մէքթուպ եազմատըղճա, պէնտէն ճէվապ ալամազսըն: 9. Սէն պիղէ կէլմէք իսթէմէտիյին իչիւն, պէն սիղէ կէլիրիմ: 10. Պէն դահվէմի իչէր էքէն, սէն տէրսինի հազըրլա: 11. Փէրհիզքեարըղ վէ իսրաֆ էթմէմէքլիք սըհէթի թէրվիճ, վէ սա'ատէթի թէ'մին էտէր: 12. Մէյտան ը հարպտա քէնտի վաթանընա էյի խըրմէթ էյլէտի: 13. Ճիւմէ ատէմէրին պիրի պիրինէ միւսավի խալզ օլունմուշ օլտըղլարը դաթէն

պէտիհի պիր հազիգաթ տըր: 14. Իսթանպօլա պէրապէր կիթտիյիմիզ կիւն խաթրընտա' մը տըր: 15. Ինսանլարըն արթըզ աղլամայաճաղը պիր միւպարէք մահալ վա'ր մը տըր: 16. Շէհր ալընըպ էհալիսի գըլըճտան կէշիրիլտիյի միւսպէթ պիր վադա'ա տըր: 17. Գամէրին պէտր հալինտէն պաշգա վազըթտա խիւսուֆը միւմէքինսիզ օլտըղը, կիւնէշին տօղուպ պաթմասը միսիլիւ, խիւսուֆ տախի անճազ թապի'ի պիր 'ալամէթ օլտըղընը պիլմէզլէր կէօրիւնիւյօր իտի: 18. Եարըն եաղմուր կէլիպ կէլմէճէյինի քի'մ պիլիր: 19. Սէնին թէքլիֆինի դարնտաշըմ գապուլ տա էթսէ, բէտտ տէ էթսէ, պէն սէնին իւճրէթինի վէրիրիմ: 20. Ճանֆէս' ինսանը սօղուգտան մուհաֆազա էտէճէք գատար դալըն տէյիլ տիր:

ՊԱՊ Ը ՍԱՄԻՆ

ԹԵՐԹԻՊԻ ՔԵԼԱՍ

Էստ Ետնինճի Տերս — Lesson 57.

ՄԻՒՍՆԵՏԸՆ ԻԼԵՅԷ

333. Նիսպէթ ի Թամմէյէ տելայէթ էտէն պիր սըրա քէլիմէլէրէ Sentence (էլլա) տէնիլիր: Մէսէլա. He went, 0 Կէրէ: John is rich, Յիւննէն քէլիմէլէրէ: I have read the book which you gave me, Պանն էլլա քէլիմէլէրէ օգորդէ:

334. The book which you gave me, 'իպարէսի' նիսպէթի ի ֆատէ էտէն պիր սըրա քէլիմէլէրէ իսէ տէ, պու քէլիմէլէրի իշիտէն քիմսէ՝ սէօյլէյէն ատէմտէն տահա սէօզ պէլէրէ, զիրա սէօյլէնիլէն քէլիմէլէր նիսպէթ ի Թամմէյի ի ֆատէ էթմէմիլլէր: Պէօյլէ նազիս պիր նիսպէթի ի ֆատէ էտէն Թէրքիպէ քէլամ տէնիլմէյիպ աննազ քէլլէ՝ տէնիլիր:

335. Հէր պիր քէլամտէ աթիտէթի իթի շէյ պուլուռն մալը տըր, Կա'նի հազգընտան պահա օլուռնան շէյին իսմի, վէ անըն հալ ու սըֆէթի: Հազգընտան պահա օլուռնան շէյին իսմիլնէ միւսնէտըն իլէյն², վէ հալ ու սըֆէթիլնէ միւսնէտ³ տէնիլիր: Մէսէլա.

Միւսնէտէն էտն Միւսնէտ

Rain	falls	Եղբոր Եղբոր
Wool	is white	Ելիւն պէյալլա
John	ran	Յիւննէն քէլլա

1. Clause, subordinate sentence, Ոճ. 2. Subject. Ընթակայ.
3. Predicate, Ստորագելի.

Իլլա: Պիր շօգ սըրալարտա կեաճ միւսնէտըն իլէյն կեաճ միւսնէտ հազգ օլուռնան պիլիր, (պէնա 339) Ֆազաթ հազգ օլուռնուղընա տէլայէթ էտէն պիր գարիլնէ պուլուռնալը տըր:

336. Միւսնէտըն իլէյն Կա իսմ, Կա քինայէթ, Կախոտ իսմ հիւքմիւստէ Թէրքիպ օլուր: Մէսէլա. Sugar is sweet, Շէէր Լալլա Կա: Man errs, Իննն Եննիլլա: He is erring, 0 Եննիլլա Կա: To read is useful, 0 Կա Կա Կա Կա Կա: Reading is pleasant, 0 Կա Կա Կա Կա Կա: That John went is probable, Յիւննէն Կէլլա Կա Կա Կա Կա:

337. Միւսնէտըն իլէյն միւսնէտըն հալինտէ օլուր, Ֆազաթ ի Թամմէլ Ֆա'լիտէ իլիւն միւսնէտըն իլէյն պաշգա քէլիմէլէր իլէ Թազիլա օլուռնա պիլիր: Միւսնէտըն իլէյն թազիլա էտէն լաֆգա միւսնէտըն իլէյն տէնիլիր: Միւսնէտըն իլէյն միւսնէտըն տա'լիմա սըֆէթ հիւքմիւստէ օլարազ աթիտէթի պէշ նէլ թա'պիրտէն պիրի օլուր: Մէսէլա.

(ա) Սըֆէթ օլարալիր: Նիթէթի. Sharp words sting Անն Կէլլա Կա Կա Կա Կա Կա:

(բ) Միւսնէտըն իլէյն հալինտէ պիր իսմ Կախոտ պիր քինայէթ օլարալիր: Նիթէթի. Stephen's shoes are lost, Սրէֆէթ Կա Կա Կա Կա Կա Կա: His coat is torn, Անն Կէլլա Կա Կա Կա Կա Կա:

(գ) Պիր Թէրքիպի վասֆիլ օլարալիր: Նիթէթի. A man of wisdom is respected, Միւսնէտըն Կա Կա Կա Կա Կա Կա: A day in the fields is pleasant, Սրէֆէթ Կա Կա Կա Կա Կա Կա: A desire to learn is praiseworthy, Կէլլա Կա Կա Կա Կա Կա Կա: (օլմազ) Կա Կա Կա Կա Կա Կա:

(դ) Պիր ճիւլմէ ի վասֆիլ օլարալիր: Նիթէթի. George, who is a carpenter is honest. Տէրէր օլա Կա Կա Կա Կա Կա Կա:

1. Modifier, adjunct, Ամոզական, 2. Adjective Phrase.

(Է) Թախֆիֆ էտիլմիշ պիր ճիւմէ ի վաֆիյէ եա'նի
'աթֆը պէյան¹ եա պէտէլ տէնիլէն թէրքիպ օլա պիլիր :
Նիթէքիմ. John, the carpenter, is honest, Տէ-րէր Գէ-րէ
Է-նի-թէ-ֆի-ֆի-ի Դէ-ր, Կիպի :

338. Միւսնէտըն իլէյն իլէ միւթէմիմիսնէ պիրլիքտէ
օլարադ ֆէ-մէ-րէն էլէյն է մի-թէ-պէ-ր տէնիլիր :

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Affectionate, Մուհապէթլի	Gratitude, Թէշէքքիւր
Liberty, Սէրպէսթի	Desire, Արզու
Human, Ինսան օլան	Rights, Հուգուդ
Shady, Կէօլկէլի	Delightful, Սէֆալը
To tempt, Իղլա եա թէշ-	Profusion, Պօլլըդ
վիդ էթմէք	Variety, Նէվ
Cattle, Տավար	Unfortunate, Պախթսըզ
Fortunate, Պախթլը	Scene, Մէնզարէ
View, Նազարէթ	Ordinarily, Ատէթ իւզըն
Vision, Բույա	

339. EXERCISES*.

1. An affectionate son is well-behaved. 2. George, a shrewd man, is sometimes imposed upon. 3. A wandering stranger loves a shady place in which to rest. 4. Any man who is human loves liberty. 5. The profusion of cattle seemed very marvelous to my children. 6. The water, which was as clear as crystal, was very salt. 7. Mr. Smith, the teacher, who was ordinarily very brave, was frightened by

1. Noun in apposition.

*Պոռ միտալէր թէրճէմէ էտիլմէզտէն էվլէլ, միւսնէտըն իլէյն է իլէ միւթէմիմիսնէ պիրլիքտէ օլարադ ֆէ-մէ-րէն էլէյն է մի-թէ-պէ-ր տէնիլիր :
Պոռ էմիմիսնէ պիրլիքտէ միւթէմիմիսնէ նէվի թաշգիդ էտիլմէ, սու-
հուլէթլէ թէրճէմէ օլլուսուլար :

the earthquake. 8. Gratitude, which is so beautiful to see, is rarely seen among the ignorant. 9. A man who is tempted must pray. 10. A terrible vision destroyed my rest. 11. The short man who ran away so quickly, was at hief. 12. One who loves the rights of man loves justice. 13. The liberty of the sufferers must be secured, unless they are criminals. 14. A beautiful view, such as one can often see among the mountains, gives pleasure. 15. Three men, who had been wandering all night, came to my house. 16. The unfortunate people had fallen into the river. 17. The delightful variety of the flowers, made the scene very beautiful. 18. Careful reflection may sometimes prevent mistakes. 19. A man who is ordinarily honest, sometimes falls into temptation. 20. The wearied soldiers, few, scattered, helpless, had to surrender. 21. A day of perfect beauty has dawned. 22. The slowly rising sun has brought its rays to every mountain top. 23. The Arabs, who were sleeping in a shady spot, have arisen. 24. The curling smoke ascends on high from their morning fire. 25. Mistaken dreams of wealth rejoice their hearts. 26. Before they move a mile, the angry soldiers will ruin their hopes.

340. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Ասմանտէ կէօրիլէն թապի'ի պիր 'ալամէթ չօդ տէֆ'ա ճանիլլէրին տէշէթիլի մուճիպ օլուր : 2. Զարար-
սըզ պիր գուլուզը երլուդ անլէրէ հարպ 'ալամէթի
օլուր : 3. Ատի պիր իրլսուֆ անլէրին թիւֆէնք փաթ-
լաթմասընա սէպէպ օլուր : 4. Ճանիլլիլին պիլմէյն
ճանիլ պին տիրլիւ էղլիլէթ տիւշէր : 5. Պէօյլէ պիր
փէտէրին մուհապէթլի չօճուզլարը իլէ էլէնմէսի խօշ

պիր մէնզարէ տիր: 6. Թէրզլի Յակոբ պու կիւն սի-
զի սօրտու: 7. Նափտըղը փանթալօն ֆէնա չըգտը: 8.
Հէմ ֆէնա պէգտէն եափըմըն հէմ գըսսա քէսիլմիշ պիր
փանթալօնը գապուլ էտէ՞ր մի իտինիզ: 9. Պէօլէ պիր
փանթալօն եափմագ հէր պիր թէրզլիյէ այըպ օլուր: 10.
Կիւզէն պիր նազարէթ պէնի սէվլինտիրիր: 11. Սէրպէս-
թի հէր քէսէ թաթը տըր: 12. 'Ալի ճէնապ ատէմ կէր-
չէքտէն ինսան տըր: 13. Զօգ էմէլ ինսանը մահգուն է-
տէր: 14. Տօղրու մուհապպէթ տիւնեհատէ օլսայըտը,
տիւնեհ ճէննէթ օլուր իտի: 15. Կէօրմէքտէն մահրուժ
քիմսէ խօշ մէնզարէտէն պիր լէզգէթ (pleasure) ալմագ: 16.
Մուհապպէթ պիլմէյէն ատէմ մէսէրրէթ պիլմէզ: 17.
Միւճազաթ գօրգուսընտան քէօթիւլիւք իշլէմէյէն քիմ-
սէ՝ տին նէ օլտըղընը անկլամամըն տըր: 18. Ագան գօ-
ղա սու սագլամագ: 19. Վա'իզլին չօճուղը վա'իզ գա-
տար միւթի՝ օյմալը տըր:

Էսի սէքիզիննի Տէրս — Lesson 58.

ՄԻԻՍՆԷՏ ԻԼԷ ՄԻԻԹԷՄՄԻՄԱԹԸ

341. Գէլամըն միւսնէտի կեանքիլ է բազըթա (պէնս 261) իլէ մէրպուրթ օլան սըֆէթ եա իսմ, կեանք աէ ֆիլ օլուր : Մէսէլա . I am. Pupils study. Rain is falling. John is the son of John Smith.

342. Միւսնէս ֆիւլի միւթէ'ատտի օտորը հալտէ
մէֆ'ուլը տալիս զիբը օրոհուր : Մէսէլա .

ቅ-ሕትዛቤ ኮይነ	ቅ-ሕትዛ	ቅቆ'ሊ
The village master	taught	a lesson.
ዳኑ, ኦፎሞቤ	ኔጋዮቲቸቲ	ዛኩ ጥጥ።

Մէջիւնէ՛ միւսնէտըն իլէյ՛ կիպի (336 պէնտէ միւս
րաճա՛ւթ) եա իսմ եախօտ իսմ հիւքմիւնտէ օլան
թէրքիպ վէ ճիւճէ օլուր, վէ միւթէմիմ իլէ տախի
թագեիա օլունուր: Մէսէլա. He taught three hard
lessons. Իւլ կէ՛ճ Կերէ [ալէրէ] էյրէլի: John saw
him sleeping. Յիւննէ աւը ոյսմադա կերէ: Mary
heard the song of the birds. Մուրմ գուրըն էօնիւնիւն
նիւ էլիլի:

Իսկ, Պա՛ղը ֆե՛լլեբն իր ժե՛պ՝ ուղու, (պէս 284), Կէսէ-
լա՛ւ. The village master taught a lesson to his scholars. Քե՛զ, Ե-
ֆա՛ռ զայրբերեալս պէ՛ր տե՛ր էջբերո՛յ :

343. Միւսնէս՝ միւսնէսըն իւշնէ իգա՛ընըն զէմանը-
նը, մէքեանընը, թարգ ու սուրէթինի վէ սէպէպինի պէ-
յան էթմէք ի իւն միւթէմմիւ իլէ թագեիւտ օլունա պի-
լիւ: Միւսնէսին մէքեան ի իգա՛ընը պէյան էթմէք
ի իւն միսալ. The village master taught a lesson at
the school-house. Գէշ Իշուը Գէլէդդէ դէր ուրս էշ-
րէլդդէ:

344. Մէֆօւլտանս պաշտօն, միւսնստին միւթէմմիմի կէրէք պիր քէլիմէ օլտուն, կէրէք թէրքիպ եա ճիւմլէ օլտուն, զարֆ հիւքմիւնտէ օլուր. վէ միւսնստէ իլէ միւլ-թէմմիմիմիսէ պիրլիքտէ ֆ-անէր է ֆ-էյէր¹ տէնիր: Մէ-սէլա. The village teacher taught a lesson to his scholars at the school. քէլամընտա The village teacher թէրքիպի ֆ-անէրէն էլէհի մուգալլէտ, վէ taught a lesson to his scholars at the school թէրքիպի ֆ-անէր է մուգալլէտ տիր:

345. Եղալնորդ պիր ֆի'լ իլէ պիր ֆի'լ սահիպլինի հա-
վի օլան քէլաւարա Էլէ'ֆի Դէ'ֆի² տէնիլիր: Մէսէլա.
Birds fly. All the little birds fly quickly.

346. Եկք տիկերին և հարժը 'աթժի իլէ՛ քապլթ օլունան

4. Enlarged Predicate, Logical Predicate

2. Simple Sentence

քելամլարն մէճմուլնա Կէլա՛ն Գըլէլէլ¹ տէնիլիլ: Մէսէլա. Birds fly, and fishes swim. All the little birds fly quickly, and all the little fishes swim slowly.

347. Միւթէմիմի ճիւմիէ օլան քելամէ Կէլա՛ն Գըլէլէլ² տէնիլիլ: Մէսէլա. All the little birds which I have seen fly quickly. All the little fishes swim so slowly that the large ones catch them.

348. Էճգա ի քելամ³ պալլըճա իքի գըսմ տըր: Պիր գըսմընա Կէլա՛ն տէնիլիլ քի միւսնէտ իլէ միւսնէտըն իլէյհտէն իպարէթ տիր: Տիկէր գըսմընա տախի Գէլա՛ն տէնիլիլ քի ուստէնին խոստուսթընը պէյան էտէր: Քէլամ ի միւթէգամմիստէ միւթէմիմի միւթէմիմի տախի օլա պիլիլ:

349. Քէլամ ի միւթէգամմիստէ իլիւն միսալ: As he wished to finish his work quickly, the poor village MASTER, who was late on account of the sickness in his family, TAUGHT three lessons to his scholars at the school-house as soon as he arrived, heated and tired, from the city.

Պու միսալտէ

(1) As he wished to finish his work quickly ճիւմիէ թա՛լիլ ի նէվիտէն պիր ճիւմիէ ի զարֆիլէ օլուպ միւսնէտ օլան TAUGHT Ֆիլիլի թագեհտ էտէր:

(2) The } քելիմէլէրի սըֆէթ Տիւքմիտէ օլուպ միւսնէտըն ի-
(3) Poor } լէյճ օլան MASTER իսմինի թագեհտ էտէրլէր:
(4) Village }

(5) MASTER քելիմէսի միւսնէտըն իլէյճ տիր:

(6) Who was late on account of the sickness in his family ճիւմիէ պիր ճիւմիէ ի վաֆիլէ օլուպ էրնէ MASTER քելիմէսի թագեհտ էտէր:

(7) TAUGHT միւսնէտ տիր:

(8) Three lessons թէրքիպի մէֆուլը սարիճ տիր:

(9) To his scholars թէրքիպի մէֆուլը զարֆիլէ սարիճ տիր:

(10) At the school-house զարֆիլէ մէքեան նէվիտէն պիր թէրքիպի ի զարֆիլէ օլուպ TAUGHT Ֆիլիլի թագեհտ էտէր:

1. Compound Sentence

2. Complex Sentence

3. Elements, 4. Basis (էսաս) 5. Adjuncts.

(11) As soon as he arrived, heated and tired, from the city ճիւմիէսի զարֆիլէ զէման նէվիտէն պիր ճիւմիէ ի զարֆիլէ օլուպ TAUGHT Ֆիլիլի թագեհտ էտէր:

Իլլէլ Կու քելամիլն էճգամմիստէն (5) միւսնէտըն իլէյճ վէ (2), (3), (4) վէ (6) միւսնէտըն իլէյճին միւթէմիմի տըր: (7) Միւսնէտ, վէ (1), (8), (9), (10) վէ (11) միւսնէտըն միւթէմիմի տըր: Միւթէմիմի միւթէմիմի կէլիմէ:

(1) As he wished to finish his work quickly ճիւմիէսիտէ

(-) as լաֆը ճիւմիէսի քելամա ըսպթ էտէն, վէ wished Ֆիլիլի թագեհտ էտէն պիր զարֆիլէ օլուպ միւսնէտըն միւթէմիմի տիր:

(F) He զամիրի՝ ճիւմիէսի միւսնէտըն իլէյճի տիր:

(+) Wished Ֆիլիլ՝ ճիւմիէսի միւսնէտ տիր:

(+) To finish his work թէրքիպի մէֆուլ տիր:

(-) Quickly զարֆիլէ միւսնէտըն միւթէմիմի օլուպ, wished Ֆիլիլի թագեհտ էտէր:

(6) Who was late on account of the sickness in his family ճիւմիէսիտէ

(-) Who իսմ ի մէվուլը՝ ճիւմիէսի միւսնէտըն իլէյճի տիր:

(F) was late թէրքիպի՝ ճիւմիէսի միւսնէտ տիր:

(+) on account of the sickness in his family թէրքիպի զարֆիլէ թա՛լիլ նէվիտէն պիր ճիւմիէ ի զարֆիլէ օլուպ was late միւսնէտըն միւթէմիմի տիր: Ֆագաթ Կու միւթէմիմի տէ միւթէմիմի վար տըր, զիրա in his family պիր թէրքիպի վաֆիլէ օլուպ sickness քելիմէսի միւթէմիմի տիր:

(11) As soon as he arrived, heated and tired, from the city.

(-) As soon as զարֆիլէ ճիւմիէսի ըսպթ տէր ճիւմիէսի տախի arrived Ֆիլիլի թագեհտ էտէր:

(F) he զամիրի՝ ճիւմիէսի միւսնէտըն իլէյճի տիր:

(+) arrived Ֆիլիլ ճիւմիէսի միւսնէտ տիր:

(+) heated and tired թէրքիպի միւսնէտըն իլէյճ օլան he զամիրի թագեհտ էտէն իքի սըֆէթ տիր:

(-) from the city թէրքիպի՝ զարֆիլէ մէքեան ճիւմիէսի օլուպ միւսնէտըն թագեհտ էտէր:

350. Ինկիլիզէ քելամլարն էճգալարը թէֆրիլ օլուսմատըճա թիւրքէյէ թէրքէմէլէրի միւսնէտըն, շայիրտին իլլ վաղիֆէսի քելամըն հէր ճիւլիլիլ Կուլմազ, վէ Ե ճիւլիլիլ ըսպթ Կու լալազարըն անկալազ տըր: Իլլէլ միսալը սապըղըն Կու միսալ իլլըրէ թէրքէմէսի պէր վէճ ի աթի օլուր: (Պու. թէրքէմէտէ նուսթըլար թէրքէմէ օլուսման Ինկիլիզէ լաֆլարընը, վէ Ֆըղրալարըն

to the fields to study nature, (թափալի) whose lessons are always interesting.

9. Many actions ('ամէլ) which may bring us fame are not likely to bring us happiness.

10. The best way to keep a secret is never to let any one suspect that you have one.

Էլի սօգուգընճը Տէրս — Lesson 59.

ԷՃՁԱ Ի ՔԵԼԱՍԵՐՆ ՍԵՐԱՍԵՐ

354. Իսթիմալ ու իֆատէ ճիհէթիլէ քէլամ տէօրթ զըսմա, եա'նի +էլա'ն էի'ալի, +էլա'ն էի'նի'նի, +էլա'ն էի'նի'նի զէ +էլա'ն էի'նի'նի զըսմալընա թագսիմ օլունուր:

355. (ա) Իսպալ եա նէֆի իֆատէ էտէն քէլամէ՝ քէլամ ի իսպալի տէնիլը: Մէսէլա. Men walk. Men do not fly.

(բ) Պիր շէյի սու'ալ էթմէք իչիւն օլան քէլամէ՝ քէլամ ի իսթիֆամի տէնիլը: Մէսէլա. Do men walk? Where do you live?

(գ) Էմր եախօտ նիյաղ իչիւն օլան քէլամէ քէլամ ի էմրի տէնիլը: Մէսէլա. Bring me that book. Do not strike me.

(դ) Հէյէճան ի զալպտէն նէլէթ էտէն քէլամէրէ՝ քէլամ ի թէ'աճճիւլի տէնիլը: Մէսէլա. Oh, how glad I am to see you!

356. Էճգա ի քէլամըն ասլ օլան թէրթիպի պէր զէճճ ի աթի օլուր:

(ա) Քէլամ ի իսպալիտէ (1) միւսնէտըն իլէյ, (2) միւսնէտ, (3) մէֆ'ուլ կէլիլ: Մէսէլա. Henry ran. Snow is white. You may go. I want money.

(բ) Քէլամ ի իսթիֆամիտէ ճէվալը էվլէթ եախօտ

եօգ օլա պիլիտիլի հալտէ, (1) Ֆի'լ ի րապըթա, (2) միւսնէտըն իլէյ, (3) միւսնէտ, եախօտ (1) Ֆի'լ ի րապէ, (2) միւսնէտըն իլէյ, (3) միւսնէտ օլուր: Պաշգա քէլամ ի իսթիֆամիտէ (1) միւսնէտըն իլէյ, (2) միւսնէտ, (3) մէֆ'ուլ. եախօտ (1) մէֆ'ուլ, (2) Ֆի'լ ի րապէ (3) միւսնէտըն իլէյ, (4) միւսնէտ. եախօտ (1) մէֆ'ուլ (2) միւսնէտ (3) միւսնէտըն իլէյ օլուր: Մէսէլա. Is he wise? Did you speak? Who went? Who struck you? What did you say? Where were you?

(գ) Քէլամ ի էմրիտէ (1) միւսնէտ (2) միւսնէտըն իլէյ. եախօտ (1) Ֆի'լ ի րապըթա, (2) միւսնէտըն իլէյ, (3) միւսնէտ. եախօտ (1) միւսնէտ, (2) մէֆ'ուլ օլուր: Մէսէլա. Go thou. Be ye merciful. Do not strike me. Fear God.

(դ) Քէլամ ի թէ'աճճիւլիտէն սըրաթը պալատէ պէյան օլունան թէրթիպիլըն հէր պիլիլի կէօրէ օլա պիլիլ:

Իլա: Քէլամըն աթը սըրաթը չօգ քէրէ միստուս պիր մերամ իւրէ թէպիլ օլունուր: Մէսէլա. They found him տէնիլի կիպի Him they found տաթի տէնիլի պիլիլ:

357. Մէօյէնմիլ պիր սէօզիլ, միւթէքէլիմ՝ եա ա'յնէն, եախօտ զամիրիլի զէմանընը թէպիլ իլէ նազլ էտէ պիլիլ: Ա'յնէն նազլ էտիլէն սէօզէ Քի'ն-լէ պիլ Քի'ն-լէ, զէ թէպիլ իլէ նազլ էտիլէն Քի'ն-լէ պիլ Քի'ն-լէ տէնիլիլ: Մէսէլա. սէօյէնմիլ սէօզ. "I will obey your orders." Պէն է'նիլէն է'նիլէն է'նիլէն:

Մէն-լէ պիլ Քի'ն-լէ

Մէն-լէ պիլ Քի'ն-լէ

I said, "I will obey your orders." I said that I would obey your orders.

You said, "I will obey your orders." You said that you would obey my orders.

He said, "I will obey your orders." He said that he would obey my orders.

5. *Those who looked on from the houses and heights of Boston, had a fuller view of every important operation and event than can ordinarily be had of any battle.*

6. *Washington's name, descending with all time, spreading over the whole earth, and uttered in all the languages belonging to the tribes and races of men, will forever be pronounced with affectionate gratitude by every one in whose breast there shall arise an aspiration for human rights and human liberty.*

7. *God, the first cause of all things visible and invisible, in time immemorial, that is in the beginning, — no one can tell how many hundreds of thousands of years before the historic period — created with his divine power and wisdom this beautiful earth of ours, with the beautiful paradise upon it intended to be the abode of Adam and Eve.*

Կէօրեանէր Կէօրեանօղ ճեմէ շէյլէրն «եղեղ է եղլէն օլան Ալլահ (թե'ալ հաղբէլլէրէ) ի պլիտարէ, եա'նի (շէման և լարէնդ տէն գալ էնդ պին սենէլէր մոգարտէ՛ օլալլընը քիսէ տէյնօղ) Գարի՛ պիր շէմանրէ քիսի գոարբէլ Վէ հիսթիէն ի իլահիյէն իլէ, ինչլէրնրէ հաղբէլ ի Արամ Վէ Հալիլանը իստանը ինն հաղբըլարալլը օ Կէնչլէ՛ ճէննէլ պոլլանալը օլան պոլ ինչ տիւնտօլլը իսիք էյլէրէ:

Ալթմըղննը Տէրս — Lesson 60.

ՀԱԶՅ ՎԷ ՅԱՍԼ

361. *Գէլամոտ սայքի հէր նէլ՝ քէլիմէ՝ մա'նայա խալէլ կէլմէտիյի հալտէ հաղֆ օլունա պլիլի:* Մէսէլա.

(ա) Միւղաֆըն հաղֆ օլունմասընա միսալ. His was

the singular merit of leading the armies of his country successfully. (եա'նի His merit was). Անն ճալիլէնէ քիսի Վալանը օլունա մոգարտէլ ինչլէրն ինչպէր օլալլըն ինչ ճալիլէնէ իրէ:

(բ) Յիլ ի ի'անէնին հաղֆը ինչուն միսալ. All I have thought or (have) hoped, or (have) known. Տէննէնդ տէյնէմ, ինչի էլիլէն, Վէ ետօր պէլլէնէ հէր լէ: But their penetration was sharpened, and their fancy (was) quickened.

(գ) Հարֆը ճէրրին հաղֆը ինչուն միսալ. A garden of acacias which commands a prospect of the country, (of) the lake, and (of) the mountains. Մէսէլէն, Կէնն, Վէ պալլընն մէնարէն ինչլէնն շալիլ օլան պիր 'աղբըլարալլը պալլէն: It is an asylum against cruelty, injustice, and pain.

(դ) Հարֆը 'աթֆըն հաղֆը ինչուն միսալ. I must own (that) I was greatly surprised when I saw the spider. Էօրէմօնէ պէմօնէն Կէօրտէյնէմ, շայլլէլ լէ'աճէնպ էլիլէնն էրբար էլիլէնէ: I expected (that) the bird would have set to work to repair its nest.

362. Յիլ իլէ Փա'լիլ, սըֆէթ իլէ մէվսուֆը, հարֆը ճէրր իլէ մէճրուրը, Վէ զարֆ իլէ թագեթա էթալիլ քէլիմէ պէյնինէ, մախսուս մէրամ իւղը պալլա քէլիմէ հախս թէրքիպ կէթիլիլի:

(ա) Յիլ սահիպ իլէ Ֆիլ Փալլինտէն միսալ. The arts of which it made use, now that it was deprived of its nest, were, indeed surprising. Աղլանն օլուն օլալլ ինչլէնն ինչի'ալ էլիլէն հիլէ Վէ հիլէնէ՝ պոլլունալ լէն 'աճէնպ շայն իրէ: The spectators, far out-numbering both armies, thronged on every height. Her look, they say, as the story was being read, continued calm.

(բ) Յիլ ի ի'անէն իլէ ասըլ Ֆիլ Փալլինտէն միսալլէր. I am, like him, pained with want. Nor do I, ye

gentle beings, *envy* your felicity. The new building was now entirely *forsaken*. Horrible anecdotes *may*, no doubt, be collected.

(է) Մէֆուլը զայր ի սարին վէ ֆի'լ ֆապինտէն միսալ. *To me*, who have considered them, they do not seem strange. Պէն աւելի ինքնիւ ելիւ լուրջօրն պան զարեւ ինքնիւ ինքնիւ :

(Դ) Սըֆէթ վէ մէլսուֆ ֆապինտէն միսալ. A pupil habitually *attentive*.

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Tobacco, Թիւթիւն	To chew, Զիյնէմէք
Cigar, Սիկարա	To smoke, Թիւթիւն ինքն
Mental, 'Սղլի	To consent, Րիզա վերմէք
Improvement, Իսլահը հալ	To freight, Ելւթլէթմէք
Poverty, Ֆուգարալը	To appoint, Թային էթմէք
Lazy, Թէնպէլ	To adjourn, Տաղըթմադ
Sluggard, Թէնպէլ ասէմ	To alarm, Գորգութմադ
Consequence, Նէթիճէ	To peal, Կիւրլէմէք
Moral, Ալիլադի, մանէվի	To scale, Աշըրմադ
Integrity, Իսթիզամէթ	To commence, Պաշլամադ
Chairman, Պիր ճէմա'աւ	To cause, Սէպէպ օլմադ
Թըն ըն'իսի	To proceed, Իլերիլէմէք
Unanimous, Իթթիֆադ (ըէյ իլին)	To boast, Իֆթիխար էթմէք
Sentiment, Տուղու	To render, Էսա էթմէք
Nobility, Խանէտան սընըֆը	To resist, Գարչը գոմադ
Peasantry, Քէյլիւ թա- զըմը	To consist, . . . աէն 'իպաւ- ըթ օլմադ
Apprehensive, Գորգուլը	To unite, Իթթիֆադ էթմէք, ըապթ էթմէք
Anarchy, Հիւթիւմէթսիլ- լիք	To charge, 'Սղլ էթմէք
	Peak, Տաղ թէփէսի

Calm, Բահաթ, սիւքիւ- նէթ	Mechanism, Մաքինա, թէր- թիպ
Yonder, Օրատաթի	Admirer, Պէյէնմիշ օլան
Maturity, Հասըլ օլմադ- լըդ, օլընըլը	քիմսէ
Course, Մէսլէք	Want, Ինթիյաճ
Aversion, Նէֆրէթ	Sanctification, Թէգատտիւս
Grace, Լիւթֆ	Dale, Վատի
Majority, Քէսրէթ	Defective, Գուսուրը
Frail, Զա'իֆ	Final, Էն սոն
Funeral, Ճէնադէ ալայը	Dream, Րույա
Profitable, Մէնֆա'աթլը	Despotism, Զալիմ սիլը հիւ- քիւմէթ
Policeman, Զապթլիք	Inn, Խան
I did my best.	Էլիմաէն կէլէնի էթաիմ :

363. EXERCISES.

1. The mechanism of clocks and watches was then unknown. 2. To study mathematics requires maturity of mind. 3. That they were foreigners, was apparent in their dress. 4. Coleridge, the poet and philosopher, has many admirers. 5. Wisdom or folly governs us. 6. Neither want nor cold his course delays. 7. Hence naturally arises indifference or aversion between the parties. 8. Wisdom and not wealth procures respect. 9. No company like to confess that they are ignorant. 10. The people rejoice in that which should cause sorrow. 11. From him proceed power, sanctification, and grace. 12. Hill and dale boast thy blessings. 13. In France the peasantry go barefoot. 14. A great majority of our authors are defective in some manner. 15. Neither riches nor fame renders a man happy. 16. Was this frail world our

final rest, living or dying none was blest. 17. As morning high and higher shines to pure and perfect day. 18. Not a drum was heard, nor a funeral note. 19. Few and short were the prayers we said. 20. Two or more sentences united together, are called a compound sentence. 21. If I was what I should be, I would resist the despotism of sin. 22. Making sentences is a useful exercise. 23. My father told him that we would try to be at home at the appointed time. 24. Take care, don't tell him that he is a stranger. 25. You say that I am wrong.

364. ՄԻՍԱԼԼԻԻ

1. Պուրատա տէօրթ աթ վար: 2. (Հագգընտա) սէօյ-էտիլինիզ օղլանլար կէլիօր: 3. Պէնիմ կէօրաիւլիմ վազըթ աղաճտա սէքիզ գուշ վար իտի: 4. Յովհաննէս վէ Գէորգ իմթիհանա հազըր օլմագ իչին էլլէրինտէն կէլէնի էլլէտիլէր (վար օլան գուշլէթլէրիլլէ Հալըշտըլար): 5. Կերէք Մարիամ վէ կերէք քէնտինին քիւշիւք հէմ չիրէսի՝ քէնտի խօճալարընը մէմնուն էթմէյէ Հալըշտըլար իտի: 6. Ֆաղիլէթ՝ առէմ քէնտինի մէտն էթմէք տէյիլ, իլլա թանըմագ տըր: 7. Անրն փէտէրինին մահպէտտէ օլտըղընը իչիթալինիզ մի: 8. Տիւն իքի զապթիյէ արասընտա մէրգուլըն կիթալիլինի կէօրաիւմ: 9. Մէրգուլէնին պիր լաթիֆ մագամ թէրէննիւմ էլլէտիլինի իչիթալինի: 10. Վազթընտա պուրայա եէթիչէճէյինի (եէթիչիլը տէյուլ) մէ՞մուլ էտիլօրըզ: 11. Շէհրտէ հեր խան վէ խանէ տօլու (occupied) իտի: 12. Հէր օղլան վէ հեր գըզ հասրէթլէ խօճայը պէքէյօրլար իտի: 13. Օրտու գըրգ պլն հէֆէրտէն իպարէթ իտի: 14. Քիլիսա իթթիֆագ իլէ անը տա՛վէթ էլլէտի: 15. Մէրգուլըն ա՛լիլէսի սէքիզ ա՛ղատան իպարէթ իտի: 16. Հէքիմ հագգընտա

էհալի (people) էլի սէօյլէմէյօր: 17. Տիւլիւնիւնտէ հազըր պուլունմաղըղըմը (քի հազըր պուլունայըմ) իաթէտի: 18. Քիթապըմը փարէ փարչա երըթըլմըն պուլտու: 19. Պիր վիւճուտէ բապթ օլունմուշ իքի զարընտա թանըրըմ: 20. Շէհրէ կիրմէքլէ օրատա քիմսէյի կէօրէմէտիլէր: 21. Գէորգ իչինի պիթիլմիշ օլմաղլէ, օյնամաղա կիթտի: 22. Քէնտինէ՝ ազլ օլունանը ինքեար էթմէսի քէնտիլի իչին տահա ֆէնա օլտու: 23. Տէօրթ մէվսիմէր՝ տիւնեանըն չէմսին էթրաֆընտա տէվր էթմէսինին հէթիճէսի տիր: 24. Կիթմէմ տէտի: 25. Պիլմէյիզ տէտիլէր: 26. Փարամը սարֆ էտէրիմ տէյու գօրգույօրսըն: 27. Սա՛աթ պէշտէ սիլատէ պուլունուրըմ տէտի: 28. Սէն պանա Տէրսինի էօյրէն տէյու պուլուրտըն:

Աւթմըն պիլիմինի Տէրս — Lesson 61.

ԹԵՐԹԻՊ Ի ՔԵԼԱՄԱ ՏԱ՛ԻՐ ՊԱ՛ՁԸ ԳԱՎԱ՛ԻՏ

365. Ֆի՛լ շախսիյէթ վէ քէմիյէթ հիհեթիլլէ սահիլ պլնէ միւթապագամ էտէր:

(ա) Թիւրքէտէ ճէմ՝ օլան ֆիլ սահիպինին ֆիլի միւֆրէտ օլտըղը հալտէ ինկիլդճէյէ տա՛լմա ճէմ՝ իլէ թէրճէմէ օլունուր: Մէսէլա. Պէշ տանէ աթ կէտի: Five horses have come.

(բ) Մա՛նա ճի՛նէթիլլէ ճէմ՝, վէ լաֆզ ճի՛նէթիլլէ միւֆրէտ օլուպ իամի ճէմ՝¹ տէնիլէն քէլիմէլէրէ իանատ օլունաճագ ֆիլ ճէմ՝ օլուր: Նիթէքիմ. The peasantry go bare-footed. The middle class are quiet, կիպի:

(գ) Լաֆզէն ճէմ՝ օլուպ միւֆրէտ մա՛նատա իսթիմալ օլունան քէլիմէյէ միւֆրէտ պիր ֆիլ իանատ օլունուր:

1. Collective noun.

Նիթէքիմ՝ The news is confirmed. The *Pleasures of Memory* (պիր քիթապըն 'իւնվանը) was published.

(Դ) Ֆի'լ սահիպի՝ մաստար, ճիւմիէ, իշարէթ, եախոտ եալընըզ լաֆըը իթիպար օլունան քելիմէ օլաըզը հալտէ, ֆի'լի անճազ միւֆրէտ ի զա"իպ օլուր: Մէսէլա. They is a personal pronoun, They (եա'նի they լաֆըը) շա-
ֆէր րէր: To deceive is wrong. "Who comes there" was shouted again and again, "Կէլէ" րէր րէր" (եա'նի պու սէօզ) իւրէր քէ իւրէր րէր: + is the sign of addition, + (եա'նի պու իշարէթ) ճէ՛՛ էլալէնէ րէր:

366. Արալարընտա and հարֆ ը 'ամֆը պուլունուպ հէր պիրի միւֆրէտ օլաի պիր սըրա ֆի'լ սահիպինին ֆի'լի ճէմ՝ օլուր. ֆազամ արալարընտա or հարֆ ը 'ամֆը պուլունան պէօլէ պիր սըրա ֆի'լ սահիպինին ֆի'լի՝ միւֆրէտ օլուր:

Մէսէլա. John and Susan are here. John or Susan is here.

(Ա) Արալարընտա and պուլունան պիր սըրա քելիմէ-
լէր each, every, no սըֆէթինէ մէվսուֆ օլաըզլարը հալտէ, քէնտիլէրէ ինտա օլունաճազ ֆի'լ միւֆրէտ օ-
լուր: Մէսէլա. Every bird and beast flees from the storm.

367. Պիր իսմի Թագեիտ էմմէք իչիւն գուլլանըլն իսմ եա քինայէթ՝ Թագեիտ էմտիլի իսմէ մա'նաճա մուղայիր օլուրսա միւզաֆըն իլէյի հալինտէ օլուր, վէ մուղայիր օլմազսա անըն իլէ հէմհալ օլուր:

Մէսէլա. Our decision is made. Stephen's horses. John, my scholar, came. Mr. Smith, the ticket agent, has left.

368. Քինայաթ՝ քէմիլէթ, քէյֆիլէթ վէ շախսիլէթ հիհէթիլէ մէրհի'լէրինէ միւթապազամ էտէրլէր:

Մէսէլա. Mary was in Beyrout when she last wrote.

(Ա) Մէրճի'լինին միւզէքքէր եա մու'էննէս օլաըզը թա'յին էալլմէյէն զամիր միւզէքքէր օլուր: Նիթէքիմ. Each pupil should learn his lesson. If any person wishes medicine let him come to my house, կիպի: Պու միսալ-
լէրտէ pupil վէ person լաֆըլարը հէմ միւզէքքէր հէմ մու'էննէս իչիւն իսթիմալ օլունտըզընտան, տա'վէթ է-
տիլէն քիմսէլէր հէմ էրքէք հէմ զատըն օլա պիրլիլէր:

(Բ) իսմի մէվսուլ պիր չօզ սըրալարտա հազֆ օլու-
նուր: Մէսէլա. That is the house we live in քի That is the house which we live in մա'նալընտա տըր:

(Գ) Մէվսուլ իլէ մէվսուլ իլէյ՝ արալընտա մա'նայա խալէ կէթիլէն լաֆը եա թէրքիպ կէթիլիլմէզ: Մէսէ-
լա. A purse was lost in the street which contained some money 'իպարէսի եէրինտէ A purse, which con-
tained some money, was lost in the street, տա'նա ֆա-
սի'լ օլուր:

(Դ) Պիր գաչ քէլիմէտէն 'իպարէթ օլան մէրճի'լինտէ միւթէքէլլիմ պուլունտըզը հալտէ, զամիր միւթէքէլլիմ օլուր. եալընըզ մուխաթապ իլէ զա"իպ պուլունտըզը հալտէ իսէ, զամիր մուխաթապ օլուր: Մէսէլա. You and I must finish our work. You and Henry may amuse yourselves as you like. John and Samuel did their work well.

(Ե) իսմի ճէմէ րաճի'լ օլան զամիր՝ քէյֆիլէթճէ միւզ-
հէմ օլուր: Մէսէլա. The army lost its cannon.

(Զ) Շախսիլէթ ճիհէթիլլէ ֆարզը, վէ հարֆ ը 'աթֆ իլէ մէրպուլթ օլան պիր սըրա զամիրտէ իլք մէվզի' մու-
խաթալըն, իքինճի մէվզի' զա"իպին, վէ իւչիւնճիւ մէվզի' միւթէքէլլիմին օլուր: Մէսէլա. I and he and you տէ-
նիլիլիպ, You and he and I տէնիլիլի: Նիթէքիմ. You and James and I are late today կիպի:

369. Մէրհի'լ and իլէ մէրպուլթ պիր գաչ միւֆ-

րէտ լափզտան 'իպարէմ օլան քինայէմ ճէմ' օլուր .
ֆագամ օլ միւֆրէտ լափզար օր իլէ մէրպուլմ իսէ ,
քինայէմ միւֆրէտ օլուր :

Մէսէլա . John and James have finished their work.
John or James has done his work.

(*) **Մէրճի'ի** each, every *հախօտ* no *սըֆէթլէրինէ*
մէլսուֆ օլան զամիր' միւֆրէտ օլուր : **Մէսէլա** . No land
and no clime offers all of earth's blessings to *its* in-
habitants. Every boy and every man has work to do
for *his* country.

(#) **Քէյֆիյէթլէրի մուսթէլիֆ** օլուր or **իլէ մէրպուլմ**
օլան պիր սըրա քէլիմէլէր' քէյֆիյէթլէրի մուսթէլիֆ զա-
միրլէրէ մէրճի' օլուրլար . չու զատար քի պու թէրթիպ-
տէ օլան քէլամլար ֆասի' սայըլմազ : **Մէսէլա** . No boy
or girl may whisper to his or her neighbor.

ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ

Peerless, Պիմանէնտ , էմ-	To unveil, Իւզէրինտէն էօր-
սալսըզ	թիւ ալմազ , քէչֆ էթմէք
Prize, Միւքեաֆաթ	To be entitled, Միւսթա-
Peculiarity, Խասսէ	հազզ օլմազ
Meagre, Արըզ	To dismiss, Սալը վէրմէք
Aspect, Չէհրէ, Կէօրիւնիւչ	To perish, Հէլաք օլմազ
Distinct, Կէօրիւնիւչճէ ա-	To insure, Սիղուրթայա
չըզ	վէրմէք
Humming-bird, Արը գուչը	To report, Խապէր վէրմէք
Accident, Գազա	To revere, Հիւրմէթ էթմէք
Squirrel, Սընճապ	To assign, Թայլին էթմէք
Moral depravity, Ախլազի	To undertake, Տէր'էօհտէ
ֆէսատ	էթմէք

Inflexible. Գարարընտան	To experience, Թէճրիւպէ
ապա տէճմէզ	իլէ հիսս էյլէմէք
Inconvenience, Բահաթ-	To discuss, Միւզաքէրէ էթ-
սըզլըզ	մէք
Measure, Թէտպիր	To shout, Նիտա էթմէք
Spider, Էօրիւմճէք	To encounter, Օղըաչմազ
Callous, Տուղըուսըզ	To graft, Աչըլամազ
Self-respect, 'Իզզէթ Ի	To describe, Թա'րիֆ էթմէք
նէֆս	To enumerate, Սայմազ

370. EXERCISES.

1. No boy or girl may leave his or her seat with-
out permission. 2. No teacher should require a pupil
to do what he cannot do. 3. The moon at length
unveiled its peerless light. 4. You and I cannot
always have what we desire. 5. Ann, Mary, and I are
entitled to prizes. 6. Let every pupil put this thought
into his mind. 7. Each pupil may select a sentence
for himself. 8. Albert and Charles has each his
peculiarity. 9. Gold or silver will be paid if it is
demanded. 10. The council was in session until ten,
when it adjourned to the next day. 11. The school
was called to order at nine; but it was dismissed at
one. 12. The house and barn were insured for more
than they cost. 13. Whoever believeth not therein,
shall perish. 14. All pupils that have recited may be
dismissed. 15. The committee that was appointed
failed to report. 16. He instructed the crowds that
surrounded him. 17. The nations among which they
took their rise were not savage. 18. Solomon was
the wisest king that the world has ever seen. 19.
Who is she that comes clothed in robes of green?

20. Was it you or the wind that shut the door? 21. The nominative expresses the name of the person or thing that acts. 22. Masselon was the greatest preacher that modern times has produced. 23. The first man I saw was of a meagre aspect. 24. He gave his friends a distinct account of everything he saw in those regions.

371. ՄԻՍԱԼԼԵՐ

1. Ինսան իշին. էն մէնֆա'աթլը սան'աթ պու տըր: 2. Արը գուշը՝ Ամէրիգատա պուլունան էն քիւշիւք գուշ տըր: 3. Պէօյիւք միւքեաֆաթ ալան քիմսէ՝ աթը չալան առէմ իտի: 4. Պիլէսինճէ գօնուշորդըմ հիչ պիր քիմսէ օլ դազանըն սէպէպինի պիլմէտի: 5. Կիյեօմըն աշըլատըղը հէր չըպուգ գուլլէթլէ թուրթուռ: 6. Պիրլիքտէ թա'ամ էյլէտիլիմ 'ա'իլէ Երուշալիմէ կիթմիշ տիր: 7. Պանա թա'ղիմ էտէնլէրէ թա'ղիմ էտէրիմ: 8. Վէրէ պիլէճէ՝ յիմ էն էյի նասիհաթ պու տըր: 9. Յովհաննէս, Հէնրի հէր գանդըսը իսթէրսէ մէքթէպի սիւփիւրէ պիլիր: 10. Նէ սէրլէթնէ տէ գարուրէթ՝ սահիպինէ սա'ատէթ վէրէ՝ մէզ: 11. Պիր 'ա'իլէնին հէր պիր 'ազասը քէնտի պօրճընը թանըմալը տըր: 12. Սէն իլէ Յովհաննէս պու ճիւմլէյի թէրճէմէ էտէ պիլիրսինիզ: 13. Պու սընճապը պէն, փէտիրիմ վէ Յովհաննէս թուրթուր: 14. Նէ սէն նէ պաշգասը հէր իսթէտիլինիզէ նա'իլ օլամազընըզ: 15. Պէն վէ հէմիլրէմ տէրսիմիզի տա'իմա էյի հազըրլարըզ: 16. Յալիօրոս վէ Մարիամ մէքթէպէ կիտէր իքէն քիթապլարընը դայպ էթտիլէր: 17. Զիֆթճի մի իտի, զէվճէսի մի իտի, պուշլարըն պիրիտի հէքիմ չազըրթուր: 18. Աթինա խալըր նէ սան'աթլըն նէ 'իլմին ախլազի ֆասիտէյէ չարէ օլմայաճաղարընը թէճրիւպէ իլէ անկլատըլար: 19. Հէր քէստէ 'այըպ արամադտան, էյի պիր սէմէրէ հու-

սուլէ կէլմէզ: 20. Պիլտիլիմ քիմսէլէր իչինտէ անըն իսթիգամէթի էն տօղրու, վէ 'ասալէթի էն միւլէքէմ իտի:

Ալմմըշ իքինճի Տէրս — Lesson 62.

ՊԱ՛ՁԸ ԳԱՎԱ՛ԻՏ (ԴԷՎՄ)

372. Ֆի'լ ի միւթէ'ատտինին մէֆ'ուլը օլան իսմ եա քինայէթ մէֆ'ուլըն պին հալինտէ օլուր:

Մէսէլա. He found the book which he lost.

373. Մէճրուր օլան իսմ եա քինայէթ մէֆ'ուլըն պին հալինտէ օլուր:

Մէսէլա. He spoke to me. Between you and me. He spoke to I. Between you and I *ասլա տէնմէզ*.

(*) Զէման, մէսաֆէ միգտար, գըյմէթ, վէ ճիհէթէ տէլալէթ էտէն մէճրուրլարըն հարֆը ճէրրի հազֆ օլունուր: Մէսէլա. The price is six *piastres*. The sea is eighty *miles* away. The Sheikh has gone *East*. (Շէյխ շուրթ ճիհէթէնէ կէնթշ Դէր:)

(Է) Պիր թազըմ ֆիլլէրին 'ազապընտա մէճրուրըզ հարֆը ճէրրլէր կէթիլիլտիլի հալտէ ֆիլլին մա'նաւ սը թէզապիւր էտէր: Մէսէլա. To burn *Եանաֆ*, to burn down *Եանլալ Էիւլ օլմաֆ*, to burn out, *Եանլընլա Էիլ Դան Դանրոմ Էիլմէ*: To fly *Դանաֆ*, to fly away *Դանլալ Էիլմէ*: To eat *Էիլմէ*, to eat up *Էիլմէ Կիլլիլմէ*: To cut *Էիլմէ*, to cut off *Էիլմէ Կըլլմէ*: To go *Էիլմէ*, to go on *Էիլլէլմէ*, *Դէվմէ Էիլմէ*: To boil *Գոյնաֆ*, to boil down *Էիլլալալըն ղէֆաֆմէ Էիլմէ Գոյնալմաֆ*, to boil away *Գոյնալըն Դանաֆ*: To bring *Էիլլիլմէ*, to bring up (*Զօճուղը*) *Էիլլիլմէ Էիլմէ*: To send *Էիլմէ Դէրլիլմէ*, to send for *Դալըրլմաֆ*:

At his leisure, ճանը իս-	West Indies, Հինտի զարպի
թէտկի զէման	ատալարը
Monkey, Մայմուն	Motionless, Հարէքէթսիզ
To feign, Եալանտան էթ-	Within reach, Էլ Եէթիշէ-
մէք	ճէք գատար Եազըն
To join, Պիրիշէմէք	Emotions, Հիստիյաթ ի գալպ
Principle, Ախլազ իշիւն	To overtake, Արգատան Եէ-
գա'իտէ ի Եսասիյէ	թիշմէք
Priest, Փափաս	Row, Սըրա
Glutinous, Եափըշդան	Hut, Գուլիպա
Troops, 'Աքէրլէր	Rasselas, Բասէլա պէյ
Swift, Սիւր'աթլէ կիտէն	Main, Պաշըճա
To conclude, Խիթամ վէր-	To refresh, Եօրդուշըղը ալ-
մէք	մազ, թաղէ հայաթ վէրմէք
To adjust, Ույտուրմազ	Bargain, Փաղարըզ
Unsheltered from the sun,	Տա'իմա կիւնէշէ աշըզ օլան

376. EXERCISES.

1. To men rightly taught, religious principle is, in truth, every thing. 2. He could not answer questions put to him. 3. The whole meeting, moved by various emotions, sprang up. 4. The queen was led to execution (ի'տամ) like an ordinary criminal, accompanied by a priest. 5. The troops, refreshed by a night's rest succeeded in gaining the crest of the mountain. 6. Soil unsheltered from the sun, gradually falls into sterility. 7. Come, let us listen to the singing of the children. 8. Receiving goods known to be stolen, is a criminal offence. 9. He long watched the fish playing in the stream. 10. The spider's web is made of threads, which, being newly spun, are glutinous. 11. Come, Jane, let us go and learn the kinds of

blossoms on the trees. 12. Lucy's learning her lesson by heart, pleased her teacher very much. 13. The main reason why cloth sheds its color, is the sun's shining on it so intensely. 14. The Indians examined the hands and faces of the Europeans, admiring their whiteness. 15. The travellers remained all day in a quiet grove refreshing themselves. 16. When the thief came in, I sat near the fire warming myself. 17. Riding on swift horses, the neighbors at last succeeded in overtaking and in arresting the robber. 18. Having already spoken enough I will now conclude my remarks. 19. Rasselas, having fixed his eyes upon the goats, began to compare their condition with his own.

377. ՄԻՍԱԼԼԷՐ

1. Օթուզ ալթը աղաճըմըզ իւշ սըրա իլէ տիքիլմիշ տիր: 2. Օտանըն տա'իմա գափալը տէօրթ փէնճէրէսի վար իտի: 3. Մաքինա՝ պիր պիրինէ կիւղէլճէ ույտուրուլուշ փարչալարտան իպարէթ տիր: 4. Ըրմադտա թութուլան պալըզլարտան պիրի օլ պիրլէրինտէն պէօ-յիւք իտի: 5. Ղայպ էթաիյիմ (մէքթուպ) իքի կիւն էվ վէլ Եազըլմըշ մէքթուպ իտի: 6. Եիւքսէք իւմիալէր իլէ տօլմուշ օլմաղլէ, Յակօր հիշ պիր թէհիքէտէն չէքին-մէզ իտի: 7. Հիշ պիր թարաֆտան Եարալմը օլմատը-ղընտան (օլմամաղլէ), Եօլճըլըղընտա աղըր աղըր իլէրի կիտէր իտի: 8. Հօթի պիր սապահ տըշարը կիթաիյին-տէ (կիթմիշ օլմաղլէ), գուլիպասըն պէօյիւք օղընա ըամարլատը (left to the care of): 9. Օղլանըն փէնճէ-րէտէ օթուրաղըղըն կէօրիւյօր մը սըն: 10. Սէն՝ չօզ տիւ-չիւնէն պիր առէմ պուլաճաղըն (պուլմաղա) մէ'մուլ էթ-մէզսին: 11. Շամաթպա տօղրու գօշուպ (գօշմաղլա), չօճուղը չամուրտա պուլաուլար: 12. Ճիւմէ չայիրալէր

մէքթէպտէն չըզըպ էլէ տօղրու գօշարլար իտի: 13. Ի-
քի թարաֆ տախի փաղարըգտան քէյֆլէնիպ, պիր պի-
րինին սատէլլինէ չաշայօրլար իտի:

378. EXERCISES.

1. A boatman on the river Thames in England, once said that he and his dog would leap from the centre arch of a bridge, and reach the shore within a minute of each other. 2. The man jumped off first and the dog immediately followed. 3. But the dog had not been told the reason of this strange act. 4. So, fearing that his master would be drowned, he seized him by the neck and dragged him to the shore, to the great amusement of the spectators. 5. American panthers are very fond of fish. 6. Instances have been known of these animals catching trout with their paws. 7. Humboldt says that he saw a great many turtle shells which the panthers had robbed of their flesh. 8. The manner in which the panther performs this operation, this traveller informs us, is to run with all speed when he sees a number of turtles together on land. 9. He then turns them, or as many of them as he can catch before they can reach the water, upon their backs. 10. Then the turtles cannot escape, and the panther eats them at his leisure. 11. In the West Indies, a monkey tied to a stake was robbed of his food by the crows. 12. He therefore invented the following plan of punishing the thieves. 13. He lay perfectly motionless near his stake, feigning death. 14. The crows approached by degrees, and got near enough to steal the food; this the monkey allowed them to do. 15. At last the crows became so

bold as to come within reach of his claws. 16. The monkey calculated the distance, and suddenly caught one of the crows. 17. Death was not the punishment which he had planned for his enemy. 18. He plucked every feather from the unhappy bird. 19. Then he let him go to join the other crows. 20. The crows never stole that monkey's food again.

379. ՄԻՍՍԱԼԼԵՐ

1. Պէօյիւք պիր իշտէ ինսան վաղթընը հիւսն ի թէր-
թիպ իւզրէ սարֆ էթմէզ իսէ մուվաֆֆազ օլամազ: 2.
Նիհէ քիմսէլէր պու խուսուստա գայտսըզ օլտըզլարըն-
տան իշէրինի պաշա չըզարամազլար: 3. Վաղթըն հիւսն ի
թէրթիպ իւզրէ սարֆը իսէ անճազ էյի տիւշիւնմէքլէ
հուսուլէ կէլիր: 4. Հէր բասթ կէլէն իշ իլէ մէշղուլ օլ-
մազ իշիւն սաըլ իշինի թէրք էտէն քիմսէ՝ վաղթընը պի-
հուտէ եկրէ սարֆ էտէր: 5. Էվլէլտէն քէնտինէ պիր
մագոսէտ թա՛յլն էթմէյէն ատէմ տախի հէր հալտէ 'էօմ-
րիւնիւ զայ՝ էտէյօր: 6. Վազըթ սիւր'աթլէ կէշիպ կիտէր,
վէ հէր քէս քէնտի վաղթընըն գաշ սա'աթընը իշէ վէրէ
պիլէճէյինի էյի հիտազ էտէ պիլիր: 7. Պէշ սա'աթտա
իճրա օլունա պիլէն իքի իշի իքի սա'աթտա իճրա էթ-
մէք իսթէյէն ատէմ հիշ պիրինի իճրա էտէմէյէճէք: 8.
Զիրա իքի սա'աթ հիշ պիր հիւսնէր իլէ պէշ սա'աթ օլա-
մազ: 9. Պէօյլէ պիր սըրաոտա 'ազըլըճա տավրանըլսա օ
իքի իշէրին էն մուհիմի իճրա էտիլիր, վէ օլ պիրի
ֆուրսաթթա պրազըլըր: 10. Օ հալտէ իշէրին իքիսի լա-
յըզիլլէ իճրա օլունա պիլիր: 11. Ինսան քէնտի գուտրէ-
թինէ տա'իր պէօյիւք պէօյիւք թէսալվուր էտէր վէ ան-
ճազ թէճրիւպէ իլէ գուվլէթին ազըլընը անկար: 12.
Զօնուզլար փէտէրլէրինն եէնի պիր էվ պինա էթտիրէ-
ճէյինի իշիթտիքլէրինտէ, օ էվին էրթէսի կիւնէ գա-
տար վիւճուտէ կէթիլըլէճէյինի զանն էտէրլէր: 13. Սը-

ղընաճաղ պիր եէր թէտարիք էթմէք ֆիքրինտէ օլան ա-
տէմ, պիր էվ ինչասը ուզուն պիր իշ օլտըղընը պիրէրէք,
հէման օն օն պէշ էվ ինչասընա պաշլամազ, զիրա ճիւմ-
լէսի հաղըր օլունճայա դատար քէնտիսինին աչըդտա չօգ
սէֆալէթ չէքէճէյնի պիրիւր 14. Եվլէլա սըղընաճաղ պիր
էվ եափար վէ սօնկրա սըրա իլէ տիկէրլէրինի տալիս պի-
նա էտէր 15. Իշիմիդտէ իճրասը միւմքին օլմայան թէտ-
պիրլէր գուրարըզ 16. Պիր գաշ լիսան էօյրէնմէյէ, պիր
գաշ 'իլմէր թահսիլ էթմէյէ, պիր գաշ քիթապ օգուճա-
ղա գալգըշըրըզ. ֆազաթ վազըթ եէթիշմէտիյինտէն
պուճարըն հիշ պիրիսինի միւքէմէլ սուրէթտէ էտէ-
մէյիզ 17. Միւքէմէլ սուրէթտէ թահսիլ օլունմամըշ
պիր 'իլմ սահիպինէ սայքի ֆա'իտէսիզ գալըր 18. Ֆա'ի-
տէսիզ պիր իշ ուղըրնա սարֆ օլունմըշ պիր վազըթ
պօշընա կիթմիշ օլուր 19. Պիր ազ տիւշիւնմէլէ հէր
քէս վազթընըն գանըզ պիր իշ եէթիշիզ եէթիշմէյէ-
ճէյնի տէրք էտէ պիրիւր 20. Իճրասընա վազըթ եէթիշ-
մէզ օլան իշ միւմքինսիզ սայմալը 21. Պէօյլէ վազ-
թընը տիւշիւնիւզ անճազ էլտէ էտիլմէսի միւմքին
օլան չէլէրէ թէշէպպիւս էտէն քիմսէ կէրչէքտէն 'ազիլ
սայըլըր 22. Եալընըզ պիր 'իլմի էյիճէ պիլմէք օն 'իլմի
հարը պուչուզ պիլմէքտէն էյի տիր 1

Աւթմըշ իւշիւնսիլ Տէրս — Lesson 63.

ԻՇԱՐԷԹ ՎԷ ՊԱՇ ԵԱԶԸ

380. Քէլամտէ թէրքիպլէրին վէ ճիւմէլէրին 'ալազա-
սընը պէյան էթմէքլէ քէլամըն մա'նատընը աչմազ իշիւն
պիր թազըմ իշարէթլէր իսթիմալ օլունուր 1 Պաշ հաղը
տալիս եինէ օ միսիլլու պիր մէրամ իլէ գուլանըլըր 1

381. Եաղըտա գուլանըլան իշարէթլէր աթիտէքիլէր
տիր 1

Comma	,	Exclamation	!
Semicolon	;	Dash	—
Colon	:	Parenthesis	()
Period	.	Quotation	“ ”
Interrogation	?	Apostrophe	'

382. Comma (գօն) իշարէթի աթի իւզ զիքր սըրալար-
տա իսթիմալ օլունուր 1

(ա) Հիւքմիւ պիր օլան պիր սըրա քէլիմէլէր՝ ալալա-
րընտա հարֆը 'աթֆ օլմատըլը հալտէ, պիրի պիրին-
տէն վէ 'ազապընտան կէլէն ճիւմէտէն գօն իշարէթի
իլէ այրըլըլար 1 Մէսէլա. David was brave, martial,
enterprising, to the end of his days. Industry, hon-
esty, frugality, temperance, are among the chief vir-
tues.

Իււհ 1 Պէօյլէ պիր սըրանըն էն սօն քէլիմէլին թէ'ազիպ էտէն
լաֆը անճազ պիր քէլիմէ օլտըլը թազտիրտէ, սըրանըն սօնըն-
տա իշարէթ գօնուճազ 1 Մէսէլա. Industry and honesty and
frugality and temperance are among the chief virtues. Industry,
honesty, frugality, and temperance, are among the chief virtues.
David was a brave, martial, enterprising king.

(բ) Շարթ իֆատէ էտէն եալսոտ միւթէմմիւս օլան 'ի-
պարէ գօն իշարէթի իլէ քէլամըն տիկէր գըսմլարըն-
տան այրըլըր 1 Մէսէլա. If thine enemy hunger, feed
him. I cannot go there, if you will not come. I am
ready, should you wish it, to go to-day. When you
come, I will go.

Իււհ 1 Գըստա քէլամլարտա իշարէթ թէրք էտիլըր 1

(գ) Ումտէ ի քէլամ (պէնտ 348) արասընտա կէլէն թէր-
քիպ վէ ճիւմէ գօն իլէ այրըլըր 1 Մէսէլա. Truth,
like gold, shines brighter by collision. One hour a day
given to a particular study will bring, in time, large

collision. Thine enemy
wider view

accumulations. Nature, through all her works, delights in variety.

(Դ) Հիւսիս օլան ֆիլ սահիպի ֆօս իշարէթի իլէ ֆիլ-տէն այրըլըր: Մէսէլա. *The man who plants the field, ought to reap the harvest. That we are rivals, does not necessarily make us enemies.*

(Ե) Սըֆէթի պուլունան 'աթֆ ը պէյան' սըֆէթի իլէ պէրապէր քէլամըն տիկէր ճիւզ"լէրինտէն ֆօս իշարէթի իլէ այրըլըր: Մէսէլա. *The Cufic letters, the groundwork of the present English alphabet, were invented on the banks of the Euphrates. Paul, the great apostle of the Gentiles, was a man of energy.*

(Զ) Մուխաթապէ տէլալէթ էտէն իսմ եա քինայէթ ֆօս իշարէթի իլէ այրըլըր: Մէսէլա. *Thou, who art the king. Accept, my dear young friends, my hearty thanks.*

(Է) Ասըլ սըրասընտա պուլունմայան քէլիմէ, եա թէր-քիս ֆօս իլէ այրըլըր: Մէսէլա. *Into this house, he, who was already trembling with fear, dared to enter.*

383. Semicolon (ևֆֆօլմ) իշարէթի պէր վէճհի աթի իսթիմալ օլունուր:

(Ը) Քէլամի միւրէքքէպտէն քէլամ օլան ճիւզ"լէր իքի եա զիյատէ ճիւմէյի հալի օլադղարընտա ևֆֆօլմ իլէ այրըլըլար: Մէսէլա. *As we see that the shadow has moved, but did not see it moving; so our progress in learning, consisting of such minute steps, can only be perceived by the distance.*

(Թ) Պաշգա պիր թէրքիպէ 'ա'իտ օլուպ, քէլամճէ հիւքմ-լէրի պիր օլան պիր սըրա ճիւմէլէր պիրի պիրինտէն ևֆֆօլմ իլէ, մէճմուլ տախի 'ա'իտ օլադղարը ճիւմէտէն ֆօս իլէ այրըլըլար: Մէսէլա. *If nature is unlimited in her operations; if she has inexhaustible treasures in re-*

serve; if knowledge will always be progressive; if future generations will make discoveries of which we have not the slightest idea, the existence of a God of wisdom and benevolence is placed beyond question.

384. Իքինճիսի պիրինճիսինին մա'նասընը իզահ էտէն իքի քէլամ արասընտա Colon ֆօլմ իշարէթի գօնուլըր: Մէսէլա. *The method is this: in an acre of ground you bury some corn. He used these words: I never will go.*

385. Period ֆէրէէլ թա'պիր օլունան նօզթա քէլամի իխպարնին եախօտ քէլամի էմրնին խիթամընտա գօնուլըր:

Իշահ: Իսմի խասըն եախօտ 'իւնվանըն իսթիսարը օլան հարֆ 'ադապընտա ֆէրէէլ նօզթասը իսթիմալ օլունուր: Մէսէլա. A. S. Barnes & Co. John St. N. Y.

386. Dash իշարէթի (—) եա սէօղիւն նաթէմամ օլ-տըղընը, եա քէլամըն սըյազը տէյիշալիյինի, եա տիգ-զաթ ը նազար տա'վէթ էտիլալիյինի կէօսթէրմէյէ 'ալամէթ օլուր: Մէսէլա. "But I must first—" You speak like a boy—like a boy who has never seen the world. He some times takes counsel and sometimes—snuff.

387. Interrogation իշարէթի (?) քէլամը իսթիֆհամի վէ Exclamation իշարէթի (!) քէլամի թէ'աճճիւպի սօ-նընտա գօնուլըր: Մէսէլա. *Who comes there? How unsearchable are his ways!*

388. Քէլամ իլինտէ օլուպ քէլամ իլէ իրթիպաթը օլ-մայան իզահաթ Parenthesis, ֆֆֆէյ, իլինտէ ալընըր: Մէսէլա. *When the child came in (she was very hungry) she began to cry.*

389. Quotation իշարէթի (" ") մէնգուլի պիլա թադ-հիրին էօնիւնէ վէ սօնուհա գօնուլըր (պէնա 357): Մէ-սէլա. *Paul says "To do good forget not".*

390. Apostrophe իշարէթի (') եա պիր հարֆըն հազ-ֆընա, եա միւզաֆըն իլէյի հալինէ տէլալէթ էտէր: Մէ-սէլա. *John's brother. Don't strike me.*

391. Պաշ եաղընըն իսթի՛մալը աթի իւզ զիքը սուրէթ-
տէ օլուր .

(ա) Քէլամըն իւք քէլիմէնին իսթիտասընտա .

(բ) Իսմի խասսըն իսթիտասընտա .

(գ) Իւնլան օլան քէլիմէնին իսթիտասընտա .

(դ) Ալլահըն իսմի զաթընըն վէ իսմի սըֆէթինին
իսթիտասընտա : Մէսէլա . God. The Almighty. The
Eternal.

(ե) Շիւրին հէր պիր սաթըրըն իսթիտասընտա .

(զ) I զամիրի վէ O սալթի տա՛խմա պաշ եաղը օ-
լուր :

392. EXERCISES.

1. They believe that not only men and women, but brutes, vegetables, nay, even the most inanimate things, have souls. 2. All animals that bite the grass or browse the shrub, whether wild or tame, wandered in this extensive circuit, secure from beasts of prey. 3. To be, contents his natural desire, he asks no angel's wings, no seraph's fire; but thinks, admitted to that equal sky, his faithful dog shall bear him company. 4. Aspiring to be gods, if Angels fell, aspiring to be Angels, Men rebel: and who but wishes to revert the laws of Order, sins against the Eternal Cause. 5. The ferocious Bedoweens, the terror of the desert, are remarkable for their hospitality. 6. Abdallah, the son of Abbas, had undertaken a distant journey. 7. The more they multiply, the more friends you will have; the more ardently they love liberty, the more perfect will be their obedience. 8. His treatment is kind and respectful: he shares the wealth, or the poverty, of his host; and, after a needful repose, he is dismissed on his way, with thanks,

with blessings, and, perhaps, with gifts. 9. Columbus landed with Rodrigo de Escobedo, notary of the armament. 10. "On the morrow", says Weber, an eye-witness, "the dauphiness left Vienna." 11. John, was the teacher at home when you were there? No sir, he had gone for some books. 12. "Young stranger, whither wanderest thou?" began the reverend sage. 13. "Yet let not this too much, my son, disturb thy youthful breast." 14. Hope humbly, then; with trembling pinions soar; wait the great teacher, Death; and God adore. 15. It is a clear lake, the very picture, ordinarily, of repose. 16. His being a minister, prevented his rising to civil power. 17. Love that which will comfort you, adorn you, and never quit you,—which will open you the kingdom of thought.

393. EXERCISES.

1. The virtuous, the diligent, and the obedient, are loved; and the evil, the lazy, and the disobedient, are despised. 2. The Romans were a powerful people so long as they cultivated arts and sciences, and followed a strict code of morals. 3. How does your friend earn money enough to keep alive? 4. He writes articles for the newspapers, and receives enough money to buy his bread, for this work. 5. The man who tries to live by writing, will nearly starve; he needs some other means of earning money besides the rewards of the pen. 6. Why do you sit so near to the fire? 7. My hands and my feet are very cold; that is the reason why I sit near to the fire. 8. If you have read the books which I lent you two years ago, why have you not returned them? 9. Why, I

entirely forgot that I had them! 10. If Susan had been at all diligent, her teacher would not only have praised her, but also he would have given her a reward. 11. I can assure you that if I had known that you were not sick, I would have called for you. 12. Many men have asked why Constantinople was built on such hills. 13. A wise man answered, "They built the city there because they couldn't do anything else with the land." 14. A man who is able to use language has a powerful weapon. 15. He may aim at a horse-hair and split it. 16. But the man who does not know how to use language is helpless. 17. He may aim at a house but he will fail to hit it. 18. The ignorant do not understand the value of good principles. 19. The experienced often understand their value so well, that they wish to appear to have them when they have them not. 20. A boatman who has broken his oar in the midst of the river, is in no worse condition than the man whose memory (*գուժվէի հափիզէ*) fails at a critical moment. 21. More than fifty years ago the people of this country began to show an interest in education.

Աւթմըշ տէօրտիւննիւ Տէրս — Lesson 64.

ԹԱՊԻՐԱԹ Ը ՄԱԽՍՈՒՍԵ

394. Հէր լիսանտա քէնտի չիլէ ի մախսուսընտան օւլարագ հարֆ պէ հարֆ թէրճէմէ էտիլէմէզ թա'պիրլէր պուլունուր: Ինկիլզէնին պու մագուլէ թա'պիրլէրինտէն պա'ղըսընըն տէրճի պու սըրատա մինասիպ կէօրիւ միւշ տիր:

Let us put our wits together.

You must keep your wits about you.

The scene long held my eye.

An unjust ruler winks at crime.

My heart is full.

He has no brains in his head.

You are very touchy.

Morgan, Smith, and Company, the bankers, have failed.

I am low-spirited to day.

He is in low spirits.

You must have your lesson on your tongue's end.

Never give up.

He has run through all his property.

He has hit the nail on the head.

Do not talk at random.

He is a hard man.

Is the meat done?

The bread is heavy.

Never mind.

I can't help wishing to go.

Պէրապէր տիւշիւնէլիմ:

'Աղլըն պաշընտա օլմալը:

Մէնզարէ նազարըմը պիր միւտտէթ մէշղուլ էթտի:

'Ատալէթսիզ պիր հիւքմտար ճինայէթի կէօրմէզ:

Եիւրէյիմ տօլտը թաշտը:

'Աղլը հօզ, պէյնի հօզ:

Սէն թիզմիզաճ սըն:

Սարրաֆ օլան Մօրկան,

Սմիթ, վէ չիրքէթի իզ-հարը իֆլաս էթմիշ տիր:

Պու կիւն քէյֆիլիմ հօզ տըր:

Քէտէրլի տիր:

Տէրսին տիլին ուճոնտա օլմալը (եա'նի էզպէր էթմէլի սին):

Մէ'յուս օլմա:

Մալիկ իշիւրէն քօշտը, եա'նի մալինի չափուճագ թէլէֆ էթտի:

Իսապէթ էթտի:

Տիւշիւնայէրէք լազըրտը էթմէ:

Սէրթ պիր ատէմ տիր:

Էթ փիշմիշ մի տիր:

Էթմէք սաֆի խամուր տըր:

Զարար հօզ:

Կիթմէք իսթէմէմէքլիք է-տէմէմ:

There is no help for it now.
Hold the cup fast, or it
will slip.

Look out!

Put out the light.

I set much by this book.

He will start by sunrise.

I board at the doctor's.

I shall move to the city
next week.

The carpenter is pretty
well off.

The sea is a great way
off yet.

He is worth ten thousand
pounds.

Don't go, it is not worth
while.

He bears up against trouble.

The hunters beat out the
brains of the wolf with
stones.

When you buy, you al-
ways want to beat the
shop-keepers down.

I am at a loss to know
what to do.

The robbers fell on the
travelers.

Շիմտի իշ իշտէն կէտի:
Թասը սըղը թուծ եօխսս
էլինտէն տիւշէր:

Սաղըն:

Ըշըղը սէօնտիւր:

Պու քիթապը պէն չօգ պիր
շէյ սայարըմ:

Կիւնէշ տօղունճա եօլա չը-
գանագ տըր:

Հէքիմին էվինտէ օթուրուպ
գալգարըմ:

Կէլէճէք հաֆթա շէհրէ կէօշ
էտէճէլիմ:

Տիւրկէրին էփէյի մալը վար:

Տէնիզ տահա փէք ուղագ
տըր:

Անըն օն պին լիրալըգ սէր-
վէթի վար:

Կիթմէ, գահմէթէ տէյմէզ:

Գաղայա թէհամմիւլ էտէր:

Ալճըլար թաշ իլէ գուրթըն
պաշընը եարտըլար:

Մալը սաթըն ալմագ իսթէ-
տլինն գէման գըյմէթինի
տա"իմա գըրմագ իսթէր-
սին:

Շաշըրտըմ, նէ եափաճաղը-
մը պիրմէմ:

Հարամիլէր եօլըլարա հիւ-
ճոււմ էթտիլէր:

On the road I fell in with
a friend.

The scholars have fallen
off since the winter
began.

He fell in with my plan
at once.

When the police came, the
mob fell back.

The soldiers fell foul of
some robbers.

He lays up money.

He makes light of work.

You make too much of
your friend.

Please make out my ac-
count.

Make way for me.

He made sure that you
had gone.

The servants make free
with our property.

I cannot afford to buy
these books.

He could not find it in
his heart to kill the
kittens.

The doctors have given
him up.

Եօլտա պիր տօսթա ըասթ
կէլտիմ:

Գըշ պասալըտան պէրու չա-
յիրտլէր աղալըյօր:

Տէր 'աղապ թէտպիրիմէ ըա-
զի օլտը:

Չապթիյէլէր կէլինճէ իղ-
տինամ կէրի չէքիլտի:

Չապթիյէլէր հարամիլէր ի-
լէ չարփըշտըլար:

Փարայը սարֆ էթմէմէքլէ
արթըրըյօր:

Իշի հիշէ սայար:

Սէն տօսթընա աշըրը տէ-
րէճէ ըի'այէթ էտէրսին:

Հիսապըմը եաղըպ պանա
վէր:

Պանա եօլ աշ:

Կիթմիշ օլմանըղա հիշ չիւպ-
հէսի գալմատը:

Խըտմէթ քեարլար մալըմըղը
խարաֆլէ խարճ էտէյօր-
լար:

Պու քիթապարը ալմաղա
իգթիտարըմ եէթմէզ:

Աճըտըղը իշիւն քէտի եալ-
րուլարընը էօլտիւրէմէ-
տի:

Անըն սաղալաճաղընտան հէ-
քիմէր մէ'յուս օլտըլար:

395. EXERCISES.

1. When George goes to that great city he will meet many bad men and will have to keep his wits about him. 2. He must remember that if he talks at random to every stranger whom he meets, he may fall in with some who will think him a fool. 3. Such men will seem to set much by him, in order to deceive him. 4. They will make light of right and duty, in order to persuade him to make free with his money. 5. Perhaps he will not find it in his heart to treat such men harshly. 6. But he must hold fast to his principles. 7. If he makes much of the invitations which strange men offer him, he may find himself in trouble against which he will find it hard to bear up. 8. Bad men always put their wits together to cheat a man whom they consider to be pretty well off. 9. They tempt him to buy things which he cannot afford. 10. If he seems vexed at their propositions, they call him very touchy. 11. If he does what they ask, they will praise him. 12. When they have got him to run through all his money, they will laugh at his low spirits, and will tell him that here is no help for it now. 13. Then they will go away and leave him to repent at his leisure, entirely at a loss to know what to do. 14. I made sure that you would give George good advice, and I think you have hit the nail on the head this time. 15. A ship that was coming to the landing fell foul of another ship loaded with timber. 16. The shock was so great that the sailors, although the land was still some way off, jumped into the sea. 17. I had it on my tongue's end to tell them that they were very foolish, but

when I saw how wet and cold they were, I could not find it in my heart to do so. 18. It is a good rule never to give up, until there is no help for it. 19. I cannot help wishing to go to the theatre. 20. If you go, I am sure that you will see that it is not worth while. 21. When are you going to start for Smyrna? 22. When I came here I planned to move there next week. 23. But it is very hard to leave my home; my heart is full. 24. I have to leave by four o'clock in the morning. 25. Put out the light, then, for we must sleep some before you go. 26. Is the breakfast ready? 27. I made sure that it would be, but the bread is not done, and seems heavy. 28. Never mind, don't give it up until it is baked. 29. Perhaps it will be better than it seems. 30. Who is it who has failed? 31. It is the great banker Mason. 32. Why, I thought he was worth a million pounds!

Արմըզ պէշինհի Տէրս — Lesson 65.

ԹԱՊԻՐԱԹ Ը ՄԱՌՍՈՒՄԷ (ԴԷԼԷ)

- You must make the best of it. Օլան էլիլիլի իւէ իքթիֆա էթմէլիսն (եա'նի պիր չարէ եօզ) :
- He is better off than he was last year. Կէչէն սէնէտէն տահա զէն կին տիր :
- The lion got the better of him very soon. Արսլանն անա թէզ զալիպ կէլտի :
- Ask the cook to dress the chickens. Աշէրյա էմր էթ քի թա Վուզլարը թէմիլլէսին :
- Practice makes perfect. Թա'լիմ իքմալ էտէր :
- In passing I will drop in Կէչէր իքէն մէքթէպէ օղ-

at the school and have
the scholars practice the
new song.

Practice your piano-lesson.
The wind has died away.
You dream away your
time.

A strange event took place
last night*.

The tailor ran down his
neighbor.

The steamer ran down the
boat.

My watch has run down.

The dogs ran down the
hare.

The men have set about
their work.

The ays will rise, and the
nays will remain seated.

Now high, now low, it
flies.

I had rather go.

This meat eats well.

The book reads well.

Flour is selling high.

I lost sight of him.

բարըմ շայիրալէրէ եկնի
մագամը թա'լիմ էտէրիմ:

Փիյանօ մէշքինի իճրա էթ:
Րիւզկեար պիթտի:

Վազթընը խիւլեա իլէ կէ-
չիրիօրսըն:

Պու կէճէ զարիպ պիր վա-
զա'ա վուգու' պուլսու:

Թէրզի գօնշուսընը խօրլա-
սը:

Վափօր գայըղը պաթըրտը:

Սա'աթըմ տուրտու, (գու-
րուլմաթըղընտան):

Քէօիէքլէր թաւլանը գօ-
վալայարագ թուլթուրար:

Իշիլէր իշիլէրինէ պաշա-
տըլար:

Մուլաֆագաթ էտէնլէր ա-
յաղա գալգսըն, վէ մու-

խալէֆէթ էտէնլէր օ-
թուրսընլար:

Պիր եօգարը պիր աշաղը
ուշար:

Կիթմէյի թէրճիճ էտէրիմ:

Պու էթին եէմէսի էյի տիր:

Քիթապըն օգուլմասը խօշ
տըր:

Ուն պահալը տըր:

Կէօղլումտէն նիհան օլսու:

* Ինկիլիզէտէ կէշէն կէճէյէ last night վէ էօնտէքի կէճէյէ to-night
(պի- իշիլ) տէնիր:

Will you take care of this
child?

Does he play upon the
violin?

Does he play the violin?

His sister plays upon the
piano.

It is a trifling amusement.

Is it worth while to write
a letter?

What are you angry about?

Are you sure of it?

He got into a bad scrape.

You are always getting
into bad scrapes?

Does he enjoy good health?

How do you enjoy his
company?

I do enjoy it very much.

Are you a judge of broad-
cloth?

I am not a good judge of it.

How do you manage to
make a fire without

tongs?

I can manage to lend you
some money.

Did the doctor feel your
mother's pulse?

I do not think much of
that man.

Պու չօճուղա պագա'ր մը
սընըղ:

Քէման չալա'ր մը:

Հէմշիրէսի փիանօ չալար:

Պօշ պիր էյլէնճէ տիր:

Մէթթուպ եաղմաղա տէ-
յէ'ր մի:

Նէյէ տարըմըշսըն:

Էյի պիլիօր մը սընըղ:

Պաշընը պէլայա սալտը:

Սէն տա'իմա պաշընը պէ-
լայա սօգարսըն:

Սըհէթի եերինտէ մի տիր:

Անըն ըէֆագաթը սանա
նա'սըլ կէլիօր:

Անտէն զայէթ հազզ էտէ-
յօրըմ:

Զուխատան անկլա'ր մըսըն:

Օ գատար էյի անկլամամ:

Մաշասըղ օճաղը նա'սըլ
եաղայօրսընըղ:

Սանա պիր միգտար փարա
էօտիւնճ վերմէյէ պիր եօլ

պուլա պիլիրիմ:

Հէթիմ վալիտէնին նապղը-
նա պագա'ր մը:

Օ ատէմ հազզընտա հիւան ի
զաննըմ եօղ տըր:

- Don't go out; you may catch cold. Տըչարը կիթմէյնիդ սողուգ ալըրսընը:
- What avails it to cry? Աղլամագտան նէ՞ ֆա"րտէ:
- It avails me nothing. Պանա պիր ֆա"րտէ եօգ:
- I am very much at my ease. Փէք բահաթ ըմ:
- Make yourself comfortable. Բահաթ օլ:
- Make yourself at home. Էլլինիդտէ կիպի սէրպէսթ օլ:
- What has become of your friend who was here yesterday. Տիւն պուրատա օլան տօս-թընըդ նէ՞ օլաը, (եա"նի նէրէտէ տիր):
- Does that book please you? Պու քիթապտան հազը է-տէյօր մըսըն:
- It pleases me much. Էլլէթ չօգ հազը էտէյօրըմ:
- I will do my best. Էլլիմտէն կէլէնի տիրիդ էթ-մէմ:
- He will do his best. Էլլինտէն կէլէնի իճրա էտէր:
- You failed to come at the stated time, Մու'ապէն վազըթտա կէլ-մէտինիդ:
- We shall miss you when you are gone. Սէն կիտէրսէն, պիդ մահ-զուն գալաճաղըդ:
- What is that broken cup good for? Պու գըրըգ ֆինճան նէյէ՞ հարար:
- It is good for nothing. Հիչ պիր չէյէ եարամաղ:
- Do you take care of your clothes? Էլպիտէնիդէ մուգապէտ օ-լո'յօր մըսընըդ:
- I do take care of them. Անլէրէ մուգապէտ օլույօ-րըմ:
- Will you take care of my horse? Աթըմա մուգապէտ օլո'ւր մըսընըդ:
- Yes sir, I will take care of it. Էլլէթ էֆէնտիմ, մուգապ-էտ օլուրըմ:

- You should not find fault with the child. Չօճուղը թ'այիպ էթմէ:
- I got rid of the beggar at last. Նի'այէթ տիլէնճիյի տէֆէտէ պիլտիմ:
- The poor girl swooned away, but the doctor brought her to. Չալալը գըզ պայըլաը աւ-մա հէքիմ անը այըլթաը:
- I told you over and over again that you could not go. Կիտէմէյնէճէյնիդի թէքրար պէ թէքրար սէյլէտիմ:
- My horse walks lame. Աթըմ թօփալ կիպի եիւ-րիւյօր:
- They fought hand to hand. Կէօքս կէօքսէ ղալլա էթ-տիլէր:
- He looks well. Եյի կէօրիւնիւր կիւզէլ տիր:
- The lost boy has turned up again. Ղայիպ օլան չօճուգ եինէ մէյտանա չըգաը:
- The rain made the children face about. Եղմուր չօճուգլարը կէրի տէճնմէյէ մէճպուր էթտի:
- What is that man about? Շու ատէմ նէ՞ եափայօր:
- That cloth tears easily. Շու պէզ գօլայ երթըլըր:
- The horse tore down street. Աթ հէյպէթլի սուրէթտէ սօղաղըն պօյը պօյընա գօլաը:
- The man dared me to fight him. Հէրիֆ պանա մէյտան օ-գուաը:
- He trifles with his work. Իչինտէ կէվէքլիք էտէյօր:

396. EXERCISES.

1. Practice this tune on the piano for two hours.
2. I dared not leave my house until I had got rid of the fruit-seller, who wanted me to buy all his goods.
3. I told him that I did not want any fruit

but he begged me over and over again to buy some. 4. At last I had to make the best of it and I bought ten apples to get rid of him. 5. The book you gave me will be of great use to me. 6. Whatever a person seeks to procure, either by money or labor, let him select that which in the end will be good for something. 7. It is very little that the selfish man cares for the interests of his friends. 8. After long and severe practice he has learned to play well upon the piano; and on the organ, it is said, he has few equals. 9. On the day of his execution (*l'execution*) the criminal rose early, and dressed himself with more than usual care. 10. It is one of the most difficult of all lessons to learn how to conduct ourselves with moderation in the midst of great successes. 11. The traveller did not think it worth his while to undertake so difficult an enterprise. 12. I saw at once that the merchant wanted to run down the man who had spoiled his trade. 13. It is well to be sure that one's plans are well laid, before asking others to fall in with them. 14. The man who wishes to accomplish any great thing in life can not afford to waste his time in trifling amusements. 15. John told me that he had never seen a book which he more thoroughly enjoyed than the one you sent him. 16. So far as any regular business is concerned he was good for nothing, but every body said that he was a good judge of horses. 17. Although his trade was very small, he somehow managed to support a large family, and to give them a good education. 18. The man was apparently dead, but on feeling his pulse it was found that he was yet alive. 19. He is no doubt a man who thinks a great deal of himself. 20.

If the traveller is not careful, he will certainly catch cold. 21. It is no small thing to be able to express one's self well in one's own language. 22. What avails it that he has triumphed now, since he is sure to fail in the end? 23. A kind and thoughtful man will always use his best endeavors to put his guests at their ease.

397. EXERCISES.

1. It is difficult to make one's self comfortable in so severe a climate. 2. He bore with his friend's folly longer than most persons would have done. 3. What has become of the ship you were building. 4. It is the part of a wise man to make the best of everything. 5. With prudence and diligence a man may hope, in the course of thirty years, to become well off. 6. In the end, he decidedly got the better of his enemy. 7. He is a boy that has been brought up to habits of industry. 8. When I bought the cloth I beat the man down three piastres. 9. The shop keeper did not use scissors because the cloth tore easily. 10. I have brought home some fish already dressed. 11. What time will you come home. 12. The clock has run down, and it is later than I thought. 13. The carpenters have already set about picking up their things, as they are about leaving off their work. 14. Dr. John said that he would drop in to take tea with us this evening. 15. When the wind dies away you will see that the light of the sun shining upon the water is very beautiful. 16. It will long hold your eye. 17. Two boys came into the garden to steal pears. 18. When I went after them

I lost sight of them for a moment. 19. After three minutes they turned up again in the street, tearing along at full speed. 20. I ran after them and soon ran them down. 21. But they did not trifle with their time when they were running. 22. I have got the fez of two of them and now the question is, what shall we do with them. 23. You should not find fault with boys who do not know any better. 24. Pears are selling so high now that probably the boys have not eaten any for a year. 25. I had rather have you let them go, if they will promise to do better.

398. EXERCISES.

1. Are there not many of us who would give to Jesus Christ the horse from the stable, the cattle from the field, the gold from the house, and yet would not give him—ourselves? 2. We might be proud to give him any thing we have—He wants us as we are. 3. He seeks not yours but you, and having you he has yours. 4. Here is a great truth, solemn and deep as life. 5. It is not enough to give him out of the hand, we must give him the hand itself. 6. Ye are not your own. 7. Ye are bought with a price; therefore glorify God in your body which is Christ's.

8. A good man doubles (կրկնաթիւնէն) the length of his life. 9. To live so as to look back with pleasure on our past life is to have lived twice.

10. He who can put courage into the soul is the best physician.

11. To live in a world like this, with so much beauty, with singing birds, and blooming flowers

gilded with sunshine; a world in which God is all the time making cloud-pictures, lake-pictures, landscape pictures, and to find nothing in them to enjoy—what sort of a man is he who does that? 12. It is a great thing to find out what there is to enjoy. 13. Some people seem to have no thought that they have anything to be grateful for. 14. They are perfectly blind to their mercies (հիմէթներ), but perfectly awake to their miseries (սէրսկեր). 15. They tell you them every time that you meet them. 16. It is just as easy to learn what are your mercies as to know what are your miseries, and it is a great deal more pleasant for you; just as it is a great deal pleasanter to meet friends than enemies.

17. When the motives for doing right are weak in men, they must be strengthened by the hand of justice that punishes wrong. 18. We must take into account the welfare (հիւսնի հալ) of the man himself as well as the welfare of society (ճէտիյէթի պէշերիյէ). 19. The greatest happiness of the greatest number, is the foundation of morals (հիւսնի արարդ) and of legislation (կնթիղամ).

20. It is the busy people who find the most leisure. 21. Leisure means method, (կնթիղամ) not idleness. 22. I never knew a man to escape failure, either in body or in mind, who worked seven days in the week.

23. He who sows the seeds of truth in human hearts works with God. 24. The seed drops (սիւշեր) into the heart, lies there; is long time hidden; sprouts (պիթեր); pushes forth the blade and the ear and finally (հիւսայէթ) the full corn. 25. It does not ripen at once, but after long delay. 26. It never fails.

27. Every man is sowing some kind of seed. 28. What shall the harvest (*մահաւոյ*) be?

399. EXERCISES.

1. How much is that book worth? 2. It is worth two shillings and a half. 3. That is very cheap, where did you get it from? 4. How much may that horse be worth? 5. I can't tell exactly, but it may be worth a hundred pounds. 6. How much did you pay your tailor for that coat? 7. I paid him four hundred piasters for it. 8. What shall I pay your shoe-maker for this pair of shoes? 9. You need not pay him, I have paid him already. 10. I don't like the book; the print (*հաղորար*) being rather fine, it does not read easily. 11. After whom did you inquire? 12. I inquired after a friend of mine. 13. Shall I pay you what I owe you? 14. You will do me a great favor if you can do so. 15. You say you paid for the entire suit (*թագաւոր*) four pounds and a half; is that not too much? 16. I think not; the cloth alone was of the finest quality, and measured more than five yards. 17. Did that man who is standing at the door, inquire after any body? 18. Yes, he inquired after you. 19. Railroad trains run about thirty miles in an hour. 20. She walked a distance of four miles, without getting tired. 21. It will not make much difference whether you go to the right or left. 22. The wind gradually died away, and it became calm. 23. George has dreamed away a great deal of valuable time. 24. In early life he drank away a large fortune. 25. All kinds of meat should be carefully dressed before being offered for sale. 26. I will drop in at your office on my way to the meeting. 27. By starting

very early he got to the city before night. 28. He recited a poem which he had got by heart. 29. There is no help for the man who will not listen to reason. 30. John hurt himself so badly that he could not help crying. 31. The boy has idled away (*թէմպէլ կիսկի վաղի կէտրմի*) nearly the whole day. 32. It was such an event as could take place in no other country. 33. Tell the cook to bring dinner at once. 34. He set himself about his task in great earnest. 35. I take it for granted that you wish to do right. 36. At first I took the man for a robber, or some wandering out-law. 37. It is always unwise and dangerous to trifle (*պօշ սայմադ*) with serious duties. 38. As there was no one to wind it, the clock soon ran down. 39. The sick man had so many wants that three servants were all the time busy in waiting on him.

400. EXERCISES.

1. In the year 532, when the great church of St. Sophia was to be built in Constantinople, the Emperor Justinian found great difficulty in persuading the owners of the land to sell it for any reasonable price. 2. One of these people was a widow named Anna, who refused to sell her land for a thousand pounds weight of gold. 3. The Emperor went to see her himself, and this act of his touched her heart. 4. She refused to take any money for her land, but gave it to the church on condition that she should be buried (*տէքն*) in the building. 5. When she died, the widow Anna, therefore, was buried in St. Sophia. 6. Another of these obstinate (*խնամահ*) land-owners

was a man named Antiochus. 7. His house was on the spot which is now under the centre of the great dome. (գուպէ) 8. Antiochus was offered twelve okes of gold for his land but refused it. 9. Then one of Justinian's officers (մէ"մուր) had Antiochus put in prison. 10. Two days after this there was a great race (աթ եարըըը) on the Hippodrome (աթ մէյտան). 11. It happened that Antiochus loved to see the games on the Hippodrome. 12. He became very uneasy (բահաթսըզ) as the time for the race drew near. 13. This was just what the wily (հիւճի) officer expected. 14. The poor Antiochus could not resist the desire to see the race, and at the last moment he bawled out, "I will give the house, only let me go to see the race." 15. He was at once released; the bargain was completed, and Antiochus got to the Hippodrome in time for the race.

16. Another of the men whose land was required for the church, was a shoemaker named Xenophon. 17. He agreed to sell his land on condition that all the horsemen and charioteers ('արապա գօշտըրանլար) should march by him on the Hippodrome, and give him the salute (սէլամ) which they were accustomed to give to the Emperor. 18. This curious condition was accepted by the Emperor, and a great parade (ալայ) was made on the Hippodrome in order to do honor (թա'գիմ էթմէք) to Xenophon. 19. The shoemaker was taken to the place where the Emperor usually stood, and the procession (ալայ) was ordered to pass by and salute him. 20. But when the column (ալայ) approached, poor Xenophon was forced to turn his back to the people, so that he did not see the salute which he had so much desired to receive.

21. Once Nasr-ed-din Hoja was mounting (սլինմէք) his donkey when he put his right foot in the stirrup (ուզէնկի). 22. Of course when he had reached the saddle (էյէր), his face was toward the donkey's tail. 23. Some one asked, "Why did you mount wrong end to?" (նի՛չին թէրս սլինաին): 24. The Hoja replied "I did not mount wrong end to, the donkey is wrong end to" (էչէք թէրս).

25. One day he fell into a well. 26. His father, came and said, "Well, (էյ) what are you going to do now?" 26. He replied "See here, father! Take care (սաղըն), don't you go away or I'll go and get a rope and pull you in here too!"

401. ՄԻՍԱԼԼԻՐ

1. Հիչ մէրքէպ կէօրմէմիշ պիր Բուսիալը Ֆրանսայա կիթալիյնտէ պիր մէրքէպ կէօրիւնճէ "Ուման, պու մէմ-լէքէթտէ նէ իրի թաւլանլար վար իմիշ" տէտի: 2. Միլթօն (Milton) պիր Բօմալըյա, "Բօմատա'ալիմէր (learned men) պուլուռուր, էօյլէ տէյիլ մի," սու"ալ էթտիլիւտէ, Բօմալը, "Շիմտի օրատա սիդին պուլուռալըըըըզ վազթտա գատար 'ալիմէր եօգ տըր," տէտի: 3. Օգումազ պիլմէյէն պիր քէօյլիւ իթթիյարլարըն օգումազ իչին կէօյլիւք (spectacles) թագադլարըն կէօրիւնճէ, պիր կէօյլիւքիւ (optician) տիւքքեանընա վարըպ կէօյլիւք իսթէտի: Կէօյլիւք էլինէ վերիւտիքտէ քէօյլիւ պիր դաչ տանէսինի թէճրիւպէ էտիպ եինէ պիր շէյ օգույամաալըընտան կէօյլիւքիւյէ, "Սիդտէ էյի կէօյլիւք եօգ իմիշ" տէր, վէ չըզըպ տահա էյիսինի արամադա կիտէր: 4. Վազթըյա պիր առէմ Փրուսիա դրալընտան մէ"մուրիյէթ (office) իսթէտի: Գրալ անա նէրէլի օլալըընը սօրուճա, հէրիֆ (fellow) "Պէրլինլի իմ" տէտի: 5. Պու ճէվապ իւզէրինէ գրալ դազապ-

լանըպ, "Երբեք, կիթ շունտան, (clear out) Պերլինկ-
լէր հէփ իշէ եարամաղ քիմսէլէր տիրլէր" տէյինճէ, հէ-
րիֆ, "Աֆվ պուշուրըրսընըզ էֆէնտիմ, պիլտիլիմ իքի
իշէ եարար քիմսէլէր Պերլինկ տիրլէր" տէտի: 6. Գրալ
"իշէ եարար շու իքի Պերլինկ քիմլէր տիր" սորունճա,
հէրիֆ, "Պիրի զաթ ը 'ալինիզ, տիկէրի պէնտէնիզ տիր"
տէտի: 7. Պիր կիւն պիր ատէմ հէմ թիւրքի սէօյլէր (sing
a song) հէմ գօշար խտի: 8. Անա "Նիշիւն գօշըյօրսըն"
սորըլտըգտա, հէրիֆ "Պիր կիւն պանա սէսին (voice)
ուզադտան խօշ կէլիր տէմիշլէր խտի, պէն տէ սէսիմի
ուզադտան տինկլէյէ պիլմէքլիլիմ իշիւն գօշըյօրսըն"
տէտի: 9. Պիր թէրզի պիր օդգա էքմէք իլէ պիր քեա-
սէ պալ ալըպ եէմէք իշիւն տիւքքեանա կէթիրտի: 10.
Պու սըրատա պիր իշ գուհուր էթտի վէ թէրզի շայիր-
տինէ տէտի քի "Օղլում պէն պիր եէրէ կիտէճէյիմ պու-
քեասէտէքի զէհիր (poison) տիր, սազըն, եէմէ:" 11.
Ուսթատը (His master) կիթտիլի կիպի չօճուզ պիր օգ-
գա էքմէք իլէ պալը փէք ալա եէտի: 12. Ուսթատը
կէլիպ պալ իլէ էքմէյի սորտըրնտա, չօճուզ "Էքմէյի պիր
քէօփէք գափտը (stole) պէն տէ պարի (at least) ուս-
թատըմըն զազապընտան գուրթուլայըմ տէյիւ պալը եէ-
տիմ, լաքին հալա (yet) էօլէմէտիմ, իրատէ սիզին տիր"
տէտի: 13. Պիր կիւն պիր քէօյլիւյէ մինարէյի (minaret)
նամսըլ եափարլար սորտըլար: Քէօյլիւ խտէ "Գուշուրն
իշինի տըշընա (inside out) չէվիթիլէր մինարէ օլուր,"
տէտի:

ՊԱՊ Ը ԹԱՍԻ

ՖԵՎԱՐԻՏ

(Ա.) ՄԷԳԹՈՒՊ ԵԱԶՄԱԳ ԻԶԻՆՆ ՊԻԼԻՆՄԷՍԻ ԼԱԶԸՄ
ՕԼԱՆ ՊԱՂԸ ԽՈՒՍՈՒՍԱԹ

402. Հէր պիր մէքթուպ պէշ ճիւղէ, եա'նի լա-
րի¹, 'իւնլան², էլէադ³, ալլա⁴ ֆաթէ⁵ վէ է'նլա⁵ ճիւղէրինէ
միւնգապիմ տիր: Մէսէլա.

(Լալի) Smyrna, April 1st 1882

John W. Roe, Esq. ('Էնլան)

Dear Sir, (Էլէադ)

(ալլա ֆաթէ) I regret to inform you that I shall
not be able to attend the celebration of this anniver-
sary at your house to day.

(Է'նլա) Yours truly,

Richard Doe.

403. Թարիլի մահալ վէ գէման ի թահրիլի պէյան է-
տիպ եազըլաճագ մէքթուպըն պալասընա սաղ քէօշտէ
եազըլըր:

404. 'Իւնվան' քէնտիսինէ վարագա եազըլաճագ քիմ-
սէնին իսմինտէն, լազապընտան, վէ լութպէսինտէն 'իպա-
րէթ տըր քի թարիլին զարչըսընտա, եա'նի վարագանըն
սօլ թարաֆընտա, վէ պիր իքի սաթր աշաղըտա եազը-
լըր: Ֆազաթ մահրէմանէ վարագալարտա 'իւնվան ինմալ
օլունուր:

1. Date,

2. Superscription,

3. Address,

4. Body of the letter,

5. Signature,

ՄԻՍԱԼԼԵՐ

The Rt. Hon. the Earl of Dufferin, K. G., G. C. B.,
H. B. Majesty's Envoy Extraordinary and
Minister Plenipotentiary,
etc, etc, etc.

Maj. Gen. Lewis Wallace,
U. S. Minister Resident
etc, etc, etc.

Major C. Trotter, R. E.,
H. B. Majesty's Consul,
etc, etc, etc.

Messrs. Morgan, Smith, & Co.
Mr. Richard Roe.
Rev. John Knox, D. D.
Harlan S. Boardman, M. D.
Alpheus Hardy Esq.
Mrs. Marion Hall.
Miss Josephine Smith.

Իւշ: Մէքթուպտէ հաղըւան 'իւնվան էքսերիա զարքըն իւզերին-
տէ հաղըւանդ վիւսուլըն 'այնի օլուր: 'իւնվան պա'ղէն մէքթուպտէ
սօնընտա վէ իմզանըն գարընընտա, պա'ղէն տախի, բէսմի մահալ-
լէրէ հաղըւան մէքթուպտէրտէ, վարագանըն իւք սահիֆէսի զիրինտէ
հաղըւր, ֆագաթ տա'իմա սօլ թարաֆտա սաթը պաշընտան պաշ-
լանըր:

405. Ելգապ' 'իւնվանտան պիր իքի սաթըր աշաղըտա
վէ քեաղըտըն սօլ քէնարընտան պիր ազ ուզագճա եա-
ղըլու, քէնտիսինէ վարագա հաղըւանդ զաթա լա'իգ
թա'պիրաթտան 'իպարէթ օլուր. Շէօյէ քի բէսմի մա-
հալլէրէ վէ նատիրէն կէօրիւշիւր քիմսէլէրէ մէքթուպ
հաղըլա ելգապ անճագ Sir հախօտ գատըն իշիւն Madam
օլուր. վէ 'ատի տօսթլարա հաղըլա ելգապ' Dear Sir
հախօտ My dear Sir, հախօտ Dear Mr. Smith, Dear
Col. Jones, (վէ գատընլար իշիւն Dear Madam) օլուր.

վէ մահրէմանէ սուրէթտէ հաղըլան մէքթուպտէրտէ էլ-
գապ տահա զըսա օլուր, նիթէքիմ, Dear Father,
Dear George, Dear Mary, Dear Friend կիպի:

Իւշ: Երբէքտէն արալարընտա ագրապալըգ 'ալագաթը օլմայան
գատընլարա, վէ խուսուսա գատըն թարաֆընտան էրքէյէ 'ատի իշ
վէ ումուրա տա'իր հաղըլան մէքթուպտէրտէ էլգապ իշիւն Dear
լաֆըր հաղըլմազ:

406. Մէքթուպտէն աթըլ մատտէսինին թէրթիպինէ պիր
գա'իտէ ի քիւլլիյէ հօգ իսէ տէ, թարաֆէյն արասընտա
պուլունան 'ալագա սըգըլաշտըգճա մէքթուպտէ բէսմի
թէրթիպ ինմալ օլունուր:

407. Իմզա' մէքթուպ հաղանըն իսմինտէն, վէ քէնտի-
նէ մէքթուպ հաղըլտըրըր քիմսէ իլէ օլան նիսպէթինի միւ-
չէյին պիր թա'պիրտէն 'իպարէթ օլուր, մէքթուպտէն սօ-
նընտա սաղ թարաֆա տիւշէր: Նիսպէթի պէյան էտէն
թա'պիր էվլէլ հաղըլըր, պա'տէնու թա'պիրտէն պիր սաթը
աշաղըտա վէ պիր ազ սաղ թարաֆտա իսմ հաղըլըր:

Մէսէլա. (ս) Բէսմի պիր մահալէ հաղըլան մէքթուպտէն
իմասը.

Very respectfully your obedient Servant,
John Barker.

(բ) Օ գատար պիլտիք օլմայան պիր զաթա հախօտ էր-
քէքտէն գատընա, վէ գատընտան էրքէյէ հաղըլան մէք-
թուպտէն իմզաթ:

Very respectfully yours, հախօտ
Respectfully yours,
John Barker.

(գ) Նիսպէթ վէ 'ալագաթը 'ատի տօսթլըգ, հախօտ պիր
իշ խուսուսը օլան քիմսէյէ հաղըլան մէքթուպտէն իմզաթ.

Yours truly, հախօտ
Very truly yours, հախօտ
Yours sincerely,
John Barker.

(Դ) Ազգայնական վեճակներ հաղորդան մեքթուպըն իմ
 զատը .

Affectionately yours, *հախում*
 Your affectionate son, *հախում*
 Your affectionate brother,
 John, *հախում*
 Your loving sister,
 Mary, *հախում*
 Yours, as ever,
 John.

ՄԻՍՍԱԼԼԵՐ

1. Constantinople, 2^d February, 1882.
 Sir,

Your Lordship's favor of the 31st January is at hand and I shall take great pleasure in going to see Dr. Bayliss tomorrow as your Lordship suggests.

Your Lordship's humble and obedient servant,
 Ward Nichols.

To His Excellency
 The Earl of Dufferin,
 H. B. M's. Envoy Extraordinary
 etc., etc., etc.

2. Beyroot, Jan. 26th 1882.
 Rev. George Bayliss, D.D.

Sir,
 Your letter of the 15th is just received and I have great pleasure in handing you a letter to Lord Dufferin in which I have asked him to arrange for you to see Mr. Nichols about the Phenician idols,
 Respectfully yours,
 Joseph Matthewson.

3. Constantinople, Feb. 15th 1882.
 Joseph Matthewson, Esq.,
 Beyroot.

Dear Sir,
 Thanks to your kind offices, I have seen the Phenician idols, and have made an offer for them.
 Yours sincerely,
 George Bayliss.

4. Constantinople, Feb. 14th 1882.
 Dear Father,

Since I wrote you, a Dr. Bayliss has been here and has offered me a hundred pounds for the two smaller idols.

Your affectionate son,
 Ward.

5. Մալ ալմադ իշխան սուրէթ ի էմիր .

Constantinople, Feb. 16th 1882.
 Ward Nichols, Esq.,

Dear Sir,
 Please send to my address in London, by first steamer, the two stone statues supposed to be of Phenician origin; and charge to my account as per agreement.

Yours truly,
 George Bayliss.

6. Փօլիշա սուրէթի.

London, March 10th 1882.

£. 100.

Three days after sight, please pay to the order of Ward Nichols, the sum of One Hundred Pounds, and charge the same to my account,

George Bayliss.

To Messrs. Morgan, Smith, & Co.,
25 Threadneedle St.,
London.

7. Մազպուզ սէնէտի.

Oorfa, July 1, 1879.

This day received of H. M. of Aintab, the sum of two hundred Turkish Liras in full of all accounts,

J. Adams.

Տիկեր

Aleppo, July 1, 1879.

This day received of P. B. thirty bales of cotton, the same to be sold on his account,

J. Adams.

8. Տէյն սէնէտի սուրէթի.

Marash, Feb. 10, 1879.

For value received, I promise to pay to the order of A. C., the sum of six Turkish Liras at the end of two years from date, with interest at ten per cent annually.

A. Taylor.

Տիկեր

Marash, June 5, 1879.

For value received I promise to pay to J. C. or his order, at the end of two months from date, the sum of one thousand piasters, (Lira 118) without interest.

B. C. Josheph.

(Բ.) ԷՏԱԹ Ը ԷՃՆԷՊԻՅԷ

408. Քէլիմէլէրին իւքինէ եա սօնընա կէթիրլլմէլէ եէնի պիր մա'նա իֆատէ էթմէք իչիւն Լաթիննէ, Եռ-նանիսէ վէ Սազսօնճատան նազլ էտիլէն էտաթ:

(ա) Քէլիմէլէրին իւքինէ.

A, ... է, ... է, ... է: A-field, Բ-լէտ: A-foot, ա-է է-դէրէտ: A-board, Ի-էտ: A-shore, Գ-լէտ:

A, ... է: A-pathy, Ղ-լէտ: A-byss, Դ-լէտ: A, AB, ... է, ... է: Ab-solve, Զ-լէտ: Ab-stain, Զ-լէտ: AD, ... է, ... է: Ad-vert, Դ-լէտ: Ad-verb, Զ-լէտ:

Պա'ղէն Լէթաֆէթի Թէլէֆֆիւզ Իգթիզասընտան Մէզքիւր Ad էտաթը եէրինսէ Ac, Af, Ag, Al, An, Ap, Ar, As, վէ At աէնիլեր: Մէսէլա. Ac-cede, Af-lix, Ag-gression, Al-lude, An-nounce, Ap-ply, Ar-rogate, As-sent վէ At-tract.

AMPHI, Գէր է: Amphi-theatre, Գէր Բ-լէտ: AMPHI, Գէր է: Amphi-bious, Գէր Գ-լէտ: ANA, Բ-լէտ: Ana-logy, Գ-լէտ: ANTE, Ի-լէտ: Ante-cedent, Բ-լէտ: ANTI, Գ-լէտ: Ant-arctic, Գ-լէտ: Ant-agonist, Գ-լէտ: Anti-dote, Գ-լէտ: APO, ... է: Apo-stle, ... է: Apo-state, ... է: Apo-logy, ... է:

լեւելեցեալ, Իււհ ելեցեալ: Re-model, Բեմոդել Կերպար
բերել Կերպար, Եկեղեցի Բեմոդել:

RETRO, Կերպար Կերպար: Retro-spect, Կերպար Եկեղեցի Կերպար:
SE, Կերպար: Se-cede, Կերպար Կերպար, Կերպար:

SINE, . . . Կերպար: Sine-cure, Կերպար Կերպար:

SUB, Կերպար: Sub-scribe, Կերպար Կերպար: Sub-terranean, Կերպար Կերպար:
Sub-lunary, Կերպար Կերպար:

Sub Կերպար Կերպար: Կերպար Կերպար: Suc, Suf,
Sug, Sup Կերպար Կերպար: Suc-ceed, Կերպար Կերպար: Suf-flux,
Կերպար Կերպար Կերպար Կերպար: Sug-gest, Կերպար Կերպար: Sup-press, Կերպար Կերպար:
Կերպար: Sus-pend, Կերպար:

SUBTER, Կերպար: Subter-fuge, Կերպար Կերպար:

SUPER, Կերպար: Super-natural, Կերպար Կերպար Կերպար Կերպար:

SYN, Կերպար: Syn-thesis, Կերպար Կերպար Կերպար, Կերպար: Syn-od, (Կերպար
Կերպար) Կերպար Կերպար Կերպար:

Syn Կերպար: Sy, Syl Կերպար Կերպար: Sy-stem, Կերպար Կերպար:
Syl-lable, Կերպար: Sym-pathy, Կերպար Կերպար:

TRANS, Կերպար: Trans-port, Կերպար Կերպար:

UN, Կերպար Կերպար Կերպար: In Կերպար Կերպար Կերպար: Un-speakable,
Կերպար Կերպար: Un-willing, Կերպար Կերպար:

ULTRA, Կերպար: Ultra-marine, Կերպար Կերպար Կերպար Կերպար: Ultra-
montane, Կերպար Կերպար Կերպար:

UP, Կերպար Կերպար: Up-on, Կերպար Կերպար: Up-start, Կերպար Կերպար Կերպար:
Կերպար Կերպար: Up-set, Կերպար Կերպար:

With, . . . Կերպար: With-draw, Կերպար Կերպար, Կերպար Կերպար: With-stand,
Կերպար Կերպար:

(Բ) Քերպար Կերպար Կերպար Կերպար:

ABLE, IBLE, BLE Կերպար ILE, Կերպար Կերպար Կերպար: Port-able,
Կերպար Կերպար: Defens-ible, Կերպար Կերպար Կերպար: Doc-ile.
Կերպար Կերպար Կերպար: Duct-ile, Կերպար Կերպար:

AGE, TION Կերպար SION, Կերպար Կերպար, Կերպար: Carri-age, Կերպար: Pass-
age, Կերպար: Marri-age, Կերպար Կերպար: Bond-age, Կերպար Կերպար:
Aberra-tion Կերպար: Immer-sion, Կերպար Կերպար: Cohe-
sion, Կերպար:

AL, AN, ARY, ORY, IC, ID, INE, ILE, Կերպար Կերպար Կերպար Կերպար:
Կերպար Կերպար Կերպար: Natur-al, Կերպար Կերպար: Duc-al,

Կերպար Կերպար: Europe-an, Կերպար Կերպար: Col-
legi-an, Կերպար Կերպար: Christi-an, Կերպար Կերպար:
Milit-ary, Կերպար: Mission-ary, Կերպար: Prefat-ory,
Կերպար Կերպար: Introduct-ory, Կերպար Կերպար Կերպար:
Կերպար: Publ-ic, Կերպար: Theorot-ic, Կերպար: Tim-id,
Կերպար: Luc-id, Կերպար: Alkal-ine, Կերպար Կերպար:
Femin-ine, Կերպար: Infant-ile, Կերպար Կերպար:
Mercant-ile, Կերպար Կերպար:

ARD, Կերպար, Կերպար: Dot-ard, Կերպար Կերպար, Կերպար: Slugg-ard,
Կերպար: Wiz-ard, Կերպար Կերպար:

ARY, ERY, ORY, Կերպար, Կերպար: Libr-ary, Կերպար Կերպար: Avi-ary,
Կերպար Կերպար: Nurs-ery, Կերպար Կերպար: Rook-ery, Կերպար Կերպար:
Կերպար Կերպար: Reposit-ory, Կերպար: Dormit-ory,
Կերպար Կերպար:

ATE, Կերպար: Renov-ate, Կերպար Կերպար: Invigor-ate, Կերպար Կերպար:
Կերպար: Abbrevi-ate, Կերպար Կերպար:

DOM, Կերպար Կերպար Կերպար: King-dom, Կերպար Կերպար: Christen-dom. Կերպար-
Կերպար Կերպար Կերպար: Free-dom, Կերպար Կերպար: Wis-dom,
Կերպար, Կերպար:

ER, OR, Կերպար Կերպար Կերպար Կերպար: Do-er, Կերպար: Writ-er,
Կերպար Կերպար: Act-or, Կերպար: Profess-or, Կերպար Կերպար:

EE, Կերպար Կերպար Կերպար: Less-ee, Կերպար Կերպար Կերպար: Pat-
ent-ee, Կերպար Կերպար: Trust-ee, Կերպար Կերպար: Com-
mitt-ee, Կերպար Կերպար Կերպար Կերպար Կերպար Կերպար:

EN, . . . Կերպար Կերպար: Wood-en, Կերպար Կերպար: Gold-en, Կերպար-
Կերպար: Black-en, Կերպար Կերպար: Bright-en, Կերպար Կերպար:
Կերպար:

FUL, . . . Կերպար Կերպար: Hope-ful, Կերպար Կերպար: Art-ful, Կերպար, Կերպար-
Կերպար: Joy-ful, Կերպար Կերպար Կերպար: Success-ful, Կերպար-
Կերպար:

FY, Կերպար: Magni-fy, Կերպար Կերպար: Puri-fy, Կերպար Կերպար: Noti-fy,
Կերպար Կերպար: Beauti-fy, Կերպար Կերպար Կերպար:

HOOD, HEAD, Կերպար: Man-hood, Կերպար Կերպար: Maiden-hood Կերպար head,
Կերպար: Priest-hood, Կերպար Կերպար:

ISH, Կերպար Կերպար: Brit-ish, Կերպար Կերպար Կերպար Կերպար: Ir-ish, Կերպար-
Կերպար Կերպար: Boy-ish, Կերպար Կերպար: Green-ish. Կերպար-
Կերպար: Thiev-ish, Կերպար Կերպար Կերպար:

ISM, Կերպար, Կերպար Կերպար Կերպար: Calvin-ism, Կերպար Կերպար Կերպար,
Կերպար Կերպար: Jacobin-ism, Կերպար Կերպար Կերպար: Grec-ism,

Եւրոպական լեզուներ: Vulgar-ism, հարբանք լեզուներ: Եւրոպական լեզուներ:

IST, Եւրոպական, Եւրոպական: Art-ist, Եւրոպական: Natural-ist, Եւրոպական: Եւրոպական:

ITE, . . . Եւրոպական: Israel-ite, Եւրոպական: Jacob-ite, Եւրոպական:

IVE, Եւրոպական: Mot-ive, Եւրոպական: Defens-ive, Եւրոպական: Offens-ive, Եւրոպական: Persuas-ive, Եւրոպական: Adhes-ive, Եւրոպական:

IZE, Եւրոպական: Fertil-ize, Եւրոպական: General-ize, Եւրոպական: Civil-ize, Եւրոպական:

KIN, Եւրոպական: Lamb-kin, Եւրոպական: Mani-kin, Եւրոպական: Pip-kin, Եւրոպական:

LESS, . . . Եւրոպական: Joy-less, Եւրոպական: Care-less, Եւրոպական: Harm-less, Եւրոպական:

LING, Եւրոպական: Gos-ling, Եւրոպական: Found-ling, Եւրոպական: Dar-ling, Եւրոպական: Under-ling, Եւրոպական:

MENT, Եւրոպական: Acknowledg-ment, Եւրոպական: Content-ment, Եւրոպական:

NESS, . . . Եւրոպական: Good-ness, Եւրոպական: Great-ness, Եւրոպական: White-ness, Եւրոպական: Happi-ness, Եւրոպական:

OUS, . . . Եւրոպական: Danger-ous, Եւրոպական: Bili-ous, Եւրոպական: Ambiti-ous, Եւրոպական:

SHIP, Եւրոպական: Chancellor-ship, Եւրոպական: Lord-ship, Եւրոպական: Friend-ship, Եւրոպական:

SOME, Եւրոպական: Trouble-some, Եւրոպական: Quarrel-some, Եւրոպական: Hand-some, Եւրոպական:

TUDE, ITY, TY, . . . Եւրոպական: Grati-tude, Եւրոպական: Multi-tude, Եւրոպական: Abil-ity, Եւրոպական: Advers-ity, Եւրոպական: Novel-ty, Եւրոպական: Anxie-ty, Եւրոպական: Hones-ty, Եւրոպական: Liber-ty, Եւրոպական:

WARD, Եւրոպական: To-ward, . . . Եւրոպական: For-ward, Եւրոպական: Back-ward, Եւրոպական:

Y, . . . Եւրոպական: Ston-y, Եւրոպական: Wealth-y, Եւրոպական: Wood-y, Եւրոպական:

409. Պիր քելիմէ եւ պիր թա'պիր թէմամէն եազմադ-տան իսէ պա'զէն իրթիսարէն եազըլըր. 'ատթ զէ իսթիլա'ն հիւքմինէ կիրմիշ օլան իրթիսարաթ աթիտէքիլէր աիր:

A. Ans. Answer.	Fahr. Fahrenheit.
A. B. Bachelor of Arts.	Feb. February.
A. B. C. F. M. American Board of Commissioners for Foreign Missions.	Fem. Feminine.
A. C. Before Christ.	Fig. Figure.
A. D. In the year of our Lord.	F. R. S. Fellow of the Royal Society.
Alt. Altitude.	F. S. A. Fellow of the Society of Arts.
A. M. Master of Arts.	Ft. Foot. Fort.
A. M. Before noon.	Gent. Gentleman.
A. M. In the year of the world.	Geog. Geography.
Apr. April.	Geom. Geometry.
Aug. August.	Gram. Grammar.
B. C. Before Christ.	Hon. Honorable.
B. D. Bachelor of Divinity.	I. Եւրոպական Isl. Island.
B. L. Bachelor of Laws.	Id. The same.
B. M. Bachelor of Medicine.	I. e. That is.
Ch. Church.	Inst. Instant, The present (month).
Co. Company.	Jan. January.
Col. Colonel.	L. Եւրոպական lb. A pound weight.
Coll. College.	£. A pound Sterling.
Cwt. Hundred weight.	Lat. Latitude.
D. D. Doctor of Divinity.	LL. B. Bachelor of Laws.
Dec. December.	LL. D. Doctor of Laws.
Deg. Degree.	Lon. Longitude.
D. G. By the grace of God.	Mas. Masculine.
Do. The same.	Math. Mathematics.
Dr. Doctor.	M. C. Member of Congress.
D. V. God willing.	M. D. Doctor of Medicine.
E. East.	M. P. Member of Parliament.
Ed. Edition, Editor.	Mr. Mister.
E. G. Եւրոպական e. g. For example.	Mrs. Mistress.
Esq. Esquire.	Ms. Manuscript. (pl. Mss.)
Etc. And so forth.	Mt. Mountain.
Ex. Example, Exodus.	N. North, Note.

No. (<i>Numero.</i>) Number.	Q. <i>Եւթօւն</i> Qu. Question.
Nom. Nominative.	Q. S. A sufficient quantity.
Nov. November.	Q. V. Which see.
N. T. New Testament.	R. R. Railroad.
Obj. Objection, Objective.	S. South.
Oct. October.	Sept. September.
O. S. Old Style.	Sing. Singular.
O. T. Old Testament.	Sq. Square.
Oz. Ounce.	St. Saint, Street.
Pd. Paid.	Theol. Theology.
Ph. D. Doctor of Philosophy.	Ult. The last (month)
Pl. Plural.	U. S. United States.
P. M. Post Master, Afternoon.	U. S. A. United States of America.
Prep. Preposition.	V. See, Verse.
Prob. Problem.	Viz. Namely.
Prof. Professor.	Vol. Volume.
Pron. Pronoun.	W. West.
Prop. Proposition.	Yd. Yard.
P. S. Postscript.	&c. And so forth.
Pt. Pint.	

ՅԻ ՀՐԻՍՐ

ԱՄԷՐԵՆԻ ԲԱՐՈՒՆԻ ԴԵՐԵՆԻ ԿԵՆՏԵՆԻ

Ամֆը պէյան, 270 (է), 367, 374 (թ) :	Երգի, 289 (տ), 292 : — Բ
Ահալը իմ, 66, 77, 372 :	մէքեան, 289 (տ) : — Բ
Այն իմի թարիստէ, 162 :	բէքեայ, 298 : — Բ
'Այսմէթ ի նէֆի, 232 :	զէի, 302, 303, 304 : — Բ
Ա'առաք թաղի, 155 : — Բ	տէրէճէսի, 293, 294 : — Բ
մէստֆը, 157 :	Ֆաղը, 362 : — Տարֆը
Ա'առաք թէվղիէյէ, 170 :	'աթֆ կիպի իսթիմալը, 299 :
Ա'առաք մէթէպիէ, 155 : —	— արֆէթ եւրիստէ, 305 :
թարիստէ, 162 : — Տարֆը	— աման So քէլիմէսի, 297 :
թա'րիֆ իլէ, 161 : — Վէ'ա-	— աման There քէլիմէսի, 295 :
տէսի քէսը, 165 : — ly հա-	— աման Too քէլիմէսի, 296 :
րուֆը իլէ, 171 :	Չէման, Ն. Ֆի'լ :
Ատէթ վէ իսթի իֆատէսի, 215,	Էթմէք, 'Էտֆիմաք to do ֆի'լի իլէ
235 (թ) :	թէրէճէսի, 248 (էւ-5) :
'Ատէսի քէսը, 165 :	Էճգալի քէլիմ, 348 : — Թէր-
'Ատէստէն իսթիֆհամ 14 (է-	թիպի, 356 : — Տաղֆը, 359,
թ-ր) :	361 :
Արդու վէ հաֆէսին Would իլէ	Էմրի զա'իպ, 246 :
պէյանը, 235 (տ) :	Էտեր վէ միւլէսիքի նիպէթի, 82 :
Գառա ու գարաք Ն. Միւլթագ-	Էսմա'ը ա'առաք, 155, 156,
պէլ :	157, 158, 161, 162, 163,
Գըլասի ֆի'լէր, 202 :	164, 165, 166, 167, 170,
Գուլիթ, 9 :	171 :
Եաղըմամիք հիւքմիւնտէ օլան	Էստթ ահալը իմանէ 77 : — Բ
հարֆար, 7 :	թիւքիլէ, 124, 328 : —
Եիւղ, 156, 158 :	իմի մա'նա իլէ, 142 : —
Եիւղէրճէ, 164 :	մէվգի'ի, 139, 309 : — քէլի-
Եիւղէր պիլիլէր եւրիստէ, 163 :	մէսին իւքիլէ Էտ սոնյոս,
Զամիր, 90, 91 : — ահալը, 92,	280, 408 : — At 166, 320 :
372 : — Էմրան, 245 : — Է-	— By, 320 : — If, 239 : —
տաթ իլէ, 93 : — Ի թէր-	In, 320 : — Of, 80, 81, 82,
քիպի, 97, 273 : — Ի միւլթա-	83, 320 :
թապըն իսթիմալը, 187 : — Ի	Էվիլէն, սանիլէն, 171 :
միւլթաքըն իլէյճ հալմիլի իքի	Էֆ'ալը ի'անէ, Ն. Ֆի'լ :
թարգը, 94 : — Էքէ քէմիլէթ	Թա'ղիմ վէ ի'թիպար Էլիլէն Թա'-
վէ քէյֆիլէթ, 368, 369	պիլիլէր, 54 :
— Il 99, 400, 283 :	Թա'պիլիլթը միստուսէ, 394,
Զարֆ, 288, 289 : — Էւրիս-	395 :
տէ մաստար, 374 (է, ռ) :	Թարիսին իֆատէսի, 162, 317 :
— Բ Գէման, 289 (թ) : — Բ	Թէմէլիլէք նիպէթի, 81, 82 :
թա'լիլ, 289 (է) : — Բ Թէմ-	Թէմէնի վէ թէրէճէսի իֆատէսի,
	235 (տ) :

Թեոսոփի իշխան as քերթման, 129.
Թերթման ի քերթման, 350.
Թերթման ի քերթման երկրի մեջ՝ ու-
լան ֆիզ, 30.
Թերթման ի քերթման չար-
ֆիզ թերթման, 209.
Թերթման ի քերթման, 180 (էւ-հ, -),
193, 196, 248.
Իզաֆեթ ի լամիլ, 81. — ի պե-
յանիլ, 82. — of իլէ, 23
(էւ-հ), 81.
Իշարթիլ, 380, 381. Apostro-
phe, 390. Colon, 384. Com-
ma, 382. Dash, 386. Ex-
clamation, 387. Interroga-
tion, 387. Parenthesis, 388.
Period, 385. Quotation, 389.
Semi-colon, 383.
Իսթիմարի վեզնի, 180, 193,
199, 208.
Իսթիմարի, 14 (էւ-հ), 255,
256. — ա ճեզայ, 101,
260. — աէ Do ֆիլի, 181,
— աէ Shall վե Will, 221.
— աէ should վե would, 235
(է, էւ-հ).
Իսթիմարի, 98.
Իսթիմարի ճեզայի, 368 (է).
Իսթիմարի իլէ of էտաթը, 83
(է, էւ-հ).
Իսթիմարի ճեզայի, 42, 43, 44, 45,
48, 49, 50, 51, 52, 53,
— քերթման իլէ, 57, 58, 59,
60, 61, 62, 63. — հայը,
66, 67, 68, 69, 70, 71,
72, 75, 76, 77, 80, 81,
82, 367, 372, 373.
Իսթիմարի գուլամիլի սըֆաթ,
443, 446.
Իսթիմարի ի քերթման There, 33,
295. — It 99, 100, 283.
Իսթիմարի մալան ֆիլիլ, 284,
342.
Լաթիմի քերթման ճեզայի, 53.
Լաթիմի, Ն. Ֆիլի.
Հաղֆ իլիան միսթիլ, 359, 361.
Հաղֆ թերթման թերթման, 205
(է), 207.
Հալ սըլէսի, 179, 180. — ի

ֆիլի ի իլիան, 181, 182.
— ի ֆերի ի ֆիլի, 205, 208.
— իլիանիլ, 227.
Հաթիլ ի մասթիլ, 285, (-).
Հաթիլ ի մաթիլ, 324, 325, 366,
369. — էտման ի ա՛տաթիլ,
156.
Հաթիլ ի մաթիլ, 17, 23, 26
(էւ-հ). — ալմայան իսթիլ, 20.
— էտման ի ա՛տաթիլ, 161.
— իզաֆեթիլ, 23, 81.
— սըֆեթիլ իլէ, 137, 143.
Հաթիլ ի մաթիլ, 10. — a իլէ an,
11. — իսթիմարի, 14, 20,
23, 26, 81.
Հաթիլ ի ճեզայի, 308, 311, 314,
315, 316, 320. — թարիլ-
աէ, 162 (է), 317. — իլէ
ազլալ ի իսթիլ թերթիլ,
93, 108, 284. — իլէ ֆիլի ի
լաթիլ, 310. — մեզիլի,
139, 309. — ֆիլի ազա-
պնաթ, 373 (է).
Հաթիլ ի միլլեթիլ, 8, 209.
Հաթիլ ի թարիլ երկրի, 167.
Հաթիլ ի հաթիլի կեթիլ թերթիլ
լէ, 99, 283.
Հիթիլ ի մաթիլ, 179, 180,
216. — իլիանիլ, 231.
— ֆերի ի ֆիլիլ, 207.
Հուրուֆ ի իսթիլ ի իլիլիլ, 1.
— հեթիլ, 1. — հեթիլ թերթիլ
մասթիլ, 5, 6, 7, 8. — հե-
թիլ թերթիլ, 209.
— Սաթիլիլ, 1. — սաթիլ
թերթիլ թերթիլ, 2, 3.
Դաթիլ ի մաթիլիլ ֆերիլ իլիան
one քերթման, 149.
Ճեզայի, — (իսթիլ), 42, 43, 44,
45. — (իսթիլ) միլլեթիլ, 101, 260.
49. — միլլեթիլ միլլեթիլ,
52. — (սեթիլ), 48,
53.
Ճեզայիլ իլիան իսթիլ, 50.
Ճեզայիլ սուրթիլ, 101, 260.
Ճեզայիլ էտաթիլ, 124.
Ճիլ իլիլ իլիլիլ, 82.
Ճիլիլ, 334.
Ճիլիլ ի թարիլիլ, 208, 344.

Ճիլիլ ի թարիլիլ սուրթիլ ի
թերթիլ, 112, 113. —
իլիլիլ ֆերիլ ֆիլի, 205 (-),
206. — մեզիլիլ թերթիլ,
իլիլիլ, 134. — քերթման
թերթիլ, 337 (է, է).
Մաթիլ սեթիլ սուրթիլ, 147
(7).
Մաթիլ, 179, 180, (էւ-հ). — ի
ֆիլի ի իլիան, 181, 182.
— ի իլիանիլ, 230, 231.
— իլիլ թերթիլ, 183, 186 (է-
ւ-հ), 202, 264. — իլիլ միլլեթիլ,
213, 215, 216 (էւ-հ).
— ի հալ, 179, միլլեթիլ,
214. — ի իլիանիլ, 228.
— ի միլլեթիլ, 179, 180, 219. — ի ֆերիլ
ֆիլի, 178, 202, 206, 209.
Մալ իլիլիլ էմիլիլ սուրթիլ, 407
(5).
Մաթիլիլ իլիլիլ էմիլիլ թերթիլ,
359, 361.
Մասթիլ, 177 (է). — էմիլիլ
իլիլիլ երկրի, 246. — իլիլ
էտաթիլ հաթիլ, 249. — իլիլ
թարիլիլ, 303 (է), 374.
— իլիլիլ սուրթիլ, 254.
— go ազապնաթ, 223.
— have ազապնաթ, 36,
39. — ought ազապնաթ,
236.
Մեթիլիլ իլիլիլ իլիլիլ, 36,
220, 222, 229, 236 (էւ-հ).
Մեթիլիլ, 308, 309, 373.
Մեթիլիլ, 357, 358.
Մեթիլիլ սըլէլ, 252. — իլիլիլ
թարիլիլ, 253.
Մեթիլիլ իլիլիլ կեթիլիլ թարիլ
լաթիլ, Ն. վարիլ.
Մեթիլիլ, 104, 105, 106, 107.
— իլիլ հաթիլ, 368 (է). —
թերթիլ, 111, 112. —
իլիլիլ to, in, from, with,
108. — ի միլլեթիլ, 114.
— սըլէլ ի հալ իլիլիլ,
212 (էւ-հ).
Մեթիլիլ իլիլիլ, 104. — թերթիլ
էմիլիլ մեթիլիլ թերթիլ,

111. — մեթիլիլիլ սըլէլիլ
մասթիլ, 368 (է).
Մեթիլիլ, 118, 119, 120, 129,
142, 143. — երկրիլ one
էտաթ, 148. — էտման ի
ա՛տաթ ազապնաթ, 157.
— իլիլ հաթիլ թերթիլ none,
150 (էւ-հ). — իլիլ մեթիլիլ,
133, 134. — միլլեթիլ թերթիլ,
113, 138.
Մեթիլիլ թերթիլիլ, 402.
Մեթիլիլ սուրթիլիլ, 407 (3, 5).
Մաթիլիլ իլիլիլ, 407 (4).
Պիլիլ թերթիլիլ իլիլիլ, 407
(2). Ռեթիլ միլլեթիլ, 407 (1).
Մեթիլիլ սուրթիլ մասթիլ, 406.
— էլիլիլ, 405. — թարիլիլ,
403. — իսթիլ, 407. — իլիլիլ
վան, 404.
Մեթիլիլ, 284, 312, 314. —
էմիլիլ, 401. — ի միլլեթիլ
թերթիլ, 326. — թարիլ ի
իլիլ, 284. — մասթիլ իլիլ,
374 (-, է). — իլիլ հաթիլ,
359 (է).
Մեթիլիլ իլիլիլ, 77, 93. —
ֆիլիլիլ սեթիլ, 284.
Մեթիլիլիլ իլիլիլ, 67, 68,
174, 372, 373.
Մեթիլիլիլ միլլեթիլ, 77, 93.
Մեթիլիլիլ ֆիլիլ, 77, 93.
Միլլեթիլիլ how much, 44
(էւ-հ).
Միլլեթիլ երկրիլ that, 86. — իլիլ
հաթիլ, 76, 361 (-). —
էմիլիլ ի թարիլիլ, 113.
— թարիլ մեթիլիլիլ սըլէլիլ,
138.
Միլլեթիլիլ իլիլիլ, 69, 70, 367.
— երկրիլ of իլիլ թարիլիլ
թերթիլ, 80. — իլիլ երկրիլ, 75.
— հալ թարիլիլ, 94. —
էմիլիլ ի թարիլիլ, 113. —
թերթիլ միլլեթիլ իլիլ, 71. —
թարիլ թերթիլ, 72.
Միլլեթիլիլ ֆիլիլ, Ն. Ֆիլի.
Միլլեթիլիլ, Ն. Ֆիլի.
Միլլեթիլիլ, 337, 348.

Միւսճէրրէտ հայր, 68:
 Միւսարեքէթ ֆիւլ, Ն. Ֆիւլ:
 Միւսէտտէտ հարֆար, 8:
 Միւսթէտտ, Ն. Միւսնէտ: —
 եւրինտէ It դամիր, 99, 100,
 283: — եւրինտէ There is,
 33: — ի միւսըքքէտ, 326:
 Միւսզէտմ, 57: — օլան դամիր,
 62:
 Միւսզէտմթ, 115:
 Միւսթադիլ օլան ֆէր'ի ֆիւլ,
 375 (ս):
 Միւսթադիլ, 179, 180, 212
 (էւս): — իւնն մա-
 ղը ի իմքեանիւ, 230: —
 մա'նարնն go իւն իֆատէ-
 սի, 223: — տէ գաստ ու
 գարար shall վէ will իւն ի-
 ֆատէսի, 220, 222: — տէ
 should վէ would 234:
 Միւսնէտ, 335, 341, 342, 374
 (է): — ին միւսթէմիմիմթը,
 343, 344: — ի մաւգայլէտ,
 344:
 Միւսնէտն իւնյ, 335, 336:
 — ին միւսթէմիմիմթը, 337:
 — ի մաւգայլէտ, 338:
 Միւսըքքէտ իսմին ճէմ'ի, 49:
 — մէրճի, 369: — ֆիւլ տա-
 հիպի, 366: — քէլամ, 346:
 Միւսթէտ ի մաւգայլէտ, 187:
 — զա'իպ, 182 (էւս), 193
 (էւս):
 Մուսթթէլ, 57, 58:
 Մուսթթէլնն թէրճէմէսի, 125,
 130:
 Մուղէքքէր, 57, 58, 59, 60:
 Մու'էննէ, 57, 58: — 'ալամէ-
 թի, 59, 60:
 Նասիհաթ ու նիյալ' էմիլիէ սը-
 ղէլէրտէ, 229, 247, 248:
 Նէֆի 'ալամէթի, 26, 252, 254: —
 սուրէթի, 252, 253, 256:
 Նէֆիտէ հարֆը թա'րիֆ, 26
 (էւս):
 Շախիլէթ, 175, 365, 368 (ր):
 — սյոր օլան դամիրլէրնն սը-
 րար, 368 (ւ):
 Շախիլէթսիլ ֆիւլէր, 283:

Շարթըն իֆատէսի, 241, 242:
 327: — should վէ would ի-
 լէ, 235 (ր):
 Շեւզէ իֆատէսիտէ whether...
 or, 327:
 Ումոն ի քէլամ, 348:
 Պա'զը, պիւր ալ, պէտէլնն some
 վէ any, 14:
 Պաշ էազը, 391:
 Պաշ սըղէլէր, Ն. Ֆիւլ:
 Պէսիթ սըղէլէր, 182, 252, 255:
 — քէլամ, 345:
 Պին, one քէլմէսի իւն, 158: —
 երզլէր իւն ղիւրի, 163: —
 պինդէրճէ, 164:
 Պինա, 176:
 Պինա ի մա'իլամ, Ն. Ֆիւլ:
 Պինա ի մէճհու, Ն. Ֆիւլ:
 Պիւրի պիւրի պէտէլնն one another,
 each other, 152: — ֆիւլտէ
 274:
 Պիւր քիմնէ թա'պիւրի պէտէլնն
 somebody, anybody, 151:
 Սա'աթ իֆատէսիտէ at էտա-
 թը, 166:
 Սալթ, 329, 330:
 Սալթէն, 4:
 Սէմա'ի ֆիւլէր, 202, 264, 265:
 — ճէտվէլի, 266:
 Սէն մա'նարնն thou, 47 (+է-
 նա), 187:
 Սէնէ մա'նարնն Year լաֆզը
 մա'հալէթ օլմար, 162 (ս):
 Սիլէ, 104: — ճիւմէսիլնն թէր-
 ճէմէսի, 111:
 Սըղէ ի 'աթֆէլէ թէրճէմէսի,
 285 (բ):
 Սըղէ ի թէվէթիլէ թէրճէմէսի,
 285 (է):
 Սըղէ ի ինթիհա'իլէ թէրճէմէսի,
 285 (է):
 Սըղէ ի իսթիլտա'իլէ թէրճէմէսի,
 285 (ր):
 Սըղէ ի սիլէ թէրճէմէսի, 111,
 112, 299:
 Սըֆէթ, 118: — եւրինտէ իսմ'ի
 մա'նա, 142: — իւն մէվու-
 ֆըն սյորլմաթը, 362: — իսմ'
 հիւքմիւնտէ, 143: — կիւկի

գուլմարնն զարֆ, 305: —
 հիւքմիւնտէ ֆէր'ի ֆիւլ, 375:
 — ին թէրթիւր էթմէմէսի,
 130: — ին մա'նարնն զա'ֆ
 իլէ իֆատէսի, 124: — ին
 մէվէլի, 133, 134, 137,
 138: — ին նէվ'լէրի, 119:
 — ին սոն հարֆը թէրթար
 էթ, 209 (էւս): — ին տէ-
 րէճէսի, 120, 121, 122:
 — ին տէրէճէսի օլմար, 123:
 — տէ մաւգայլէ, 128, 130:
 Սըֆէթ ի թաղէիսիլէ, 119:
 Սըֆէթ ի թէպիլնիլէ, 119, 120:
 Սըֆէթ ի ինկիլիսիլէ all, 140,
 any վէ some, 14, 150 (էւս),
 151, enough, 141, one,
 148, 149, either; neither,
 150:
 Սըֆէթ ի քինա'իլէ, 146:
 Սուալ, Ն. իսթիլֆհամ:
 Սուրէթ ի էմիլիէ, 177, 180 (է-
 վս), 245: — մա'նար, 247:
 Սուրէթ ի իսթարիլէ, 177, 180
 (էւս):
 Սուրէթ ի ինքեանիլէ, 177, 180
 (էւս): — նին իսթիմալը, 226,
 227, 228:
 Սուրէթ ի մա'նարիլէ, 177, 180
 (էւս): — 'ալամէթի, 183 (է-
 վս): — իսթիմալը, 249,
 374:
 Սուրէթ ի շարթիլէ, 177, 180
 (էւս): — նին իլէ նէվ'ի, 186
 (էւս), 239:
 Վաղէֆէ վէ պորճ իֆատէսի should
 իլէ, 235 (է), ought իլէ, 236:
 Վար թա'պիւրիլնն ինկիլիսիլէ,
 23, 26, 33:
 Վէզն ի իսթիմարի, 180: —
 նումուսիս, 199: — իլէ
 when, while, as, 208:
 Վէզն ի թէքիսի, 180: — տէն
 էմ, 248:
 Վիւճուպըն իֆատէսի have իլէ,
 36, shall իլէ, 222 (բ), must
 իլէ, 236 (էւս):
 Տէրէճէ ի վաթֆ, Ն. Սըֆէթ:
 Տէրէճէ ի վաղիլէ, Ն. Սըֆէթ:

Տէրէճէ ի թաֆիլիլէ, Ն. Սըֆէթ:
 Տէրէճէ ի միւսալաղա, Ն. Սը-
 ֆէթ:
 Տէ իլէ թէրթիլ օլմանն 'իպա-
 րէ, 23:
 Տէնն սէնտի սուրէթի, 407, (8)
 Րազամ եւրինտէ հաւուֆ, 167:
 Փօլիստ սուրէթի, 407, (6):
 Քէլամ, 333: — թէրթիլիսիլէ
 գուլմարնն էտաթը էճնէ-
 պիլէ, 408: — ըն գըմլարը,
 354, 355: — ըն էճգարը,
 335, 337, 344, 348: — ըն
 ումոնէսի, 348: — տէ էլա-
 րէթիլէ, 380: — տէ ճիւզ-
 լէրն սըրարը, 356: — տէ
 մա'հալէ ճիւզլէր, 359, 361:
 Քէլամ ի միւսթէմիմիմթ, 347,
 349, 351, 352:
 Քէլամ ի միւրէքքէտ, 346:
 Քէլամ ի պէսիլթ, 345:
 Քէմիլիթ, 42, 43, 44, 45, 48,
 49, 50, 51, 52, 53, 365,
 366, 368, 369:
 Քէմիլիթ, 57, 58, 59, 60,
 61, 62, 63, 368 (ս, է), 369
 (բ):
 Քի սնըն, քի օ, Ն. Մէվուս:
 Քիլթալը մաւգատէսէ մախուս
 սըղէլէր, 187, 193 (էւս):
 Քինա'իլէ սըֆէթիլէ, 146:
 Քինայթ, 61, 63, 89, 367,
 369, 372, 373:
 Օգուսմալ հարֆար, 7:
 Օգուսմալ h հարֆը իլքինտէ
 հարֆը թէքիլէ, 11:
 Յարիլէ ի ղիմէթ իֆատէսի,
 236 (էւս):
 Յեր'ի ֆիւլ, 178, 375: — 'ա-
 լամէթի, 183 (էւս): —
 թաղէիսի, 375: — ին հալ
 սըղէսի, 178, 183, 205,
 209: — հալ սըղէսի իլէ when
 վէ while, 208: — հիւքմիլէ
 մաղը սըղէսի, 178, 207:
 — ին մաղը սըղէսի, 178,
 183, 202, 206, 209: — ին
 մէնֆի սուրէթի, 254: —
 միւսթադիլ օլմարը, 375 (ս):

սրդէլերի, 183, 202, 265,
266, — ին պէսիթ սրդէլերի,
182, 252, 255, — ին չափի-
յէթի, 181, 283, — ին պի-
նասը, 176, — ին սուրէթլէրի,
177, 193, 194, 195, 196, 199,
200, 226, 239, 245, 249, — ին
պիր հէճէլի օլաղղընտա սոն
հօրօրնը միւլէտառէ օլմա-
սը, 209, — ին վէզլէրի,
180, — ին քէմլիէթի, 181,
— ին ֆիւլիսլապի մուզառ-
տէնէյէ մաթիսուս սրդէլերի,
187, 193 (էլ-հ) :

ՅԻՆ Ի Ի՛անէ, 181, 186: — ճէ-
վապտէ, 260:

ԶԷԼ Ի Ինկեղեզնէ պա՛ղը մե-
 Նիմա՛ն օրա՛դար, Be, 186,
 242, 253, 254, 261, Can,
 could, 181, 226, 227, 230,
 249, Do, 181, 248, 249,
 253, 256, 259, Go, 223,
 Have, 26, 27, 30, 36, 39,
 181, 242, 253, 275, Let,
 246, 249, 275, May, might,
 181, 226, 227, 230, 249, 253,
 Must, 181, 226, 229, 249,
 253, Ought, 236, 253,
 Shall, should, 181, 220,
 221, 222, 234, 235, 249,
 253, Used, 215 (Է-Վ), 235,
 (Բ), Will, would, 181,
 220, 221, 222, 234, 235,
 249, 253,

Ֆե'Լ սահմանի եերինտե Իտ զամի-
րե, 283 (Բ) : — եերինտե
սըֆեթ, 143, — նին պր
գաւ քերիւթ օլմաթ, 366,
— նին ֆի'լտէն պլրլմաթ,
362, — նին ֆի'լտէն սահրա
գօնուլմաթ իւէ շարթ իֆա-
տէ էթմէք, 242 :

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0594271

